

HET BIJZONDER OPPERVLAKTEDELFSTOFFENPLAN

Klei van Ieper & Maldegemklei

28 november 2008

Vlaamse overheid
Dienst Natuurlijke Rijkdommen

Ten geleide

Een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan heeft als doelstelling om per samenhangend oppervlakedelfstoffengebied te komen tot een afbakeningsproces waarbij op basis van een goed onderbouwde behoeftebepaling en op basis van geologische, ruimtelijke, ecologische en economische afwegingen ontginningsgebieden en nabestemmingen worden vastgesteld. Het vormt mee de basis voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan met betrekking tot het behandelde oppervlakedelfstoffengebied.

Het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan 'Klei van Ieper en Maldegemklei' heeft betrekking op het grondgebied van de gemeenten: Hooglede, Ieper, Kortemark, Kortrijk, Langemark-Poelkapelle, Maldegem, Meulebeke, Oostrozebeke, Pittem, Roeselare, Wervik en Zonnebeke.

Vooraan in dit document vindt u een **samenvatting** van het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan zodat u op een eenvoudige manier kennis kan nemen van de essentiële elementen en de impact van het plan kan inschatten.

Het **bijzonder oppervlakedelfstoffenplan** zelf vertrekt van een ruimer aantal locatievoorstellen met het oog op een selectie van locaties die volstaan om ontwikkelingsperspectieven voor een termijn van minimaal 25 jaar te bieden. In dit document vindt u het volledige onderzoek van de locatievoorstellen die aan tal van inhoudelijke afwegingselementen worden afgetoetst. In hoofdstuk 10 worden de resultaten van het onderzoek geconfronteerd met de behoeftebepaling om finaal een aantal locaties voor te stellen als nieuwe ontginningsgebieden.

Het voorontwerp van bijzonder oppervlakedelfstoffenplan werd ter inzage gelegd van 29 oktober 2007 tot en met 27 november 2007. Opmerkingen dienden ten laatste op 17 december 2007 toe te komen bij de dienst Natuurlijke Rijkdommen.

Het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan houdt rekening met de opmerkingen die tijdens het openbaar onderzoek zijn uitgebracht.

Inhoudstafel

SAMENVATTING	1
BIJZONDERE OPPERVLAKTEDELSTOFFENPLANNEN	1
INTERACTIE MET MER-REGELGEVING EN ESSENTIËLE KENMERKEN PLAN-MER	1
BIJZONDER OPPERVLAKTEDELSTOFFENPLAN KLEI VAN IEPER & MALDEGEMKLEI.....	1
1 HET DECRETALE KADER VOOR HET BIJZONDER OPPERVLAKTEDELSTOFFENPLAN.....	25
1.1 SITUERING VAN HET BIJZONDER OPPERVLAKTEDELSTOFFENPLAN	25
1.2 LINK MET HET ALGEMEEN OPPERVLAKTEDELSTOFFENPLAN.....	25
1.3 PROCEDURE VAN HET BIJZONDER OPPERVLAKTEDELSTOFFENPLAN	26
1.4 INHOUD VAN HET BIJZONDER OPPERVLAKTEDELSTOFFENPLAN VOLGENS HET DECREET	27
1.5 GELDIGHEIDSDUUR.....	27
2 BESPREKING SAMENHANGEND OPPERVLAKTEDELSTOFFENGEBIED	28
2.1 RUIMTELIJKE SITUERING BINNEN HET ALGEMEEN OPPERVLAKTEDELSTOFFENPLAN.....	28
2.2 ECONOMISCHE ASPECTEN.....	29
2.3 ONDERBOUWING VAN DE BEHOEFTE	30
2.4 BESTAANDE VOORRADEN – CONFRONTATIE VRAAG EN AANBOD.....	32
2.5 KENMERKEN VAN DE ONTGINNING	36
2.5.1 <i>Wijze van ontginning</i>	36
2.5.2 <i>Diepte van ontginning</i>	36
2.5.3 <i>Verloop van ontginning</i>	36
2.5.4 <i>Noodzaak bemaling</i>	36
2.5.5 <i>Transport</i>	37
2.6 ALTERNATIEVEN	37
2.6.1 <i>Doelstellingsalternatieven: actieplan alternatieve materialen</i>	37
2.6.2 <i>Locatiealternatieven: te onderzoeken locatievoorstellen</i>	38
2.6.3 <i>Uitvoeringsalternatieven</i>	40
2.7 VERGUNNINGSTOESTAND BESTAANDE ONTGINNINGEN EN OVERZICHT BESTAANDE PROJECT-MER'S	41
3 JURIDISCH EN BELEIDSMATIG KADER	43
3.1 MATRIXEN MET JURIDISCHE EN BELEIDSMATIGE RANDVOORWAARDEN.....	43
3.1.1 <i>Juridische randvoorwaarden</i>	43
3.1.2 <i>Beleidsmatige randvoorwaarden</i>	48
3.2 VOORSTELLING GEBIEDEN TEN OPZICHTE VAN RUIMTELIJKE, JURIDISCHE EN BELEIDSMATIGE RANDVOORWAARDEN	50
3.2.1 <i>Overzicht juridische en beleidsmatige context water</i>	50
3.2.2 <i>Overzichtstabel juridische en beleidsmatige context flora en fauna</i>	51
3.2.3 <i>Landschap (onroerend erfgoed)</i>	52
3.2.4 <i>In acht te nemen maatregelen met betrekking tot aardgasvervoersinstallaties</i>	55
4 EFFECTEN VAN ONTGINNING EN HERSTRUCTURERING	56
4.1 WIJZIGING WATERLOPEN (WATER)	58
4.1.1 <i>Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep</i>	58
4.1.2 <i>Methodologie</i>	58
4.1.3 <i>Effectbespreking en -beoordeling</i>	58
4.1.4 <i>Milderende maatregelen & Milieuvriendelijke technieken: BBT</i>	59
4.2 WIJZIGING WATERHUISHOUDING & VERDROGING (WATER, FLORA/FAUNA)	61
4.2.1 <i>Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep</i>	61
4.2.2 <i>Methodologie</i>	61
4.2.3 <i>Effectbespreking en -beoordeling</i>	62
4.2.4 <i>Milderende maatregelen & Milieuvriendelijke technieken: BBT</i>	63
4.3 GELUIDSHINDER EN RUSTVERSTORING (GELUID/MENS/FAUNA).....	64
4.3.1 <i>Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep</i>	64
4.3.2 <i>Methodologie</i>	64
4.3.3 <i>Effectbespreking en -beoordeling</i>	66
4.3.4 <i>Milderende maatregelen & Milieuvriendelijke technieken: BBT</i>	68
4.4 ECOTOOPVERLIES (FLORA EN FAUNA)	69
4.4.1 <i>Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep</i>	69
4.4.2 <i>Methodologie</i>	69
4.4.3 <i>Effectbespreking en -beoordeling</i>	69
4.4.4 <i>Milderende maatregelen & milieuvriendelijke technieken: BBT</i>	70

4.5	VERSNIPPERING (FLORA EN FAUNA)	71
4.5.1	Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep	71
4.5.2	Methodologie.....	71
4.5.3	Effectbespreking en -beoordeling.....	71
4.5.4	Milderende maatregelen & milieuvriendelijke technieken: BBT	72
4.6	AANTASTING ERFGOEDWAARDEN (LANDSCHAP/ONROEREND ERFGOED)	73
4.6.1	Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep	73
4.6.2	Methodologie.....	73
4.6.3	Effectbespreking en -beoordeling.....	75
4.6.4	Milderende maatregelen & milieuvriendelijke technieken: BBT	76
4.7	IMPACT OP LANDSCHAPSSTRUCTUUR (LANDSCHAP/ONROEREND ERFGOED).....	78
4.7.1	Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep	78
4.7.2	Methodologie.....	78
4.7.3	Effectbespreking en -beoordeling.....	78
4.7.4	Milderende maatregelen en milieuvriendelijke technieken: BBT	79
4.8	VERLIES WOON-, WERK-, EN RECREATIEVE FUNCTIES (MENS).....	80
4.8.1	Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep	80
4.8.2	Methodologie.....	80
4.8.3	Effectbespreking en -beoordeling.....	80
4.8.4	Milderende maatregelen en milieuvriendelijke technieken: BBT	81
4.9	RUIMTELIJK-STRUCTUREEL EFFECT OP LAND- EN TUINBOUW (MENS).....	83
4.9.1	Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep	83
4.9.2	Methodologie.....	83
4.9.3	Effectbespreking en -beoordeling.....	84
4.9.4	Milderende maatregelen en milieuvriendelijke technieken: BBT	86
4.10	MILIEUKOST INTERN TRANSPORT (MENS).....	87
4.10.1	Relevante ontginningskenmerken voor de effectgroep.....	87
4.10.2	Methodologie.....	87
4.10.3	Effectbespreking en -beoordeling.....	87
4.10.4	Milderende maatregelen en milieuvriendelijke technieken: BBT.....	88
4.11	VERKEERSHINDER/VERKEERSLEEFBAARHEID (MENS).....	89
4.11.1	Relevante ontginningskenmerken voor de effectgroep.....	89
4.11.2	Methodologie.....	89
4.11.3	Effectberekening en -beoordeling.....	89
4.11.4	Milderende maatregelen en milieuvriendelijke technieken: BBT.....	90
5	RUIMTELIJKE AFWEGING	91
5.1	UITGANGSPUNTEN RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN VLAANDEREN	91
5.2	RUIMTELIJKE STRUCTUURBEPALENDE ELEMENTEN	92
5.3	RUIMTELIJK KWALITATIEVE UITGANGSPUNTEN	95
5.4	BEORDELING VAN DE LOCATIEVOORSTELLEN.....	96
6	GEGEVENS TER UITVOERING VAN WATERTOETS	100
6.1	DOELSTELLING WATERTOETS	100
6.2	OVERZICHT VAN MOGELIJK SCHADELIJKE EFFECTEN VAN KLEIONTGINNING	100
6.2.1	Schadelijke effecten voor het oppervlaktewater	100
6.2.2	Schadelijke effecten voor het grondwater	101
6.2.3	Schadelijke effecten voor de watergebonden natuur.....	102
6.3	WATERTOETS VOOR KLEIONTGINNING VAN IEPERSE & MALDEGEMKLEI	103
6.3.1	Schadelijke effecten voor het oppervlaktewater	103
6.3.2	Schadelijke effecten voor het grondwater	104
6.3.3	Schadelijke effecten voor de watergebonden natuur.....	105
7	PASSENDE BEORDELING	107
8	AFWEGINGSKADER	110
8.1	MILIEUEFFECTEN PER DISCIPLINE	110
8.2	MULTICRITERIA-ANALYSE	110
8.2.1	Afweging alternatieven via MCA.....	111
8.2.2	Afweging alternatieven met behulp van verschillende "visies".....	115
9	GEBIEDSSYNTHESE	116
9.1	DRONGENGOEDBOS (OVL028)	116
9.2	SMOKKELPOT ZUID (WVL070)	116
9.3	SMOKKELPOT NOORD (WVL071)	117
9.4	DE HUKKER (WVL014)	117
9.5	KORTEMARK UITBREIDING 1, 2 & 3 (WVL010A, B & C).....	117
9.6	KORTEMARK BOUWVRIJ 1 & 2 (WVL010D & E).....	118
9.7	EGEM UITBREIDING 1 & 2 (WVL012A & B)	118
9.8	HANEDEEK UITBREIDING 1 & 2 (WVL023A)	119

9.9	HANEBEEK BOUWVRIJ 1 & 2 (WVL023B & C)	119
10	ALGEMENE CONCLUSIE	121
10.1	LOCATIEALTERNATIEVENONDERZOEK.....	121
10.2	CONFRONTATIE MET DE BEHOEFTE	125
10.3	CONCLUSIE	133
11	LITERATUUR	134
12	BIJLAGEN	135

Samenvatting

Bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen

Artikel 4 van het Oppervlakedelfstoffendecreet van 4 april 2003 bepaalt dat voor elk samenhangend oppervlakedelfstoffengebied een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan opgesteld zal worden.

Een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan heeft als doelstelling om per oppervlakedelfstoffenzone, zoals opgenomen in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, en op basis van een realistische en onderbouwde behoeftebepaling, te komen tot een afbakeningsproces dat op basis van geologische, ruimtelijke, ecologische en economische afwegingen ontginningsgebieden vaststelt.

De bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen zijn beleidsdocumenten van de Vlaamse Regering zonder bindende kracht. De maatregelen, acties en locatievoorstellen die in deze plannen worden voorzien, dienen bekrachtigd te worden via de geëigende procedures. Concreet betekent dit dat locaties die in het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan als nieuw ontginningsgebied worden voorgesteld, pas via definitief goedgekeurde gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen effectief ontginningsgebied kunnen worden. Een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan is op zich geen element noch argument voor schadevergoeding en creëert geen rechten.

Interactie met MER-regelgeving en essentiële kenmerken plan-MER

Het delfstoffenbeleid streeft met een oppervlakedelfstoffenplan naar een beleidsdocument dat zo veel mogelijk is afgestemd op andere beleidsdomeinen. De oppervlakedelfstoffenplannen worden zodanig opgesteld, en de besluitvorming ter zake verloopt zodanig, dat ze aan het milieubelang en de veiligheid en de gezondheid van de mens een plaats toekennen die evenwaardig is aan de sociale, economische en andere maatschappelijke belangen.

Ter realisatie van deze doelstelling bezit dit bijzonder oppervlakedelfstoffenplan de essentiële kenmerken van de milieueffectrapportage, vermeld in artikel 4.1.4, §2, van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid:

- de systematische en wetenschappelijk verantwoorde analyse en evaluatie van de te verwachten, of in het geval van zware ongevallen mogelijke, gevolgen voor mens en milieu, van een voorgenomen actie en van de redelijkerwijze in beschouwing te nemen alternatieven voor de actie of onderdelen ervan, en de beschrijving en evaluatie van de mogelijke maatregelen om de gevolgen van de voorgenomen actie op een samenhangende wijze te vermijden, te beperken, te verhelpen of te compenseren;
- de kwaliteitsbeoordeling van de verzamelde informatie;
- de actieve openbaarheid van de rapportage en de besluitvorming over de voorgenomen actie.

De actieve openbaarheid van dit bijzonder oppervlakedelfstoffenplan werd afgesloten op 27 november 2007, dus vóór de inwerkingtreding van het decreet van 27 april 2007 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, dat wijzigingen aanbracht aan de milieueffectrapportage over plannen en programma's.

Bijzonder oppervlakedelfstoffenplan Klei van Ieper & Maldegemklei

Het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan 'Klei van Ieper & Maldegemklei' bestaat uit een tekstdocument en een kaartenbundel op A3-formaat. In het tekstdocument van het plan wordt vanaf hoofdstuk 2.6.2 verwezen naar de kaartenbundel.

Naast de minimale inhoud, conform het Oppervlakedelfstoffendecreet, bevat het bijzonder Bijzonder Oppervlakedelfstoffenplan Klei van Ieper & Maldegemklei

oppervlakedelfstoffenplan tevens een passende beoordeling (Decreet Natuurbehoud), een watertoets (Decreet Integraal Waterbeleid) en een landbouwgevoeligheidsanalyse. Deze laatste is een aparte bijlage bij het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan.

In functie van de doelstellingen van het Oppervlakedelfstoffendecreet wordt gezocht naar bijkomende ontginningsgebieden om de bevoorrading met Ieperse klei en Maldegemklei op een maatschappelijk verantwoorde en duurzame manier te verzekeren en dit met een ontwikkelingsperspectief voor minimaal 25 jaar.

De bestaande ontginningsgebieden uit de gewestplannen zijn immers ontoereikend geworden en kunnen ook om andere redenen dan uitputting achterhaald zijn. Een actualisatie dringt zich dan ook op.

Een plaatselijke pottenbakkerij te Maldegem gebruikt zogenoemde Maldegemklei in plaats van Klei van Ieper en wordt bevoorradt vanuit het ontginningsgebied Drongengoedbos. Voor dit ontginningsgebied wordt een inkrimping voorgesteld waarbij 4,3 ha als ontginningsgebied zou behouden blijven zodat de pottenbakkerij voldoende ontwikkelingsperspectief behoudt.

In het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan worden verschillende locatievoorstellen uitgebreid afgewogen, vanuit verschillende beleidsdomeinen zoals milieu, landbouw, onroerend erfgoed, ruimtelijke ordening, economie en openbare werken.

De lijst met te bestuderen locatievoorstellen van het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan omvat:

- o bestaande ontginningsgebieden en bestaande reserve-ontginningsgebieden volgens het gewestplan, waar door de ontginningssector nog nooit een initiatief is genomen om er te ontginnen;
- o uitbreidingsvoorstellen van bestaande ontginningsgebieden;
- o nieuwe locatievoorstellen.

Het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan bestudeert dus NIET:

- o bestaande ontginningsgebieden waar ontgonnen wordt en/of die nog moeten afgewerkt worden. Deze gebieden blijven gewoon behouden als ontginningsgebied. Wel wordt er in het plan rekening gehouden met de reserve die nog in deze gebieden aanwezig is;
- o bestaande ontginningsgebieden die (deels) een andere bestemming mogen krijgen. Deze te schrappen gebieden worden wel mee in het plan opgenomen zodat deze aanpassingen later mee in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan kunnen worden opgenomen.

Voor de te bestuderen locatievoorstellen gebeurt een afweging op basis van volgende elementen:

- o de behoefte aan de delfstoffensoort in kwestie;
- o de huidige bestaande voorraden;
- o de mogelijkheden van alternatieven voor de betreffende delfstoffensoort;
- o de geologische mogelijkheden van het voorkomen van de betreffende delfstoffensoort;
- o de juridische en beleidsmatige context waarbinnen de locatievoorstellen zijn gelegen en dit met betrekking tot water, flora en fauna, onroerend erfgoed en aardgasvervoersinstallaties;
- o de milieueffecten inzake geluidshinder en rustverstoring, ecotoopverlies, versnippering, aantasting erfgoedwaarden, impact op landschapsstructuur, verlies woon-, werk- en recreatieve functies, milieukost intern transport, verkeershinder en impact op de leefbaarheid indien in de locatievoorstellen zouden ontgonnen worden;
- o de impact op landbouw indien in de locatievoorstellen zou ontgonnen worden;
- o de ruimtelijke afweging volgens de uitgangspunten van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen;
- o de watertoets conform het Decreet Integraal Waterbeleid;
- o de passende beoordeling conform het Decreet Natuurbehoud.

Deze onderlinge afweging tussen de te bestuderen locatievoorstellen vertrekt van een ruimer aantal locatievoorstellen met het oog op een selectie van de locatievoorstellen die het best tegemoet komen aan de afwegingselementen.

In deze samenvatting wordt enkel een overzicht geboden van de bestaande ontginningsgebieden en de geselecteerde locatievoorstellen aan de hand van samenvattende tabellen. In het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan komen dus ook nog andere locatievoorstellen aan bod dan degene die in deze samenvatting worden weergegeven.

Rekening houdende met de afweging die in het voorliggende bijzonder oppervlakedelfstoffenplan is uitgewerkt en met alle gebiedsgerichte adviezen van de bevoegdheidsdomeinen Milieu, Landbouw, Ruimtelijke Ordening, Onroerend Erfgoed, Openbare Werken, Economie en Natuurlijke Rijkdommen, kunnen de bestaande ontginningsgebieden en de locatievoorstellen worden gecatalogeerd zoals opgenomen in onderstaande tabel:

Locatievoorstellen	Voorstel Nabestemming	Advies of bijkomende opmerkingen
Bestaande ontginningsgebieden die een andere bestemming mogen krijgen		
Vossenberg Hooglede 24,06 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied: 'Recreatie' voor het gebied van het domein Vossenberg met voor de plas een overdruk natuurverweving en voor de rest van het gebied 'Landbouw'. Een bevestiging van het bestaande feitelijke gebruik. 	
Hagebos Langemark- Poelkapelle & Ieper 22,9 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Landbouw' • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied: voorstel om de bestaande nabestemming 'Landbouw' om te zetten naar de effectieve bestemming 	
Amerika Wervik 10 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Landbouw' • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied: voorstel om de bestaande nabestemming 'Landbouw' om te zetten naar de effectieve bestemming 	
Buisputten Maldegem 4,6 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Landbouw' • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied: 'Groen' met mogelijkheid tot sanering van voormalige stortplaats 	
Bergkapel Lendeledede 25,6 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Bos' • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied: 'Bos' met 'Recreatie' als medegebruik 	

Markesteen Aalbeke Kortrijk 25,49 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Landbouw' • Voorstel te schrappen ontginningsgebied: voorstel om de bestaande nabestemming 'Landbouw' om te zetten naar de effectieve bestemming 	
Bestaande ontginningsgebieden waarvoor een verdieping wordt voorgesteld		
Kortemark Kortemark 34,3 ha Verdieping tot max. 50 m, afhankelijk van uitbreiding aan de oppervlakte en van de stabiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' • Voorstel nieuwe nabestemming 'Landbouw' 	Grenscorrecties gevraagd door Landbouw
Egem Pittem 75,6 ha, waarvan voor 68,2 ha een verdieping tot max. 50 m, afhankelijk van uitbreiding aan de oppervlakte en van de stabiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' • Voorstel nieuwe nabestemming: 'Groen' met 'Recreatie' als medegebruik 	Grenscorrecties gevraagd door Landbouw
Vinkhoek Oostrozebeke 10,15 ha Onderzoek op project-MER niveau moet uitwijzen hoe diep kan ontgonnen worden	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Groengebied' • Voorstel om de bestaande nabestemming 'Groengebied' te behouden 	Impact op Landbouw niet onderzocht omdat het een bestaand uitbreidingsgebied van ontginningsgebied is volgens het gewestplan. Krijgt ongunstig advies vanuit Landbouw
Oude Roodbaard Roeselare 24,4 ha Verdieping van 8 m naar 15 m	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan en APA van 29 april 1991 'Landbouw' • Voorstel nieuwe nabestemming: 'Groen' met 'Recreatie' als medegebruik 	Zeker grenscorrecties gevraagd door Landbouw
Hanebeek Zonnebeke 52,3 ha Verdieping (>25 m) is afhankelijk van de uitbreiding aan de oppervlakte. Nader te onderzoeken, ook i.f.v. de stabiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' • Voorstel nieuwe nabestemming: 'Gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' met bepaalde gebieden 'Natuur', namelijk gekoppeld aan de Hanebeek als natte natuurverbinding of natuurgebied 	<ul style="list-style-type: none"> • Gunstig voor Natuur op voorwaarde dat de Hanebeek behouden blijft • Er dient rekening gehouden te worden met de ligging van het gebied in de frontzone van WO I
Bestaande ontginningsgebieden en bestaande reserve-ontginningsgebieden waarvoor een herschikking wordt voorgesteld		
Egem Pittem 75,6 ha, waarvan 7,46 ha geschrapt mogen worden	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan voor te schrappen ontginningsgebied 'Landbouw' en 'Bedrijvigheid' • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied: voorstel om de 	

	bestaande nabestemming 'Landbouw' (5,55 ha) en 'Bedrijvigheid' (1,91 ha) om te zetten naar de effectieve bestemming	
Drongengoedbos Maldegem 15 ha, waarvan 10,7 ha geschrapt mogen worden	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Bos' • Voorstel nabestemming te behouden ontginningsgebied (4,3 ha): voorstel om de bestaande nabestemming 'Bos' te behouden • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied (10,7 ha): voorstel om de bestaande nabestemming 'Bos' deels om te zetten naar de effectieve bestemming (5,46 ha), en deels naar 'Landbouw' rekening houdende met de aanwezige landbouw (5,19 ha) 	<ul style="list-style-type: none"> • Gunstig advies • Ontginning in functie van plaatselijke pottenbakkerij
Vinkhoek Oostrozebeke 7,57 ha Omzetting van een reservegebied naar effectief ontginningsgebied Onderzoek op project-MER niveau moet uitwijzen hoe diep kan ontgonnen worden voor het ganse gebied van 17,7 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Natuurgebied' • Voorstel om de bestaande nabestemming 'Natuurgebied' te behouden 	Impact door Landbouw niet onderzocht omdat het een bestaand uitbreidingsgebied van ontginningsgebied is volgens het gewestplan. Krijgt ongunstig advies vanuit Landbouw
Ketelberg Meulebeke 29,43 ha, waarvan 4,48 ha geschrapt mogen worden	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan en BPA van 5 juni 1995 'Groengebied' en 'Bedrijvigheid' • Voorstel nabestemming te behouden ontginningsgebied (24,95 ha): voorstel om de bestaande nabestemming 'Groengebied' te behouden • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied (4,48 ha): voorstel om de bestaande nabestemming 'Bedrijvigheid' om te zetten naar de effectieve bestemming 	Door Natuurlijke Rijkdommen wordt opgemerkt dat het, voor wat het overblijvende deel betreft, gaat om een "opportuniteitsgebied" vanuit het oogpunt van bevoorrading
Smokkelpot Noord Kortrijk 29,9 ha Omzetting van een reservegebied naar effectief ontginningsgebied, verdeeld in drie fasen	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming volgens gewestplan 'Landschappelijk waardevolle agrarisch gebied' • Voorstel nieuwe nabestemming 'Groen' en 'Recreatie'. Lanschapspark aansluitend bij stadsrandbos. 	<ul style="list-style-type: none"> • Landbouweffectenrapportage is volgens Landbouw onontbeerlijk, voorafgaand aan het afleveren van de vergunningen tot ontginning • Smokkelpot Zuid blijft reserve-ontginningsgebied
Locatievoorstellen tot uitbreiding van bestaande ontginningsgebieden waarvoor, na grenscorrecties aan de hand van de landbouwgevoeligheidsanalyse, een consensus werd bereikt in de ambtelijke stuurgroep		
Egem Pittem 68,2 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Huidige bestemming op gewestplan van uitbreiding 'Landbouw' • Voorstel nabestemming 'Groen' of 	<ul style="list-style-type: none"> • Bij heropvulling plaatselijk ook tot onder het maaiveld, waardoor ook natte

Uitbreiding met 4,92 ha, uitbreiding 1 (4,68 ha) en uitbreiding 2 (0,24 ha)	'Bos'	<p>naturelementen kunnen ontwikkeld worden</p> <ul style="list-style-type: none"> Een BPA voorziet een strook voor landbouw met bouwverbod in het gedeelte waarop de uitbreiding is voorzien. Hiermee moet rekening gehouden worden bij de opmaak van het RUP dat volgt op het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan.
De Hukker Roeselare 24,68 ha Uitbreiding met 3,3 ha	<ul style="list-style-type: none"> Huidige bestemming op gewestplan van uitbreiding 'Landbouw' Uitbreiding is opgenomen in het door de Vlaamse Regering op 21 november 2008 definitief goedgekeurd gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'afbakening regionaal stedelijk gebied Roeselare' met als nabestemming 'Bos' (Stadsrandbos Roeselare) voor het volledige ontginningsgebied 	<ul style="list-style-type: none"> Door Natuurlijke Rijkdommen wordt opgemerkt dat het gaat om een "opportuniteitsgebied" vanuit het oogpunt van bevoorrading
Locatievoorstellen tot uitbreiding van bestaande ontginningsgebieden waarvoor vanuit het bevoegdheidsdomein Landbouw een negatief advies wordt geformuleerd		
Kortemark uitbreiding 1 Kortemark 8,76 ha 1 ^e fase	<ul style="list-style-type: none"> Huidige bestemming op gewestplan van uitbreiding 'Landbouw' Voorstel nabestemming 'Landbouw' 	De uitbreiding situeert zich in landbouwgebied. De grondgebondenheid van de bedrijven is hier zeer groot.
Kortemark uitbreiding 2 Kortemark 17,11 ha 2 ^e fase (enkele lijn)	<ul style="list-style-type: none"> Huidige bestemming op gewestplan van uitbreiding 'Landbouw' Voorstel nabestemming 'Landbouw' 	De uitbreiding situeert zich in landbouwgebied. De grondgebondenheid van de bedrijven is hier zeer groot.
Kortemark uitbreiding 3 Kortemark 15,19 ha 3 ^e fase (dubbele lijn)	<ul style="list-style-type: none"> Huidige bestemming op gewestplan van uitbreiding 'Landbouw' Voorstel nabestemming 'Landbouw' 	De uitbreiding situeert zich in landbouwgebied. De grondgebondenheid van de bedrijven is hier zeer groot.
Hanebeek uitbreiding Zonnebeke & Langemark- Poelkapelle 20,2 ha Ook verdieping	<ul style="list-style-type: none"> Huidige bestemming op gewestplan van uitbreiding 'Landbouw' Voorstel nabestemming 'Landbouw' 	<ul style="list-style-type: none"> Aanwezigheid van een landbouwbedrijfszetel en bijhorend huiskavel Uitbreiding ligt in een herbevestigd landbouwgebied zodat de voorstellen moeten worden getoetst aan de ruimtelijke doelstellingen voor samenhangende landbouwgebieden Er dient rekening gehouden te worden met de ligging van het gebied in de frontzone van WO I
Locatievoorstellen die als bouwvrij agrarisch gebied worden voorgesteld voor de lange termijn en waarvoor Landbouw een negatief advies formuleert		
Kortemark bouwvrij 1 Kortemark & Hooglede 71,2 ha	<ul style="list-style-type: none"> Huidige bestemming op gewestplan 'Landbouw' 	
Kortemark bouwvrij 2	<ul style="list-style-type: none"> Huidige bestemming op gewestplan 	

Kortemark & Hooglede 41,9 ha	'Landbouw'	
Hanebeek bouwvrij 1 Zonnebeke & Langemark- Poelkapelle 64,4 ha	Huidige bestemming op gewestplan 'Landbouw'	
Hanebeek bouwvrij 2 Zonnebeke & Langemark- Poelkapelle 14,1 ha	Huidige bestemming op gewestplan 'Landbouw'	

Om binnen de minimale planningshorizon van 25 jaar van het Oppervlakedelfstoffendecreet, het belang van een bepaald ontginningsgebied of locatievoorstel te kunnen inschatten, wordt de reserve aan vette en/of magere klei in dat gebied gedeeld door de totale jaarlijkse behoefte aan vette respectievelijk magere klei.

Voor de Klei van Ieper wordt de behoefte vastgesteld op 199.300 m³ vette klei en 307.700 m³ magere klei per jaar. Deze behoeftes zijn gebaseerd op de werkelijke productiegegevens (zie verder tabel 2-7) van de verwerkende sectoren, uitgedrukt in de benodigde hoeveelheid groevevochtige klei, waarbij rekening gehouden werd met een inzet van 10 % aan substituten (schistes en grof zand).

Het resultaat wordt weergegeven in onderstaande tabel waarin naast de geschatte reserve in m³ tevens wordt aangegeven wat dit betekent aan ontwikkelingsperspectieven in jaren. Uiteraard worden eerst de reserves van de bestaande ontginningsgebieden in rekening gebracht om vervolgens deze aan te vullen met de geselecteerde locatievoorstellen, zijnde de gebieden die, na afweging, uit een ruimer aantal locatievoorstellen finaal voorgesteld worden om als nieuw ontginningsgebied te gaan fungeren, opdat voldoende ontwikkelingsperspectieven zouden worden bekomen.

	Vette klei		Magere klei	
	Reserves in m ³	Reserves in jaren	Reserves in m ³	Reserves in jaren
Bestaande ontginningsgebieden, op voorwaarde dat de voorgestelde verdieping wordt gerealiseerd				
Kortemark 34,3 ha	Ca 200.000	Ca 1,0	Ca 300.000	Ca 1,0
Egem Pittem 68,2 ha	/	/	2.254.000	7,3

Vinkhoek Oostrozebeke 10,15 ha	150.000	0,75	/	/
Oude Roodbaard Roeselare 24,4 ha	/	/	434.000	1,4
Hanebeek Zonnebeke 52,3 ha	1.466.500	7,3	1.466.500	4,7
De Hukker Roeselare 24,7 ha	Dit gebied is vanuit het oogpunt van bevoorrading te beschouwen als een opportuniteitsgebied. Zie ook pagina 34 & 37.			
Ketelberg Meulebeke 25 ha	Vanuit dit gebied worden momenteel geen hoeveelheden meer gecommmercialiseerd. Dit gebied is vanuit het oogpunt van bevoorrading te beschouwen als een opportuniteitsgebied. Zie ook pagina 34.			
SUBTOTAAL	1.816.500	9,05	4.454.500	14,4
Bestaande reserve-ontginningsgebieden die aangeduid worden als effectief ontginningsgebied				
Vinkhoek Oostrozebeke 7,57 ha	112.000	0,55	/	/
SUBTOTAAL	112.000	0,55	0	0
TOTAAL BESTAANDE VOORRAAD	1.928.500	9,6	4.454.500	14,4

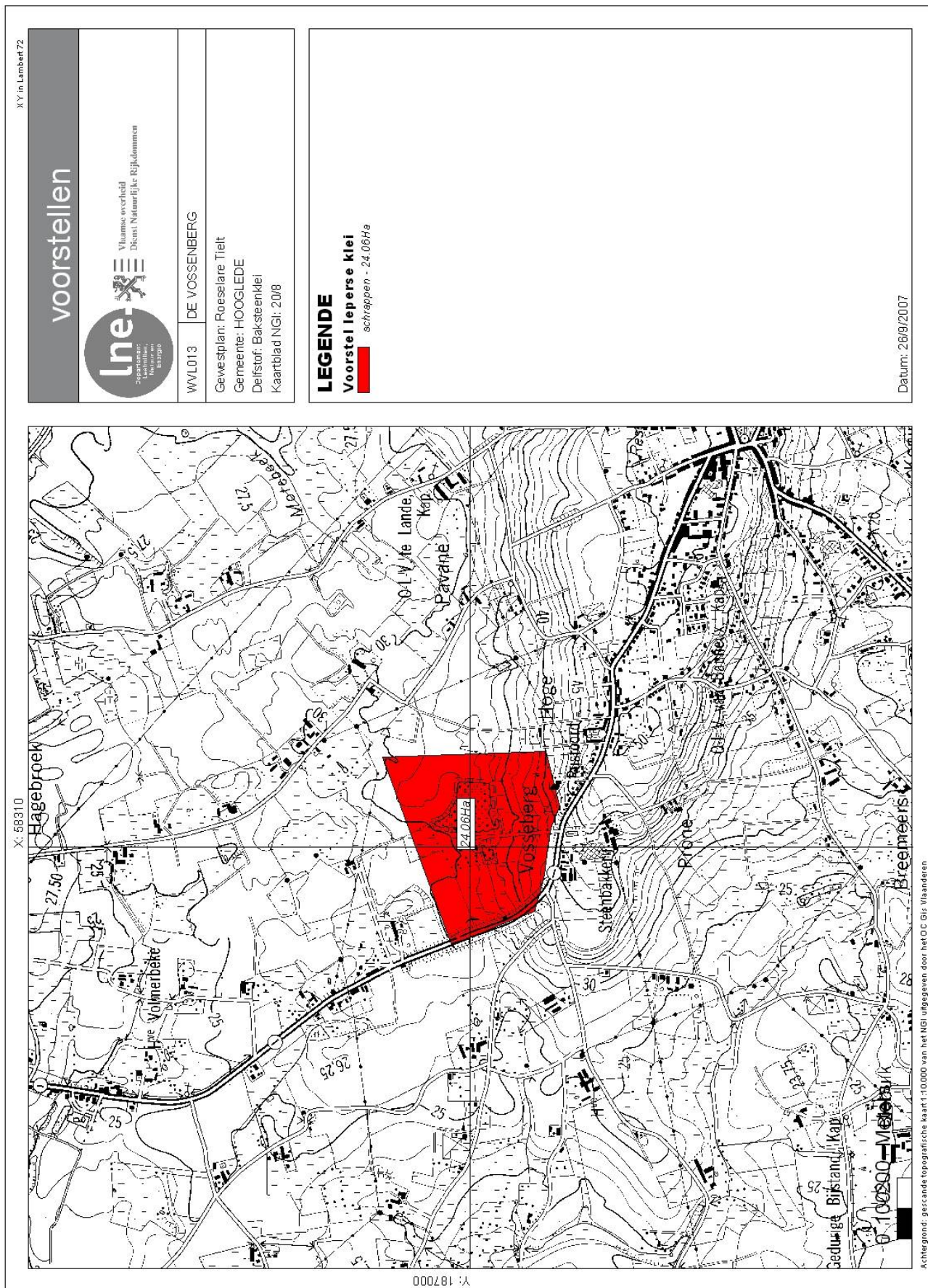
Geselecteerde locatievoorstellen als nieuw ontginningsgebied met aangepaste contouren				
Egem uitbreiding 1 en 2 Pittem 4,92 ha	/	/	360.500	1,2
De Hukker uitbreiding Roeselare 3,3 ha	Dit gebied is vanuit het oogpunt van bevoorrading te beschouwen als een opportuniteitsgebied. Zie ook pagina 34.			
Kortemark uitbreiding 1 8,76 ha 1 ^e fase	86.000	0,43	601.000	1,95
Kortemark uitbreiding 2 17,11 ha 2 ^e fase	646.000	3,2	2.286.000	7,4
Kortemark uitbreiding 3 15,19 ha 3 ^e fase	546.000	2,7	2.041.000	6,6
Hanebeek uitbreiding Zonnebeke Langemark-Poelkapelle 20,2 ha	2.535.000	12,7	/	/

SUBTOTAAL	3.813.000	19,03	5.288.500	17,15
TOTAAL	5.741.500	28,63	9.743.000	31,55

Uit bovenstaande tabel blijkt duidelijk het belang van de locatievoorstellen 'Kortemark uitbreidingen' en 'Hanebeek uitbreiding' voor de bevoorradingzekerheid van de vette klei en magere klei, waarbij de vette klei in dit verhaal de beperkende en bepalende grondstof is. Immers, zelfs als de bestaande ontginningsgebieden kunnen uitgediept worden, is er slechts een ontwikkelingsperspectief van 9,6 jaar voor vette klei. Ook voor magere klei worden de minimale ontwikkelingsperspectieven niet gehaald met een reserve voor 14,4 jaar. De geselecteerde locatievoorstellen voor nieuwe ontginningsgebieden zijn dan ook noodzakelijk opdat voldaan zou worden aan de minimaal decretaal voorziene ontwikkelingsperspectieven.

Zoals tevens decretaal voorzien is, zal het voorliggende plan telkens vijfjaarlijks geëvalueerd worden en, zo nodig, aangepast worden. Daarbij zal o.a. de optimale valorisatie van kleiwinning uit opportuniteiten en stortplaatsactiviteiten en de bouwtechnische evolutie op het vlak van duurzaam bouwen volwaardig in rekening worden gebracht.

De hierboven besproken ontginningsgebieden en locatievoorstellen worden hierna op een topografische kaart weergegeven om ze beter te kunnen situeren. Wanneer op de figuur meerdere locaties staan aangeduid, is het bedoelde locatievoorstel datgene dat centraal met een kruis wordt aangegeven. De locatievoorstellen rond de bestaande gebieden van Kortemark en Hanebeek worden respectievelijk op één kaart voor Kortemark en één kaart voor Hanebeek weergegeven.

Achtergrond: gescande topografische kaart 1:10.000 van het NGI uitgegeven door het OC G1: Vlaanderen

X,Y in Lambert 72

voorstellen

 Vlaamse overheid
 Dienst Natuurlijke Rijkdommen
 Departement Natuur en Energie

WVL013 DE VOSSENBERG
 Gewestplan: Roeselare Tielt
 Gemeente: HOOGLEDE
 Delfstof: Baksteenklei
 Kaartblad NGI: 20/8

LEGENDE
Voorstel Ieperse Klei
 schrappen - 24.06Ha

Datum: 26/9/2007

X,Y in Lambert 72

voorstellen

WVLD021 HAGEBOS LANGEMARK

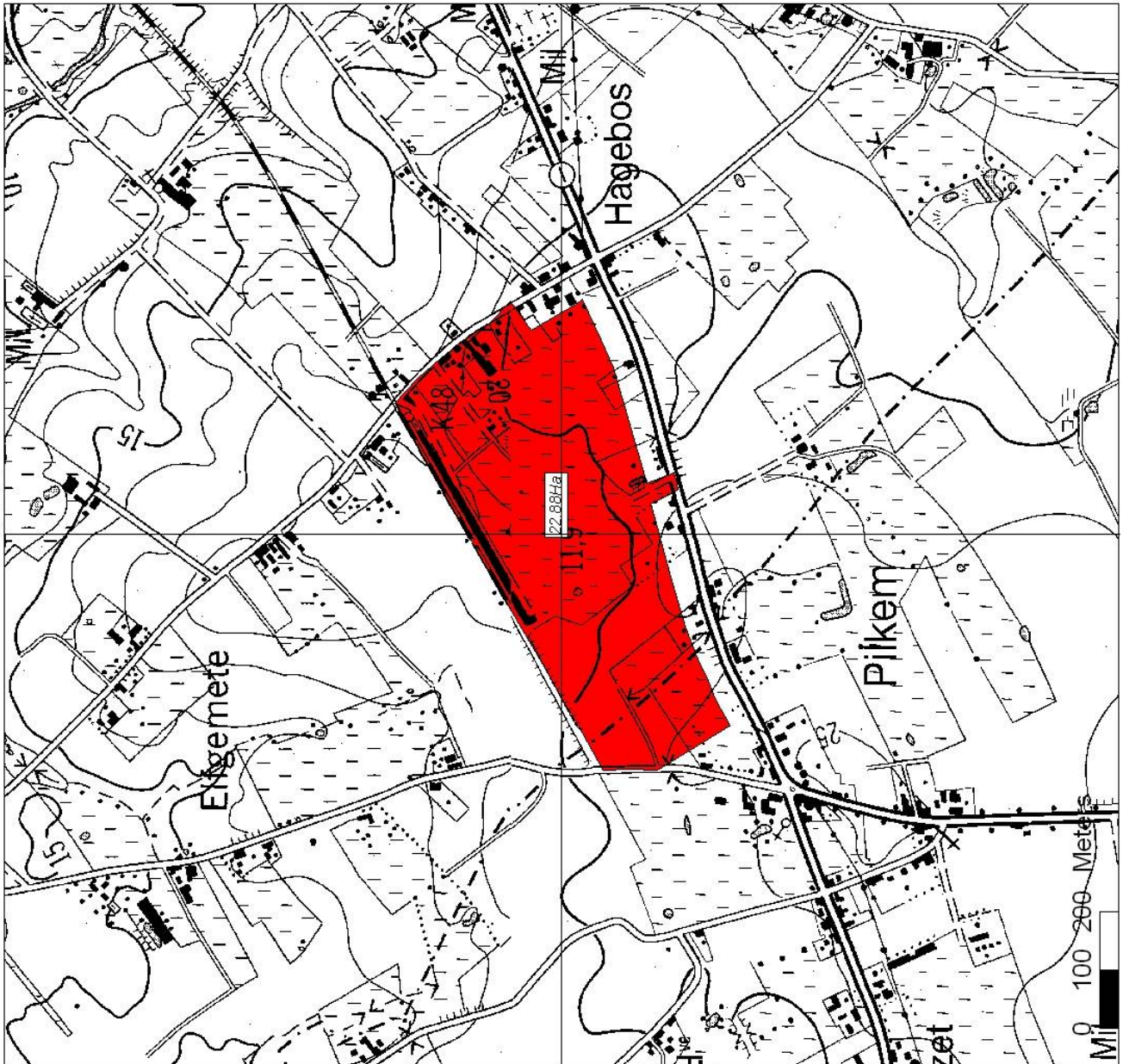
Geweestplan: Ieper Poperinge
 Gemeente: LANGEMARK POELKAPPELL - IEPER
 Delfstof: Baksteenklei
 Kaartblad NGI: 20/6 - 28/2

LEGENDE

Voorstel ■ schrappen - 22.88Ha

Datum: 02/10/2007

X: 46300

Achtergrond: gescande topografische kaart 1:10.000 van het NGI uitgegeven door het DC GIS Vlaanderen

Y: 178090

XY in Lambert72

voorstellen

WVLD025 AMERICA

Gewesplan: Ieper Poperinge
Gemeente: WERVIK
Delfstof: Baksteenklei
Kaartblad NGI: 28/7

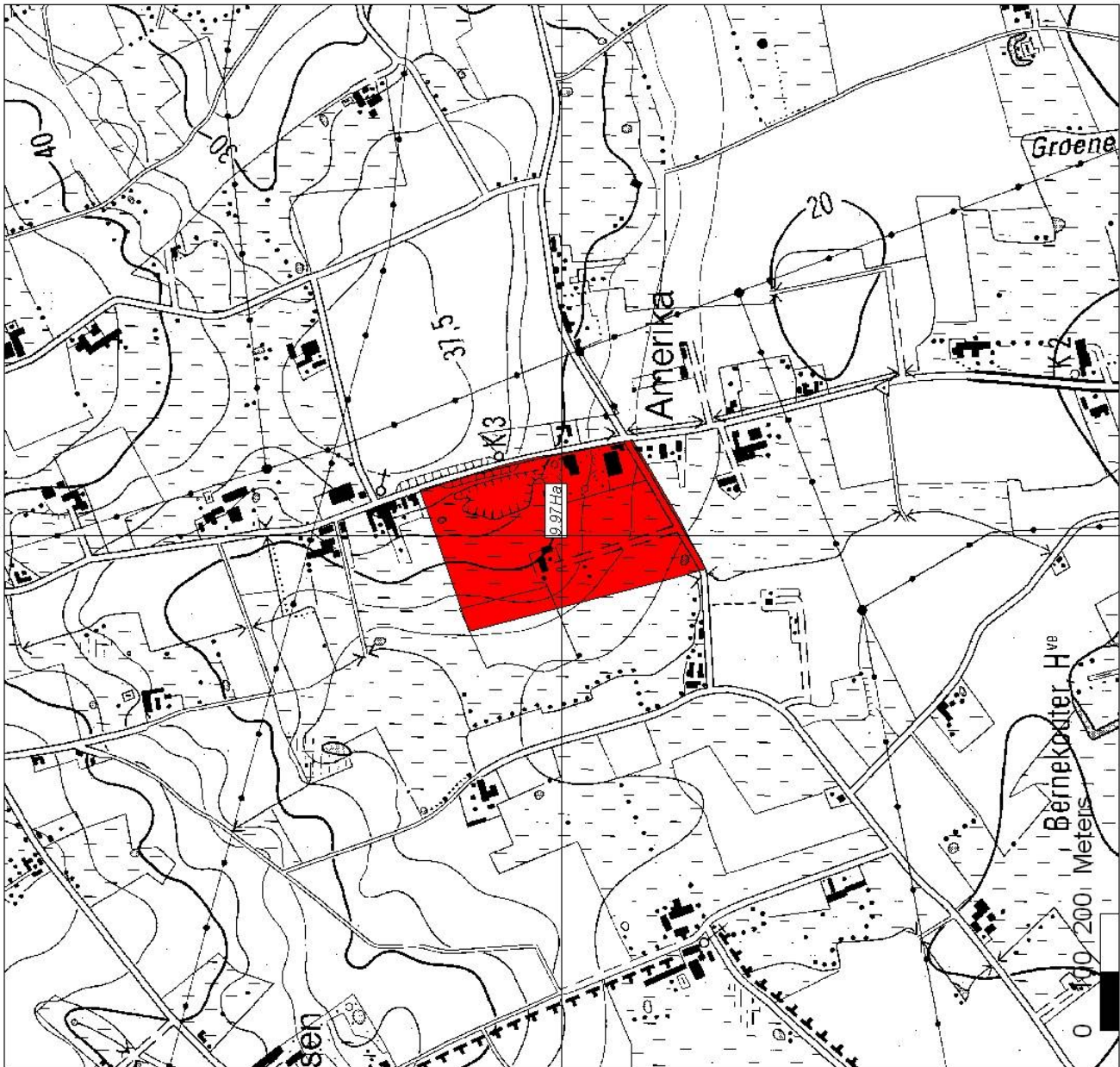
LEGENDE

Voorstel ■ schrappen - 9,97Ha

Datum: 02/10/2007

X: 55250

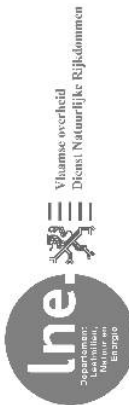
Y: 166920

Achtergrond: gescande topografische kaart 1:10.000 van het NGI uitgegeven door het O.C. Bis Vlaanderen

X,Y in Lambert 72

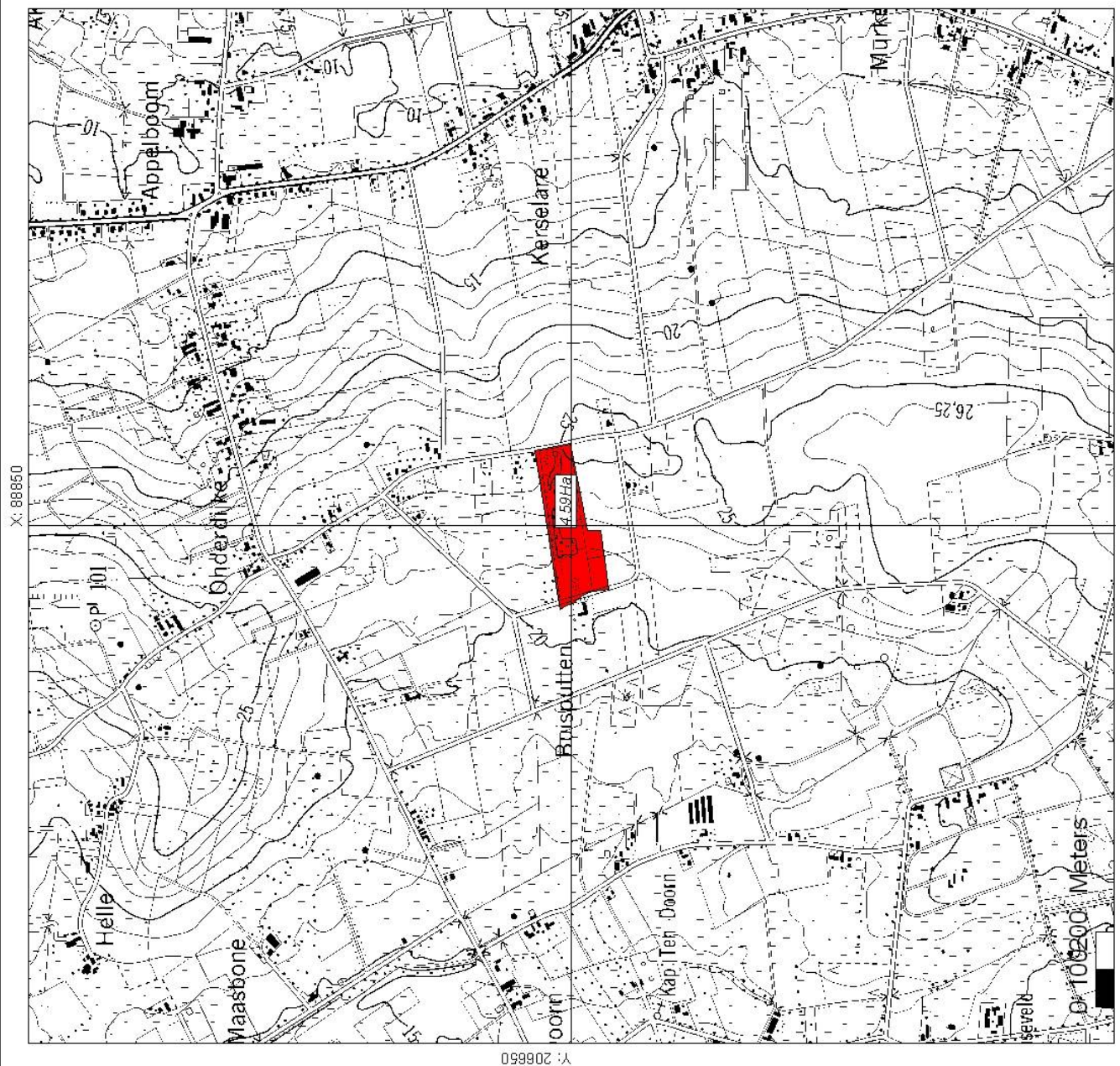
voorstellen

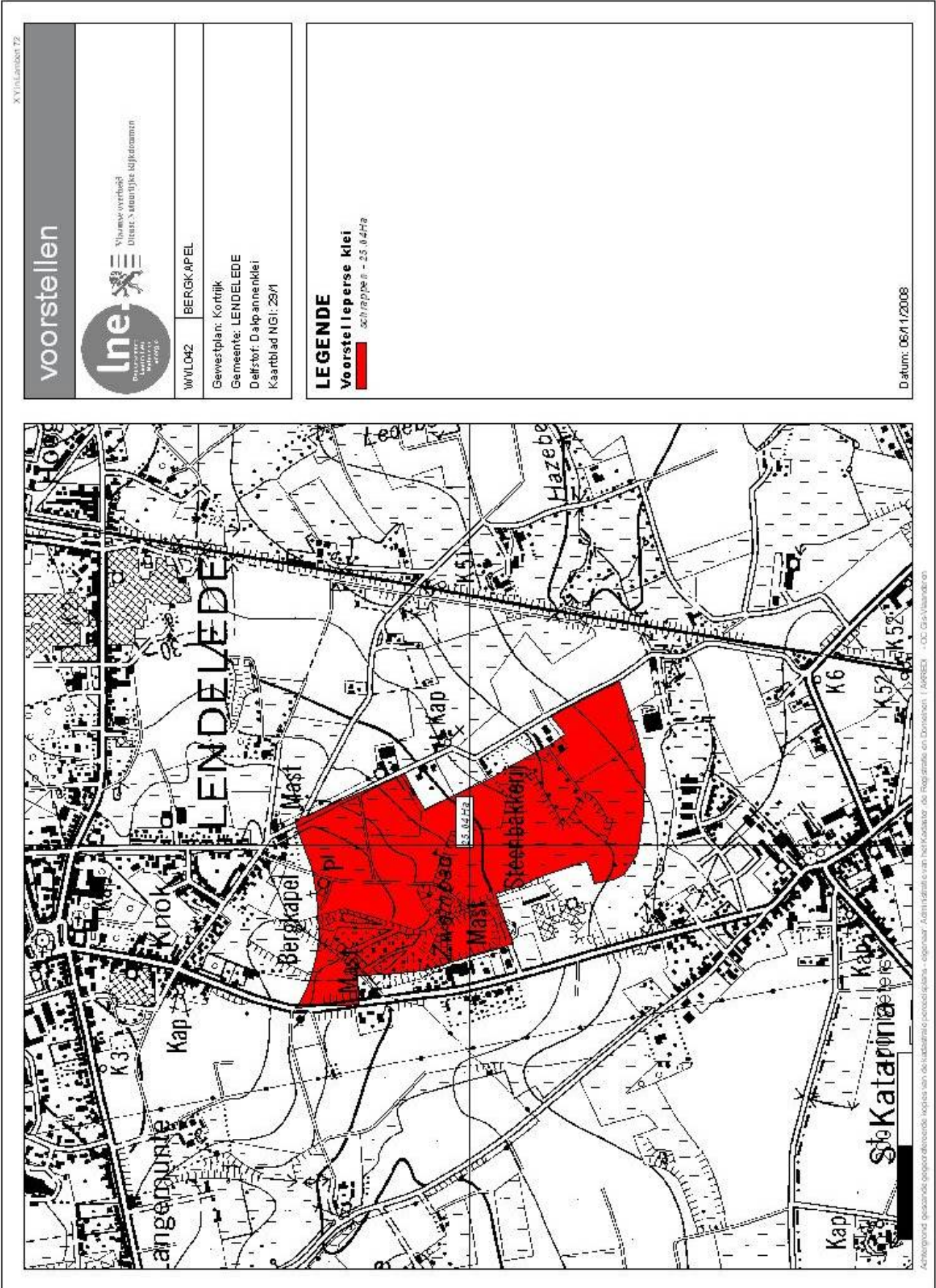
OVLD031	BUISPUTTEN
Geweestplan: Eeklo	
Gemeente: MALDEGEM	
Delfstof: Klei van Maldegem	
Kaartblad NGI: 13/7	

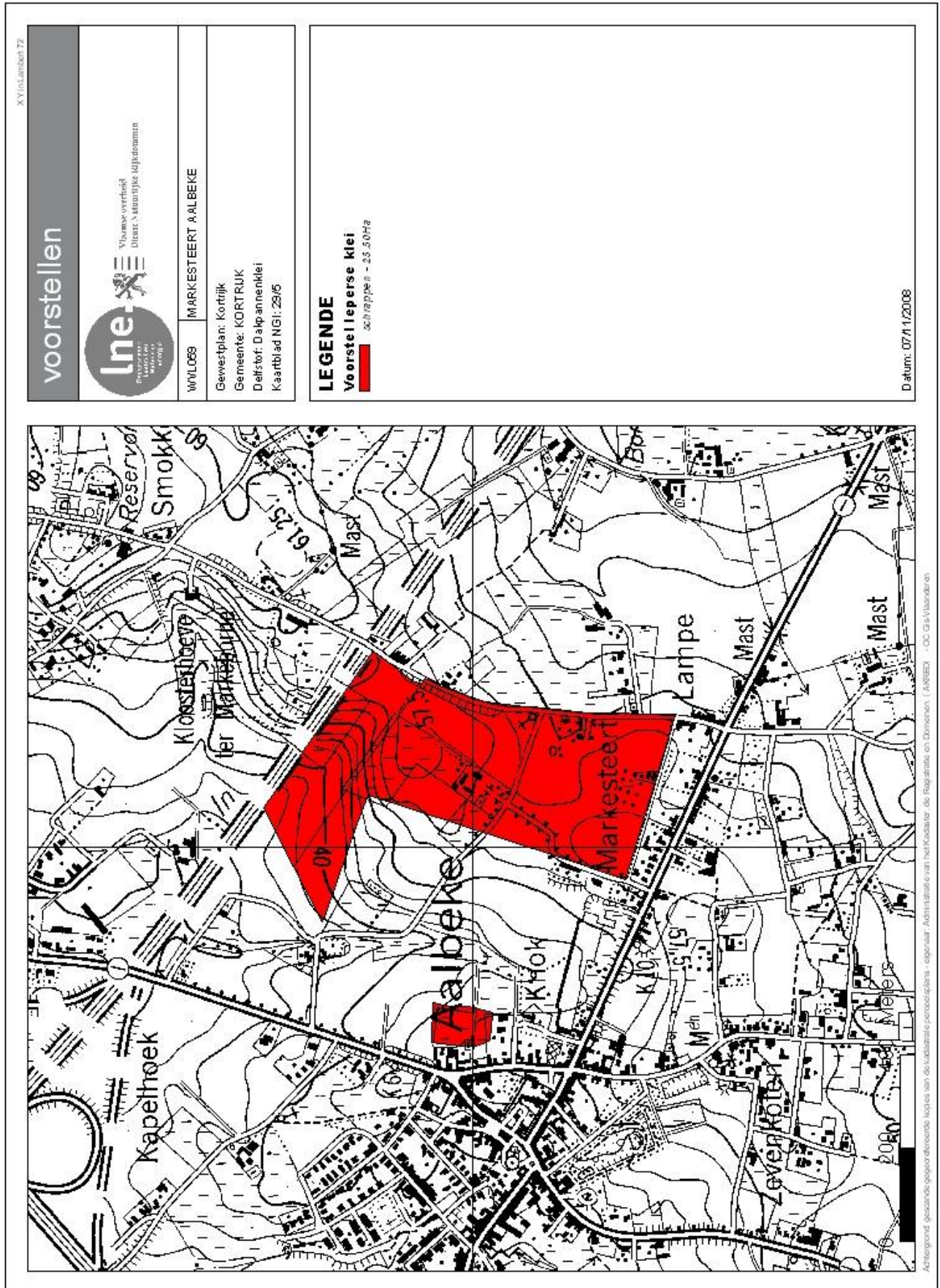
LEGENDE
Voorstel klei van Maldegem
 schrapen - 4,59Ha

Datum: 26/8/2007

Achtergrond: gescande topografische kaart 1:10.000 van het NGI uitgegeven door het OC GIs Vlaanderen

X,Y in Lambert 72

voorstellen

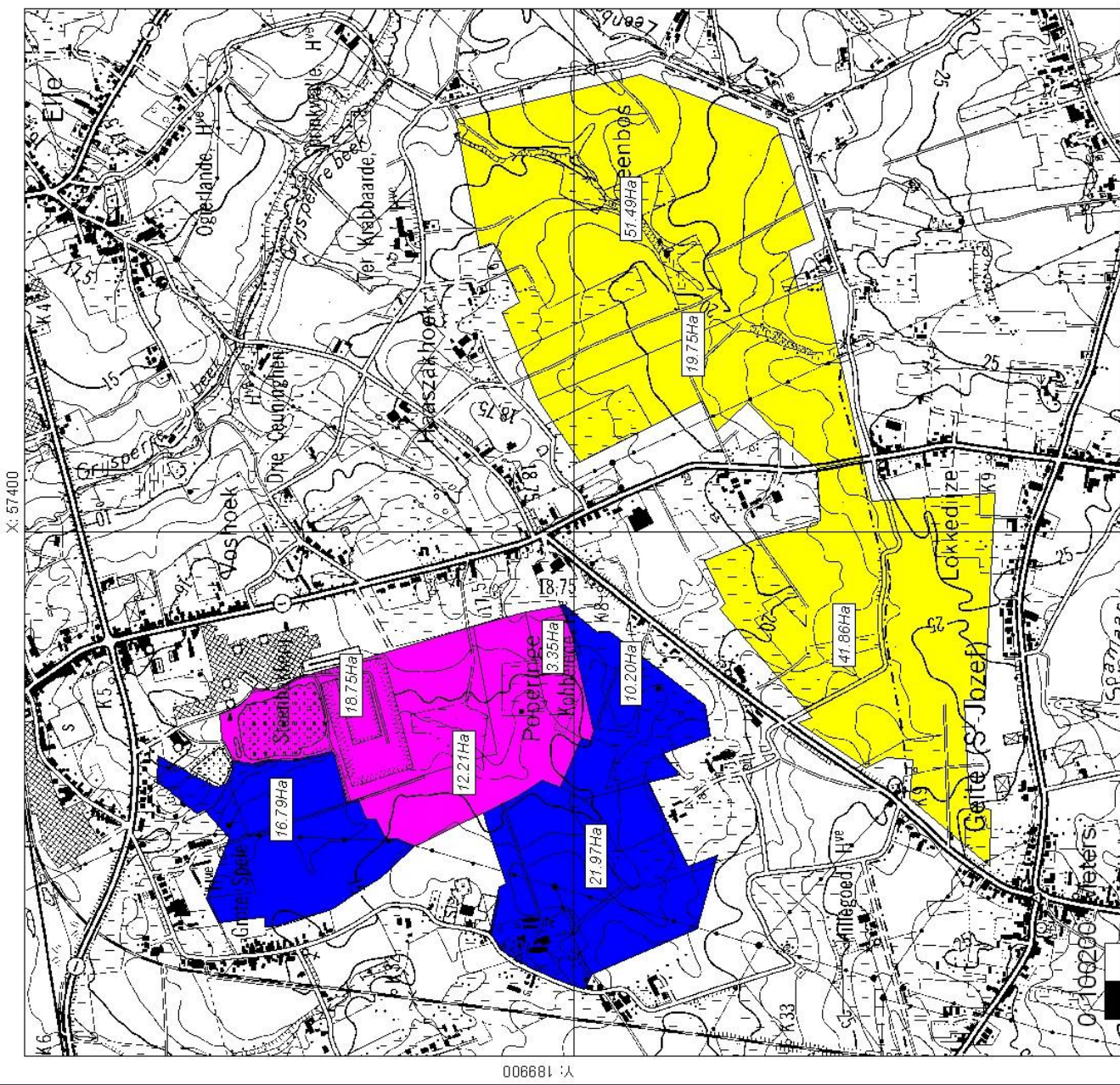
WVLD10 KORTEMARK

Gewebsplan: Diksmuide Torhout - Roeselare Tielt
 Gemeente: KORTEMARK - HOOOGLEDE
 Delfstof: Baksteenklei
 Kaartblad NGI: 20/3 - 20/4

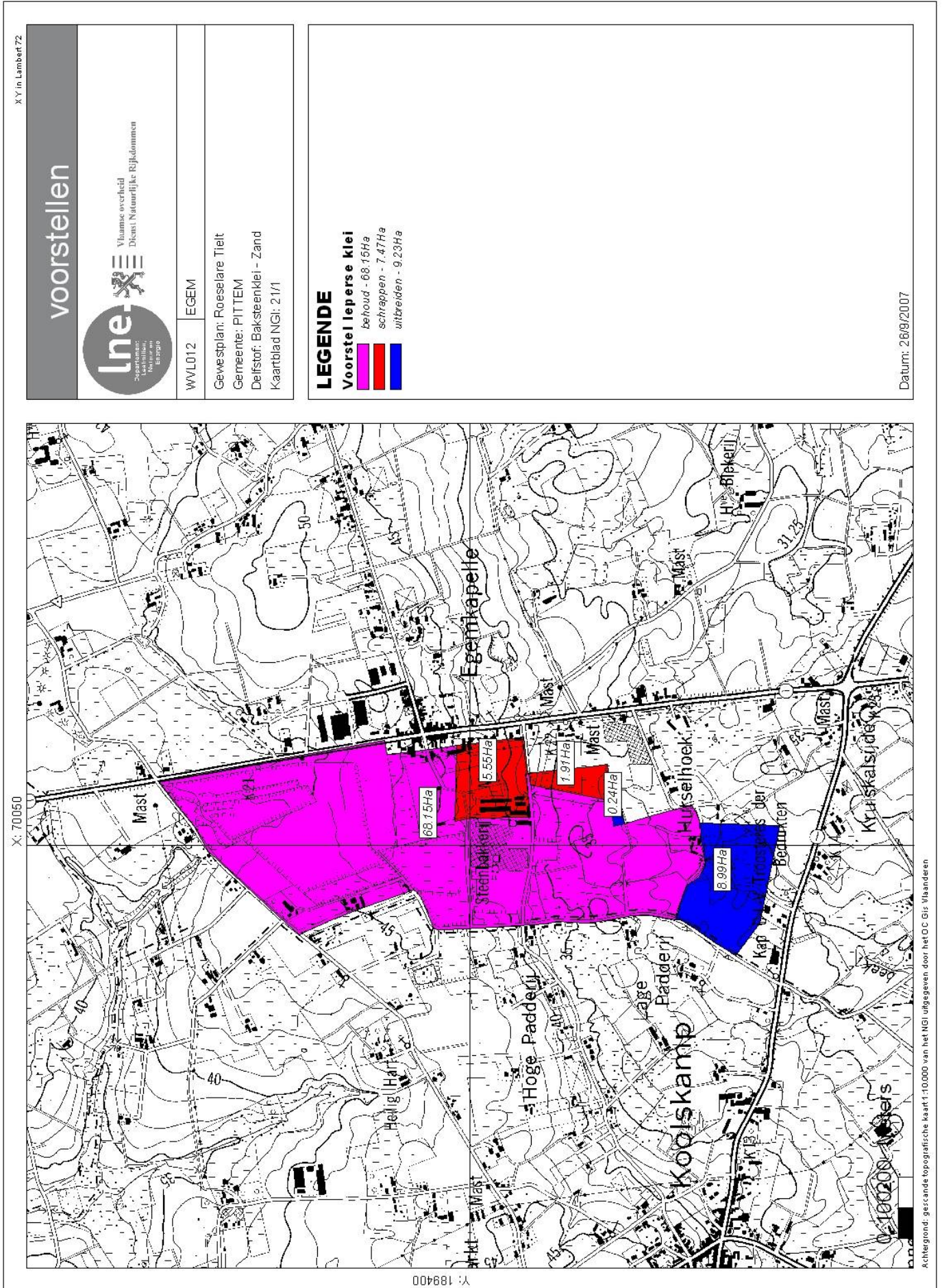
LEGENDE

- Voorstel leperse klei**
- behoud - 34,30Ha
 - bouwrij - 113,10Ha
 - uitbreiden - 48,96Ha

Datum: 26/09/2007

Achtergrond: gescande topografische kaart 1:10.000 van het NGI uitgegeven door het OC Gis Vlaanderen

X Y in Lambert 72

voorstellen

WWL015A OOSTROZEBEKE

Gewestplan: Roeselare Tielt

Gemeente: OOSTROZEBEKE

Delfstof: Baksteenklei

Kaartblad NGI: 21/6

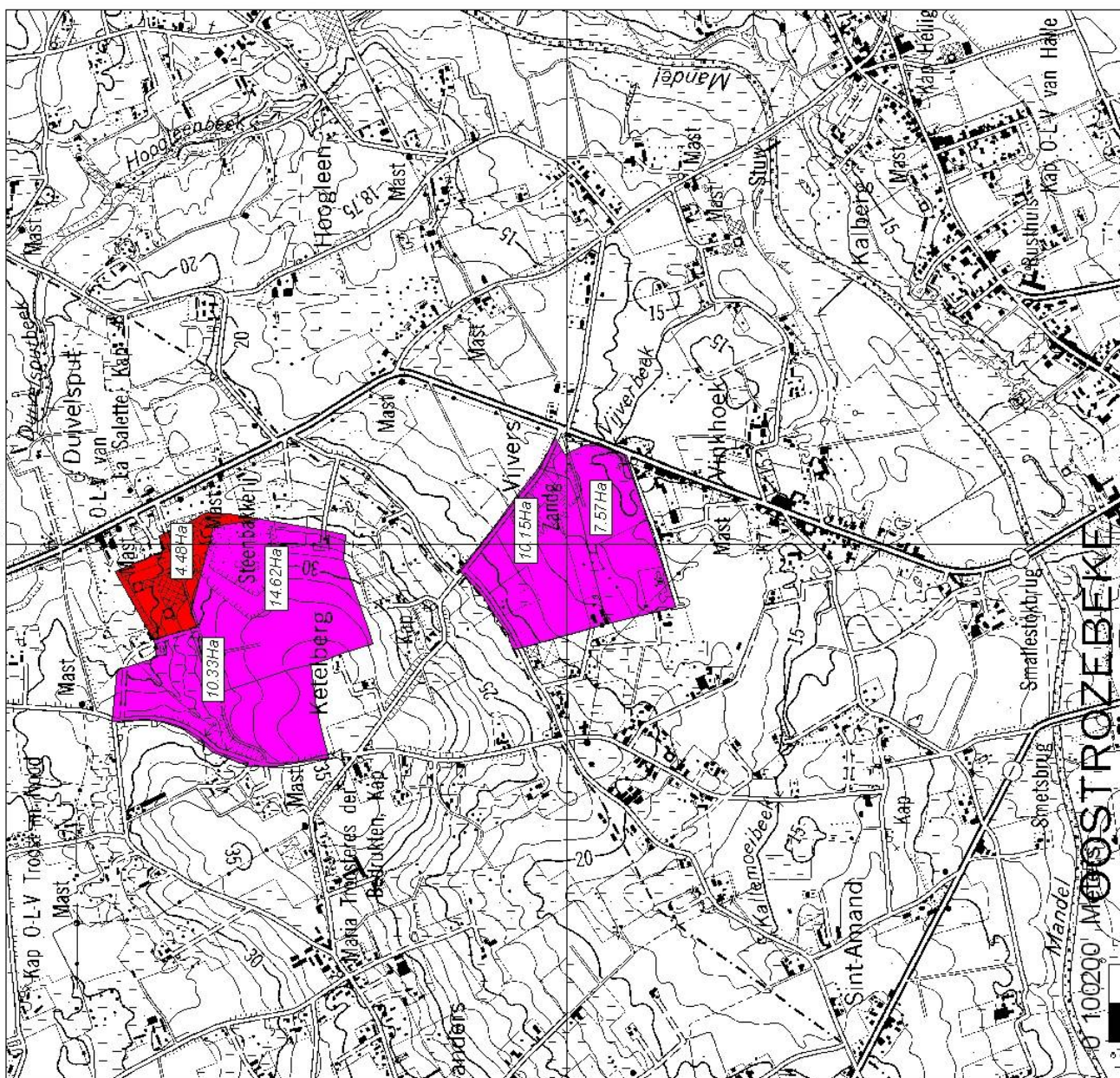
LEGENDE

Voorstel leperse klei

behoud - 17,72Ha

schrappen

X: 77210

Y: 181090

Datum: 26/9/2007

Afbeelding: gescande topografische kaart 1:10.000 van het NGI uitgegeven door het OC GIS Vlaanderen

X,Y in Lambert 72

voorstellen

WWL018

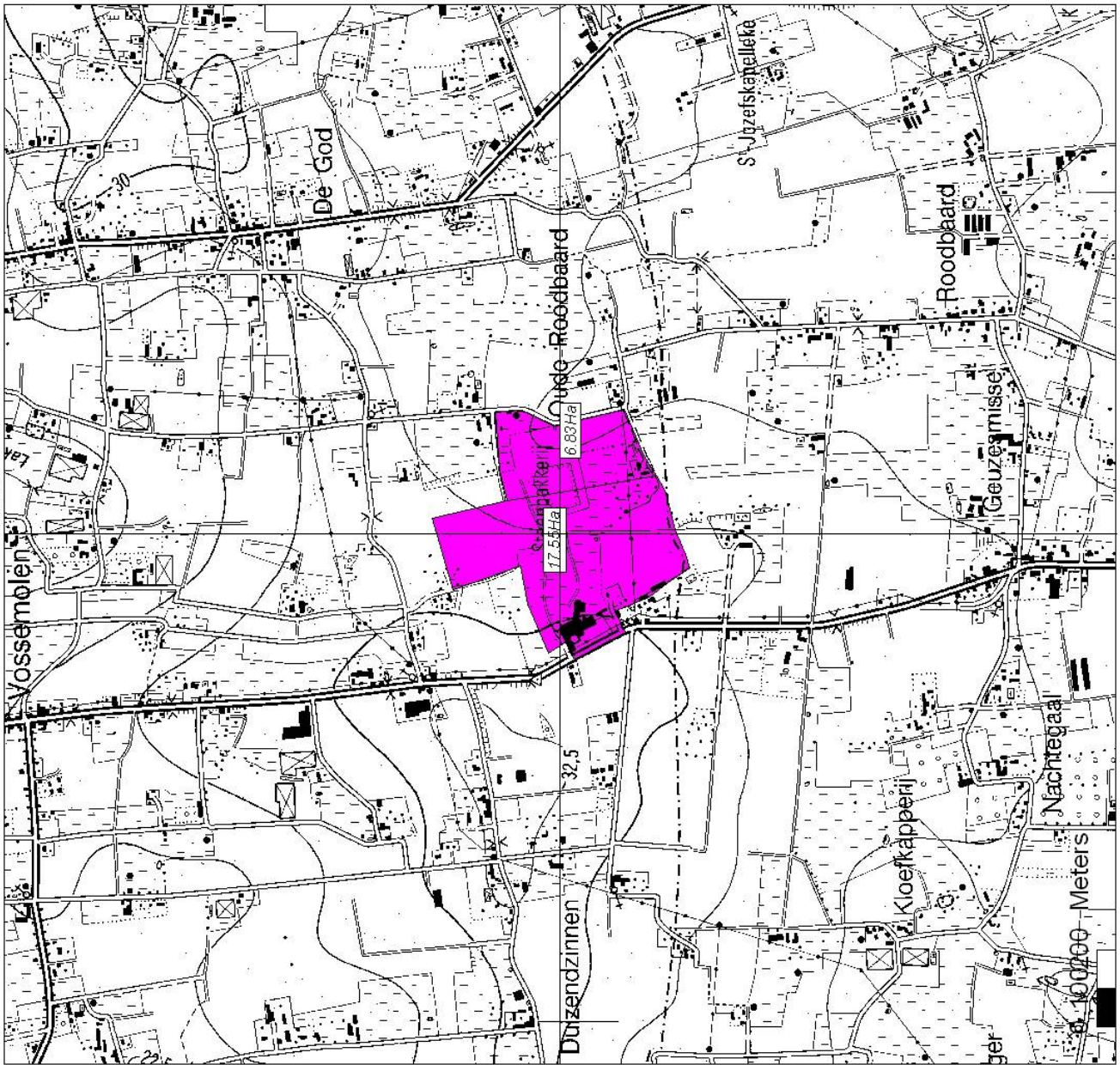
OUDE ROODBAARD

Gewestplan: Roeselare Tielt
 Gemeente: ROESELARE
 Delfstof: Baksteenklei
 Kaartblad NGI: 28/4

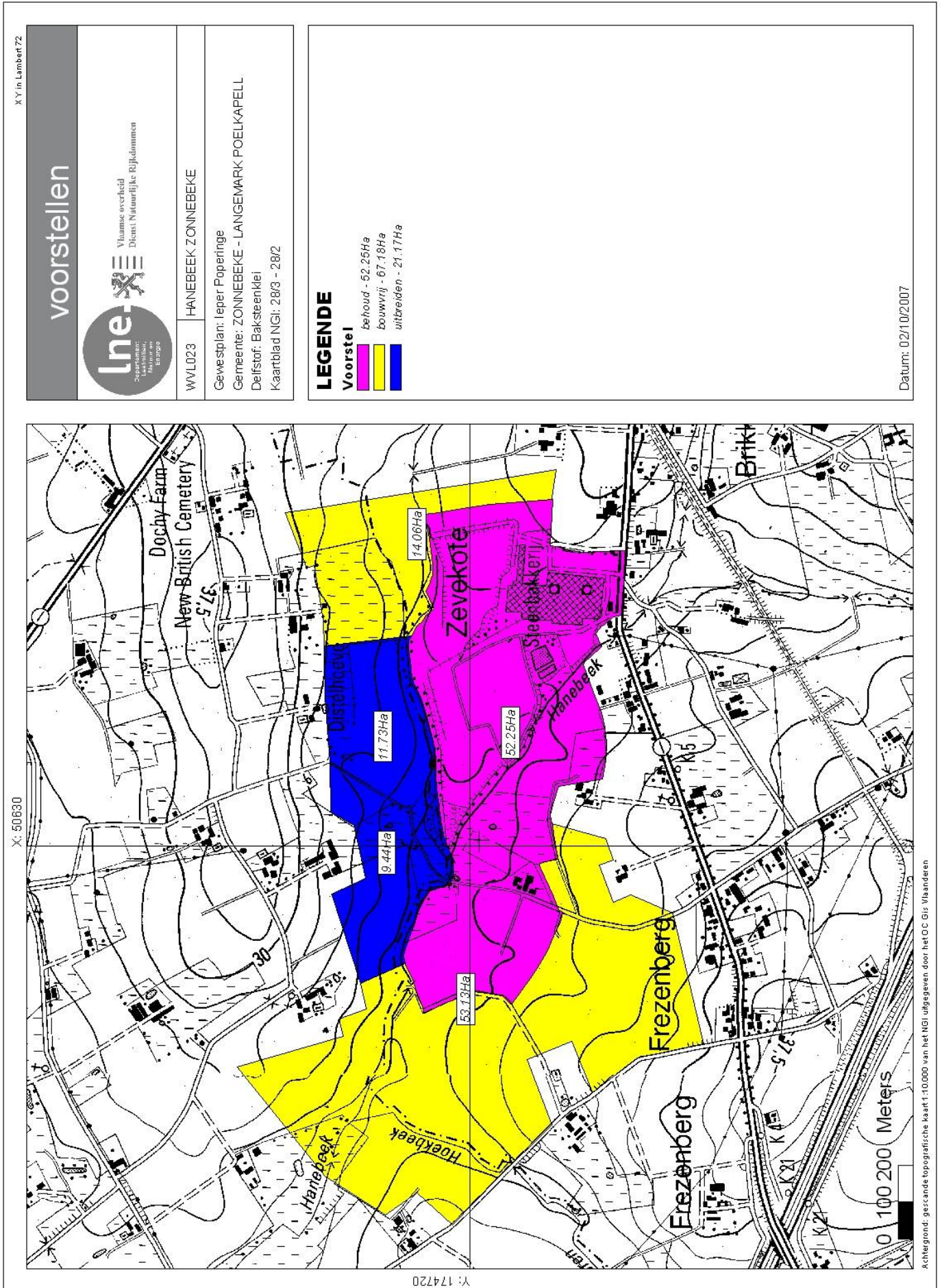
LEGENDE

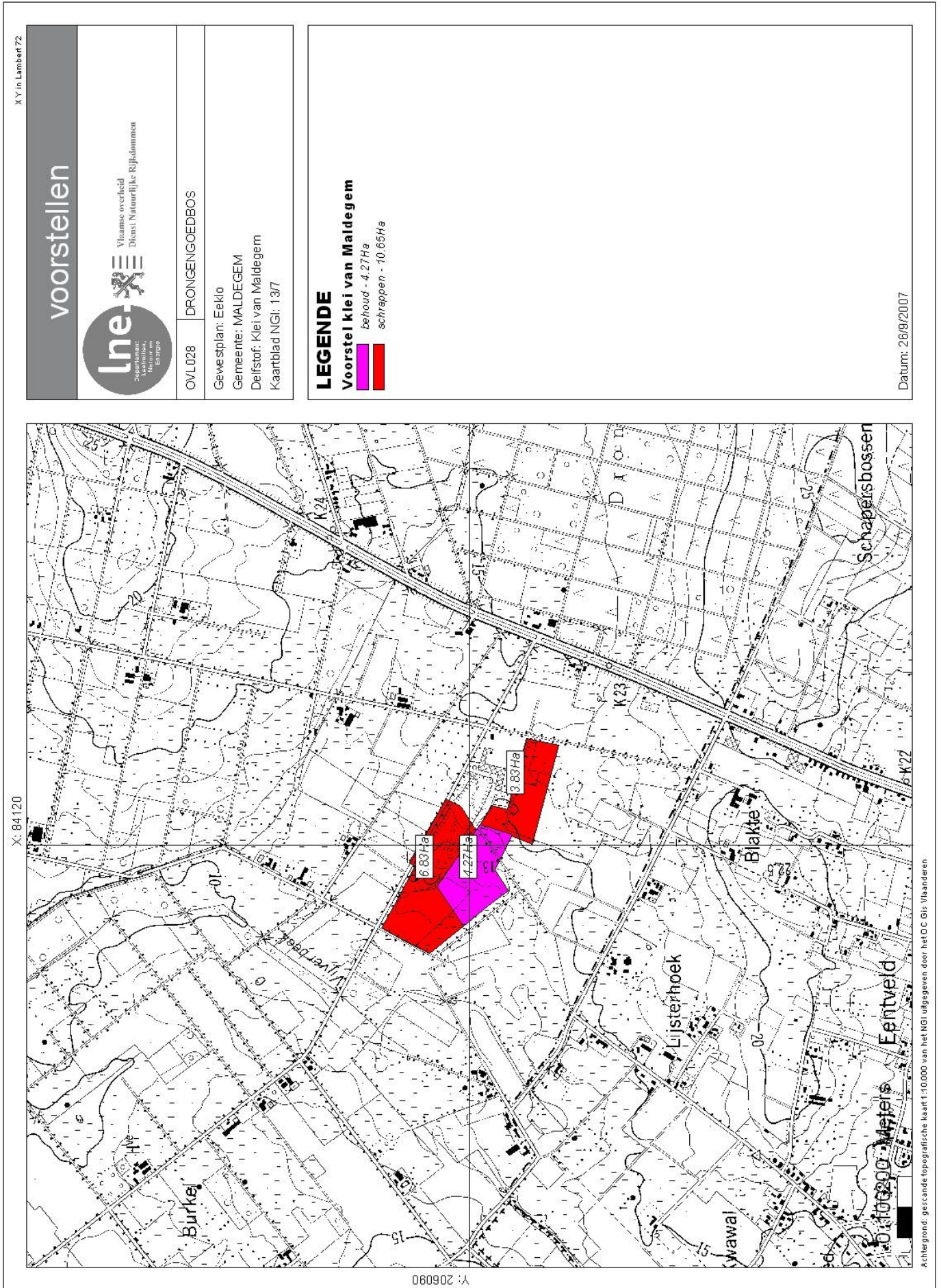
Voorstel leperse klei
 behoud - 24,37Ha

Datum: 26/09/2007

Achtergrond: geaccandete topografische kaart 1:10000 van het NGI uitgegeven door het OC GIS Vlaanderen

X: 84120 Y: 208090

Achtergrond: gescande topografische kaart 1:10.000 van het NGI uitgegeven door het OCG Gis Vlaanderen

X.Y in Lambert 72

voorstellen

WVLO16B MEULEBEKE

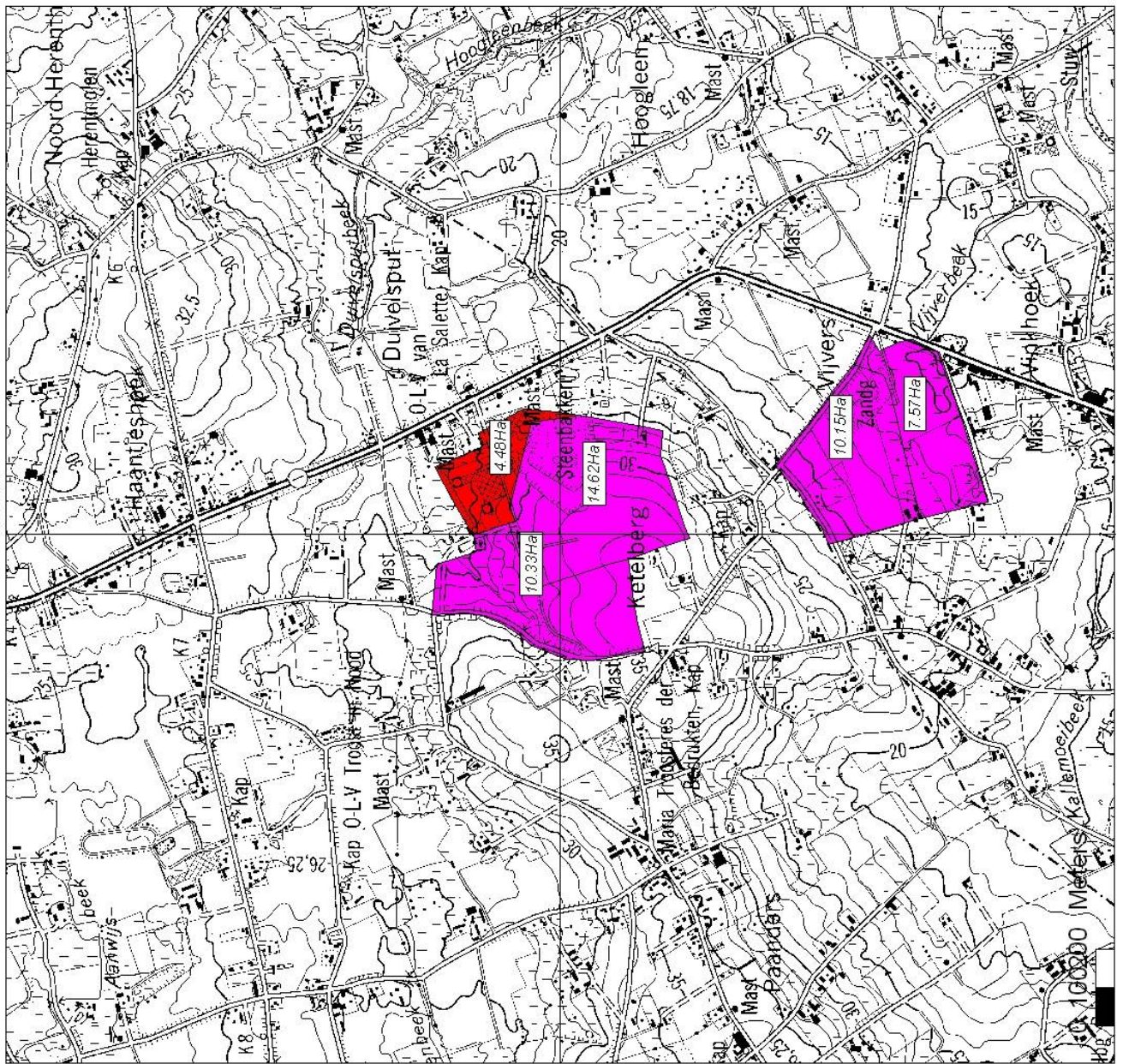
Gewestplan: Roeselare Tielt
 Gemeente: MEULEBEKE
 Delfstof: Baksteenklei
 Kaartblad NGI: 2 1/6

LEGENDE

Voorstel leperse klei
 behoud - 24,94Ha
 schrappen - 4,48Ha

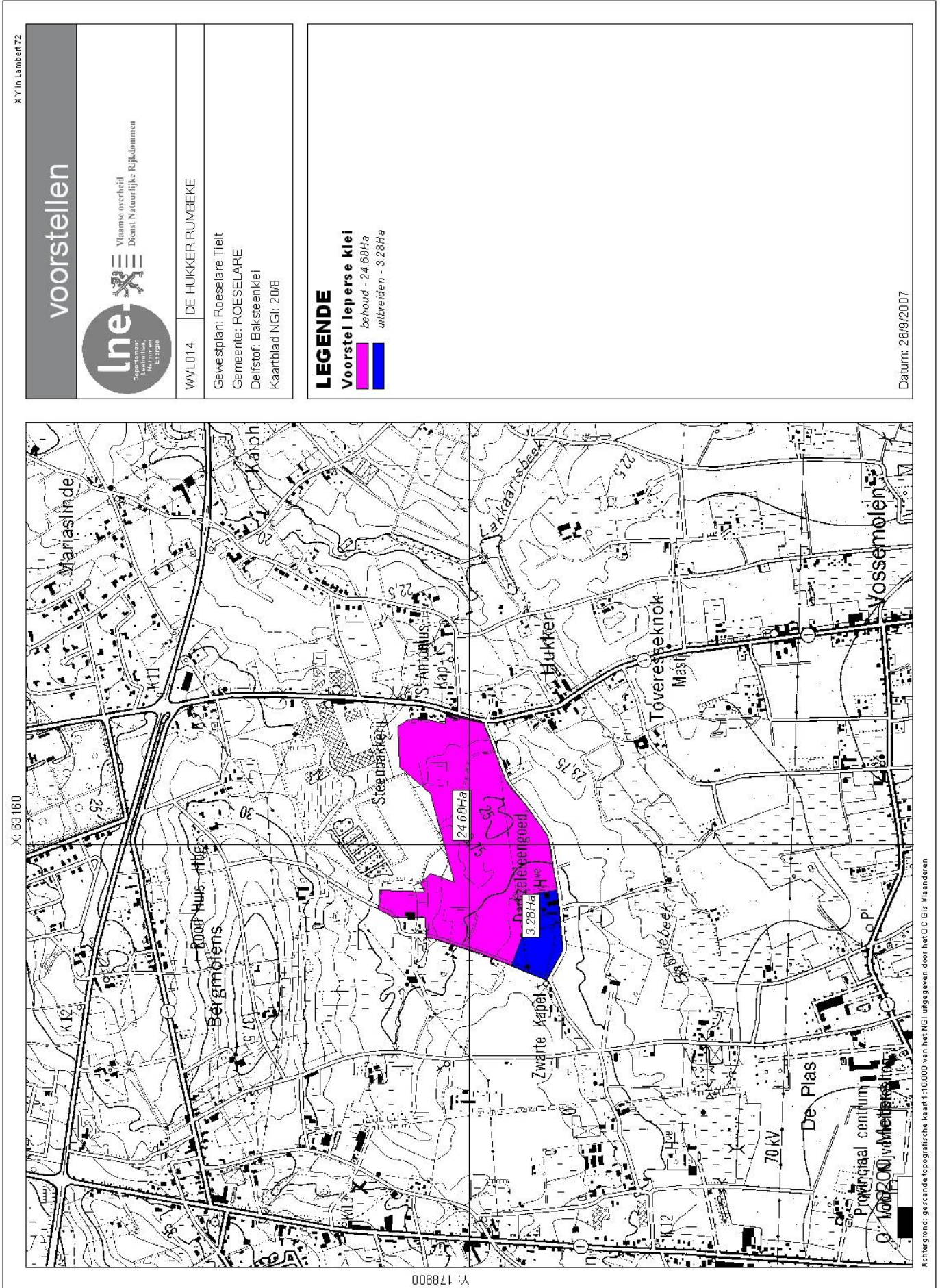
Datum: 26/09/2007

X: 76970

Y: 181910

Achtergrond: geïncande topografische kaart 1:10000 van het NGI uitgegeven door het OC GIZ Vlaanderen

1 Het decretale kader voor het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan

1.1 Situering van het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan

Een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan heeft als doelstelling om per oppervlakedelfstoffenzone, zoals opgenomen in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en op basis van een realistische en onderbouwde behoeftebepaling, te komen tot een afbakeningsproces dat op basis van geologische, ruimtelijke, ecologische en economische afwegingen ontginningsgebieden vaststelt.

1.2 Link met het algemeen oppervlakedelfstoffenplan

De basisdoelstelling van het beleid inzake het beheer van de oppervlakedelfstoffen wordt in het Oppervlakedelfstoffendecreet als volgt omschreven: *“op een duurzame manier voorzien in de oppervlakedelfstoffenbehoefte ten behoeve van de huidige en toekomstige generaties”*.

Die basisdoelstelling wordt nader geconcretiseerd door:

- Het ontginnen op een wijze dat er een maximale wederzijdse versterking ontstaat tussen de economische componenten, de sociale componenten en de milieucomponenten;
- Het verzekeren van de ontwikkelingsperspectieven voor de sector, met inachtneming van de bedrijfseconomische rechtszekerheid, met het oog op socio-economische aanvaardbare ontginningsmogelijkheden op lange termijn om te voldoen aan de maatschappelijke behoeften;
- Het zuinig en doelmatig aanwenden van oppervlakedelfstoffen;
- Het optimaal ontginnen binnen ontginningsgebieden op basis van een zuinig ruimtegebruik;
- Het aanmoedigen van het gebruik van volwaardige alternatieven voor primaire oppervlakedelfstoffen en het maximale hergebruik van afvalstoffen, zodat de behoefte aan primaire oppervlakedelfstoffen ingeperkt wordt;
- Bij het ontginnen rekening houden met het maximale behoud en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijke milieu.

De oppervlakedelfstoffenplanning geeft uitvoering aan de doelstellingen van het decreet.

De bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen handelen over één welbepaalde oppervlakedelfstof per samenhangend oppervlakedelfstoffengebied. Naast de bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen is voorzien in een algemeen plan op het niveau van Vlaanderen. Het algemeen oppervlakedelfstoffenplan werd op 10 juli 2008 door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd. Dat algemeen plan behandelt alle aspecten die de bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen overschrijden en noodzakelijk zijn in het licht van de doelstellingen van het decreet. Zo bevat het plan onder meer een actieplan om volwaardige alternatieven aan te moedigen.

De bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen zijn gebaseerd op ontwikkelingsperspectieven voor een termijn van minimaal 25 jaar en bevatten acties voor de komende vijf jaar. Op die manier vormen ze een basis voor de sectorale voorstellen inzake ruimtelijke ordening (gewestelijke uitvoeringsplannen) en voor de opmaak van andere specifieke beleidsplannen. Ze worden vijfjaarlijks geëvalueerd op basis van bovenvermelde doelstellingen.

Het algemeen oppervlakedelfstoffenplan reikt een aantal begrippen en indicatoren aan rond een duurzaam ontginningsbeleid. Verder analyseert het algemeen plan de behoefte voor de volgende vijf jaar aan oppervlakedelfstoffen op basis van economische studies, marktverkennde onderzoeken en overleg. Knelpunten en acties die uit deze analyse naar voren komen en die nodig zijn om invulling te geven aan de duurzaamheidsdoelstellingen worden uitvoerig beschreven. Ten slotte wordt er ook nagegaan wat de impact is van het algemeen oppervlakedelfstoffenplan voor het milieu en de landbouw, en wat de sociale economische gevolgen en financiële implicaties van een duurzaam ontginningsbeleid zijn.

Er zijn tot op heden geen kwantitatieve gegevens beschikbaar over de effecten van dit plan op het milieu, maar Bijzonder Oppervlakedelfstoffenplan Klei van Ieper & Maldegemklei

er kan wel een opsomming gemaakt worden van de doelstellingen waartoe de acties van dit plan dienen en de hiermee samengaande positieve milieuaspecten.

Door het zuinig en doelmatig gebruik van oppervlakedelfstoffen wordt de aanwending van voorraden begrensd en door hoogwaardig te hergebruiken kan de efficiëntieprestatie van de voorraden verhoogd worden wat het duurzaam voorraadbeheer ten goede komt.

Door de optimale ontginning te gaan bevorderen en hierdoor bijvoorbeeld de nevenproducten maximaal te valoriseren kunnen bepaalde voorraden eveneens begrensd worden.

Het actieplan duurzaam ontginnen beoogt eveneens een verbeterde inzet aan alternatieven, wat een tweeledig positief milieueffect te weeg brengt: vermindering van de afvalstroom en een zuinig gebruik van oppervlakedelfstoffen. Ook de valorisatie waar mogelijk van uitgegraven bodem en baggerspecie kaderen in deze strategie.

In het kader van het Oppervlakedelfstoffendecreet wordt de realisatie van de eindafwerking afgedwongen door middel van het stellen van een financiële zekerheid voor ontginningen. Dit kan de realisatie van bepaalde natuurontwikkelingsprojecten als nabestemming bevorderen.

1.3 Procedure van het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan

Het uitvoeringsbesluit van het Oppervlakedelfstoffendecreet legt de procedure voor de opmaak van een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan vast.

Het uitvoeringsbesluit voorziet in een procedure waarbij een ambtelijke stuurgroep samengesteld uit alle relevante en betrokken beleidsdomeinen en met leden aangeduid door de Vlaamse ministers, bevoegd voor deze beleidsdomeinen, aan de minister van natuurlijke rijkdommen een advies verstrekt over elk voorontwerp van bijzonder oppervlakedelfstoffenplan en over ieder locatievoorstel dat het plan bevat.

Om de grondstoffenbevoorrading niet in het gedrang te brengen buigt de stuurgroep zich bij een negatieve beoordeling van een locatievoorstel over nieuwe compenserende voorstellen die de Dienst Natuurlijke Rijkdommen op basis van geologie en economische uitgangspunten aanbrengt.

De plannen zijn gebaseerd op de ontwikkelingsperspectieven voor een termijn van minstens 25 jaar en bevatten acties voor de komende vijf jaar zodat ze een basis vormen voor de sectorale voorstellen inzake ruimtelijke ordening en voor de opmaak van andere specifieke beleidsplannen.

Na verwerking van het advies van de ambtelijke stuurgroep wordt over het voorontwerp een terinzagelegging georganiseerd.

Na verwerking van de resultaten van de actieve openbaarheid, zal de minister, bevoegd voor Natuurlijke Rijkdommen, het ontwerp aan de Vlaamse Regering voorleggen voor definitieve goedkeuring. Samen met deze beslissing gelast de Vlaamse Regering de minister van Ruimtelijke Ordening om een Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan op te stellen.

De oppervlakedelfstoffenplannen vormen dus mee de basis voor de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen met betrekking tot ontginningen en zullen via deze weg verordenende kracht krijgen. Als een oppervlakedelfstoffenplan in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan is gegoten, vormt het tevens de basis voor het vergunningenbeleid.

1.4 Inhoud van het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan volgens het decreet

De inhoud van de oppervlakedelfstoffenplannen is vastgelegd in hoofdstuk III van het Oppervlakedelfstoffendecreet.

Volgende onderdelen zijn opgenomen in de oppervlakedelfstoffenplannen:

1. beschrijving van de doelstellingen en krachtlijnen en het verband met andere relevante plannen en programma's;
2. overzicht van de motieven voor het plan;
3. schets van de beschikbare alternatieven voor de doelstellingen, de locaties en de wijze van uitvoering;
4. vergelijking tussen de goedgekeurde voorstellen en de beschikbare alternatieven die redelijkerwijze onderzocht kunnen worden, evenals de motivatie voor de selectie van de te onderzoeken alternatieven;
5. verwijzing naar de wettelijke, decretale en reglementaire voorschriften en formeel goedgekeurde doelstellingen op internationaal, nationaal of regionaal niveau die vanuit het oogpunt van het milieubeleid relevant zijn bij de uitvoering van het plan of voor de onderzochte alternatieven en een onderzoek naar de mate waarin het plan of de alternatieven daarmee verenigbaar zijn;
6. vergelijking tussen de bestaande milieu-impact en de te verwachten directe en indirecte impact op het milieu bij de uitvoering van het plan, inclusief de secundaire, cumulatieve en synergetische effecten op korte, middellange en lange termijn;
7. beschrijving van de mogelijke maatregelen om mogelijk negatieve milieueffecten te vermijden, te beperken, te verhelpen of te compenseren;
8. opgave van de moeilijkheden, technische leemten of ontbrekende kennis die bij de totstandkoming van het plan tot uiting kwamen;
9. algemene beschrijving van de mogelijke voorzieningen voor een behoorlijke monitoring en evaluatie van de milieueffecten;
10. niet-technische samenvatting van de verstrekte informatie.

1.5 Geldigheidsduur

De oppervlakedelfstoffenplannen worden vijfjaarlijks geëvalueerd. Deze evaluatie kan aanleiding geven tot een actualisatie van de oppervlakedelfstoffenplannen.

Een oppervlakedelfstoffenplan blijft van kracht tot het door een geactualiseerd plan wordt vervangen.

2 Bespreking samenhangend oppervlakedelfstoffengebied

2.1 Ruimtelijke situering binnen het algemeen oppervlakedelfstoffenplan

Kleimineralen hebben unieke fysische kenmerken die verklaard kunnen worden door hun structurele opbouw, samenstelling en korrelgrootte. In de natuur zijn ze hoofdzakelijk het gevolg van chemische verwerking, die het resultaat is van de interacties tussen atmosfeer, hydrosfeer en lithosfeer. De aard van de kleimineralen en waar ze voorkomen, hangt dan ook samen met het klimaat.

Vanwege zijn plastische eigenschappen is klei een van de belangrijkste traditionele, keramische grondstoffen. Klei vertoont een bijna oneindige verscheidenheid in samenstelling en eigenschappen, en is een relatief goedkoop uitgangsmateriaal aangezien het veelvuldig en ondiep voorkomt. Klei kan nog verder ingedeeld worden volgens specifieke vereisten voor de toepassing:

- bruine klei: bovenliggende verweerde klei met een laag zwavelgehalte en typische rode bakkleur;
- blauwe klei: klei, afgezet in een reducerend milieu, grondstof is rijk aan pyriet en sulfaten;
- vette klei: klei zonder zand of met een laag zandgehalte;
- magere klei: klei met al dan niet frequent voorkomende zandintercalaties.

Het plastische gedrag wordt veroorzaakt door de kleimineralen, die noodzakelijk zijn voor de vormgeving van een keramisch product.

Klei wordt verwerkt tot allerhande bakproducten met elk een min of meer specifieke toepassing. Hardgebakken bakstenen worden gebruikt voor bestrating en keldermuren. Granulometrisch moeten kleigrondstoffen aan bepaalde grensvoorwaarden voldoen, als ze in aanmerking willen komen voor de vervaardiging van een welbepaald industrieel product. Draineerbuizen worden vervaardigd uit meer refractaire kleisoorten, die bij hogere baktemperaturen een waterdicht product opleveren met een grote kruindruk. Dakpannen moeten eveneens waterondoorlatend zijn, maar ze moeten niet dezelfde sterkte hebben als draineerbuizen. Bloempotten zijn dan weer zachter gebakken en wel waterdoorlatend. Bij tegels wordt een onderscheid gemaakt tussen vloertegels voor buitenwerk en vloer- en muurtegels voor binnenvloeren en muurdecoratie. De eerstgenoemde tegels moeten bestand zijn tegen vorstwerking en dicht gesinterd worden. Voor elk type moet de geschikte kleisoort worden gekozen. Een meer specifieke toepassing zijn de geëxpandeerde kleikorrels of argexkorrels.

De klei voor dakpannen en voor tegelpannen wordt enkel nog in het Kortrijkse ontgonnen. De klei voor binnenmuren en voor kleikorrels bestaat voornamelijk uit Rupelklei, ontgonnen en verwerkt in de Rupelstreek en het Waasland. Handvorm- en strengpersbakstenen worden vervaardigd uit klei van Ieper, ontgonnen in Centraal-West-Vlaanderen, en uit klei van de Kempen. Polderklei en alluviale klei van Schelde en Maas worden in veel beperktere mate ontgonnen voor de productie van specifieke gevelstenen. De ontginning van klei van Ieper en Rupelklei geeft aanleiding tot diepe geïsoleerde putten, terwijl de ontginning van de Klei van de Kempen relatief ruimteverslindend is door de geringere diktes van de lagen.

Hieronder wordt een beschrijving van de oppervlakedelfstof gegeven, specifiek voor de ontginningen van klei van Ieper en van Maldegemklei.

Ieperiaan klei

De Ieperiaan klei komt in twee verschillende formaties voor, de Formatie van Kortrijk en de Formatie van Tielt.

- De **Formatie van Kortrijk** is een mariene afzetting die overwegend uit kleiige sedimenten is opgebouwd. Ze omvat het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen (of Roubaix-klei) en het Lid van Aalbeke.
- De **Formatie van Tielt** omvat onderaan het Lid van Kortemark en bovenaan het Egem Zand.

Voor de steenbakkerijen zijn het Lid van Aalbeke, het Lid van Kortemark, het Egem Zand en in mindere mate het Lid van Moen belangrijk in hun productieproces:

- **Lid van Aalbeke:** homogene afzetting van bijna uitsluitend zeer fijnsiltige klei zonder zand, wordt gebruikt bij de productie van dakpannen en bakstenen;
- **Lid van Kortemark:** bestaat onderaan uit compact kleiig, fijn tot zeer fijn silt met dikke kleilenzen en bovenaan uit zeer fijn zandige grove silt met zandlenzen;
- **Egem Zand:** bestaat uit fijn glauconietzand, kleibandjes werden plaatselijk afgezet tijdens de kering van het getij en kleine erosieoppervlakken veroorzaakt door storm;
- **Lid van Moen:** gekenmerkt door een heterogene samenstelling. In het zuiden bestaat het uit een kleiig grof tot middelmatig silt met laagjes fijn en zeer fijn zand. In het noorden is de afzetting homogener en kleiiger. Het betreft zeer magere klei die dient voor de productie van gewone bakstenen.

Ieperiaan klei kan onderverdeeld worden in magere en vette klei:

- **Vette klei:** klei zonder zand of met een laag zandgehalte. De vette, zandarme klei komt overeen met de mengeling van het Lid van Kortemark en het Lid van Aalbeke. De meest vette klei bestaat enkel uit het Lid van Aalbeke.
- **Magere klei:** klei met een hoog zandgehalte. Deze magere klei op zich is dikwijls, omwille van een te hoog zandgehalte, niet verwerkbaar tot baksteen. De magere klei bevindt zich bovenaan in de groeve en komt overeen met de combinatie van Egem Zand en Lid van Kortemark.

Maldegemklei

De zogenoemde Maldegemklei komt voor in de Formatie van Maldegem. De term 'Formatie van Maldegem' werd ingevoerd omdat te Maldegem deze formatie voorkomt aan het bovenvlak van de tertiaire afzettingen. Het betreft een afzetting van mariene zanden en kleien. Ze omvat zeven leden waarvan de vetgedrukte kleiig zijn en in aanmerking komen voor verwerking. In het verleden was een steenbakkerij in Maldegem gevestigd. Momenteel is in de gebouwen van de vroegere steenbakkerij een pottenbakkerij gevestigd. De zeven leden van de Formatie van Maldegem zijn (kleihoudende in het vet):

- het **Lid van Onderdijke:** bestaat uit grijsblauwe zware klei, niet kalkhoudend;
- het Lid van Buisputten: bestaat uit donkergrijs, lemig zand, middelmatig fijn, glauconiet- en glimmerhoudend, zonder fossielen;
- het **Lid van Zomergem:** bestaat uit een grijsblauwe klei tot zware klei, die zich op het eerste gezicht in niets onderscheidt van het Lid van Ursel. Het bevat noch glauconiet, zand of kalk;
- het Lid van Onderdale: bestaat uit donkergrijs lemig middelmatig fijn zand, glauconiet- en glimmerhoudend;
- het **Lid van Ursel:** bestaat uit een homogene, grijsblauwe klei tot zware klei, die niet kalk- of fossielhoudend is;
- het **Lid van Asse:** bestaat uit glauconiethoudende klei met plaatselijk, vooral aan de basis, grof glauconietzand;
- het Lid van Wemmel: bestaat uit een pakket grijs glauconiethoudend fijn zand, waarin het kleigehalte toeneemt naar de top.

In de ontginningsgebieden behorend tot de zone van de Maldegemklei wordt het Lid van Ursel aangetroffen.

2.2 Economische aspecten

In de provincie West-Vlaanderen zijn er drie firma's die bakstenen produceren. Twee ervan liggen in de oppervlaktedelfstoffenzone van de Ieperiaan klei. Het derde bedrijf, de Keignaert in Oudenburg, is gelegen in de zone van de Polderklei en valt buiten het bestek van dit oppervlaktedelfstoffenplan. De twee firma's waarover deze nota handelt (Wienerberger en Dumoulin) hebben zich gespecialiseerd in de productie van zowel binnenmuurstenen als van gevelstenen.

De totale productiecijfers voor deze provincie (exclusief De Keignaert te Oudenburg die Polderklei ontgint en Bijzonder Oppervlaktedelfstoffenplan Klei van Ieper & Maldegemklei

opgenomen wordt in het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan Alluviale klei van Schelde- en Maasbekken & Polderklei) schommelden de laatste jaren rond de 700.000 m³. De maximale productiecapaciteit ligt nog een stuk hoger. Hiermee vertegenwoordigen zij ongeveer 28 % van de Belgische baksteenproductie.

In deze regio werken ongeveer 400 mensen in de steenbakkerijen (arbeiders en bedienden). Het gaat hier enkel om de werknemers in de steenbakkerijen zelf. Hierbij komt nog een groot aantal werknemers, dat indirect voor de sector werkt (via toeleveringsbedrijven qua grondstofontginning, onderhoudsbedrijven, transport van afgewerkte producten, handelaars in bouwmaterialen, ...).

De export van baksteenproducten vanuit deze bedrijven neemt steeds toe. De situatie verschilt enigszins van bedrijf tot bedrijf. Gevelsteen wordt meer geëxporteerd dan binnenmuursteen. De vernieuwing van het productieapparaat en de modernisering van de bestaande uitrusting in elk van de steenbakkerijen vergde enorme investeringen. Voor de betrokken steenbakkerijen lopen deze investeringen, enkel voor de voorbije 5 jaren, in de tientallen miljoenen euro.

2.3 Onderbouwing van de behoefte

De voortdurende modernisering en aanpassingen van het productieapparaat gaan gepaard met aanzienlijke investeringen. In heel deze investeringspolitiek is de zekerheid over de voorziening van grondstoffen een belangrijk element. Investeringsbeslissingen van dergelijke omvang kunnen enkel worden genomen indien de bedrijven over voldoende reserves kunnen beschikken.

Een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan moet onder andere invulling geven aan volgende doelstellingen van het Oppervlakedelfstoffendecreet (artikel 3): *“het verzekeren van de ontwikkelingsperspectieven voor de sector, met inachtneming van de bedrijfseconomische rechtszekerheid, met het oog op socio-economisch aanvaardbare ontginningsmogelijkheden op lange termijn om te voldoen aan de maatschappelijke behoeften”*. Volgens artikel 4 van het Oppervlakedelfstoffendecreet wordt verder met lange termijn een termijn van minimaal 25 jaar bedoeld.

De kleivoorraad verschilt van bedrijf tot bedrijf. De baksteennijverheid is geëvolueerd naar een zeer moderne industrie met zware kapitaalsintensieve investeringen die van aard zijn dat een ‘continu voortschrijdende voorraad’ van delfstoffen die een periode dekt van 20 à 25 jaar en al dan niet gelegen is in de nabijheid van de steenbakkerij, een absolute noodzaak is.

Bij het tot stand komen van de gewestplannen werd voor de verschillende steenbakkerijen een ontginningsgebied voorzien dat qua capaciteit voldoende was om de bedrijven gedurende 20 à 25 jaar van grondstoffen te voorzien. Deze termijn is inmiddels verstreken en de gewestplansituatie is sindsdien amper of niet veranderd. Een grondige herziening van de ontginningsgebieden in deze delfstoffenzone dringt zich dan ook op omdat:

- Vele gebieden ontgonnen zijn en een nieuwe bestemming kunnen krijgen;
- Het aantal bedrijven sterk verminderd is en er nog een aantal ontginningsgebieden toegewezen zijn aan bedrijven die niet meer bestaan en die vaak door de overblijvende steenbakkerijen omwille van bedrijfseconomische redenen niet rendabel te ontginnen zijn;
- Rationalisatie en schaalvergroting: de baksteennijverheid is geëvolueerd naar een zeer moderne industrie met zware kapitaalsintensieve investeringen waarbij een behoeftedekking over lange termijn van groot belang is;
- Er een aantal ontginningsgebieden voorkomen die verhoudingsgewijs veel te klein zijn geworden, enerzijds door de schaalvergroting van de bedrijven sinds de opmaak van de gewestplannen en anderzijds door de veelvuldig gehanteerde ontginningstechniek waarbij gebruik gemaakt wordt van boven- en onderbaggers;
- Heel specifiek voor het ontginningsgebied Kortemark, waaruit de steenbakkerij van Wienerberger put: de kleireserves zijn zo goed als uitgeput en uitbreiding van de bestaande groeve dringt zich op.

Het algemeen oppervlakedelfstoffenplan vermeldt dat bij de behoefteramingen in principe moet worden uitgegaan van de werkelijke productie en dat, gelet op de moeilijkheden om globale cijfers in verband met zand en klei op te splitsen, per bijzonder oppervlakedelfstoffenplan zal worden bekeken hoe aan dit principe invulling kan worden gegeven.

Voor het voorliggende bijzonder oppervlakedelfstoffenplan is het mogelijk om de behoefte te baseren op de werkelijke productie.

Op basis van de werkelijke productiegegevens (zie verder tabel 2-7) van de afgelopen jaren van de kleiverwerkende sectoren wordt de totale behoefteraming in kaart gebracht:

Op basis van de werkelijke **productiegegevens** van de vorige jaren van de kleiverwerkende sectoren en rekening houdende met een inzet van 10 % aan substituten (schistes en grof zand) wordt een totale behoefte groevevochtige **klei** in kaart gebracht van **507.000 m³** per jaar.

Het is echter ook van belang dat een duidelijk onderscheid gemaakt wordt tussen vette en magere klei. De verhouding waarin vette en magere klei door de steenbakkerijen worden gebruikt, verschilt van bedrijf tot bedrijf. Alles bij elkaar ligt de verhouding op een behoefte van **199.300 m³ vette klei** per jaar en **307.700 m³ magere klei** per jaar.

De steenbakkerijen hebben tevens een behoefte aan zand voor bijmenging met klei. De totale **zand**behoefte bedraagt **43.000 m³/jaar**.

Om te voldoen aan de sectorale voorwaarden van titel II van het VLAREM in functie van de afwerking van stortplaatsen, is klei nodig voor de afwerking van de zijwanden en als afdek. Belangrijk om te vermelden is dat met deze kleibehoeft voor de afwerking van stortplaatsen in de behoeftebepaling voor dit plan geen rekening is gehouden.

Met een ontwikkelingsperspectief van minimaal 25 jaar voor ogen is een correcte behoefteraming evenwel moeilijk. Niemand kan voorspellen welke economische conjuncturen ons staan te wachten en in welke mate de keramische sector zelf zal evolueren. Om invulling te geven aan de hoofddoelstelling van het Oppervlakedelfstoffendecreet is het evenwel niet noodzakelijk om vandaag de dag al alles correct te voorspellen. Het doel is om onze natuurlijke rijkdommen ook voor de toekomstige generaties toegankelijk te maken en dus op zeer lange termijn te denken (bij de parlementaire besprekingen rond het Oppervlakedelfstoffendecreet is zelfs gesteld dat een termijn van 25 jaar kort is). Dit betekent dat Vlaanderen voldoende geologisch interessante locaties moet vrijwaren als open ruimte met het oog op latere ontginning. Dat de huidige behoefteraming niet helemaal correct is en dat er daardoor misschien wel locatievoorstellen als ontginningsgebied zouden ingetekend worden die een reserve van meer dan 25 jaar vertegenwoordigen, is dus helemaal niet tegenstrijdig met de doelstelling van het Oppervlakedelfstoffendecreet. Zoals decretaal bepaald zullen de bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen immers telkens vijfjaarlijks geëvalueerd worden zodat de nodige bijstellingen altijd mogelijk zijn in functie van een afstemming van de voorraden op de behoeften en de wijzigingen in de marktsituatie.

Op basis van de oppervlakedelfstoffenplannen zullen gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen opgesteld worden met bindende stedenbouwkundige voorschriften. Deze gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen moeten prioriteiten aangeven zodat de ontginningssector zeker niet het signaal krijgt dat men overal tegelijk kan beginnen ontginnen. Vanuit het oogpunt van zuinig ruimtegebruik is het immers duidelijk niet de bedoeling dat de voorgestelde ontginningsgebieden binnen een termijn van 25 jaar zouden ontgonnen moeten zijn.

2.4 Bestaande voorraden – confrontatie vraag en aanbod

Om een zicht te krijgen op de bestaande reservevoorraden werden de bestaande ontginningsgebieden gekubeerd.

Deze kubering is gebaseerd op volgende factoren:

- de geplanimetreerde oppervlakte van de voor kleiwinning nog beschikbare oppervlakte (de oppervlakte van de steenbakkerij zelf bijvoorbeeld wordt uiteraard niet meegerekend, ook oppervlaktes die reeds ontgonnen zijn worden niet in aanmerking genomen)
- de gemiddelde dikte van de ontginbare laag op basis van boorgegevens of, wanneer die ontbraken, op basis van Best Professional Judgement en intrapolatie en extrapolatie van boorgegevens van de omgeving. Daartoe werd het gebied soms opgedeeld in meerdere zones.
- inhoudverlies ten gevolge van de VLAREM-reglementering waarbij om veiligheidsredenen beschermingsstroken onaangetast dienen te blijven; deze variëren: langs gebouwen = diepte van uitgraving met minimum van 10 m, langs aangrenzende percelen niet in eigendom van exploitant = diepte van uitgraving met minimum van 5 m en maximum van 15 m, langs wegen = diepte van uitgraving met minimum van 5 m.
- eventueel inhoudverlies ten gevolge van randverliezen die het gevolg zijn van ontginning met onder- en bovenbagger. De onontginbare stroken gesitueerd parallel met de voortschrijding van de ontginning, dienen op 40 à 60 m geschat te worden. Deze 40 à 60 m omvat:
 - de VLAREM-beschermingsstroken die onaangetast moeten blijven;
 - de ruimte ingenomen door de halve breedte van de bagger;
 - langs één zijde de plaats waar de spoorlijn eindigt en de klei opgeladen wordt op vrachtwagens of de plaats ingenomen door de transportband die de klei naar de fabriek afvoert;
 - desgevallend de ruimte ingenomen door een geluidsscherm;
 - de taluds die omwille van stabiliteitsredenen vaak minder steil zijn dan de opgelegde VLAREM-taluds zodat het verlies groter is dan het inhoudverlies berekend voor de VLAREM-taluds.

Hierbij verduidelijken we nog dat de aangehouden 40 of 60 m een gemiddelde betreft. Op rechte stukken en aan de zijde waar geen klei op vrachtwagens wordt geladen zijn deze verliezen kleiner. Waar het ontginningsgebied een grillige vorm heeft zijn deze verliezen groter. Er wordt immers gewerkt met een baggerijtuig op een spoorweg van honderden meter breed waarmee zeer moeilijk bochten worden genomen en smalle zones aan de randen van het ontginningsgebied onbereikbaar en dus onontginbaar worden. Daarnaast dient vermeld te worden dat de brede onontgonnen stroken mogelijkheden bieden voor de herstructurering van hellingen. De steile taluds kunnen samen met de brede stroken gehermoduleerd worden tot glooiende taluds die de landschappelijke inpasbaarheid van de groeve verhogen.

- inhoudverlies ten gevolge van de VLAREM-reglementering waarbij om stabiliteitsredenen in droge taluds van 1/1 dienen aangehouden te worden. In de praktijk zijn de hellingen vaak zwakker, afhankelijk van de diepte van de ontginning en de termijn van aanvulling.
- inhoudverlies ten gevolge van geologische stoorlagen. In de praktijk worden niet bruikbare lagen aangesneden. Het geologische verlies is afhankelijk van het ontginningsgebied en werd dan ook per gebied toegelicht. Dit verlies kan zelden a priori geschat worden maar moet vanuit de praktijkervaring op maximaal 5% gesteld worden.

De gebieden die in aanmerking werden genomen omvatten vooreerst de bestaande ontginningsgebieden. Deze gebieden hebben een gunstige geologische situatie, zijn momenteel al in exploitatie en hebben een gunstige ligging ten opzichte van de steenbakkerijen. Het zijn immers zekerheden qua grondstofvoorziening op korte termijn die niet ter discussie worden gesteld. Ze zijn samengebracht in onderstaande tabel.

Tabel 2-1: Overzicht van bestaande voorraden leperse klei en zand

ALBON-nr	Gebied	Opp. bestaand ontginningsgebied	Gemeente	Reserve vette klei	Reserve magere klei	Reserve zand
WVL010	Kortemark	34,2 ha	Kortemark	± 200.000 m ³	± 300.000 m ³	
WVL012	Egem	75,7 ha	Pittem		2.254.000 m ³	427.000 m ³
WVL015a	Vinkhoek	17,7 ha	Oostrozebeke	262.000 m ³		
WVL016	Oude Roodbaard	24,4 ha	Roeselare		434.000 m ³	27.000 m ³
WVL023	Hanebeek	52,3 ha	Zonnebeke	1.466.500 m ³	1.466.500 m ³	788.000 m ³

De gebieden in onderstaande tabel omvatten de gebieden die, om de reden vermeld in de tabel, geschrapt mogen worden als ontginningsgebied.

Tabel 2-2: Overzicht van ontginningsgebieden die in aanmerking komen voor herbestemming

ALBON-nr	Gebied	Opp. bestaand ontginningsgebied	Gemeente	Reden van voorstel voor herbestemming
WVL013	Vossenbergh	24,6 ha	Hooglede	Ligt op grotere afstand van de vestiging Kortemark van Wienerberger dan ontginningsgebied WVL010 Kortemark. Te schrappen op voorwaarde dat uitbreidingsvoorstellen voor WVL010 en WVL023 worden goedgekeurd.
WVL021	Hagebos	22,9 ha	Langemark-Poelkapelle	Zone die reeds ontgonnen is ligt centraal in het gebied en maakt ontginning van de nog beschikbare zones met bagger zeer moeilijk. Aanwezigheid van woningen binnen ontginningsgebied.
WVL022	De Brieke Sint- Jan	15,6 ha	Ieper	Ontginningsgebied reeds volledig geschrapt door vroegere gewestplanwijziging.
WVL025	Amerika	10 ha	Wervik	Centraal in gebied is woning gelegen; de vrij beperkte resterende oppervlakte voor ontginning en grote afstand tot exploitatiezetels van de steenbakkerijen.
OVL031	Buisputten	4,6 ha	Maldegem	De enige verbruiker van Maldegemklei heeft voldoende kleireserve beschikbaar in een ander gebied.
WVL042	Bergkapel	25,6 ha	Lendeledede	De leperse klei die in het verleden vrijkwam werd afgevoerd naar de vestigingen van Wienerberger. Het kleivolume dat momenteel vrijkomt, wordt aangewend voor de sanering van de stortplaats ter plaatse.
WVL059	Markesteen	25,5	Kortrijk	Een groot deel van het ontginningsgebied werd reeds geschrapt bij een vroegere gewestplanwijziging; centraal in gebied is woning gelegen; naast liggende bedrijvigheid en eventuele expansie hiervan.

De reserves in onderstaande gebieden worden beschouwd als opportuniteiten in verband met kleireserves. Deze ontginningsgebieden worden immers uitgebaat voor andere doeleinden (o.a. stortcapaciteit) en niet door de keramische sector. Voor de leveringen van deze kleivolumes bestaat er geen termijnvisie. De kleivolumes die momenteel vrijkomen uit onderstaande gebieden worden o.m. door de keramische industrie afgenomen. Vanuit het gebied Ketelberg worden momenteel geen hoeveelheden meer gecommmercialiseerd voor de keramische sector, terwijl vanuit het gebied De Hukker er de voorbije 5 jaar gemiddeld ca 75.000 m³ klei per jaar naar deze sector werd afgevoerd. De keramische sector zal ook in de toekomst optimaal gebruik maken van de kleivolumes die vrijkomen bij de stortactiviteit maar deze kleivolumes worden niet als kleivoorraad beschouwd. Omgekeerd kunnen onderstaande gebieden voorzien in de kleibehoeftes voor de uitbating van stortplaatsen.

Tabel 2-3: Overzicht ontginningsgebieden met kleivolumes die als opportuniteiten kunnen worden beschouwd

ALBON-nr	Gebied	Opp. bestaand ontginningsgebied	Gemeente	Toelichting huidige activiteit
WVL014	De Hukker	24,7 ha	Roeselare	Na ontginning zal gebied uitgebaat worden als stortplaats. De vrijkomende volumes leperse klei gaan momenteel naar vestigingen van Wienerberger in Kortemark, Zonnebeke en Pittem.
WVL015b	Ketelberg	25 ha	Meulebeke	Het gebied is eigendom van Ostyn, de vroegere exploitant van de plaatselijke (niet meer actieve) steenbakkerij. Reeds gedeeltelijk ontgonnen. Bij toekomstige stortactiviteiten kan leperse klei vrijkomen.

Eén ontginningsgebied waar momenteel reeds Maldegemklei wordt ontgonnen, blijft als ontginningsgebied behouden in functie van een plaatselijke pottenbakkerij.

Tabel 2-4: Ontginningsgebied met voorraad aan Maldegemklei

ALBON-nr	Gebied	Opp. bestaand ontginningsgebied	Gemeente	Toelichting huidige activiteit
OVL028	Drongen-goedbos	15 ha	Maldegem	Een oppervlakte van 4,3 ha dient behouden te blijven in functie van ontginning door een plaatselijke pottenbakkerij.

Ten slotte geven we in onderstaande tabel de twee gebieden behorend tot de oppervlakedelfstoffenzone 'Dakpannen- en baksteenklei van Kortrijk' weer. Wienerberger overweegt ontginning van de Moenklei (onder de Aalbekeklei) om tegemoet te komen aan de toenemende behoefte aan magere klei in haar vestiging te Zonnebeke. Het spreekt vanzelf dat de onderliggende baksteenklei pas ontgonnen kan worden wanneer er voldoende afzet is van de bovenliggende klei naar de dakpannensector.

Uit overleggegevens blijkt dat de eigendomsstructuur en de leefbaarheid van de aanwezige landbouwbedrijven het minst belast worden in het ontginningsgebied WVL071 Smokkelpot Noord, waardoor dit als prioritair gebied in aanmerking komt.

Gelet op de bestaande ontwikkelingsperspectieven en op het feit dat de dakpannenklei de bovenste laag vormt, zal een beoordeling van deze twee reserve-ontginningsgebieden, en eventueel de omzetting ervan naar effectief ontginningsgebied, pas aan bod komen in het kader van het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan 'Dakpannen- en baksteenklei van Kortrijk'.

Tabel 2-5: Overzicht van ontginningsgebieden in delfstoffenzone 'Dakpannenklei en baksteenklei van Kortrijk' met mogelijkheden van reserves aan Moenklei

ALBON-nr	Gebied	Opp. bestaand ontginningsgebied	Gemeente	Toelichting behoud of schrapping gebied of zone ivf behoeftedekking dakpannenklei
WVL070	Smokkelpot Zuid	20,8 ha	Kortrijk	Behoud van reservegebied voor ontginning
WVL071	Smokkelpot Noord	29,9 ha	Kortrijk	Behoud van reservegebied voor ontginning

Van alle bestaande ontginningsgebieden worden de nog te ontginnen reserves vette klei en magere klei opgeteld en vergeleken met de totale huidige kleibehoeftte van de baksteensector. Daaruit volgt een behoeftedekking in jaren voor alle steenbakkerijen samen.

Tabel 2-6: Behoeftedekking in jaren voor alle steenbakkerijen samen

Delfstof	Behoeftte groevevochtige klei / zand	Bestaande reserve in 5 gebieden waar momenteel reeds ontgonnen wordt	Behoeftedekking in jaren
Vette klei	199.300 m ³	1.928.500 m ³	9,6 jaar
Magere klei	307.700 m ³	4.454.500 m ³	14,4 jaar
Zand	43.000 m ³	1.499.000 m ³	35 jaar

De vijf ontginningsgebieden volgens het gewestplan waar momenteel wordt ontgonnen door de twee firma's behorend tot dit oppervlaktedelfstoffengebied, behoren toe aan telkens slechts één vestiging/steenbakkerij of een beperkt aantal (in het laatste geval wordt de behoeftedekking bepaald door de gezamenlijke behoefte). Voor de huidige behoeftedekking is het daarom mogelijk deze weer te geven per steenbakkerij. Dit illustreert de hoogdringendheid van een herziening van het gewestplan voor de steenbakkerij van Wienerberger in Kortemark en in Pittem.

Tabel 2-7: Behoeftedekking in jaren per steenbakkerij, rekening houdend met huidige herkomst van kleireserve

Steenbakkerij	Delfstof	Behoeftte groevevochtig klei/zand per steenbakkerij	Herkomst huidige klei- en zandreserve	Nog te ontginnen reserve per ontginningsgebied	Behoeftedekking in jaren
Wienerberger Zonnebeke	Mager	115.000 m ³	WVL023-Hanebeek	2.933.000 m ³	12,7
	Vet	115.000 m ³			
Wienerberger Kortemark	Mager	52.200 m ³	WVL010-Kortemark	± 300.000 m ³	5,7
	Vet	34.800 m ³		± 200.000 m ³	2,3
	Zand	16.000 m ³	WVL012 Egem	427.000 m ³	26,6
Dumoulin Roeselare	Mager	25.000 m ³	WVL016-Oude Roodbaard	434.000 m ³	17,3
	Zand	27.000 m ³		284.000 m ³	10,5
Wienerberger Pittem	Mager	115.500 m ³	WVL012-Egem	2.254.000 m ³	19,5
	Vet	49.500 m ³	WVL010-Kortemark & WVL015-Vinkhoek	± 462.000 m ³	5,4

Opmerking: in WVL023-Hanebeek is bovendien nog een zandreserve beschikbaar van 788.000 m³

Uit de bovenstaande tabel kan men besluiten dat de keramische sector voor zijn kleibehoeftte met de bestaande voorraden geen voldoende ontwikkelingsperspectieven meer heeft.

2.5 Kenmerken van de ontginning

2.5.1 Wijze van ontginning

De ontginners van Ieperiaan klei hanteren twee verschillende ontginningstechnieken, aangepast aan de geologie en de afgravingdiepte ter plaatse:

- Bij ontginning tot op grote dieptes (doorgaans 20 à 30 m, mogelijk tot 50 m) en een voor het productieproces noodzakelijke intense menging van het volledige geologische profiel dat afgegraven wordt, wordt gebruik gemaakt van boven- en onderbaggers. De bagger op sporen van 200 à 300 meter lang bestaat uit een baggerarm met bakjes en de sporen schrijden voort doorheen de groeve. Deze ontginningstechniek leidt tot zeer grote randverliezen. Eventueel wordt gewerkt met twee fronten waarbij verschillende lagen (met verschillende eigenschappen en toepassingen, bijvoorbeeld magere en vette klei) apart worden afgegraven. Deze ontginningstechniek wordt toegepast door Wienerberger in Pittem en in Kortemark.
- Bij ontginning tot op beperkte dieptes (8 à 15 m) wordt gebruik gemaakt van een hydraulische graafmachine (deze ontginningstechniek wordt toegepast door Wienerberger in het gebied Hanebeek en door Dumoulin in het gebied Oude Roodbaard). Afgezien van de VLAREM-beschermingsstroken zijn er hier geen bijkomende randverliezen.

2.5.2 Diepte van ontginning

De diepte van ontginning bedraagt 8 à 15 meter (beperkt diepe ontginning) tot 20 à 30 meter (diepere ontginning), samenhangend met de dikte van de kleilagen (zie ook wijze van ontginning) en samenhangend met de beschikbare oppervlakte op maaiveld (door de trapsgewijze ontginning).

2.5.3 Verloop van ontginning

Tijdens de ontginning van de klei:

- verwijderen van vegetatie en afgraven van de teelaarde (ongeveer 50cm) met een graafmachine. Deze wordt ter plaatse gestockeerd.
- eventuele afgraving van de (quartaire) zandlaag (boven klei) vanaf maaiveldniveau door middel van een mobiele graafmachine.
- selectieve afgraving van de typisch voorkomende kleisoorten. Dit kan enerzijds zijn in functie van de kleur van de stenen die eruit vervaardigd kunnen worden (minder relevant voor de Ieperse klei) en anderzijds in functie van de aard van de klei (nl. vette of magere klei, wat rechtstreeks in verband staat met het kleigehalte). De afgegraven klei wordt op vrachtwagens geladen en afgevoerd naar de steenbakkerij.
- met vrachtwagens afvoeren van de klei naar opslagplaatsen (kleibulken) op het fabrieksterrein. Vervolgens laat men de klei gedurende 1 jaar "rijpen" voor hem verder te verwerken (betere ontsluiting en verwerkbaarheid).

Afhankelijk van de nabestemming worden volgende werken uitgevoerd:

- opvullen van de ontginningsput o.a. met externe gronden (in het geval van nabestemming landbouw na een (gedeeltelijke) heraanvulling). Deze opvulling gebeurt het best met overtollig materiaal van het grondverzet afkomstig van infrastructuurwerken, zodat de opvulling van beekvalleien in de toekomst maximaal vermeden kan worden.
- opbrengen van de laag teelaarde en herstel van het afgegraven gebied in functie van de nabestemming.

2.5.4 Noodzaak bemaling

De ontginning van klei is steeds een droge winning. Bij een droge winning zijn volgende situaties mogelijk:

- de watervoerende laag zit onder de klei en er moet niet bemaald worden;

- er is een watervoerende laag boven de klei. Deze moet eerst bemaald en afgegraven worden. Dezelfde situatie heb je met afwisselende klei- en watervoerende lagen (zand);
- er is een watervoerende laag net onder de klei en men gaat ontginnen tot bijna tegen de watervoerende laag (spanningslaag). Men moet dan bemalen in de laag onder de klei om de druk te verlagen en om te voorkomen dat de bodem van de winningsput doorbreekt en het water van de onderliggende watervoerende laag dus in de winningsput stroomt.

2.5.5 Transport

De klei kan op verschillende manieren getransporteerd worden:

- als de winning naast de steenbakkerij ligt, kan de klei rechtstreeks op een transportband vervoerd worden (in de huidige winningen van Ieperse klei toegepast bij Wienerberger te Pittem en te Kortemark).
- als de winning verderaf gelegen is en/of men klei aanvoert van occasionele winningen (uitgraven bouwputten), gebeurt het vervoer met vrachtwagens (eventueel in combinatie met schepen) om de klei te vervoeren naar de steenbakkerij.
- het vervoer van de afgewerkte producten (stenen) van de steenbakkerij naar de klanten gebeurt hoofdzakelijk per vrachtwagen en occasioneel per schip.

2.6 Alternatieven

2.6.1 Doelstellingsalternatieven: actieplan alternatieve materialen

Afhankelijk van de mogelijkheden, wordt er klei ingezet van graafwerken buiten ontginningsgebieden. Die toevallige hoeveelheden kunnen sterk verschillen van jaar tot jaar, zodat ook hier vanuit het oogpunt van bedrijfszekerheid de kleien, afkomstig uit uitgegraven bodem, niet als zekere reserve gehanteerd kunnen worden bij het uittekenen van nieuwe ontginningsgebieden die de behoefte-invulling op voldoende lange termijn moeten verzekeren. Het gebruik van die toevallige hoeveelheden draagt uiteraard wel bij tot het spaarzaam omspringen met de vastgelegde ontginningsgebieden.

De kleivolumes die momenteel vrijkomen uit een aantal gebieden die uitgebaat (zullen) worden als stortplaats hebben afnemers in onder meer de keramische industrie. De keramische sector zal ook in de toekomst optimaal gebruik maken van de kleivolumes die vrijkomen via stortingen door derden, als deze volumes voldoen aan de kwaliteitseisen voor de eigen grondstoffen. Deze kleivolumes worden echter niet als kleivoorraad beschouwd. Voorbeelden hiervan zijn WVL014-De Hukker te Roeselare en WVL042-Bergkapel te Lendeledede:

- Het kleivolume dat jaarlijks vrijkomt in WVL014-De Hukker wordt grotendeels aangewend in de keramische nijverheid, voor de productie van bakstenen en dakpannen (zie ook pagina 35). Volgende bedrijven nemen klei (en zandleem) af van Depovan:
 - Wienerberger Kortemark: klei en zandleem;
 - Wienerberger Zonnebeke: klei en zandleem;
 - Koramic: klei;
 - Wienerberger Pittem: klei.
- De klei uit het ontginningsgebied WVL042-Bergkapel te Lendeledede werd o.a. gebruikt in de keramische industrie, voor de productie van dakpannen en bakstenen, voor de cementindustrie en potgrondindustrie en voor de sanering van stortplaatsen. Volgende bedrijven uit de keramische sector hebben interesse getoond voor de verdere afname van klei uit het ontginningsgebied Bergkapel Lendeledede:
 - Koramic voor de productie van dakpannen;
 - Wienerberger voor de productie van bakstenen;

De afvoer van klei werd echter in 1996 opgeschort door gebrek aan een bouwvergunning voor de exploitatie van een deelzone binnen het ontginningsgebied. Er wordt voorlopig enkel klei ontgonnen voor de sanering van de eigen stortplaats. In het ontginningsgebied zou nog een beperkt volume ontgonnen kunnen worden op voorwaarde dat de nodige vergunningen afgeleverd worden.

2.6.2 Locatiealternatieven: te onderzoeken locatievoorstellen

In functie van de doelstellingen van het Oppervlakedelfstoffendecreet wordt gezocht naar bijkomende ontginningsgebieden zodat kleibevoorrading op een maatschappelijk verantwoorde en duurzame manier verzekerd wordt en dit met een ontwikkelingsperspectief voor minimaal 25 jaar. Het voorliggende oppervlakedelfstoffenplan maakt een volledige en doorgedreven maatschappelijke afweging van verschillende locatievoorstellen.

In figuur 2.1 van de kaartenbundel is een overzichtskaart weergegeven met de verschillende afbakingsvoorstellen. De locatievoorstellen betreffen vier types van voorstellen:

1) Op de bestemmingsplannen “**reservegebieden voor ontginning**” waarvoor de bestemming effectief “**ontginningsgebied**” wordt voorgesteld:

- WVL015a-Vinkhoek: gebied grenzend aan het bestaande ontginningsgebied, met een oppervlakte van 7,5 ha
- WVL071 Smokkelpot Noord: gebied behorende tot de oppervlakedelfstoffenzone ‘Dakpannen- en baksteenklei van Kortrijk’, waar baksteenklei ontgonnen kan worden, met oppervlakte van 29,9 ha
- WVL070 Smokkelpot Zuid: gebied behorende tot de oppervlakedelfstoffenzone ‘Dakpannen- en baksteenklei van Kortrijk’, waar baksteenklei ontgonnen kan worden, met een oppervlakte van 20,8 ha

2) **Uitbreidingsvoorstellen** aan bestaande ontginningsgebieden:

- WVL010-Kortemark: drie uitbreidingsvoorstellen grenzend aan het bestaande ontginningsgebied en goedgekeurd BPA, zijn gelegen in agrarisch gebied volgens het gewestplan, met oppervlaktes van 10,2 ha, 22,0 ha en 16,8 ha
- WVL012-Egem: een uitbreidingsvoorstel met oppervlakte van 9,2 ha, grenzend aan het bestaande ontginningsgebied, is gelegen in agrarisch gebied volgens het gewestplan
- WVL023-Hanebeek: een uitbreidingsvoorstel met oppervlakte van 21,1 ha, grenzend aan het bestaande ontginningsgebied, is gelegen in agrarisch gebied volgens het gewestplan
- WVL014-De Hukker: een uitbreidingsvoorstel met oppervlakte van 3,3 ha is opgenomen met de bedoeling de begrenzing van het ontginningsgebied te laten samenvallen met natuurlijke begrenzingen zoals wegen en de beschikbare open ruimte (ten zuidoosten van het bestaande ontginningsgebied)

3) Gebieden die voorgesteld worden als **bouwwrije zone** voor ontginning op zeer lange termijn

- WVL010-Kortemark: een gebied in de nabijheid van het bestaande ontginningsgebied en gelegen in agrarisch gebied volgens het gewestplan, met een oppervlakte van 71 ha. Een alternatief voorstel voor bouwwrije zone is gelegen ten westen hiervan, eveneens in agrarisch gebied, met een oppervlakte van 42 ha
- WVL023-Hanebeek: een gebied grenzend aan het bestaande ontginningsgebied en gelegen in agrarisch gebied volgens het gewestplan, met een oppervlakte van 64 ha. Een alternatief voorstel voor bouwwrije zone is gelegen ten noordoosten van het bestaande ontginningsgebied, eveneens in agrarisch gebied, met een oppervlakte van 14 ha

4) **Bestaande ontginningsgebieden** die in aanmerking komen voor **verdieping van de ontginning** gezien de aanwezigheid van Ieperse klei tot een diepte groter dan de huidige afgravingsdiepte (deze verdieping is enkel mogelijk indien het ontginningsgebied een voldoende grote aaneengesloten oppervlakte inneemt)

- WVL010-Kortemark: onder de huidige afgravingsdiepte van 28 m (magere klei met daaronder vette klei) is nog vette klei aanwezig, oppervlakte van 34,2 ha op de niet opgevolde zones en mits uitbating of uitgraving van de uitbreidingszone (omwille van trapsgewijze ontginning)
- WVL012-Egem: onder de huidige afgravingsdiepte van 30 m (verschillende zandlagen en magere kleilaag) is nog zand en vette klei aanwezig, oppervlakte van 75,7 ha
- WVL015a-Vinkhoek: onder de huidige afgravingsdiepte van 16 m (vette klei) is nog vette klei aanwezig, oppervlakte van 17,7 ha
- WVL016-Oude Roodbaard: onder de huidige afgravingsdiepte van 8 m (zand met daaronder magere klei) is nog magere klei aanwezig, oppervlakte van 24,3 ha;

- WVLO23-Hanebeek: onder de huidige afgravingdiepte van 25 m (zand met daaronder vette klei) is nog vette klei aanwezig, oppervlakte van 52,3 ha.

De locatievoorstellen werden door volgende criteria ingegeven:

- Geologische boringen met informatie over de bruikbaarheid van het pakket;
- Gekubeerde voorraden;
- Bij voorkeur aansluitend bij bestaand ontginningsgebied;
- Afstand tussen gebied en verwerkingseenheid;
- Eigendomsstructuur.

Verder op in dit plan worden de ruimtelijk-functionele aspecten van de landbouw onderzocht. Ook de haalbaarheid van verschillende nabestemmingsalternatieven wordt bestudeerd. In het verleden gaven de ontginningen in een relatief veilige hydrogeologische context aanleiding tot het ontstaan van een aantal stortplaatsen. Voor een aantal gebieden is evenwel nog geen heropvulmogelijkheid geschapen, ook niet in gebieden met nabestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. Een agrarische nabestemming is voor de heropgepulde putten minder geschikt. Bebossing is een mogelijkheid. Een heropgepulde put in leper is momenteel herschapen tot een golfterrein.

Tabel 2-8 geeft een overzicht van de verschillende locatievoorstellen, met weergave van het advies uit het vooroverleg. Voor alle locatievoorstellen werden de beschikbare reserves ruw geschat. Voor de gebieden Smokkelpot Noord en Smokkelpot Zuid is de reserve baksteenklei (Moenklei) slechts een schatting gebaseerd op de ervaring van Wienerberger in hun vroegere groeve Marke waar onder de Aalbekeklei 10 à 15 m Moenklei werd ontgonnen. Een gedetailleerde prospectie is in deze gebieden immers nog niet gebeurd.

Tabel 2-8: Beschikbare klei- en zandreserves in locatievoorstellen

ALBON-nr	Gebied	Advies uit vooroverleg	Reserve (m ³) zand/vette & magere klei	Opp. (ha)	Ontginnings-diepte
Bestaand ontginningsgebied					
OVL028	Drongengoedbos Maldegem	behoud	bepert	4,3	
WVL010	Kortemark	behoud	vette klei: 200.000 magere klei: 300.000	34,3	Effectieve ontginning tot 28 m maar verdieping voorgesteld tot max 50 m (afhankelijk van uitbreiding aan de oppervlakte en de stabiliteit)
WVL012	Egem Pittem	behoud	magere klei: 2.254.000 zand: 427.000	68,2	Effectieve ontginning tot 28 m maar verdieping voorgesteld tot 50 m (afhankelijk van uitbreiding aan de oppervlakte en de stabiliteit)
WVL013	Vossenberghoogde	schrappen als er na de afweging voldoende ontwikkelingsperspectieven overblijven	?	24,1	
WVL014	De Hukker Roeselare	behoud	opportuniteit (niet als kleivoorraad te beschouwen)	24,7	
WVL015a	Vinkhoek Oostrozebeke	behoud	vette klei: 262.000	17,7	verdieping (>16m) onderzoek op project-MER niveau moet uitwijzen hoe diep kan ontgonnen worden
WVL015b	Ketelberg Meulebeke	behoud	opportuniteit (niet als kleivoorraad te beschouwen)	24,9	
WVL016	Oude Roodbaard Roeselare	behoud	magere klei: 434.000 zand: 284.000	24,4	verdieping van 8m naar 15 m

ALBON-nr	Gebied	Advies uit vooroverleg	Reserve (m ³) zand/vette & magere klei	Opp. (ha)	Ontginnings-diepte
WVL023	Hanebeek Zonnebeke	behoud	vette klei: 1.466.500 magere klei: 1.466.500 zand: 788.000	52,3	verdieping (>25m) is afhankelijk van de uitbreiding aan de oppervlakte. Nader te onderzoeken, ook i.f.v. de stabiliteit
Reserve-ontginningsgebied					
WVL070	Smokkelpot Zuid Kortrijk	behoud	magere klei: 1.250.000 (baksteenklei / Moenklei)	20,8	
WVL071	Smokkelpot Noord Kortrijk	behoud	magere klei: 2.100.000 (baksteenklei / Moenklei)	29,9	
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied					
WVL014	De Hukker Roeselare	uitbreiden	opportuniteit	3,3	
Nieuw ontginningsgebied					
WVL010a	Kortemark uitbreiding 1	uitbreiden	vette klei: 100.000 magere klei: 700.000	10,2	
WVL010b	Kortemark uitbreiding 2	uitbreiden	vette klei: 830.000 magere klei: 2.935.000	22,0	
WVL010c	Kortemark uitbreiding 3	uitbreiden	vette klei: 604.000 magere klei: 2.258.000	16,8	
WVL010d	Kortemark bouwvrij 1	bouwvrij	-	71,2	
WVL010e	Kortemark bouwvrij 2	bouwvrij	-	41,9	
WVL012a	Egem uitbreiding 1 Pittem	uitbreiden	magere klei: 674.000 zand: 124.000	9,0	
WVL012b	Egem Uitbreiding 2 Pittem	uitbreiden	zie WVL012a	0,2	
WVL023a	Hanebeek Zonnebeke Langemark-Poelkapelle	uitbreiden	vette klei: 2.661.000 zand: 1.011.000	21,2	
WVL023b	Hanebeek bouwvrij 1 Zonnebeke Langemark-Poelkapelle	bouwvrij	-	64,4	
WVL023c	Hanebeek bouwvrij 2 Zonnebeke Langemark-Poelkapelle	bouwvrij	-	14,1	

2.6.3 Uitvoeringsalternatieven

De voorgestelde **uitvoering van ontginning** (ontginningswijze en -diepte) is voor elk van de locatievoorstellen technisch de meest voor de hand liggende en de beste (gebaseerd op de beste beschikbare technieken). Een alternatief wordt niet expliciet besproken. Waar blijkt dat uitvoeringsalternatieven bij de ontginning kunnen leiden tot beperking van de effecten, worden deze alternatieven in deze studie voorgesteld en besproken indien technisch haalbaar.

2.7 Vergunningstoestand bestaande ontginningen en overzicht bestaande project-MER's

In de volgende bestaande ontginningsgebieden werd / wordt reeds ontgonnen en zijn vergunningen verleend (voor de situering per ontginningsgebied verwijzen we naar de kaartenbundel, toestand mei 2006):

Tabel 2-9: Bestaande juridische toestand van ontginningen in leperse klei

Gebied	Bestaande juridische toestand
WVL010 Kortemark 34,3 ha	Steenbakkerij Desimpel. Gebied in exploitatie. Noordoosten is waterspaarbekken en ten zuiden is opvulling uitgevoerd door Silvamo. Zuidelijk deel gebeurt ontginning met 2 fronten met bagger tot op een diepte van respectievelijk 20 en 35 meter diepte (totale diepte 35 meter). In de huidige vergunde zone is geen verdere uitdieping mogelijk gezien de gestarte heropvulling. In toekomstige uitbreiding is eventuele diepere ontginning afhankelijk van de oppervlaktevorm op maaiveldniveau.
WVL012 Egem Pittem 68,2 ha	Vestiging Wienerberger. Ontginning in het noordelijk deel, 4 à 5 meter bovenklei, Egemzand (15m) en klei met bagger (12m). Een diepere ontginning naar 50 meter wordt onderzocht in functie van kwaliteit en stabiliteit.
WVL013 Vossenberghoogde 24,1 ha	Vroegere steenbakkerij de Vossenberghoogde. Gedeeltelijk ontgonnen en vijver. Het gebied is ingericht als ontmoetingscentrum voor congressen & recreatie (wordt niet behouden voor toekomstige bevoorrading).
WVL014 De Hukker Roeselare 24,7 ha	Vroegere steenbakkerij Ostyn Noordelijk deel heraangevuld, zuidelijk deel stortplaats. De exploitatie is momenteel in handen van Van Heede (afvalcontainers) met een beperkte verdere ontginning mogelijk in de resterende zone.
WVL015A & B Vinkhoek en Ketelberg, Oostrozebeke en Meulebeke respectievelijk 17,7 en 24,9 ha	Vroegere steenbakkerij Ostyn Vinkhoek in exploitatie en in het gebied Ketelberg kan bij eventuele toekomstige stortactiviteiten leperse klei vrijkomen die als opportuniteit moet worden beschouwd.
WVL016 Oude Roodbaard Roeselare 24,4 ha	Steenbakkerij Dumoulin. Gedeeltelijk ontgonnen en heraangevuld. Huidige situatie: verdere ontginning en opvulling met gronden.
WVL021 Hagebos Langemark- Poelkapelle 22,9 ha	Buizenfabriek Dumoulin. Gedeeltelijk ontgonnen en heraangevuld. Geen verdere ontginning in het vooruitzicht.
WVL022 De Brieke Sint Jan leper 15,6 ha	leper Bricks. Gedeeltelijk ontgonnen en volledig heraangevuld. Ontginningsgebied reeds volledig geschrapt via vroegere gewestplanwijziging.
WVL023 Hanebeek Zonnebeke 52,3 ha	Steenbakkerij van Zonnebeke. Westelijk deel (tov Hanebeek) vergund aan Wienerberger, ontginning gestart. Oostelijk deel (tov Hanebeek), waarvan westelijk deel is heraangevuld en oostelijk deel wordt ontgonnen en opgevuld.

WVL025 Amerika Wervik 10 ha	Poterie Amerika. Ondiepe ontginning (glooiende hellingen). Geen verdere ontginning in het vooruitzicht.
WVL042 Bergkapel Lendeledede 25,6 ha	Steenbakkerij van de Putte. Hoofdzakelijk nog in ontginning in functie van stortplaats. Beperkte mogelijkheid in noordoosten voor bevoorrading keramische sector.

Voor de volgende ontginningen werden project-MER's opgesteld:

- CAH 03/518: MER voor kleiontginning TERCA Zonnebeke nv te Zonnebeke (conform 20/06/03)

3 Juridisch en beleidsmatig kader

3.1 Matrixen met juridische en beleidsmatige randvoorwaarden

3.1.1 Juridische randvoorwaarden

Tabel 3-1: Juridische randvoorwaarden

Juridische randvoorwaarden	Inhoudelijk	Relevant?	Bespreking relevantie // (locatie bespreking)
Gewestplan	Geeft de bestemming en het gebruik van de gronden in Vlaanderen weer	ja	Situering zones op Gewestplan // (zie punt 4.8 en hoofdstuk 5)
Plannen van aanleg of RUP's	Gemeentelijke plannen van aanleg (APA of BPA) kunnen wijzigingen inhouden van het Gewestplan. RUP's (ruimtelijke uitvoeringsplannen op de drie bestuursniveaus) geven uitvoering aan het ruimtelijk structuurplan van het betrokken bestuursniveau	ja	Er zijn enkele plannen van aanleg (BPA's en een APA) van toepassing ter hoogte van enkele ontginningszones. Het gebied De Hukker is volledig opgenomen in het gewestelijk RUP Afbakening Regionaalstedelijk gebied Roeselare // (zie hoofdstuk 5)
Oppervlakedelfstoffendecreet & uitvoeringsbesluit	Streeft naar duurzaam beheer van oppervlakedelfstoffen en wenst minstens de effectieve ontginning mogelijk te maken	ja	Het betreft ontginning van klei // (zie hoofdstuk 1)
Grondwaterdecreet	Regelt bescherming tegen verontreiniging, de reglementering betreffende grondwaterwinning en de objectieve aansprakelijkheid van veroorzaakte grondwatertafeldaling (sinds 1999 opgenomen in VLAREM-wetgeving)	ja	Voor grondwaterwinningen voor openbare drinkwatervoorziening (categorie C) zijn waterwingebieden en beschermingszones van type I, II en III afgebakend, waarbinnen bepalingen ter bescherming van het grondwater gelden // (zie punt 3.2.1) Om de ontginning van de klei technisch mogelijk te maken is er een reële kans dat grondwater (met hemelwater) dient opgepompt te worden // (zie punt 4.2)
Wet op de onbevaarbare waterlopen	Regelt o.a. bepalingen betreffende 'buitengewone werken van verbetering of wijziging' aan waterlopen	ja	Door de ontginning worden mogelijk onbevaarbare waterlopen gewijzigd, indien ze gelegen zijn in de afgebakende ontginningszones // (zie punt 4.1)

Juridische randvoorwaarden	Inhoudelijk	Relevant?	Bespreking relevantie // (locatie bespreking)
Bescherming oppervlaktewater	Waterkwaliteitsdoelstellingen en lozingsvoorwaarden opgenomen in VLAREM II	ja	Lozing bemalingswater kunnen een risico inhouden naar oppervlaktewaterverontreiniging // (zie punt 4.2)
Bestemming en milieukwaliteitsnormen oppervlaktewater	Duidt bestemming oppervlaktewater aan (milieukwaliteitsnormen zie VLAREM II)	ja	Voor de waterlopen in de directe omgeving van de afgebakende ontginningsgebieden gelden de basismilieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewater; Voor de waterlopen ter hoogte van Hanebeek gelden tevens milieukwaliteitsnormen voor drinkwater
Decreet integraal waterbeleid	Bevat bepalingen betreffende het gecoördineerd en geïntegreerd ontwikkelen, beheren en herstellen van watersystemen	ja	Het project moet getoetst worden aan bepalingen opgenomen in de watertoets (art. 8). Doel van de watertoets is in hoofdzaak schadelijke effecten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken en als dat niet kan, te herstellen. <i>Schadelijk effect</i> wordt in artikel 3, §2, 17°, omschreven als <i>“ieder betekenisvol nadelig effect op het milieu dat voortvloeit uit een verandering van de toestand van watersystemen of bestanddelen ervan die wordt teweeggebracht door een menselijke activiteit; die effecten omvatten mede effecten op de gezondheid van de mens en de veiligheid van de vergunde of vergund geachte woningen en bedrijfsgebouwen, gelegen buiten overstromingsgebieden, op het duurzaam gebruik van water door de mens, op de fauna, de flora, de bodem, de lucht, het water, het klimaat, het landschap en het onroerend erfgoed, alsmede de samenhang tussen een of meer van deze elementen”</i> . De watertoets omvat dus een brede rits van evaluatie-items, zoals veiligheid tegen overstromingen, (grond)wateroverlast, riolering, watervoorziening voor huishoudens en economische actoren, bodemdaling, volksgezondheid, oppervlakte- en grondwaterkwaliteit, verdroging en (natte) natuur. // (Zie hoofdstuk 6)
Decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu	Centraal staan een planmatige aanpak (natuurbeleidsplan), een horizontaal beleid ('stand-still' principe) en een gebiedsgericht beleid	ja	Belangrijke artikels zijn art. 8, 14, 16, 25 en 26bis. De Vlaamse regering kan alle nodige maatregelen nemen voor het natuurbehoud, ten behoeve van de bestaande natuur (en toepassen stand-still beginsel) ongeacht de bestemming van het betrokken gebied (art. 8). Art. 14 verplicht iedereen, die handelingen verricht die schade kunnen veroorzaken, maatregelen te treffen om deze te beperken of te herstellen. Door toepassing van art. 16 kan de Vlaamse Regering vergunningen weigeren of toekennen onder bepaalde voorwaarden, herstelmaatregelen of compensatiemaatregelen om op die manier schade aan de natuur te voorkomen of te vermijden. Art. 25, §3, van het decreet bepaalt dat binnen de GEN-gebieden, behoudens individuele ontheffing verleend door de administratie bevoegd voor het natuurbehoud of algemene ontheffing, een verbod geldt: 2) de vegetatie, met inbegrip van meerjarige cultuurgewassen of van kleine landschapselementen te wijzigen; 3) het reliëf van de bodem te wijzigen; 4) werkzaamheden uit te voeren die rechtstreeks of onrechtstreeks het grondwaterpeil verlagen, alsook maatregelen die de bestaande ont- en afwatering versterken; 5) de structuur van de waterlopen te wijzigen. Art. 24 van het Besluit van de Vlaamse Regering houdende maatregelen ter uitvoering van het gebiedsgericht natuurbeleid stelt dat: Van de maatregelen, vermeld in dit besluit en artikel 25, §3, 2°, 3° en 4° van het decreet, wordt een algemene ontheffing gegeven in functie van ontginningen in ontginningsgebieden en de ermee vergelijkbare bestemmingsgebieden, aangewezen op de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening, opgenomen in een goedgekeurd afbakingsplan van een GENO overeenkomstig artikel 20, 2°, van het decreet. Art. 26bis van het decreet stelt dat de overheid geen toestemming of vergunning mag verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken. Als voor een activiteit een kennisgeving of melding aan de overheid vereist is, dient door de kennisgever worden aangetoond dat de activiteit geen onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het VEN kan veroorzaken.

Juridische randvoorwaarden	Inhoudelijk	Relevant?	Bespreking relevantie // (locatie bespreking)
			<p>De Vlaamse Regering keurde de ontwerpkaarten van de eerste selectie van de gebieden voor het Vlaams Ecologisch Netwerk definitief goed op 27 juni 2003. Deze afbakening werd op 17 oktober 2003 gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Het 'VEN eerste fase' bezit een totale oppervlakte van 86.740 ha (VEN). In de volgende (tweede) fase van de VEN-afbakening moet er nog 41.000 ha VEN en 150.000 ha IVON afgebakend worden. // (zie punt 3.2.2)</p> <p>De Vlaamse regering kan de gebiedscategorieën van het VEN aanduiden (art. 20), waarbij de volgende bepalingen van toepassing zijn:</p> <p>1. Als GEN kunnen worden aangeduid: de groengebieden, parkgebieden, buffergebieden, bosgebieden, gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen met als overdruk overstromingsgebied of wachtbekken, militaire domeinen en de met een van deze gebieden vergelijkbare bestemmingsgebieden, aangewezen op de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening, en de beschermde duingebieden aangeduid krachtens artikel 52 van de wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud, toegevoegd bij decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen ter bescherming van de kustduinen;</p> <p>2. Als GENO kunnen worden aangeduid de in punt 1 vermelde gebiedscategorieën, alsmede: de ontginningsgebieden en ermee vergelijkbare bestemmingsgebieden, aangewezen op de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening voor zover zij één van de in punt 1 genoemde bestemmingen als nabestemming hebben; de valleigebieden, de brongebieden, de agrarische gebieden met ecologisch belang of ecologische waarde, de agrarische gebieden met bijzondere waarde, de bosuitbreidingsgebieden en de natuurontwikkelingsgebieden, en de met een van deze gebieden vergelijkbare bestemmingsgebieden, aangewezen op de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening.</p> <p>Het onderscheid tussen GEN en GENO situeert zich op het gebied van de gewestplanbestemmingen en niet zo zeer wat betreft het potentieel tot natuurontwikkeling. Ook ter hoogte van GENO's zijn veelal reeds belangrijke natuurwaarden gevestigd.</p>
<p>Wet van 12 juli 1973 op het natuurbehoud</p> <p>Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu</p> <p>Besluit van 4 december 1991 van de Vlaamse Regering tot instelling van een vergunningsplicht voor de wijziging van vegetatie en van lijn- en puntvormige elementen</p>		mogelijk	<p>Nagekeken moet worden of het besluit tot instelling van een vergunningsplicht voor de wijziging van vegetatie en van lijn- en puntvormige elementen van toepassing is, conform artikel 2 van dit besluit, eens een locatievoorstel in dit bijzonder oppervlakedelfstoffenplan weerhouden wordt en het via een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ontginningsgebied wordt.</p>
<p>Vogelrichtlijngebieden</p>	<p>Heeft als doel de instandhouding van alle natuurlijke in het wild levende vogelsoorten en hun leefgebieden; er werden speciale beschermingszones (SBZ-V) afgebakend</p>	nee	<p>Het meest nabijgelegen vogelrichtlijngebied bevindt zich op meer dan 2km afstand van de mogelijke ontginningszones.</p>

Juridische randvoorwaarden	Inhoudelijk	Relevant?	Bespreking relevantie // (locatie bespreking)
Habitatrichtlijngebieden	Heeft als doel de instandhouding van soorten en natuurlijke habitats; er werden speciale beschermingszones (SBZ-H) afgebakend	ja	De minimale afstand tot een Habitatrichtlijngebied bedraagt 130 meter (Bossen & heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel). Relevante artikels zijn artikel 6, lid 2 en 3, van de Habitatrichtlijn en art. 36bis en 26ter van het Decreet Natuurbehoud. // (zie hoofdstuk 7)
Ramsargebieden	Overeenkomst inzake watergebieden die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels	nee	Het dichtsbijzijnde Ramsargebied bevindt zich op meer dan 10km afstand van het project.
Vlaamse en/of erkende natuureservaten	Terreinen, van belang voor behoud en ontwikkeling van natuur(lijk milieu), die aangewezen of erkend zijn door Vlaamse Regering	nee	Binnen de ontginningszones of in de nabijheid bevinden zich geen erkende natuureservaten // (zie punt 3.2.2)
Bosdecreet	Regelt het behoud, bescherming, aanleg en beheer van bossen. Regelt in dit verband ook de kappingen, vergunningsvoorwaarden en eventuele compensaties	nee	In de ontginningszones bevinden zich geen beboste percelen. Er dienen vermoedelijk geen kappingen te worden uitgevoerd en bijgevolg is het aanvragen van een kapvergunning, gekoppeld aan de stedenbouwkundige vergunning, waarschijnlijk niet nodig. // (zie punten 3.2.2 en 4.4)
Beschermde monumenten stads- en dorpsgezichten	Regelt de bescherming van monumenten, stads- en/of dorpsgezichten	nee	Beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten bevinden zich buiten de voorgestelde ontginningszones. Verdere aanvragen voor bescherming zijn in de buurt van de ontginningszones niet gekend. // (zie punt 3.2.3)
Landschappen en erfgoedlandschappen	Regelt de bescherming van landschappen en de instandhouding, het herstel en het beheer van de in het Vlaams Gewest gelegen beschermde landschappen		Beschermde landschappen en erfgoedlandschappen bevinden zich buiten de voorgestelde ontginningszones. Verdere aanvragen voor bescherming zijn in de buurt van de ontginningszones niet gekend. // (zie punt 3.2.3)

Juridische randvoorwaarden	Inhoudelijk	Relevant?	Bespreking relevantie // (locatie bespreking)
Decreet op het archeologisch patrimonium	Regelt de bescherming, het behoud en de instandhouding, het herstel, de zorgplicht en het beheer van het archeologisch patrimonium, tevens worden de archeologische opgravingen georganiseerd en gereguleerd	ja	<p>De ontdekking, de bescherming en het behoud van het archeologisch patrimonium en het uitvoeren van archeologische opgravingen zijn van algemeen nut. De eigenaar en de gebruiker zijn ertoe gehouden de archeologische monumenten die zich op hun gronden bevinden te bewaren en te beschermen en ze voor beschadiging en vernieling te behoeden. Dit impliceert ook dat vanuit het principe van de zorgplicht eventuele kosten die voortvloeien uit de noodzaak voor het uitvoeren van archeologisch onderzoek ten laste zijn van de veroorzaker.</p> <p>In de verschillende gebieden die op dit ogenblik voorliggen zijn geen beschermde archeologische zones gelegen. Dat betekent echter niet dat deze zones geen archeologische waarde hebben, vaak zelfs integendeel. In Vlaanderen zijn er op heel wat plaatsen sporen uit het verleden bewaard gebleven. Op basis van prospectievondsten of eerdere gegevens uit opgravingen of literatuur zijn de gekende archeologische sites opgenomen in de Centraal Archeologische Inventaris. Het overzicht uit de CAI is echter zeker niet volledig. In feite is het pas op het ogenblik dat het bodemarchief wordt vernield dat de archeologische potentie duidelijk wordt. De reële archeologische waarde kan dan ook pas op het terrein worden vastgesteld. In functie van de inschakeling van het archeologisch onderzoek in het globaal ontginningstraject is het ook van belang erop te wijzen dat archeologisch onderzoek op verschillende tijdstippen binnen het ontginningstraject noodzakelijk is. Vooraleer de ontginning van start kan gaan, dient op basis van prospectief terreinonderzoek de archeologische potentie van elk gebied te worden vastgesteld. In functie van een globale afweging zou dat idealiter reeds moeten gebeuren in functie van de opmaak van het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan. Dat is niet gebeurd, dus moet er rekening worden gehouden met een aanzienlijke kost voor archeologisch onderzoek.</p>
Verdrag van Malta (1992)	Behandelt de bescherming van archeologisch erfgoed in het bijzonder betreffende ruimtelijke planning en financiering	ja	<p>Voorkomen van archeologische monumenten en zones met archeologische waarde/potentie in of in de onmiddellijke periferie van ontginningszone Vossenbergh (WVL013) en Smokkelpot Noord (WVL071). Het ontginningsgebied Hanebeek is gelegen in de front- of gevechtszones van (vooral) de Eerste Wereldoorlog. Met het oog op het lopende traject om de slagvelden van de Eerste Wereldoorlog te laten erkennen als Unesco-werelderfgoed en rekening houdend met de intrinsieke erfgoedwaarde van dit oorlogserfgoed (met inbegrip van de archeologische relevantie) is het van belang dat in deze zones een aantal noodzakelijke maatregelen kunnen worden genomen. // (zie punt 3.2.3)</p> <p>Er dient gewaarborgd dat milieueffectrapportages (deze studie is opgebouwd als een plan-MER) en de daaruit vloeiende beslissingen ten volle rekening houden met archeologische vindplaatsen en hun context.</p> <p>Het behoud van archeologisch erfgoed in situ staat centraal in het verdrag van Malta. Wanneer dit behoud in situ niet gegarandeerd kan worden, moet alles in het werk gesteld worden om het op te graven, te documenteren en te ontsluiten. Het decreet voorziet op basis van de algemene zorgplicht dat de betrokken ontginning instaat voor de kosten van het archeologisch traject..</p>

3.1.2 Beleidsmatige randvoorwaarden

Tabel 3-2: Beleidsmatige randvoorwaarden

Beleidsmatige randvoorwaarden	Inhoudelijk	Relevant?	Bespreking relevantie // (locatie bespreking MER)
Oppervlaktedelfstoffenplannen	Stellen op basis van geologische, ruimtelijke, ecologische & economische afwegingen een programma vast voor winning van delfstoffen	ja	Het Algemeen Oppervlaktedelfstoffenplan // (zie punt 2.1)
Kwetsbaarheidskaart van het grondwater	Geeft de gevoeligheid van het grondwater voor vervuiling weer	ja	Op basis van de aard van deklaag, kenmerken van watervoerende laag en onverzadigde zone wordt een indeling gemaakt in zeer kwetsbaar, kwetsbaar, matig kwetsbaar en weinig kwetsbaar // (zie punt 3.2.1)
Vlaams Milieubeleidsplan 2003-2007	Bepaalt het milieubeleid dat het Vlaams Gewest, alsmede provincies en gemeenten in aangelegenheden van gewestelijk belang, dienen te voeren	ja	Ter uitvoering van actie 66 (Vlaams Milieubeleidsplan 1997-2001) werden natuurlijke en actuele overstromingsgebieden (respectievelijk NOG's en ROG's) in kaart gebracht. Een volgende stap bestond uit de afbakening van de gemodelleerde overstromingsgebieden // (zie punt 3.2.1)
Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen	Geeft een visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Vlaanderen en legt de krachtlijnen vast van het ruimtelijk beleid naar de toekomst	ja	Algemeen relevant en relevant ten aanzien van de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur in uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen // (zie hoofdstuk 5)
Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan 2002-2007	Geeft een visie op de ruimtelijke ontwikkeling van de provincie en legt de krachtlijnen vast van het ruimtelijk beleid naar de toekomst	ja	Algemeen relevant // (zie hoofdstuk 5)

Beleidsmatige randvoorwaarden	Inhoudelijk	Relevant?	Bespreking relevantie // (locatie bespreking MER)
Landschapsatlas	Geeft aan waar historisch gegroeide landschapsstructuren herkenbaar gebleven zijn en duidt deze aan als relictten van traditionele landschappen. Sinds 2004 werd een tweede spoor, naast het landschapsdecreet, mbt Landschapsbescherming ontwikkeld door de introductie van ankerplaatsen en erfgoedlandschappen. Samen met puntrelictten, lijnrelictten en relictzones worden de ankerplaatsen wetenschappelijk in kaart gebracht en beschreven in de Landschapsatlas.	ja	<p>Voorkomen van een ankerplaatsen in of in de onmiddellijke periferie van ontginningszone Drongengoedbos (OVL028) // (zie punt 3.2.3)</p> <p>Een ankerplaats is een gebied dat behoort tot de meest waardevolle landschappelijke plaatsen, dat een complex van gevarieerde erfgoedelementen is die een geheel of ensemble vormen, dat ideaal-typische kenmerken vertoont vanwege de gaafheid of representativiteit, of ruimtelijk een plaats inneemt die belangrijk is voor de zorg of het herstel van de landschappelijke omgeving.</p> <p>Een erfgoedlandschap wordt gedefinieerd als een ankerplaats of deel ervan die volgens de procedures van de ruimtelijke ordening aangeduid is in de ruimtelijke uitvoeringsplannen of de plannen van aanleg.</p> <p>De procedure voor de bescherming van erfgoedlandschappen gebeurt kortom in een aantal stappen: eerst en vooral worden de in de Landschapsatlas beschreven ankerplaatsen voorlopig aangeduid. Op basis van de adviezen van de betrokken besturen en administraties wordt de ankerplaats nadien definitief aangeduid. Via een ruimtelijk uitvoeringsplan of ander plan van aanleg krijgen de visie en doelstellingen mbt de landschappelijke waarden een ruimtelijke vertaling. De landschappelijke waarden worden immers duidelijk gedefinieerd en kunnen als het ware worden opgenomen in het globale afwegingskader. Vanuit de integrale en geïntegreerde benadering die de landschapszorg voorstaat wordt daarbij ook rekening gehouden met de relevante aspecten van bijvoorbeeld landbouw, natuur, bos,...</p> <p>Naast de ankerplaatsen zijn in de Landschapsatlas ook nog andere elementen met landschapswaarde opgenomen, zoals relictzones, puntrelictten en lijnrelictten. Vaak hebben ook zij een duidelijk structurerend belang. De vrijwaring ervan dient dan ook ernstig overwogen en afgewogen te worden.</p>

3.2 Voorstelling gebieden ten opzichte van ruimtelijke, juridische en beleidsmatige randvoorwaarden

In punten 3.2.1 tot en met 3.2.3 wordt nagegaan of de locatievoorstellen overlappen met beschermd gebied, grenzen aan beschermd gebied of liggen buiten beschermd gebied. Voor een beschrijving van deze juridische en beleidsmatige randvoorwaarden verwijzen we naar punt 3.1.

3.2.1 Overzicht juridische en beleidsmatige context water

NAAM	Ligging ten opzichte van:		
	Beschermingszones waterwingebieden	Grondwaterbescherming: kwetsbaarheid grondwatertafel	Overstromingsgebieden: risicozones
Bestaand ontginningsgebied			
Drongengoedbos	geen	weinig kwetsbaar (34%) & zeer kwetsbaar (66%)	buiten
Kortemark	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Egem	geen	weinig kwetsbaar (73%) & matig kwetsbaar (27%)	buiten
Vossenbergr	geen	weinig kwetsbaar (1%) & matig kwetsbaar (99%)	buiten
De Hukker	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Vinkhoek	geen	weinig kwetsbaar (36%) & matig/zeer kwetsbaar (64%)	buiten
Ketelberg	geen	weinig kwetsbaar (14%) & matig kwetsbaar (86%)	buiten
Oude Roodbaard	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Hanebeek	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Reserve-ontginningsgebied			
Smokkelpot Zuid	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Smokkelpot Noord	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied			
De Hukker	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Nieuw ontginningsgebied			
Kortemark uitbreiding 1	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Kortemark uitbreiding 2	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Kortemark uitbreiding 3	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Kortemark bouwvrij 1	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Kortemark bouwvrij 1	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Egem uitbreiding 1	geen	matig kwetsbaar (100%)	buiten
Egem uitbreiding 2	geen	matig kwetsbaar (100%)	buiten
Hanebeek uitbreiding	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Hanebeek bouwvrij 1	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten
Hanebeek bouwvrij 2	geen	weinig kwetsbaar (100%)	buiten

Voor de weinig kwetsbare lagen geldt dat de eerste watervoerende laag gevormd wordt door zanden uit de Landen-groep. Als deklaag fungeert de Formatie van Kortrijk (Ieperse klei). Voor de ontginningszones Egem, Vossenberg en Ketelberg wordt de eerste watervoerende laag gevormd door fijne zanden, afgewisseld met siltige en kleiige banken uit de Formatie van Tielt, Lid van Egem. Daar waar deze formatie dagzoomt (en niet bedekt is met kleiige lagen uit de Formatie van Gent, Lid van Pittem) ontstaat een matig kwetsbare zone. Indien er wel bedekking is, ontstaat een weinig kwetsbare zone. Ter hoogte van Vinkhoek bestaat er een zone met een afwisseling van zeer kwetsbare zones met matig kwetsbare. De watervoerende laag bestaat uit Quartaire zanden uit de vallei van de Leie en is dus zeer kwetsbaar. Een (lemige) deklaag kan aanwezig zijn (maar de exacte verspreiding hiervan is onvoldoende gekend), wat zorgt voor een matige kwetsbaarheid. Ter hoogte van Drongengoedbos vormen de Formatie van Gent, Lid van Vlierzele en de Quartaire zanden de watervoerende laag (zeer kwetsbaar). Ter hoogte van de veldgebieden van Maldegem is er een deklaag aanwezig die bestaat uit de kleiige afzettingen van Maldegem, Lid van Asse (weinig kwetsbaar).

De afgebakende zones zijn nergens gelegen in risicozones voor overstromingen.

3.2.2 Overzichtstabel juridische en beleidsmatige context flora en fauna

NAAM	Ligging ten opzichte van:			
	<i>Speciale beschermingszones (Habitat- en Vogelrichtlijn)</i>	<i>Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) en IVON</i>	<i>Natuurreservaten en uitbreidingsperimeter</i>	<i>Bosgebieden</i>
Bestaand ontginningsgebied				
Drongengoedbos	op min. 130m van SBZ-H	buiten	buiten	buiten
Kortemark	buiten	buiten	buiten	buiten
Egem	buiten	buiten	buiten	buiten
Vossenberg	buiten	buiten	buiten	buiten
De Hukker	buiten	buiten	buiten	buiten
Vinkhoek	buiten	buiten	buiten	buiten
Ketelberg	buiten	buiten	buiten	buiten
Oude Roodbaard	buiten	buiten	buiten	buiten
Hanebeek	buiten	buiten	buiten	buiten
Reserve-ontginningsgebied				
Smokkelpot Zuid	buiten	buiten	buiten	buiten
Smokkelpot Noord	buiten	buiten	buiten	buiten
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied				
De Hukker	buiten	buiten	buiten	buiten
Nieuw ontginningsgebied				
Kortemark uitbreiding 1	buiten	buiten	buiten	buiten
Kortemark uitbreiding 2	buiten	buiten	buiten	buiten
Kortemark uitbreiding 3	buiten	buiten	buiten	buiten
Kortemark bouwvrij 1	buiten	buiten	buiten	buiten
Kortemark bouwvrij 1	buiten	buiten	buiten	buiten
Egem uitbreiding 1	buiten	buiten	buiten	buiten
Egem uitbreiding 2	buiten	buiten	buiten	buiten

Hanebeek uitbreiding	buiten	buiten	buiten	buiten
Hanebeek bouwvrij 1	buiten	buiten	buiten	buiten
Hanebeek bouwvrij 2	buiten	buiten	buiten	buiten

Enkel het locatievoorstel OVL028 Drongengoedbos ligt in de nabijheid van het Habitatrictlijngebied 'Bossen & heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel'. In de ruimere omgeving (< 2 km) zijn geen habitatrictlijn- of vogelrichtlijngebieden afgebakend.

De afgebakende GEN- en GENO-gebieden overlappen voornamelijk met de Speciale Beschermingszones (zie hierboven). Enkel ter hoogte van het locatievoorstel OVL028 Drongengoedbos zijn er VEN-gebieden afgebakend, welke dichterbij dan 2 km van de ontginningszone gelegen zijn. Op ongeveer 700 m bevinden zich hier de VEN-gebieden van 'bosgebieden van de cuesta van Zomergem-Oedelgem'.

In het bovenvermelde Habitatrictlijngebied en VEN-gebied bevindt zich eveneens het erkende natuurreservaat Maldegemveld (met uitbreidingsperimeter). Dit ligt echter op ongeveer 2 km ten oosten van het afgebakende ontginningsgebied OVL028 Drongengoedbos.

Binnen de voorgestelde ontginningszones bevinden zich geen beboste percelen.

3.2.3 Landschap (onroerend erfgoed)

NAAM	Ligging ten opzichte van:		
	<i>Beschermde landschappen, stads- en dorpsgezichten & monumenten</i>	<i>Ankerplaatsen</i>	<i>Archeologische monumenten en zones met archeologische waarde / potenties¹</i>
Bestaand ontginningsgebied			
Drongengoedbos	buiten	op min. 100m van 'Burkel, Kallekensbos & Koningsbos'	geen gegevens bekend
Kortemark	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Egem	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Vossenbergh	buiten	buiten	archeologische vondsten op Gitsberg (zie punt 4.6)
De Hukker	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Vinkhoek	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Ketelberg	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Oude Roodbaard	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Hanebeek	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Reserve-ontginningsgebied			
Smokkelpot Zuid	buiten	buiten	geen gegevens bekend

¹ Zie voor meer gegevens punt 4.6, o.a. tekst onder tabel in punt 4.6.3.

Ligging ten opzichte van:			
NAAM	Beschermde landschappen, stads- en dorpsgezichten & monumenten	Ankerplaatsen	Archeologische monumenten en zones met archeologische waarde / potenties ¹
Smokkelpot Noord	buiten	buiten	archeologische sites o.a. Kooigem (zie punt 4.6)
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied			
De Hukker	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Nieuw ontginningsgebied			
Kortemark uitbreiding 1	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Kortemark uitbreiding 2	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Kortemark uitbreiding 3	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Kortemark bouwrij 1	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Kortemark bouwrij 1	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Egem uitbreiding 1	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Egem uitbreiding 2	buiten	buiten	geen gegevens bekend
Hanebeek uitbreiding	buiten	buiten	gelegen in frontzone WO I
Hanebeek bouwrij 1	Buiten	buiten	gelegen in frontzone WO I
Hanebeek bouwrij 2	Buiten	buiten	gelegen in frontzone WO I

De voorgestelde ontginningszones zijn niet gelegen in de nabijheid van beschermde landschappen, stads- en dorpsgezichten & monumenten (vrijwel steeds op meer dan 1 km afstand).

Het ontginningsgebied Drongengoedbos (OVL028) is in de nabijheid gelegen van de ankerplaats 'Burkel, Kallekensbos & Koningsbos'.

3.2.4 In acht te nemen maatregelen met betrekking tot aardgasvervoersinstallaties

Aardgasvervoersinstallaties vallen onder de bepalingen van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen (en de bijhorende uitvoeringsbesluiten).

Artikel 11 van deze wet verbiedt specifiek elke daad die de gasvervoerinstallaties of de exploitatie ervan zou kunnen schaden. Deze installaties vormen een wettelijke erfdienstbaarheid van openbaar nut.

Rekening houdend met de technische eigenschappen van de installaties en onverminderd het KB van 21 september 1988 betreffende de verplichtingen van raadpleging en informatie bij het uitvoeren van werken in de nabijheid van installaties van vervoer van gasachtige producten door middel van leidingen, vloeit uit deze erfdienstbaarheid voort, dat binnen een strook grond, die zich over de ganse lengte van de installaties uitstrekt, de volgende bijzondere bepalingen dienen in acht genomen te worden:

- Binnen een strook van 30 m dit is 15 m langs weerszijden van elke installatie (= beschermde zone), mag behoudens voorafgaande instemming van Fluxys en onverminderd hetgeen voorzien in b. niet overgegaan worden tot het oprichten van gebouwen of gesloten lokalen. Elk ontwerp dient aan de NV Fluxys, Kunstlaan 31 te 1040 Brussel voorgelegd te worden teneinde de te eerbiedigen veiligheidsafstanden, overeenkomstig de vereisten van elk specifiek geval, te bepalen.
- Binnen een strook van 10 m dit is 5 m langs weerszijden van elke installatie (=voorbehouden zone), mag in geen geval worden overgegaan tot:
 - Het oprichten van gebouwen, gesloten lokalen, tuinhuisjes, enz;
 - Het aanleggen van terrassen, vijvers, zwembaden, sportterreinen, enz;
 - Het opstapelen van goederen of materiaal;
 - Het heien van palen, piketten en/of damplanken;
 - Het verkeer van zwaar rollend materieel;
 - Het gebruik van mechanische graafuigen of nivelleringsuigen;
 - Het wijzigen van het bodemniveau (vb., het graven van grachten);
 - Het planten van bomen en struiken andere dan deze vermeld op een bij het advies bijgevoegde lijst.
- Zowel binnen als buiten hogerbepaalde zones zijn alle graafwerken of ontgrondingen eveneens verboden die de stabiliteit van de grond of de ondergrond waarin de aardgasvervoersinstallaties zich bevinden, in het gedrang zouden kunnen brengen. In dat geval zal de eigenaar zijn plannen voor goedkeuring aan de NV Fluxys moeten voorleggen.
- In geval van het plaatsen van een afsluiting dient onze maatschappij op elk moment de toegang te behouden tot haar installaties. In dat geval zullen de eigenaars en/of de gebruikers de NV Fluxys vooraf moeten verwittigen, teneinde dienaangaande een specifieke toegangsconventie af te sluiten.
- Teneinde de bovenvermelde afstanden ter plaatse aan te duiden, dient de regionale verantwoordelijke van de NV Fluxys gecontacteerd te worden om gratis over te gaan tot het afbakenen van de installaties op datum en uur met hem overeen te komen. Deze afbakening dient door de aanvrager gecontroleerd te worden door middel van een voldoende aantal met de hand uitgevoerde opzoekingsputten.
- In het kader van de eventuele toepassing van het KB van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen wordt gevraagd vanaf het opstellen van de veiligheidsstudie rekening te houden met de aanwezigheid van de aardgasvervoersinstallaties. De architect/veiligheidscoördinator en de aannemers dienen daarbij zowel de eigen medewerkers als het personeel van derden (onderaannemers,...) duidelijk te wijzen op de aanwezigheid van de aardgasvervoersinstallaties.

4 Effecten van ontginning en herstructurering

Methodologie

Voor de verschillende effectgroepen wordt een beoordeling gegeven per locatievoorstel. Deze beoordeling kan zijn:

geen effect	bijvoorbeeld als geen waterlopen doorheen het locatievoorstel lopen, of als geen kwetsbare ecotopen voor ecotoopverlies worden vernietigd
te milderen effect	nabijheid van woningen op zo een afstand dat een geluidsberm voldoende effectief is
randvoorwaarde voor nabestemming	bijvoorbeeld als de natuurlijke structuur aangetast wordt door ontginning maar via een nabestemming natuur de natuurlijke structuur hersteld kan worden
knelpunt	het verlies van een grote oppervlakte zeer kwetsbare ecotopen, zeer grote afstand tussen ontginningsgebied en steenfabriek
positief effect	bijvoorbeeld als in de nabijheid een kanaal gelegen is waardoor de milieukost drastisch beperkt kan worden

Per effectgroep wordt zo veel mogelijk gewerkt met puur analytische, soms modelmatige, berekeningen (oppervlakte, lengte, concentraties, ...). Dit is echter niet steeds mogelijk, zodat ook gebruik gemaakt wordt van een kwetsbaarheidsbenadering.

Bij de meeste effectgroepen wordt een kwetsbaarheidsbenadering gehanteerd waarbij naast een analytische berekening gebruik gemaakt wordt van een deskundigenoordeel op basis van een aantal relevante parameters, die echter niet steeds puur cijfermatig kunnen uitgedrukt worden. De kwetsbaarheidsbenadering integreert dus de gevoeligheid van een systeem, object, proces, ... ten aanzien van een fysische verandering van het milieu met een waardering van het betreffende systeem, object, mens, ... De beoordeling gebeurt volgens een combinatie van beide graduele systemen: zo zal bijvoorbeeld een gevoelig en tevens waardevol object of systeem dan ook als kwetsbaar beoordeeld worden voor een bepaald effect. Kwetsbaarheid is dus altijd gekoppeld aan een effectgroep.

Ten behoeve van de afweging tussen de verschillende locatiealternatieven wordt voor de kwantitatieve en semikwantitatieve eenheden steeds weergegeven wat de gebruikte eenheid is (km, ha, aantal woningen, ...). Omdat voor een aantal (semi)kwantitatieve parameters als maat voor de impact van het effect niet enkel de oppervlakte, afstand, ... waarover het effect optreedt van belang is, maar ook de gevoeligheid of kwetsbaarheid van het gebied of object van belang is, wordt de oppervlakte, lengte, ... vermenigvuldigd met een scorefactor voor kwetsbaarheid of gevoeligheid. Het effect wordt met andere woorden gewogen. De keuze voor de scorefactor gebeurt dus op basis van deskundigenoordeel in functie van de randvoorwaarden, omgevingskarakteristieken, ... Hierbij wordt een 4-delige schaal gebruikt:

0	geen of verwaarloosbaar effect
0,5	gering effect
1,0	matig effect
2,0	sterk effect

Bij een zuiver kwalitatieve afweging gebeurt de weergave volgens een zevendelige waardeschaal waarbij volgende indeling wordt gevolgd:

---	negatief effect
--	matig negatief effect
-	gering negatief effect
0	geen of verwaarloosbaar effect
+	gering positief effect
++	matig positief effect
+++	positief effect

De aldus bekomen score voor het beschouwde effect wordt nadien gebruikt als input voor de modelmatige berekeningen aangewend bij de multicriteria-analyse (zie hoofdstuk 8 en tabellen in bijlage). Hiertoe wordt dan ook weergegeven of het om een kosteneffect gaat (het alternatief met de hoogste waarde scoort het laagst) dan wel een bateneffect (alternatief met hoogste waarde scoort het hoogst).

De bestaande ontginningsgebieden worden niet in de effectbeoordeling opgenomen. In deze ontginningszones zijn immers de effecten zoals aantasting waterlopen, ecotoopverlies, aantasting erfgoedwaarden, woon-, werk- en recreatieve functies,... reeds gerealiseerd bij aanvang van de werken. Ook effecten naar geluidshinder zijn enkel relevant in de eerste (ondiepe) fase van de ontginning. Het ontginningsgebied 'Drongengoedbos' wordt wel opgenomen, dit is het enige ontginningsgebied waar momenteel Maldegemklei wordt ontgonnen.

4.1 Wijziging waterlopen (water)

4.1.1 Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep

Tijdens ontginning zal de bodem over een bepaalde oppervlakte en diepte worden verwijderd. Als er een waterloop doorheen het gebied gaat, zal deze (tijdelijk of permanent) moeten worden omgeleid. Bij de herstructurering kan de natuurlijke loop van de waterloop hersteld worden.

Voor de wijziging van de waterhuishouding ten gevolge van eventuele bemaling en wijziging van grondwaterkwaliteit door ontginningswerkzaamheden wordt verwezen naar de effectgroep verdroging.

4.1.2 Methodologie

Voor het plangebied worden de waterlopen in kaart gebracht (zie ook figuur 4-1). Hiertoe wordt de Vlaamse Hydrografische Atlas gebruikt. Uit dezelfde bron wordt de structuurkwaliteit van de waterlopen afgeleid. Meetgegevens uit de databank van de VMM geven een beeld van de biologische en fysico-chemische waterkwaliteit. Er wordt nagegaan of voor de relevante waterlopen visfaunagegevens beschikbaar zijn, met bijzondere aandacht voor de habitatoorten (IN, Basisinformatie voor de fiches van Bijlage II soorten van de Europese Habitatrichtlijn, 2003).

De effectbeoordeling voor wijziging van waterlopen:

indien geen waterloop doorheen het locatievoorstel loopt	geen effect
indien een waterloop het locatievoorstel doorkruist en indien geen habitatoort(en) voorkomen in de waterloop, rekening houdend met de verschillende beschikbare maatregelen onder 4.1.4	te milder effect
indien een waterloop het locatievoorstel doorkruist en bij een vermoeden van aanwezigheid van habitatoorten in de waterloop	verder onderzoek noodzakelijk

4.1.3 Effectbespreking en -beoordeling

De onderstaande tabel geeft een effectbespreking voor de locatievoorstellen, opgenomen in het voorliggende bijzonder oppervlaktedelfstoffenplan. Nergens bestaat er een indicatie van de aanwezigheid van habitatoorten in of stroomopwaarts van de doorkruiste waterlopen (op basis van visbestandopnames IBW).

Naam	Effectbespreking	Effectbeoordeling
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	geen kruisingen	geen effect
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	geen kruisingen	geen effect
Smokkelpot Noord	geen kruisingen	geen effect
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	geen kruisingen	geen effect
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	geen kruisingen	geen effect
Kortemark uitbreiding 2	geen kruisingen	geen effect
Kortemark uitbreiding 3	Speybeek doorkruist in noordelijk deel ontginningszone over 30m	te milder effect waterloop 3 ^{de} categorie structuurkenmerken niet geïnventariseerd geen VMM-meetpunt in deze zijloop van Handzamevaart geen gegevens visfauna
Kortemark bouwvrij 1	geen kruisingen	geen effect
Kortemark bouwvrij 2	geen kruisingen	geen effect
Egem uitbreiding 1	Roobeek / Vuilhoekbeek doorkruist in zuidelijk deel	te milder effect waterloop 3 ^{de} categorie

Naam	Effectbespreking	Effectbeoordeling
	ontginningszone over 600m Stampkotbeek (zijbeek Roobeek) doorkruist in zuidelijk deel ontginningszone over 45m	zwakke structuurkenmerken (deels niet geïnventariseerd) verontreinigd (VMM-meetpunt 620930, 2000-2004) geen gegevens visfauna te mildereren effect waterloop 3 ^{de} categorie zwakke structuurkenmerken geen gegevens waterkwaliteit geen gegevens visfauna
Egem uitbreiding 2	geen kruisingen	geen effect
Hanebeek uitbreiding	Martjevaart / Hanebeek gelegen aan noordelijke rand ontginningszone over 340m Zonnebeek doorkruist in zuidelijk deel ontginningsgebied over 200m en gelegen aan zuidelijke rand ontginningszone over 450m	geen effect waterloop 2 ^{de} categorie zwakke structuurkenmerken matig verontreinigd (VMM-meetpunt 960080, 960090 & 96500, 2000-2004) geen gegevens visfauna (*) te mildereren effect waterloop 2 ^{de} categorie zwakke structuurkenmerken geen VMM-meetpunt geen gegevens visfauna (*)
Hanebeek bouwvrij 1	Martjevaart / Hanebeek doorkruist in noordelijk deel ontginningszone over 650m Verlorenhoekbeek (zijbeek Martjevaart) doorkruist in centraal deel ontginningszone over 500m	te mildereren effect waterloop 2 ^{de} categorie zwakke structuurkenmerken matig verontreinigd (VMM-meetpunt 960080, 2000-2004) geen gegevens visfauna (*) te mildereren effect waterloop 2 ^{de} categorie matige structuurkenmerken aanvaardbaar (VMM-meetpunt 960042, 2000-2004) geen gegevens visfauna (*)
Hanebeek bouwvrij 2	Zonnebeek doorkruist in centraal deel ontginningsgebied over 70m en gelegen aan rand ontginningszone over 360m	te mildereren effect waterloop 3 ^{de} categorie zwakke structuurkenmerken geen VMM-mtpnt geen gegevens visfauna (*)

* Merk op dat wel vismetingen uitgevoerd zijn op het kanaal van Ieper naar de IJzer (van Thuyne et al., 2002), waarin de Martjevaart uitmondt (15 km stroomafwaarts). Hier is een vrij uitgebreide visfauna aanwezig met o.a. Paling, Brasem, Riviergrondel, Bittervoorn, Blankvoorn, Rietvoorn, Snoekbaars, ...

Binnen de ontginningsgebieden met een kruising van één of meerdere waterlopen moet afgewogen worden of:

- de betrokken waterloop behouden blijft, waarbij wordt ontgonnen tot op zekere afstand van de waterloop;
- de betrokken waterloop wordt omgelegd tot buiten het gebied of aan de rand van het gebied.

Deze aspecten worden behandeld bij de milderende maatregelen.

4.1.4 Milderende maatregelen & Milieuvriendelijke technieken: BBT

4.1.4.1 Verleggen is onnatuurlijke situatie

Een waterloop stroomt in een vallei, dus meestal in het laagst gelegen gebied. Het verleggen van een waterloop is dan ook een onnatuurlijke situatie, terwijl in de Kaderrichtlijn Water en in het Decreet Integraal Waterbeleid gekozen wordt voor natuurlijke watersystemen. Door het verleggen van de waterloop naar bijvoorbeeld de rand van de vallei wordt het stromingspatroon van de waterloop verstoord door een onnatuurlijke verspreiding van het verval over het te verleggen traject: in het stroomopwaartse gedeelte neemt het verval af en in het stroomafwaartse gedeelte neemt het verval toe. De waterloop zal, bij een ligging aan de rand van de vallei (hoger dan de oorspronkelijke loop) dieper uitgegraven moeten worden om de gravitaire afvoer te behouden.

Ook bestaat de kans dat de grondwaterstroming zal veranderen. Als de nieuwe bedding bijvoorbeeld door een Bijzonder Oppervlaktedelfstoffenplan Klei van Ieper & Maldegemklei

kwelgebied loopt, zal de kwel door de nieuwe waterloop gedeeltelijk worden afgevangen. Ook kan de reliëfwijziging verstoringen van de grondwaterstromingen veroorzaken. Zo kan op een helling de grondwatertafel dalen in het hoge deel en verhogen hellingafwaarts.

4.1.4.2 Aandachtspunten bij omleggen van waterloop

Wanneer omgelegd wordt, moet er rekening gehouden worden met:

- de duur van de omlegging: wat er best met de tijdelijke loop gebeurt, zal afhankelijk zijn van de specifieke ontginningsplaats en van de nabestemming. Dit moet per project geëvalueerd worden en ten opzichte van elkaar afgewogen worden. Als de omlegging slechts voor een korte periode is, kan dit met een minimum aan infrastructuur;
- de waterafvoerfunctie: die moet steeds behouden blijven. Waterlopen (de kleinere) hebben 3 belangrijke functies: een ecologische, een landschappelijke en een waterafvoerfunctie. Tijdens de hele duur van de werken moeten de waterafvoerfunctie en de ecologische functie zeker behouden blijven. De waterhuishouding zal (drastisch) gewijzigd worden door de bemalingen en eventueel het omleggen van de waterlopen. Na de ontginning zal de waterhuishouding weer totaal anders zijn, omdat de bemalingen stoppen;
- de aanwezige visfauna: vooraf moet geweten zijn of er een belangrijke vispopulatie aanwezig is in (en stroomopwaarts van) de te verleggen waterloop. Indien er beschermde soorten voorkomen, zal de omlegging afgestemd moeten zijn op de biotoop / habitat van deze vis(sen). Voor de waterlopen die de ontginningsgebieden doorkruisen, zijn slechts sporadisch visfaunagegevens beschikbaar;
- nabestemming: de mogelijke nabestemming en de invulling ervan zijn belangrijk bij het afwegen of de loop tijdelijk is of permanent wordt. Indien de nieuwe loop permanent is, is een natuurlijke inrichting noodzakelijk. Indien de nabestemming een vijver is, kan de omlegging behouden blijven. De visfauna in een beek is immers totaal verschillend dan deze in een vijver.

4.1.4.3 Realisatie van omlegging

In de BBT-studie van de VITO worden geen milieuvriendelijke technieken vermeld voor aantasting van het watersysteem. Wel kunnen we in dit kader verwijzen naar de maatregelen van natuurtechnische natuurbouw voor de aanleg van waterlopen. Bij de realisatie van een (permanente) omlegging zijn er twee mogelijkheden:

- de waterloop krijgt voldoende ruimte om zelf haar weg te zoeken;
- er wordt geopteerd voor een natuurtechnische milieubouw (NTMB) bij de heraanleg van de waterloop tijdens de herstructurering van het gebied waarbij de aandacht niet zozeer gaat naar spontane ontwikkeling, maar wel naar variatie bij uitvoering en naar een betere aanpassing aan de natuurlijke omgeving. Voor een zo natuurlijk mogelijke structuur zijn oeverzones en structuurvariatie in de bedding erg belangrijk. Op die manier kan een meerwaarde gecreëerd worden omdat de technieken van natuurtechnische milieubouw (onder meer voldoende ruimte vrijwaren voor oeverontwikkeling, inzaaien en aanplanten van vegetatie, ...) een goede structuurkwaliteit van de waterloop bieden.

4.2 Wijziging waterhuishouding & verdroging (water, flora/fauna)

4.2.1 Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep

De wijziging in de waterhuishouding die een ontginning veroorzaakt, is uiteraard sterk afhankelijk van de soort ontginning:

- bij een natte winning is het effect op de grondwatertafel afhankelijk van de diepte en stroming van het grondwater in het gebied;
- bij een droge winning zijn er twee situaties mogelijk:
 - ofwel ligt de grondwatertafel onder het niveau van de ontginning: in dat geval kan ofwel droge ontginning mogelijk zijn zonder bemaling en treedt met andere woorden geen grondwaterstandsvaling op, ofwel kan bemaling nodig zijn van enkel het hemelwater zodat wel een (beperkte) grondwaterstandsvaling optreedt;
 - ofwel ligt het grondwater ondiep, boven het niveau van de ontginning: in dat geval moet bemaald worden om de winning droog te kunnen uitvoeren en zal in de omgeving de grondwaterstand dalen.

Tijdens de herstructurering is eveneens een wijziging in de grondwatertafel mogelijk indien een waterplas (ontstaan bij natte winning) wordt opgevuld met aanvulgrond. De nabestemming leidt over het algemeen niet tot belangrijke verdrogingseffecten.

We kunnen ervan uitgaan dat de grondwaterkwaliteit door ontginningswerkzaamheden niet gewijzigd wordt: de maatregelen om grondwaterverontreiniging te vermijden zijn immers talrijk en worden bovendien al algemeen toegepast bij ontginning.

4.2.2 Methodologie

Natte winning

De effecten van een natte winning op de grondwatertafel kunnen enkel op projectniveau worden berekend omdat ze een gedetailleerde studie van de lokale piëzometrie en een modellering vereisen. Verder onderzoek noodzakelijk.

Droge winning

In geval van een droge winning is informatie noodzakelijk over de grondwatertafel ter hoogte van het locatievoorstel. Omdat we onmogelijk op planniveau informatie kunnen verzamelen over de diepte van de grondwatertafel, gaan we uit van de invloedsstraal bij een worst case situatie (grondwatertafel net onder maaiveld, maximale ontginningsdiepte, goede doorlaatbaarheid watervoerend pakket). Vervolgens wordt voor de omgeving van elk locatievoorstel nagegaan wat de kwetsbaarheid voor verdroging is van de voorkomende ecotopen (binnen invloedsstraal bij bemaling in worst case situatie).

De effectbeoordeling voor verdroging zal gebeuren door overlay van de omgeving van elk locatievoorstel met de kwetsbaarheidskaart voor verdroging (Peymen, 2000; zie figuur 4-2). Als binnen de invloedsstraal (afgeleid voor worst case situatie) rondom het locatievoorstel:

geen kwetsbare en zeer kwetsbare ecotopen / elementen voor verdroging voorkomen
(bij ontginning zal geen verdroging optreden)

geen effect

wel kwetsbare en zeer kwetsbare ecotopen / elementen voor verdroging voorkomen;
er is een indicatie voor eventuele verdroging

verder onderzoek
noodzakelijk *

* De beschikbaarheid van milieuvriendelijke technieken als retourbemaling en afvoer van bemalingswater naar gegraven grachten rondom de ontginningen geeft aan dat dit effect waarschijnlijk te milderer is. Verder onderzoek wordt echter noodzakelijk geacht omdat gedetailleerde informatie over de grondwatertafel zal toelaten het effect (noodzakelijke grondwaterstanddaling en invloedsstraal van bemaling) exact te berekenen en omdat de haalbaarheid van milieuvriendelijke technieken verder bestudeerd moet worden.

Herstructurering

Ook de studie van effecten van herstructurering waarbij een waterplas wordt opgevuld met aanvulgronden gebeurt op projectniveau.

4.2.3 Effectbespreking en -beoordeling

De ontginning van de klei is steeds een droge winning. Bij een droge winning zijn volgende situaties mogelijk:

- de watervoerende laag zit onder de klei en er moet niet bemaald worden. Het kan dan wel nodig zijn om het hemelwater dat in de klei put staat weg te pompen. Het effect van deze droogpompings beperkt zich hooguit tot de VLAREM-beschermingsstroken rondom de groeve. In de omgeving is hiervan geen (verdrogings)effect te verwachten.
- er is een watervoerende laag boven de klei. Deze moet eerst bemaald en afgegraven worden. Dezelfde situatie heb je met afwisselende klei en watervoerende lagen (zand). In de voorgestelde ontginningsgebieden zijn het echter steeds oppervlakkig voorkomende kleigronden die ontgonnen worden, waarboven zich geen watervoerende laag bevindt.
- er is een watervoerende laag net onder de klei, en er wordt ontgonnen tot bijna tegen de watervoerende laag (spanningslaag). Men moet dan bemalen in de laag onder de klei om de druk te verlagen en te voorkomen dat de bodem van de winningsput doorbreekt en het water van de onderliggende watervoerende laag dus in de winningsput stroomt. Hier specifiek blijft steeds een voldoende dikke kleilaag behouden om aan de druk van het onderliggende water te weerstaan.

Aangezien er tijdens de ontginning van Ieperse en Maldegemklei geen actieve grondwaterbemaling zal toegepast worden, zijn de effecten door de ontginning op het grondwaterregime miniem. Lokaal zal ter plaatse van de ontginningsput een grondwaterstroming vanuit de meer zandige en zandlemige toplagen naar de put ontstaan. De hoeveelheden hiervan zijn vrij beperkt en worden samen met het hemelwater dat in de put terechtkomt, opgepompt en afgevoerd om de put droog te houden.

In de onderstaande tabel wordt per locatievoorstel nagegaan of er effecten te verwachten zijn van verdrogingsgevoelige vegetatie (de effecten van de vegetatie binnen het locatievoorstel worden besproken in punt 4.4 Ecotoopverlies). Hierbij wordt, rekening houdend met een worst-case-scenario, met een mogelijke daling van het grondwater in de quartaire lagen vooropgesteld van maximaal 100m (Sichardt / empirische formule met $R = 3.000 \varphi \sqrt{k}$ met φ = grondwaterstandverlaging (m) en k = doorlatendheidscoëfficiënt (m/s); er wordt rekening gehouden met $k = 1 \times 10^{-6}$ en $\varphi = 10\text{m}$):

Naam	Effectbespreking	Effectbeoordeling
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	zeer kwetsbare vegetaties thv ontginningszone 0,6 ha Sf & 0,5 ha Ae	te milderer effect: vegetaties mogen niet verdrogen tijdens ontginningsfase
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	kwetsbare vegetatie thv ontginningszone 0,1 ha Khcr	te milderer effect: vegetaties mogen niet verdrogen tijdens ontginningsfase
Smokkelpot Noord	kwetsbare vegetatie thv ontginningszone 0,1 ha Aer + Kba	te milderer effect: vegetaties mogen niet verdrogen tijdens ontginningsfase

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	geen kwetsbare vegetaties	geen effect
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	geen kwetsbare vegetaties	geen effect
Kortemark uitbreiding 2	geen kwetsbare vegetaties	geen effect
Kortemark uitbreiding 3	geen kwetsbare vegetaties	geen effect
Kortemark bouwvrij 1	zeer kwetsbare vegetatie thv ontginningszone 0,1 ha Kn	te mildereren effect: vegetaties mogen niet verdrogen tijdens ontginningsfase
Kortemark bouwvrij 2	geen kwetsbare vegetaties	geen effect
Egem uitbreiding 1	geen kwetsbare vegetaties	geen effect
Egem uitbreiding 2	geen kwetsbare vegetaties	geen effect
Hanebeek uitbreiding	geen kwetsbare vegetaties	geen effect
Hanebeek bouwvrij 1	geen kwetsbare vegetaties	geen effect
Hanebeek bouwvrij 2	geen kwetsbare vegetaties	geen effect

4.2.4 Milderende maatregelen & Milieuvriendelijke technieken: BBT

De BBT-studie van de VITO vermeldt retourbemaling als enige BBT bij verdroging. Als er bij een droge winning bemaald moet worden, kan de invloed op de grondwatertafel beperkt of zelfs volledig uitgeschakeld worden door het terug in de grond pompen van een gedeelte van het opgepompte water (=retourbemaling), eventueel in combinatie met het aanbrengen van een schermwand.

De kans op grondwaterverontreiniging tijdens ontginning is beperkt mits volgende maatregelen worden doorgevoerd:

- klassieke hydraulische olie vervangen door biodegradeerbare oliën;
- drijvende baggermachines en zandzuigers voorzien van installaties om lekken tegen te gaan. Indien er zich toch lekken zouden voordoen, kunnen verschillende maatregelen met slangen, doeken en afbreekmiddelen gebruikt worden om de lekkende olie ter plaatse te houden en op te ruimen;
- de werfmachines van brandstof voorzien met pistoolvullers die automatisch stoppen bij een gevulde tank of boven een ondoordringbare vloer.

4.3 Geluidshinder en rustverstoring (Geluid/mens/fauna)

4.3.1 Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep

Op basis van de BBT-studie van de VITO en bestaande project-MER's en voortgangsrapporten gemaakt voor ontginningen met dezelfde ontginningskenmerken wordt afgeleid welke de verschillende ingezette machines zijn met hun bronvermogen.

Tijdens de herstructurering worden eveneens machines ingezet maar de geluidshinder tijdens deze fase is geringer dan de verstoring tijdens de ontginning.

De geluidshinder bij de nabestemming is over het algemeen beperkt ten opzichte van de geluidshinder tijdens de ontginning.

4.3.2 Methodologie

Per ontginning kunnen verschillende combinaties van machines mogelijk zijn. Er wordt zoveel mogelijk gezocht naar een gemiddelde toestand, geldig voor de ganse delfstoffenzone.

4.3.2.1 Effectberekening voor ontginning

De ontginners van Ieperiaan klei hanteren twee verschillende ontginningstechnieken, aangepast aan de geologie en de afgravingsdiepte ter plaatse:

- ontginning met gebruik van boven- en onderbaggers (toegepast bij ontginningszone Kortemark en Egem en toepassing verondersteld ter hoogte van de aldaar gelegen locatievoorstellen)
- ontginning met hydraulische graafmachine (toegepast bij de andere bestaande ontginningsgebieden of locatievoorstellen).

De situatie voor ontginning op beperkte diepte (1 meter, na afgraving teelaarde, zonder afscherming door geluidsberm = worst case scenario) komt overeen met de voorbereidende fase waarin de teelaardelaag wordt afgegraven.

Voor ontginning op beperkte diepte, na afgraving van de teelaarde, zal op basis van de geluidsvermogen-niveaus van de machines die zullen gebruikt worden, het geluidsdrukniveau, uitgedrukt als een LAeq-waarde op een bepaalde afstand van de bronnen berekend worden. Van de relatie afstand tot de bron – geluidsdrukniveau kan afgeleid worden op welke (kritische) afstand een overschrijding van de grenswaarden volgens VLAREM verwacht wordt voor de verschillende beoordelingsperiodes (Woongebieden: overdag 45 dB(A), 's avonds 40 dB(A) & 's nachts 35 dB(A)).

Merk op dat bij een exploitatiediepte van 10 m en meer de 45dB(A)-contour niet meer relevant is voor een waarnemer op 1,5 m boven maaiveld. Bij de bestaande ontginningsgebieden waar een verdere ontginning door verdieping wordt gerealiseerd, is dan ook slechts een verwaarloosbare geluidshinder te verwachten.

ontginning met baggers

Voor het geluidsniveau bij ontginning met baggers wordt gebruik gemaakt van metingen van het geluidsvermogen te Marke (MER kleiwinning te Zonnebeke). Bagger en transportband leveren volgende geluidsmetingen op:

Geluidsdruk niveaus in dB(A) in functie van de afstand tussen waarneempunt en bron bij afgraving van klei op maaiveldniveau

Afstand tussen bron en ontvanger (m)	50	85	100	125	150	175	200	250	300
Geluidsdruk niveau in dB(A) zonder afscherming	55	51	49	47	46	45	44	42	40
Geluidsdruk niveau in dB(A) met afscherming	49	45	44	42	41	40	39	37	35

ontginning met hydraulische graafmachine

Voor kleiwinning wordt verondersteld dat één graafmachine wordt ingezet. De geluidsvermogen niveaus van (nieuwe) graafmachines is gereguleerd bij KB van 6 maart 2002. Vervolgens worden aan de hand van dit geluidsvermogen niveau voor een worst case situatie (afgraving op maaiveld, zonder afscherming) de geluidsdruk niveaus afgeleid op verschillende afstanden van de bron (MER kleiwinning Hoogstraten, Zonnebeke & Oostende).

Ook voor de situatie met afscherming door een geluidsberm van 5 m hoog (de situatie met aarden wal is vergelijkbaar met ontginning op -5 m bij afwezigheid van de aarden wal) aan de rand van het ontginningsgebied, is op basis van de geluidsvermogen niveaus van de machines die zullen gebruikt worden, het geluidsdruk niveau berekend, uitgedrukt als een LAeq-waarde op een bepaalde afstand van de bronnen.

Geluidsdruk niveaus in dB(A) in functie van de afstand tussen waarneempunt en bronpunt (Lw= 103 dB(A)) bij afgraving van klei op maaiveldniveau

Afstand tussen bron en ontvanger (m)	50	75	100	135	150	175	200	250	400
Geluidsdruk niveau in dB(A) zonder afscherming	56	51	48	45	44	43	42	40	35
Geluidsdruk niveau in dB(A) met afscherming	49	45	43	40	39	38	37	35	31

4.3.2.2 Effectbeoordeling voor receptor mens

Omdat ontginning tijdens de avondperiode niet uitgesloten kan worden, nemen we de 40 dB(A)-contour die overeenkomt met de grenswaarde voor de avondperiode, als criterium voor de effectbeoordeling mens en dit voor de worst case situatie (ontginning op maaiveld, zonder afscherming).

Ter vervollediging geven we ook de 45dB(A)-contour weer in geval van afscherming, m.a.w. de contour in het gemilderd scenario. Zo kan men enerzijds afleiden waar mildering (aanleg berm, ontginning overdag) noodzakelijk is en anderzijds in welke mate het effect wordt beperkt (zie ook figuur 4-3a).

Volgende effectbeoordeling wordt toegepast:

er liggen geen woningen binnen 40 dB(A)-contour (grenswaarde voor avondperiode) bij ontginning zonder afscherming (= worst-case scenario)	geen effect
er liggen geen woningen meer binnen 45 dB(A)-contour (grenswaarde voor dagperiode) bij ontginning met afscherming	te milderen effect
er liggen woningen binnen de 45 dB(A)-contour bij ontginningen met afscherming, m.a.w. zelfs bij mildering van geluidsverstoring (door aanleg van bermen of ontginning enkel toe te laten overdag) is verstoring van woningen te verwachten	knelpunt

4.3.2.3 Effectbeoordeling voor receptor fauna

Reijnen en Foppen hebben een aantal studies gepubliceerd waarbij het effect van hetzij autoverkeer, hetzij treinverkeer op bos-, weide- en heidevogels zijn beschreven. Uit onderzoek bleek dat geluid boven een bepaalde drempelwaarde leidt tot een afname in de draagkracht van een gebied voor vogels. De vastgelegde drempelwaarden en de afname van de dichtheden als een functie van de geluidssterkte zijn afhankelijk van de onderzochte soort. Voor een aantal soorten zijn drempelwaarden beschikbaar maar zeker niet van alle soorten.

Wij berekenen de 45 dB(A)-contour, als gemiddelde drempelwaarde voor geluidsverstoring voor avifauna. Via overlay met de kwetsbaarheidskaart voor geluidsverstoring leiden we af wat de oppervlakte is aan potentiële habitats kwetsbaar voor geluidsverstoring gelegen binnen de 45 dB(A)-contour (zie figuur 4-3b).

er liggen geen gevoelige gebieden voor geluidsverstoring binnen 45 dB(A)-contour bij ontginning zonder afscherming (= worst-case scenario) geen effect

er liggen gevoelige gebieden voor geluidsverstoring binnen 45 dB(A)-contour bij ontginning zonder afscherming verder onderzoek noodzakelijk *

* voor de gebieden die overlappen met gevoelige gebieden wordt voorgesteld om de mogelijkheden van mildering (aanleg geluidsberm, onmiddellijke herstructurering en aandacht voor extensief agrarisch beheer) nader te onderzoeken na een terreininventarisatie die de (weide)vogels lokaliseert

4.3.3 Effectbespreking en -beoordeling

4.3.3.1 Effectbespreking receptor mens

Onderstaande tabel geeft het aantal woningen weer dat mogelijk verstoord wordt door de ontginning. Het is het aantal woningen gelegen binnen de contour berekend voor een situatie van ontginning overdag zonder aanleg van geluidsbermen.

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	geen woningen verstoord	geen effect
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	ongeveer 31 woningen verstoord. Mildering noodzakelijk	Knelpunt: Bij aanleg van bermen en ontginning uitsluitend overdag in zones nabij bewoning: nog 11 woningen verstoord
Smokkelpot Noord	ongeveer 89 woningen verstoord. Mildering noodzakelijk	Knelpunt: Bij aanleg van bermen en ontginning uitsluitend overdag in zones nabij bewoning: nog 29 woningen verstoord
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	ongeveer 7 woningen verstoord. Mildering noodzakelijk	Knelpunt: Bij aanleg van bermen en ontginning uitsluitend overdag in zones nabij bewoning: nog 2 woningen verstoord
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	ongeveer 22 woningen verstoord. Mildering noodzakelijk	Knelpunt: Bij aanleg van bermen en ontginning uitsluitend overdag in zones nabij bewoning: nog 3 woningen verstoord
Kortemark uitbreiding 2	ongeveer 13 woningen verstoord. Mildering noodzakelijk	Knelpunt: Bij aanleg van bermen en ontginning uitsluitend overdag in zones nabij bewoning: nog 6 woningen verstoord
Kortemark uitbreiding 3	ongeveer 50 woningen verstoord. Mildering noodzakelijk	Knelpunt: Bij aanleg van bermen en ontginning uitsluitend overdag in zones nabij bewoning: nog 15 woningen verstoord
Kortemark bouwvrij 1	ongeveer 42 woningen verstoord. Mildering noodzakelijk	Knelpunt: Bij aanleg van bermen en ontginning uitsluitend overdag in zones nabij bewoning: nog 6 woningen verstoord

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Kortemark bouwvrij 2	ongeveer 74 woningen verstoord. Mildering noodzakelijk	Knelpunt: Bij aanleg van bermen en ontginning uitsluitend overdag in zones nabij bewoning: nog 18 woningen verstoord
Egem uitbreiding 1	ongeveer 20 woningen verstoord. Mildering noodzakelijk	Knelpunt: Bij aanleg van bermen en ontginning uitsluitend overdag in zones nabij bewoning: nog 1 woning verstoord
Egem uitbreiding 2	ongeveer 7 woningen verstoord. Mildering noodzakelijk	Te mildereren effect: Bij aanleg van bermen en ontginning uitsluitend overdag in zones nabij bewoning: geen woningen meer verstoord
Hanebeek uitbreiding	ongeveer 10 woningen verstoord. Mildering noodzakelijk	Knelpunt: Bij aanleg van bermen en ontginning uitsluitend overdag in zones nabij bewoning: nog 1 woning verstoord
Hanebeek bouwvrij 1	ongeveer 38 woningen verstoord. Mildering noodzakelijk	Knelpunt: Bij aanleg van bermen en ontginning uitsluitend overdag in zones nabij bewoning: nog 9 woningen verstoord
Hanebeek bouwvrij 2	ongeveer 9 woningen verstoord. Mildering noodzakelijk	Te mildereren effect: Bij aanleg van bermen en ontginning uitsluitend overdag in zones nabij bewoning: geen woningen meer verstoord

4.3.3.2 Effectbespreking receptor fauna & flora

Onderstaande tabel geeft de oppervlakte van kwetsbare gebieden weer die mogelijk verstoord worden door de ontginning. Het zijn de kwetsbare gebieden gelegen binnen de contour berekend voor een situatie van ontginning overdag zonder aanleg van geluidsbermen (175m / 135m). In de onderstaande tabel dient kwetsbaar geïnterpreteerd te worden als 'kwetsbaar ecotoop' of 'niet of weinig kwetsbaar ecotoop met kwetsbare elementen'. Zeer kwetsbaar dient geïnterpreteerd te worden als 'zeer kwetsbaar ecotoop', 'niet of weinig kwetsbaar ecotoop met zeer kwetsbare elementen' en 'kwetsbaar ecotoop met zeer kwetsbare elementen'.

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	Totale verstoorde zone: 17,5 ha waarvan 5,6 ha kwetsbaar 9,2 ha zeer kwetsbaar	Verder onderzoek noodzakelijk
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	Totale verstoorde zone: 33,3 ha waarvan 14,7 ha kwetsbaar 0 ha zeer kwetsbaar	Verder onderzoek noodzakelijk
Smokkelpot Noord	Totale verstoorde zone: 43,4 ha waarvan 32,3 ha kwetsbaar 6,3 ha zeer kwetsbaar	Verder onderzoek noodzakelijk
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	Totale verstoorde zone: 10,2 ha waarvan 0 ha kwetsbaar 9,4 ha zeer kwetsbaar	Verder onderzoek noodzakelijk
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	Totale verstoorde zone: 24,5 ha waarvan 7,1 ha kwetsbaar 7,0 ha zeer kwetsbaar	Verder onderzoek noodzakelijk
Kortemark uitbreiding 2	Totale verstoorde zone: 30,7 ha waarvan 1,3 ha kwetsbaar 23,9 ha zeer kwetsbaar	Verder onderzoek noodzakelijk
Kortemark uitbreiding 3	Totale verstoorde zone: 32,9 ha waarvan 4,8 ha kwetsbaar 5,7 ha zeer kwetsbaar	Verder onderzoek noodzakelijk
Kortemark bouwvrij 1	Totale verstoorde zone: 72,6 ha	Verder onderzoek noodzakelijk

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
	waarvan 9,0 ha kwetsbaar 46,8 ha zeer kwetsbaar	
Kortemark bouwvrij 2	Totale verstoorde zone: 64,2 ha waarvan 6,1 ha kwetsbaar 32,1 ha zeer kwetsbaar	Verder onderzoek noodzakelijk
Egem uitbreiding 1	Totale verstoorde zone: 30,2 ha waarvan 7,8 ha kwetsbaar 0,3 ha zeer kwetsbaar	Verder onderzoek noodzakelijk
Egem uitbreiding 2	Totale verstoorde zone: 5,5 ha waarvan 2,1 ha kwetsbaar 0 ha zeer kwetsbaar	Verder onderzoek noodzakelijk
Hanebeek uitbreiding	Totale verstoorde zone: 16,4 ha waarvan 0 ha kwetsbaar 13,8 ha zeer kwetsbaar	Verder onderzoek noodzakelijk
Hanebeek bouwvrij 1	Totale verstoorde zone: 54,1 ha waarvan 17,7 ha kwetsbaar 17,7 ha zeer kwetsbaar	Verder onderzoek noodzakelijk
Hanebeek bouwvrij 2	Totale verstoorde zone: 21,7 ha waarvan 2,5 ha kwetsbaar 15,4 ha zeer kwetsbaar	Verder onderzoek noodzakelijk

Het aangeven van de oppervlaktes kwetsbare gebieden die mogelijk door ontginning verstoord worden is slechts een eerste stap in een onderzoek. De aspecten inzake mogelijke geluidshinder voor de receptor fauna en flora blijven in het kader van het voorliggende bijzonder oppervlaktedelfstoffenplan echter summier onderzocht zodat bijkomend onderzoek op niveau van project-MER's noodzakelijk is.

4.3.4 Milderende maatregelen & Milieuvriendelijke technieken: BBT

In de BBT-studie van de VITO is voor alle ontginningen de aanleg van een geluidswerende berm de belangrijkste maatregel om lawaaihinder te beperken. Meestal gebruikt men de bovenste lagen (teelaarde en niet-commercialiseerbare grond) voor de aanleg van geluidsbermen. Na ontginning kan men deze grond gebruiken voor de herstructurering van het gebied. Doorgaans is de geluidsbem 2 à 5 m hoog. Geluidshinder die veroorzaakt wordt door verwerkingsinstallaties kan tevens gemilderd worden door omkasting, bijvoorbeeld bestaande uit dubbelwandige metalen constructies. Verder kan bij het inzetten van een bagger met een geluidsarme generator gewerkt worden.

4.4 Ecotoopverlies (flora en fauna)

4.4.1 Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep

Ten gevolge van de afgraving van de teelaardelaag zullen de ecotopen binnen het locatievoorstel verdwijnen.

Herstel van deze ecotopen tijdens de herstructureringsfase is niet altijd mogelijk (afhankelijk van het habitatype, de oppervlakte en de abiotische kenmerken) en/of vergt soms zeer lange ontwikkelingsperioden.

4.4.2 Methodologie

De effectberekening voor ecotoopverlies is gebaseerd op de kwetsbaarheidskaart voor ecotoopverlies opgemaakt door Peymen et al. (2000).

Voor elk locatievoorstel wordt nagegaan of en hoeveel ha aan kwetsbare en zeer kwetsbare ecotopen verloren gaan (zie ook figuur 4-4). Bovendien wordt aangegeven of er binnen de locatievoorstellen beschermde habitats voorkomen (methodologie Paelinckx et al., 2002). In de locatievoorstellen van dit delfstoffenplan komen echter geen habitatwaardige ecotopen voor. Volgende beoordeling is mogelijk:

er liggen geen kwetsbare of zeer kwetsbare ecotopen binnen het locatievoorstel	geen effect
er liggen kwetsbare of zeer kwetsbare ecotopen binnen het locatievoorstel en door ontginning gaan (zeer) kwetsbare ecotopen verloren	knelpunt
het is noodzakelijk ofwel ecotopen te herstellen na realisatie van een natuurlijke nabestemming ofwel ecotopen in de nabije omgeving te behouden via maatregelen in de randzone	randvoorwaarde bij nabestemming

4.4.3 Effectbespreking en -beoordeling

Onderstaande tabel geeft de totale oppervlakte (zeer) kwetsbare vegetatie voor ecotoopverlies weer en somt kort de vegetatietypes op die door de verschillende locatiealternatieven worden aangetast.

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	ongeveer 0,01 ha kwetsbare vegetatie bomenrij van wilgen	knelpunt
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	ongeveer 1,8 ha (zeer) kwetsbare vegetatie met soortenrijk grasland, meidoorn-houtkanten en hoogstamboomgaard	knelpunt
Smokkelpot Noord	geen (zeer) kwetsbare vegetatie	geen effect
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	geen (zeer) kwetsbare vegetatie	geen effect
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	geen (zeer) kwetsbare vegetatie	geen effect
Kortemark uitbreiding 2	geen (zeer) kwetsbare vegetatie	geen effect
Kortemark uitbreiding 3	geen (zeer) kwetsbare vegetatie	geen effect
Kortemark bouwvrij 1	geen (zeer) kwetsbare vegetatie	geen effect
Kortemark bouwvrij 2	geen (zeer) kwetsbare vegetatie	geen effect
Egem uitbreiding 1	geen (zeer) kwetsbare vegetatie (op basis van BWK 1.0)	geen effect
Egem uitbreiding 2	geen (zeer) kwetsbare vegetatie (op basis van BWK 1.0)	geen effect
Hanebeek uitbreiding	geen (zeer) kwetsbare vegetatie	geen effect
Hanebeek bouwvrij 1	geen (zeer) kwetsbare vegetatie	geen effect

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Hanebeek bouwrij 2	geen (zeer) kwetsbare vegetatie	geen effect

4.4.4 Milderende maatregelen & milieuvriendelijke technieken: BBT

In de BBT-studie van de VITO worden geen milieuvriendelijke technieken vermeld voor ecotoopverlies. De volgende milderende maatregelen worden voor de verschillende (relevante) gebieden voorgesteld:

<i>Naam</i>	<i>Milderende maatregel</i>
Bestaand ontginningsgebied	
Drongengoedbos	Geen
Reserve-ontginningsgebied	
Smokkelpot zuid	<ul style="list-style-type: none"> – gewijzigde perimeter van het ontginningsgebied met behoud van de meidoornhoutkant & de hoogstamboomgaard – gewijzigde perimeter van het ontginningsgebied met behoud van soortenrijk grasland (berm autosnelweg)

4.5 Versnippering (Flora en fauna)

4.5.1 Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep

Ontginning in bepaalde gebieden kan de natuurlijke structuur aantasten (versnippering). Of herstel van deze natuurlijke structuur mogelijk is, hangt af van de nabestemming.

4.5.2 Methodologie

In het kader van de studie 'Prioriteitenatlas ontsnippering' (Defloor et al., 2001) werd een signaalkaart natuurnetwerk (geselecteerd aan de hand van beleidskader) opgesteld, op basis van afbakening natuur- en bosreservaat, beschermd duingebied, VEN, gewenste natuur en bosstructuur, Ramsargebied, vogelrichtlijn- en habitatrichtlijngebied, regionaal landschap, ecologisch impulsgebied en weidevogelgebied. Door deze beleidskaders te combineren kan een beeld van het ecologische netwerk afgeleid worden. Hierbinnen wordt een gradiënt van ingeschatte (theoretische) belangrijkheid volgens beleidsstatus afgeleid en prioritaire zones voor het treffen van maatregelen afgebakend (zie figuur 4-5, met een onderverdeling naar verbindingsgebied, overgangszone en prioritaire zone).

Overlay van deze signaalkaart natuurnetwerk en de locatievoorstellen laat toe af te leiden of de natuurlijke structuur aangetast zal worden bij ontginning van de locatievoorstellen. Er wordt een onderscheid gemaakt in perifere aansnijding, belangrijke aansnijding, geen directe aansnijding, geen interferentie. In geval van een perifere of een belangrijke aansnijding worden aanbevelingen geformuleerd voor de nabestemming.

geen aansnijding / interferentie met natuurnetwerk of grenzend aan verbindingsgebied of overgangsgebied (perifere aansnijding)	geen effect
aansnijding van verbindingsgebied of overgangsgebied, waarbij ter hoogte van de aansnijding geen waardevolle ecotopen voorkomen of grenzend aan prioritair gebied (perifere aansnijding)	verwaarloosbaar (geen) effect
aansnijding van verbindingsgebied of overgangsgebied, waarbij ter hoogte van de aansnijding (zeer) waardevolle ecotopen voorkomen of aansnijding van prioritaire zone	randvoorwaarde bij nabestemming

4.5.3 Effectbespreking en -beoordeling

Onderstaande tabel maakt een inschatting van het versnipperende effect van de locatievoorstellen, rekening houdend met de signaalkaart natuurnetwerk:

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	zone ligt geheel in overgangsgebied met nauwelijks waardevolle ecotopen	verwaarloosbaar (geen) effect
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	zone ligt gedeeltelijk in verbindingsgebied en in periferie van overgangsgebied met enkele (zeer) waardevolle ecotopen	randvoorwaarde voor nabestemming
Smokkelpot Noord	zone ligt geheel in verbindingsgebied zonder waardevolle ecotopen	verwaarloosbaar (geen) effect
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	zone ligt gedeeltelijk in overgangsgebied zonder waardevolle ecotopen	verwaarloosbaar (geen) effect
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	geen aansnijding / interferentie met natuurnetwerk	geen effect

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Kortemark uitbreiding 2	geen aansnijding / interferentie met natuurnetwerk	geen effect
Kortemark uitbreiding 3	grenzend aan overgangsgebied	geen effect
Kortemark bouwvrij 1	geen aansnijding / interferentie met natuurnetwerk	geen effect
Kortemark bouwvrij 2	geen aansnijding / interferentie met natuurnetwerk	geen effect
Egem uitbreiding 1	geen aansnijding / interferentie met natuurnetwerk	geen effect
Egem uitbreiding 2	geen aansnijding / interferentie met natuurnetwerk	geen effect
Hanebeek uitbreiding	geen aansnijding / interferentie met natuurnetwerk	geen effect
Hanebeek bouwvrij 1	geen aansnijding / interferentie met natuurnetwerk	geen effect
Hanebeek bouwvrij 2	geen aansnijding / interferentie met natuurnetwerk	geen effect

4.5.4 Milderende maatregelen & milieuvriendelijke technieken: BBT

De BBT-studie van de VITO vermeldt geen milieuvriendelijke technieken voor versnippering en barrièrewerking.

Voor concretere voorstellen tot het milderen van effecten verwijzen we naar onderstaande tabel. Door inrichtingsmaatregelen bij realisatie van de nabestemming kan het natuurnetwerk in belangrijke mate hersteld worden.

<i>Naam</i>	<i>Milderende maatregel</i>
Reserve-ontginningsgebied	
Smokkelpot Zuid	<ul style="list-style-type: none"> – behoud van enkele (zeer) waardevolle biotopen in randzone (zie ecotoopverlies) – nabestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied

4.6 Aantasting erfgoedwaarden (Landschap/onroerend erfgoed)

4.6.1 Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep

Bij de ontginning zal de bodem over een bepaalde oppervlakte worden verwijderd. Erfgoedwaarden en relictten op deze oppervlakte zullen zo verdwijnen. Door het historische karakter van deze elementen is deze aantasting meestal niet te herstellen. Bijvoorbeeld met betrekking tot de aantasting van de archeologische waarden kan wel worden gezorgd voor zo optimaal mogelijk behoud ex situ door wetenschappelijk begeleid terreinonderzoek, naverwerking en ontsluiting.

4.6.2 Methodologie

Om de effecten in kaart te kunnen brengen en adequaat te kunnen beoordelen is het noodzakelijk dat de landschapswaarde en de archeologische potentie afzonderlijk worden geëvalueerd.

Evaluatie gebeurt op basis van het bekende erfgoed zoals dat beschreven is in de verschillende inventarissen.

Landschappen, ankerplaatsen en erfgoedlandschappen

De Landschapsatlas is de wetenschappelijke inventaris van de landschappen in Vlaanderen. De beschrijving en classificatie gebeuren op basis van volgende elementen:

Puntrelictten

Definitie Puntrelictten bestaan uit afzonderlijke objecten met hun onmiddellijke omgeving. Het zijn dikwijls bouwkundige elementen met een bijzondere erfgoedwaarde, zoals monumenten, kunstwerken, bouwelementen, archeologica, Niet alleen het bouwkundige erfgoed behoort tot deze categorie, maar ook alle bijzondere landschapselementen, zoals bijvoorbeeld een solitaire boom.

Lijnrelictten

Definitie Lijnrelictten worden gevormd door lijnvormige landschapselementen van cultuurhistorische betekenis. Het kunnen allerhande wegtracés zijn, dijken, militaire verdedigingslijnes en ook natuurlijke verschijnselen wanneer die het bindende element zijn tussen erfgoedwaarden of landschappelijk structurerend zijn.

Lijnrelictten zijn dikwijls versneden of verbrokken in afzonderlijke segmenten. Aangezien de lineaire connectiviteit er een essentieel kenmerk van is, werden ze volledig en doorlopend aangeduid, met een aparte aanduiding voor de verstoorde delen.

Thema's

- beken, kanalen, wegtracés, oude spoorzaten, steile reliëfovergangen, markante holle wegen
- oude lijnvormige structuren die al voorkomen op oud kaartmateriaal

Ankerplaatsen

Definitie Ankerplaatsen zijn complexen van gevarieerde erfgoedelementen (punt of lijnelementen) die een geheel of ensemble vormen dat ideaal-typische kenmerken vertoont omwille van de gaafheid of representativiteit, ofwel ruimtelijk een plaats inneemt die belangrijk is voor

de zorg of het herstel van de landschappelijke omgeving (bijvoorbeeld als blikvanger). Het zijn met andere woorden ensembles, complexe gehelen van verschillende soorten elementen die een samenhang vertonen die de identiteit van het relict bepaalt.

Elementen zoals intacte valleisystemen, structuren in relatie tot het vroegere landbouwgebruik (bv. Wateringen, coulissenlandschap, plaggenbodems, ...), oude bossystemen, ... maken deel uit van de traditionele landschapskenmerken en zijn in die zin mee opgenomen in de afbakening van ankerplaatsen.

Relictzones

Definitie Relictzones zijn gebieden met een grote dichtheid aan punt- of lijnrelicten, zichten en ankerplaatsen en zones waarin de connectiviteit tussen de waardevolle landschapselementen belangrijk is voor de gehele landschappelijke waardering. De aanduiding gebeurt maximalistisch, doch zonder scherpe grenzen te definiëren.

Voor de effectbepaling wordt een overlay gemaakt van de locatievoorstellen met de verschillende elementen van de landschapsatlas, met name relictzones, ankerplaatsen, punt- en lijnrelicten (zie figuur 4-6). Voor de locatievoorstellen wordt nagegaan of er erfgoedwaarden gelegen zijn.

er treedt geen verlies aan erfgoedwaarden of contextverlies op	geen effect
er treedt verlies aan erfgoedwaarden of contextverlies op en er is mildering mogelijk tijdens de ontginning (vb. afstand bewaren ten opzichte van erfgoedwaarden)	te mildereren effect
er treedt verlies aan erfgoedwaarden of contextverlies op en door bepaalde inrichtingsmaatregelen die bij realisatie van de nabestemming moeten worden gevolgd kan het landschap hersteld worden	randvoorwaarde bij nabestemming
er treedt verlies aan erfgoedwaarden of contextverlies op en er geen mildering of herstel mogelijk	knelpunt

Archeologische potentie

Geen enkele van de locatievoorstellen is gelegen in een beschermde archeologische zone. Op basis van de informatie afkomstig van de Centraal Archeologische Inventaris (CAI), die in het advies van de bevoegde administratie op de verkenningsnota werd opgenomen, is wel duidelijk dat heel wat zones een grote tot zeer grote archeologische potentie hebben. Op basis van de beschikbare bronnen is evenwel reeds duidelijk dat de archeologische potentie van die aard is dat behoud in situ aangewezen is. Wanneer toch wordt geopteerd voor behoud ex situ is daar niet alleen een grote financiële inspanning mee gemoeid, maar moet ook voldoende rekening gehouden worden met de noodzakelijke tijd voor dit onderzoek, evenals met allerhande ruimtespecten.

Een vergelijkende evaluatie van de locatievoorstellen is moeilijk, omdat een (aanzienlijk) deel van het bodemarchief doorgaans ongekend is. Wanneer de aanwezigheid van archeologische sites gekend is, kan immers het verdwijnen ervan als een belangrijk negatief effect beschouwd worden. Voor gebieden waarvoor de archeologische potentie niet is gekend, kan deze potentie alleen worden vastgesteld op basis van prospectief terreinonderzoek. Bovendien moet rekening worden gehouden met het feit dat de archeologische relicten zich op een verschillend niveau in het te ontginnen kleipakket kunnen bevinden.

Vanuit het Verdrag van Malta wordt ernaar gestreefd om reeds in een planningsfase rekening te houden met de archeologische waarde van een bepaald gebied en bijvoorbeeld door aangepaste plannen de archeologische zones in een gebied te vrijwaren. Enkel wanneer dit behoud in situ niet kan, is behoud ex-situ een optie. Door wetenschappelijke registratie van het bodemarchief wordt zoveel mogelijk informatie verzameld. Dit archeologische traject houdt ook rekening met verwerking en ontsluiting van de archeologische vondsten en informatie. Het bodemarchief wordt tijdens het opgraven vernield én opgetekend. Zo blijft het op een duurzame wijze bewaard voor de toekomstige generaties, die het naar believen kunnen raadplegen. Na een opgraving is

de ontginningszone archeologievrij en kan er ontgonnen worden.

Archeologische begeleiding van grote bodemingrepen (en dus ook van een ontginning) doorloopt het volgende traject:

terreininventarisatie op perceelsniveau, om de leemten in de kennis op te sporen. Dit gebeurt door allerlei prospectiemethoden, waarbij de terreinverkenning met proefsleuven niet mag ontbreken. De zones die archeologische sites bevatten, kunnen hiermee afgebakend worden, om in een latere fase archeologisch opgegraven te worden. Moeilijkheid is de mogelijke aanwezigheid van archeologische relictten op verschillende niveaus in het te ontginnen kleipakket.

opgraven van de afgebakende archeologische sites. Archeologische opgravingen kunnen eenvoudig ingepast worden in de fasering van de ontginningsactiviteiten, wanneer voldoende financiële middelen, tijd en ruimte zijn voorzien. Na de opgravingen wordt een zone of een niveau archeologievrij verklaard en kan de ontginning verdergezet worden.

wetenschappelijke verwerking van de opgravinggegevens. Dit gebeurt niet meer in de ontginningszone en resulteert in publicatie van de gegevens en verdere manieren van ontsluiting. Ook hiervoor dient een duidelijk (tijds)traject te worden uitgewerkt dat rekening houdt met de financiële consequenties.

Idealiter gebeurt het vaststellen van de archeologische potentie voor de uiteindelijke keuze om over te gaan tot ontginning, onder andere omwille van de belangrijke financiële en andere implicaties en consequenties van archeologisch onderzoek.

Een aantal ontginningsgebieden is mogelijks gelegen in de front- of gevechtszones van (vooral) de Eerste Wereldoorlog. Met het oog op het lopende traject om de slagvelden van de Eerste Wereldoorlog te laten erkennen als Unesco-werelderfgoed en rekening houdend met de intrinsieke erfgoedwaarde van dit oorlogserfgoed (met inbegrip van de archeologische relevantie), is het van belang dat in deze zones een aantal noodzakelijke maatregelen kunnen worden genomen. Op basis van de beschikbare gegevens zal dit onder andere nodig zijn voor het gebied Hanebeek.

Voor ontginningsgebieden die mogelijks in de front- of gevechtszones van de Eerste Wereldoorlog gelegen zijn, dient – in overleg met de betrokken diensten en op basis van onder andere het terreinonderzoek – er voor gezorgd te worden dat de meest interessante zones gevrijwaard blijven, met inbegrip van een voldoende buffer. Voor de zones die niet gevrijwaard worden, dient volgend traject te worden uitgewerkt:

het afnemen van de teelaarde, pakket van ongeveer 1 meter. Op die plaatsen waar de frontzone na de oorlog is genivelleerd, bevindt deze zone zich niet meer in situ en kan deze worden verwijderd;

het pakket van 1 tot 3 meter diepte: archeologisch onderzoek van de meest relevante zones via proefsleuven (onbekende zones), op basis van de resultaten van historisch onderzoek (bv. loopgravenkaarten, luchtfoto's) en via metaaldetectie (vooral in functie van het zoeken naar munitie). De zones die op basis van proefsleuven als interessant worden aangeduid moeten ofwel worden gevrijwaard ofwel volledig wetenschappelijk worden gedocumenteerd via een opgraving (intekening van het slagveld van 1917);

het pakket van 3 tot 5 à 6 meter diepte: metaaldetectie, vooral in functie van het zoeken naar munitie. Wanneer er zich nog relevante zaken op deze diepte bevinden, dienen die uiteraard ook archeologisch te worden onderzocht.

De uitvoering van een archeologische prospectie vormt een randvoorwaarde voor alle ontginningen; in onderstaande tabel wordt deze randvoorwaarde niet telkens herhaald.

4.6.3 Effectbespreking en -beoordeling

Onderstaande tabel vermeldt de aantasting van erfgoedwaarden besproken:

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	gelegen buiten ankerplaatsen of relictzones	geen effect

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	gelegen buiten ankerplaatsen of relictzones	geen effect
Smokkelpot Noord	vrijwel geheel gelegen in relictzone 'Heuvelstreek Zwevegem-Kooigem-Ingooigem' (R30090)	knelpunt
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	gelegen buiten ankerplaatsen of relictzones	geen effect
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	gelegen buiten ankerplaatsen of relictzones	geen effect
Kortemark uitbreiding 2	gelegen buiten ankerplaatsen of relictzones	geen effect
Kortemark uitbreiding 3	gelegen buiten ankerplaatsen of relictzones	geen effect
Kortemark bouwvrij 1	gelegen buiten ankerplaatsen of relictzones	geen effect
Kortemark bouwvrij 2	gelegen buiten ankerplaatsen of relictzones	geen effect
Egem uitbreiding 1	gelegen buiten ankerplaatsen of relictzones	geen effect
Egem uitbreiding 2	gelegen buiten ankerplaatsen of relictzones	geen effect
Hanebeek uitbreiding	gelegen buiten ankerplaatsen of relictzones aanwezigheid Schots monument ter ere van WO I gelegen in frontzone WO I	te mildereren effect
Hanebeek bouwvrij 1	gelegen buiten ankerplaatsen of relictzones gelegen in frontzone WO I	geen effect
Hanebeek bouwvrij 2	gelegen buiten ankerplaatsen of relictzones gelegen in frontzone WO I	geen effect

Ter illustratie kan wel worden aangegeven dat er zich meerdere gekende archeologische sites bevinden in of nabij de voor ontginning aangeduide gebieden, zoals bijvoorbeeld te Kortemark (sporen uit de Romeinse periode en de middeleeuwen) en in de omgeving van Ieper (Eerste Wereldoorlog).

4.6.4 Milderende maatregelen & milieuvriendelijke technieken: BBT

In tegenstelling tot maatregelen zoals natuurherinrichting of -compensatie is de aantasting van het landschap veel minder herstelbaar of compenseerbaar. Landschaps- en erfgoedwaarden zijn immers steeds intrinsiek en zijn nauw verbonden met een cultuurhistorische component, die bij ontginning grotendeels verloren gaat. Indien toch tot ontginning wordt overgegaan dient er te worden voor gezorgd dat de herinrichting zoveel mogelijk aansluit bij de landschapswaarden en deze waar mogelijk versterkt. Het is belangrijk dat al tijdens de ontginningsperiode met de herinrichting wordt begonnen.

Deze maatregel is bepaald in de vergunningsvoorwaarden en wettelijk verplicht.

Daarbovenop komt dat met het nieuwe instrument van de financiële zekerheid, geregeld in het Oppervlaktedelfstoffendecreet, de eindafwerking door de vergunninghouder wordt gegarandeerd. Bovendien moet de vergunninghouder de vooropgestelde tijdsplanning van de eindafwerking nakomen.

Voor concretere voorstellen om effecten te mildereren verwijzen we naar onderstaande tabel. De aanwezige relictzones en/of ankerplaatsen kunnen door hun historische karakter niet zonder meer hersteld worden, zodat ze aangeduid werden als knelpunt. Door bepaalde inrichtingsmaatregelen die bij realisatie van de nabestemming moeten worden gevolgd kan het landschap echter wel gedeeltelijk hersteld worden.

Naam	Milderende maatregel
Reserve-ontginningsgebied	
Smokkelpot Noord	<ul style="list-style-type: none"> – relictzone: getuigenheuvels (ondiep tertiair): zie procedure onder punt 4.6.2 voor wat betreft de archeologische begeleiding van bodemingrepen – archeologische sites o.a. Kooigem: zie procedure onder punt 4.6.2 voor wat betreft de archeologische begeleiding van bodemingrepen – relictzone: vrijwaren open (landbouw)landschap / nabestemming agrarisch gebied

Het decreet betreffende de bescherming van het archeologisch patrimonium regelt de bescherming, het behoud, de instandhouding, het herstel en het beheer van het archeologisch patrimonium. Tevens worden de archeologische opgravingen georganiseerd en gereguleerd.

Een toevalsvondst moet de vinder binnen drie dagen aangeven bij de bevoegde administratie. De gevonden archeologische monumenten en hun vindplaats moeten tot de tiende dag na de melding in onveranderde toestand bewaard blijven, beschermd worden tegen beschadiging of vernieling en toegankelijk gesteld worden voor onderzoek door de administratie.

Het decreet voorziet eveneens in een verplicht advies van de administratie voor alle stedenbouwkundige aanvragen in toepassing van de regelgeving betreffende de ruimtelijke ordening. In het kader van deze procedure brengt de administratie dan ook een bindend advies uit dat voorwaarden kan opleggen voor het uitvoeren van de werken.

Het Verdrag van Malta heeft tot doel het archeologisch erfgoed als bron van het Europese gemeenschappelijk geheugen te beschermen. In artikel 5 van het verdrag *“wordt verplicht te waarborgen dat milieueffectrapportages en de daaruit voortvloeiende beslissingen ten volle rekening houden met archeologische vindplaatsen en hun context”*. In artikel 6.2 wordt bepaald *“passende maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat bij grote particuliere of openbare ontwikkelingsprojecten de totale kosten van eventuele noodzakelijke daarmee verband houdende archeologische verrichtingen worden gedekt door gelden afkomstig uit de overheids- of privé-sector, al naar gelang”*. In hetzelfde artikel wordt gestipuleerd *“in de begroting voor deze projecten een post op te nemen – op dezelfde wijze als voor onderzoeken naar de effecten, noodzakelijk voor het milieu en de ruimtelijke ordening – voor voorafgaande archeologische studies en onderzoeken, voor beknopte wetenschappelijke verslagen, alsmede voor de volledige publicatie en registratie van bevindingen”*.

Het behoud van archeologisch erfgoed in situ staat centraal in het Verdrag van Malta. Wanneer dit behoud in situ niet gegarandeerd kan worden, moet alles in het werk gesteld worden om het op een zo wetenschappelijk mogelijke manier ex situ te documenteren, bijvoorbeeld door het op te graven, te documenteren en te ontsluiten. Het decreet voorziet op basis van de algemene zorgplicht dat de betrokken ontginner in staat voor de kosten van het archeologische traject.

In de locatievoorstellen zijn verscheidene zones met (zeer) groot archeologisch belang aanwezig. Beknopte, samenvattende informatie omtrent deze zones is opgenomen in tabel 3.5. Deze informatie is afkomstig van de Centraal Archeologische Inventaris.

4.7 Impact op landschapsstructuur (Landschap/onroerend erfgoed)

4.7.1 Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep

Bij de ontginning zal de bodem over een bepaalde oppervlakte worden verwijderd. Landschapskenmerken aanwezig binnen het gebied zullen aldus verdwijnen. Afhankelijk van de herstructurering en nabestemming kunnen deze al dan niet worden hersteld.

4.7.2 Methodologie

Voor deze effectgroep wordt vertrokken van de 'Landschapskenmerkenkaart'. De landschapskenmerkenkaart is een aanvullende kartering van ruimtelijke landschapskenmerken ten opzichte van de landschapsatlas. De schaal van opname van de kaart is mesoschaal. Hierbij werden die elementen opgenomen die ruimtelijk structurerend zijn.

Als een landschapskenmerk voldeed aan één (of meer) van de drie volgende vereisten, werd het opgenomen in de ruimtelijke landschapskenmerkenkaart als ruimtelijk (structurerend) kenmerk:

1. Het landschapskenmerk heeft door zijn aanwezigheid een invloed (gehad) op de opbouw, ruimtelijke configuratie en/of organisatie van het (omringende) landschap (bv. valleien...);;
2. Het landschapskenmerk is visueel dominant aanwezig in het landschap en heeft een bakenfunctie (dit komt uiteraard frequenter voor in open en halfopen dan in gesloten landschappen);
3. Het landschapselement, maar doorgaans de cluster landschapselementen, is dusdanig kenmerkend, zo identiteitsbepalend dat het oriënterend wordt in die zin dat het landschapskenmerk je duidelijk maakt in welke streek / landschap je je bevindt. Het gaat vaak om grootschalige landschapskenmerken.

De resulterende landschapskenmerkenkaart zal aangeven hoe het plangebied landschappelijk is ingedeeld en welke elementen, relaties en verbindingen het landschap typeren (zie figuur 4-7).

er worden geen landschapsstructuren of -relaties aangetast	geen effect
er worden landschapsstructuren of -relaties aangetast en er is milderend mogelijk tijdens de ontginning (bv. afstand houden tov woonkern)	te mildereren effect
er worden landschapsstructuren of -relaties aangetast en er is geen milderend of herstel mogelijk (bv. aantasting valleigebied)	knelpunt

door bepaalde inrichtingsmaatregelen die bij de realisatie van de nabestemming worden gevolgd kunnen deze nagebootst worden, zonder dat ze evenwel dezelfde intrinsieke waarde hebben (bv. herstel groene verbindingen)

4.7.3 Effectbespreking en -beoordeling

Naam	Effectbespreking	Effectbeoordeling
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	gelegen buiten ruimtelijke landschapskenmerken	geen effect
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	gelegen buiten ruimtelijke landschapskenmerken	geen effect
Smokkelpot Noord	gelegen buiten ruimtelijke landschapskenmerken	geen effect
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	gelegen buiten ruimtelijke landschapskenmerken	geen effect
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	gelegen buiten ruimtelijke	geen effect

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
	landschapskenmerken	
Kortemark uitbreiding 2	gelegen buiten ruimtelijke landschapskenmerken	geen effect
Kortemark uitbreiding 3	gelegen buiten ruimtelijke landschapskenmerken	geen effect
Kortemark bouwvrij 1	gelegen buiten ruimtelijke landschapskenmerken	geen effect
Kortemark bouwvrij 2	gelegen buiten ruimtelijke landschapskenmerken	geen effect
Egem uitbreiding 1	gelegen buiten ruimtelijke landschapskenmerken	geen effect
Egem uitbreiding 2	geheel gelegen in industriële ontginning	geen effect
Hanebeek uitbreiding	voor zeer beperkt deel gelegen in industriële ontginning	geen effect
Hanebeek bouwvrij 1	gelegen buiten ruimtelijke landschapskenmerken	geen effect
Hanebeek bouwvrij 2	voor zeer beperkt deel gelegen in industriële ontginning	geen effect

Merk op dat de gekarteerde industriële ontginningslandschappen zijn gepolariseerd rond groeven waar de Paniseliaan- en Ieperaanklei ten behoeve van de baksteen- of pannenindustrie ontgonnen werd of nog steeds wordt. Visueel dominant en herkenbaar aan de hoge schoorstenen, zijn vooral diegene die zich situeren in de buurt van steile hellingen waar de Tertiaire kleilagen dagzomen, bijvoorbeeld te Kortemark, Pittem, Tielt en Meulebeke.

4.7.4 Milderende maatregelen en milieuvriendelijke technieken: BBT

Aangezien de gebieden gelegen zijn buiten de zones uit de Landschapskenmerkenkaart met (belangrijke) ruimtelijke landschapskenmerken of (deels) gelegen zijn in gebieden met industriële ontginning, worden geen milderende maatregelen voorgesteld.

4.8 Verlies woon-, werk-, en recreatieve functies (mens)

4.8.1 Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep

De ontginning zal een bepaalde oppervlakte innemen. Het huidige bodemgebruik en de functie van het gebied zullen daarbij wijzigen. Afhankelijk van de nabestemming zal het gebied na herstructurering eenzelfde dan wel een andere functie vervullen.

4.8.2 Methodologie

Werken	-> opgave beïnvloede bedrijven (direct verlies + verstoring) + opgave gewestplanbestemmingen (industriegebied, KMO, ...)
Wonen	-> opgave beïnvloede woningen (direct verlies + verstoring) + opgave gewestplanbestemmingen (woongebied, woonuitbreidingsgebied, ...)
Recreatie	-> opgave beïnvloede recreatievoorzieningen (direct verlies + verstoring) + opgave gewestplanbestemmingen (recreatiegebied, groengebieden, ...)
Communicatie	-> zie verkeershinder verderop

We bestuderen of door ontginning en herstructurering functies verloren gaan. Afhankelijk van de ernst van het effect worden aanbevelingen geformuleerd voor de nabestemming en het eventuele herstel van functies.

er gaan geen functies verloren	geen effect
er gaan functies (tijdelijk) verloren, maar door een juiste keuze van nabestemming is het verlies van deze functies slechts tijdelijk	randvoorwaarde bij nabestemming
er gaan functies verloren door ontginning (dit kan ondermeer gaan om woningen gelegen binnen het locatievoorstel, recreatieve voorzieningen, landbouwbedrijven (werk- en woonverkeer),...	knelpunt

4.8.3 Effectbespreking en -beoordeling

De effectbespreking vertrekt van de 32-delige natuurgerichte bodembedekkingkaart (BBK) (IN, Wils et al., 2004). De bebouwde terreinen worden nog verder onderverdeeld naar type. Deze natuurgerichte bodembedekkingkaart is in feite een vereenvoudiging van de BWK (zie figuur 4-8).

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	GEWESTPLAN: ontginningsgebied (nabestemming bosgebied) BBK: intensieve landbouw, struweel & heide	geen effect
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	GEWESTPLAN: uitbreiding van ontginningsgebied (nabestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied) BBK: intensieve landbouw, grasland & bewoning	- verlies bebouwing (0,6 ha): knelpunt - overige functies: geen effect
Smokkelpot Noord	GEWESTPLAN: uitbreiding van ontginningsgebied (nabestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied)	- verlies bebouwing (1,6 ha): knelpunt - overige functies: geen effect

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
	BBK: intensieve landbouw, grasland en bewoning	
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	GEWESTPLAN: agrarisch gebied BBK: intensieve landbouw en bewoning	- verlies bebouwing (0,8 ha): knelpunt - overige functies: geen effect
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	GEWESTPLAN: agrarisch gebied BBK: intensieve landbouw	geen effect
Kortemark uitbreiding 2	GEWESTPLAN: agrarisch gebied BBK: intensieve landbouw en bewoning	- verlies bebouwing (2,2 ha): knelpunt - overige functies: geen effect
Kortemark uitbreiding 3	GEWESTPLAN: agrarisch gebied BBK: intensieve landbouw en bewoning	- verlies bebouwing (0,2 ha): knelpunt - overige functies: geen effect
Kortemark bouwvrij 1	GEWESTPLAN: agrarisch gebied BBK: intensieve landbouw	geen effect
Kortemark bouwvrij 2	GEWESTPLAN: agrarisch gebied BBK: intensieve landbouw en grasland	geen effect
Egem uitbreiding 1	GEWESTPLAN: agrarisch gebied BBK: intensieve landbouw, grasland en bewoning	- verlies bebouwing (0,4ha boerderijen): knelpunt - overige functies: geen effect
Egem uitbreiding 2	GEWESTPLAN: gebied voor ambachtelijke bedrijven en KMO's BBK: intensieve landbouw	geen effect
Hanebeek uitbreiding	GEWESTPLAN: agrarisch gebied BBK: intensieve landbouw, grasland en industrie	- verlies industrie (0,8ha van steenbakkerij): geen effect - overige functies: geen effect
Hanebeek bouwvrij 1	GEWESTPLAN: agrarisch gebied BBK: intensieve landbouw en grasland	geen effect
Hanebeek bouwvrij 2	GEWESTPLAN: agrarisch gebied BBK: intensieve landbouw, grasland en industrie	- verlies industrie (0,6ha van steenbakkerij): geen effect - verlies bebouwing (0,1ha): knelpunt

4.8.4 Milderende maatregelen en milieuvriendelijke technieken: BBT

De BBT-studie van de VITO vermeldt geen milieuvriendelijke technieken voor functieverlies. In de onderstaande tabel worden milderende maatregelen voorgesteld voor de relevantie gebieden:

<i>Naam</i>	<i>Milderende maatregel</i>
Reserve-ontginningsgebied	
Smokkelpot Zuid	- gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met gedeeltelijk behoud van bebouwing (0,3ha)
Smokkelpot Noord	- gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met behoud van bebouwing
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied	
De Hukker	- gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met behoud van (agrarische) bebouwing
Nieuw ontginningsgebied	
Kortemark uitbreiding 2	- gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met behoud van (agrarische) bebouwing
Kortemark uitbreiding 3	- gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met behoud van (agrarische) bebouwing

Egem uitbreiding 1	– gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met behoud van (agrarische) bebouwing
Hanebeek bouwrij 2	– gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met behoud van (agrarische) bebouwing

4.9 Ruimtelijk-structureel effect op land- en tuinbouw (mens)

4.9.1 Relevante ontginnings-, herstructurerings- en nabestemmingskenmerken voor de effectgroep

De ontginning zal een bepaalde oppervlakte innemen. Het huidige landbouwgebruik zal daarbij verdwijnen. Ontgonnen landbouwgebieden krijgen bij voorkeur een landbouwnabestemming. In punt 2.6.2 werden wel een aantal kanttekeningen gemaakt m.b.t. heropgevulde putten die, in de hydrogeologisch geschikte omgeving, vaak stortplaatsen zijn.

4.9.2 Methodologie

Om het effect op de landbouw vanuit ruimtelijk-structurele invalshoek in beeld te brengen worden volgende bestaande kaarten geraadpleegd:

Gewenste Agrarische Structuur (GAS)

Deze kaart werd opgemaakt door de toenmalige administratie AMINAL, afdeling Land en komt overeen met de ruimtelijke structuur die wenselijk is vanuit een zuiver landbouwkundige visie. Het dient vermeld te worden dat ter invulling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen planningsprocessen van o.a. het buitengebied worden opgemaakt, waarbij een gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op de natuurlijke én agrarische structuur uitgewerkt wordt in overleg met allerlei betrokken actoren. Specifiek voor het voorliggende plan wordt dit uitgewerkt in de deelstudies regio Leiestreek, regio Kust-Polders-Westhoek en regio veldgebied Brugge-Meetjesland. Voorlopige resultaten uit deze studies worden maximaal geïntegreerd (zie ook hoofdstuk 5). Er werd bij deze landbouwkundige visie, ingekleurd op kaartbladen met schaal 1/25.000, met volgende indeling gewerkt:

gewenst agrarisch gebied

- te behouden agrarisch gebied van het gewestplan;
- nog te realiseren agrarisch gebied (momenteel niet-agrarisch gebied op het gewestplan): dit zijn gebieden waarvan de afdeling Land voorstelt dat ze worden opgenomen binnen de agrarische structuur. Criteria hiervoor zijn hun bodemgeschiktheid, ruimtelijke kwaliteit en het feit dat ze actueel niet gebruikt worden voor hun voorziene bestemming (en waarvoor volgens de toenmalige afdeling Land geen dringende behoefte is aangetoond);

het gewenst agrarisch gebied kan nog gedifferentieerd worden door overdrukken:

- de zone non-aedificandi (gebieden zonder bebouwing): het zijn waardevolle landbouwgebieden die ook voor wat betreft de open ruimte een goede structuur hebben en waar bebouwing niet wenselijk is;
- de verwevingsgebieden (natuur en landbouw zijn aan elkaar nevensgeschikt): het betreft meestal gebieden met natuurwaarden die dikwijls verbonden zijn met een specifiek landbouwgebruik zoals botanisch waardevolle graslanden; het kan ook gaan om landbouwgebieden die ruimtelijk sterk verweven zijn met natuur- en bosgebieden; agrarische bebouwing wordt maximaal geweerd.

Gebieden die niet (meer) voor een agrarische bestemming in aanmerking komen

- reeds uitgesloten uit agrarisch gebied (blanco, momenteel geen agrarisch gebied op gewestplan);
- structureel aangetaste gebieden, die eventueel kunnen uitgesloten worden uit het agrarisch gebied. Het zijn agrarische gebieden volgens het gewestplan en die op middellange termijn waarschijnlijk weinig tot geen landbouwkundige betekenis zullen hebben door de bestaande aantasting van de ruimtelijke structuur. Dit

kan gaan om zones die feitelijk de bestemming woonzone, industriegebied of zone van openbaar nut hebben gekregen, of waarbinnen nauwelijks enkele kleinere landbouwkavels overblijven. Een ander voorbeeld zijn gebieden waar de agrarische afbakening meer en meer in het gedrang komt door een ruime aanwezigheid van niet-agrarische activiteiten;

- de gebieden voor bos en natuur die eventueel kunnen uitgesloten worden uit het agrarisch gebied. Het gaat om percelen die vanuit het oogpunt van de landbouwstructuren eerder geschikt lijken als natuur- of bosgebied.

Landbouwgebruikspercelenkaart (LbGP)

Deze kaart geeft een beeld van de percelen die in gebruik zijn door beroepslandbouwers, met name alle percelen die volgens de registratie van 2004 in het kader van de mestwetgeving in landbouwgebruik zijn (VLM, afdeling Mestbank). Het zijn enkel aangifteplichtige landbouwers die dat jaar een bedrijf uitbaatten met een dierlijke mestproductie van 300 kg fosfaat of meer of met 2 ha of meer cultuurgrond. We leiden van deze kaart ook af of er bedrijfszetels binnen de locatievoorstellen gelegen zijn.

Landbouwtyperingskaart (LbT)

Deze kaart heeft als doel een éénduidige differentiatie van het agrarisch gebied te bekomen (VLM in opdracht van afdeling Land). Hiervoor wordt in een eerste deel een waardering toegekend aan individueel geregistreerde landbouwpercelen. De waardebeoordeling wordt berekend op basis van vier groepen parameters: bodemgeschiktheid, bemestingsnorm, perceelskenmerken en bedrijfskenmerken. De individuele perceelswaardering wordt vertaald naar een waardering van ruimtelijk samenhangende gehelen of deelgebieden die minstens één van deze percelen bevatten. De landbouwtyperingskaart visualiseert de differentiatie van het agrarisch gebied in vijf waarderingsklassen (van zeer lage waardering tot zeer hoge waardering voor landbouw).

Kaart met perimeters ruilverkaveling (RVK)

Uit deze kaart leiden we af of een locatievoorstel gelegen is binnen een ruilverkaveling. Een onderscheid is gemaakt tussen ruilverkavelingen 'in aanvraag', 'in onderzoek', 'in uitvoering' en 'akte verleden, afgewerkt'.

Volgende effectbeoordelingen zijn mogelijk:

binnen het locatievoorstel zijn geen landbouwpercelen gelegen	geen effect
binnen het locatievoorstel zijn landbouwpercelen met slechts een lage waarde gelegen (landbouwtyperingskaart), welke tevens buiten het GAS gelegen zijn (beter te benoemen als "beperkt effect")	te milderen effect
door realisatie van een agrarische nabestemming is het verlies van functies slechts tijdelijk. Eventueel worden maatregelen voorgesteld om effecten tijdens de ontginning te beperken (ondermeer opmaak faseringsplan)	randvoorwaarde voor nabestemming

4.9.3 Effectbespreking en -beoordeling

De volgende twee tabellen geven respectievelijk:

- een overzicht van de ligging ten opzichte van de bestudeerde ruimtelijk-structurele thema's voor elk locatievoorstel;
- een effectbespreking en -beoordeling per locatievoorstel.

<i>Naam</i>	<i>GAS</i>	<i>LbGP</i>	<i>LbT *</i>	<i>RVk</i>
Bestaand ontginningsgebied				
Drongengoedbos	buiten	4,3 ha	matige waarde (n-a)	
Reserve-ontginningsgebied				
Smokkelpot Zuid	buiten	17,5 ha	zeer hoge waarde	-
Smokkelpot Noord	buiten	28,0 ha	hoge waarde	-
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied				
De Hukker	agrarisch gebied	1,5 ha	zeer hoge waarde	
Nieuw ontginningsgebied				
Kortemark uitbreiding 1	agrarisch gebied	10,0 ha	zeer hoge waarde	-
Kortemark uitbreiding 2	agrarisch gebied	20,7 ha	zeer hoge waarde	-
Kortemark uitbreiding 3	agrarisch gebied (8,1 ha) en structureel aangetast (8,7 ha)	15,8 ha	zeer hoge waarde	-
Kortemark bouwvrij 1	agrarisch gebied	69,8 ha	zeer hoge waarde	-
Kortemark bouwvrij 2	agrarisch gebied	39,0 ha	hoge waarde	-
Egem uitbreiding 1	agrarisch gebied	7,3 ha	matige waarde	-
Egem uitbreiding 2	buiten	0,2 ha	matige waarde (n-a)	-
Hanebeek uitbreiding	agrarisch gebied	19,0 ha	zeer hoge waarde	-
Hanebeek bouwvrij 1	agrarisch gebied	61,7 ha	zeer hoge waarde	-
Hanebeek bouwvrij 2	agrarisch gebied	12,9 ha	zeer hoge waarde	-

* (n-a) = zone die op het gewestplan als niet-agrarisch is ingekleurd

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	4,3 ha beroepslandbouw gelegen buiten het GAS met een matige waarde	beperkt effect
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	17,5 ha beroepslandbouw gelegen buiten het GAS met een zeer hoge waarde	knelpunt (randvoorwaarde voor nabestemming)
Smokkelpot Noord	28,0 ha beroepslandbouw gelegen buiten het GAS met een hoge waarde	knelpunt (randvoorwaarde voor nabestemming)
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	1,5 ha beroepslandbouw gelegen in agrarisch gebied met zeer hoge waarde	randvoorwaarde voor nabestemming
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	10,0 ha beroepslandbouw gelegen in agrarisch gebied met zeer hoge waarde	randvoorwaarde voor nabestemming
Kortemark uitbreiding 2	20,7 ha beroepslandbouw gelegen in agrarisch gebied met zeer hoge waarde	randvoorwaarde voor nabestemming
Kortemark uitbreiding 3	7,6 ha beroepslandbouw gelegen in agrarisch gebied met zeer hoge waarde 8,2 ha beroepslandbouw gelegen in structureel aangetast gebied met zeer hoge waarde	randvoorwaarde voor nabestemming knelpunt (ev. randvoorwaarde voor nabestemming)
Kortemark bouwvrij 1	69,8 ha beroepslandbouw gelegen in agrarisch gebied met zeer hoge waarde	randvoorwaarde voor nabestemming
Kortemark bouwvrij 2	39,0 ha beroepslandbouw gelegen in agrarisch gebied met zeer hoge waarde	randvoorwaarde voor nabestemming
Egem uitbreiding 1	7,3 ha beroepslandbouw gelegen in agrarisch gebied met een matige waarde	randvoorwaarde voor nabestemming
Egem uitbreiding 2	0,2 ha beroepslandbouw gelegen buiten het GAS met een matige waarde	beperkt effect
Hanebeek uitbreiding	19,0 ha beroepslandbouw gelegen in agrarisch gebied met	randvoorwaarde voor nabestemming

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
	zeer hoge waarde	
Hanebeek bouwvrij 1	61,7 ha beroepslandbouw gelegen in agrarisch gebied met zeer hoge waarde	randvoorwaarde voor nabestemming
Hanebeek bouwvrij 2	12,9 ha beroepslandbouw gelegen in agrarisch gebied met zeer hoge waarde	randvoorwaarde voor nabestemming

4.9.4 Milderende maatregelen en milieuvriendelijke technieken: BBT

De BBT-studie van de VITO vermeldt geen milieuvriendelijke technieken voor functieverlies.

Voor de zones met een beperkt effect worden geen milderende maatregelen voorgesteld. De bestemmingen volgens het gewestplan zijn immers niet-agrarisch.

Bij de realisatie van een nabestemming landbouw moeten maatregelen worden getroffen in functie van een kwaliteitsvolle opvulling en een goed bewerkbare bodem, met name:

- de aangevoerde grond voor de bovenste lagen (ca. 1,5 m) moet niet alleen voldoen aan de normen van het VLAREBO (niet-verontreinigde uitgegraven bodem), maar dient eveneens gekenmerkt te zijn door een goede structuur en een gelijklopende textuur van de aanpalende percelen. Een opvulling met zandig bodemmateriaal zou aanleiding kunnen geven tot een (te) droge bodem na opvulling, wanneer de zwaardere ondergrond werd uitgegraven. De bovenste laag (bouwvoor) moet een laag teelaarde met een dikte van minimaal 30 cm zijn.
- bij de opvulling moet compactatie (bodemverdichting) worden vermeden en moet ervoor gezorgd worden dat de nieuwe bodem voldoende vochtcapaciteit zal hebben. Het vermijden van compactatie gebeurt door het uitvoeren van de opvullingswerken onder droge omstandigheden bij uitgegraven bodems van zwaardere texturen (klei, leem, zandleem). Bij aanvulling met hoofdzakelijk uitgegraven bodem van zandige aard is er nauwelijks gevaar voor compactatie.
- een gunstig reliëf: het niveau van het omringende maaiveld wordt al of niet gerespecteerd, afhankelijk van de afgravingsdiepte (voor de bestudeerde locatiealternatieven variërend van 2,5 m tot 12 m), de grootte van het ontginningsgebied (landbouwgebruik op verlaagd niveau wordt moeilijker naarmate het verlaagde resterende ontginningsgebied kleiner en/of dieper is), de beschikbaarheid van geschikte aanvulgronden, de wensen van de landbouwers ter plaatse, ...
- een gunstige waterhuishouding: de opvulling mag het natuurlijke milieu en de waterhuishouding niet betekenisvol verstoren.
- een gefaseerde realisatie van de agrarische nabestemming: onmiddellijk na de gefaseerde ontginning.

Bij een volledige opvulling dient evenwel rekening te worden gehouden met de milieukost die gepaard gaat met het transport van de opvulgronden.

In geval van een nabestemming 'landbouw op verlaagd niveau' moet minstens rekening gehouden worden met volgende overwegingen:

- een landbouwkundig grondgebruik wordt moeilijker naarmate het verlaagd resterend ontginningsgat kleiner en/of dieper is. Kleinere en/of diepere gaten bemoeilijken de toegankelijkheid (klimmen en dalen) en lijden onder het grondwaterpeil met bijgevolg de nood aan drainage, en in het slechtste geval bemaling;
- bij de realisatie van de agrarische nabestemming moet worden vermeden dat een laag teelaarde rechtstreeks op een kleilaag ligt;
- te vaak worden milieukundig goedgekeurde grondoverschotten (conform het VLAREBO) gestort in het agrarische gebied waardoor de oorspronkelijke bodemkwaliteit en de waterhuishouding verstoord worden. De erkende bodembeheerorganisaties kunnen tot op vandaag geen voldoende rol spelen om dergelijke grondoverschotten naar de ontginningsgaten te sturen.

4.10 Milieukost intern transport (mens)

4.10.1 Relevante ontginningskenmerken voor de effectgroep

Dit effect treedt enkel op bij ontginning en is alleen relevant als de verwerking van de delfstof buiten het ontginningsgebied gebeurt.

Bij ontginning gebeurt het transport van de delfstof naar de verwerkingsinstallatie/steenfabriek met behulp van dumpers en/of vrachtwagens.

4.10.2 Methodologie

In functie van de veroorzaakte milieukost is de afstand tussen het locatievoorstel en de verwerkingsfabriek een maatgevende factor voor de milieukost van het transport van delfstoffen naar de verwerkingsinstallatie.

Bovendien wordt per locatievoorstel nagegaan of de mogelijkheid bestaat om de (eventueel ter plaatse) verwerkte delfstof te vervoeren via een kanaal/waterweg. De milieukost via schip is immers veel lager dan via de weg.

Rondom de verwerkingseenheden werden contouren uitgezet op 1.000 m, 3.000 m, 5.000 m, enz. afstand, die de afstand in vogelvlucht weergegeven. Voor elk locatievoorstel werd afgeleid binnen welke contour ten opzichte van een bepaalde fabriek het locatievoorstel gelegen is (zie figuur 4-9). De effectbeoordeling gebeurt door toekenning van een score per gebied, afhankelijk van de afstand tussen verwerkingseenheid en ontginningsgebied. Een kwalitatieve beoordeling zoals in de overige effectgroepen is hier immers niet mogelijk. De score wordt als volgt toegekend (de indeling is gebaseerd op de afstand van huidige ontginningsgebieden ten opzichte van verwerkingseenheden):

afstand bedraagt 0 tot en met 1 km	verwaarloosbaar effect
afstand bedraagt 1 tot en met 3 km	gering effect
afstand bedraagt 3 tot en met 5 km	matig effect
afstand bedraagt 5 tot en met 7 km	negatief effect
afstand bedraagt meer dan 7 km	sterk negatief effect

Hoe groter de afstand tussen het locatievoorstel en de verwerkingsfabriek, hoe negatiever de beoordeling intern transport. De totale milieukost is in dat geval immers veel groter (gebruik energiebronnen, uitstoot CO₂, geluidsverstoring, ...)

Uiteraard scoort een locatievoorstel zeer gunstig als het langs een kanaal/waterweg is gelegen. Voor de ontginningszone Ieperse klei zijn de mogelijkheden voor transport via water echter gering (zie ook figuur 4-9).

4.10.3 Effectbespreking en -beoordeling

De beoordeling wordt uitgevoerd vanuit de verschillende steenbakkerijen (Wienerberger-vestigingen Zonnebeke, Kortemark en Pittem en steenbakkerij Dumoulin en de plaatselijke pottenbakkerij ter hoogte van het Drongengoedbos):

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	gelegen binnen 1 km van plaatselijke pottenbakkerij	verwaarloosbaar effect
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	60.000m ³ afvoer naar	sterk negatief effect

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
	Wienerberger Zonnebeke op 22 km	
Smokkelpot Noord	idem Smokkelpot Zuid	idem Smokkelpot Zuid
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	bepaalde afvoer (opportuniteit klei) op 12 à 13 km (Wienerberger Zonnebeke, Kortemark en Ampe)	sterk negatief effect
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	166.000m ³ afvoer naar Wienerberger Kortemark binnen 1 km 46.000m ³ afvoer naar Ampe op ongeveer 13 km	verwaarloosbaar effect sterk negatief effect
Kortemark uitbreiding 2	idem Kortemark uitbreiding 1	idem Kortemark uitbreiding 1
Kortemark uitbreiding 3	idem Kortemark uitbreiding 1	idem Kortemark uitbreiding 1
Kortemark bouwvrij 1	166.000m ³ afvoer naar Wienerberger Kortemark binnen 3 km 46.000m ³ afvoer naar Ampe op ongeveer 13 km	gering effect sterk negatief effect
Kortemark bouwvrij 2	idem Kortemark bouwvrij 1	idem Kortemark bouwvrij 1
Egem uitbreiding 1	107.000m ³ afvoer naar Ampe binnen 1 km 16.000m ³ afvoer naar Wienerberger Kortemark op ongeveer 13 km	verwaarloosbaar effect sterk negatief effect
Egem uitbreiding 2	idem Egem uitbreiding 1	idem Egem uitbreiding 1
Hanebeek uitbreiding	220.000m ³ afvoer naar Wienerberger Zonnebeke (1 km)	verwaarloosbaar effect
Hanebeek bouwvrij 1	idem Hanebeek uitbreiding 1	idem Hanebeek uitbreiding 1
Hanebeek bouwvrij 2	idem Hanebeek uitbreiding 1	idem Hanebeek uitbreiding 1

Deze aspecten van milieukost intern transport blijven in het kader van dit bijzonder oppervlakedelfstoffenplan echter summier onderzocht zodat bijkomend onderzoek op niveau van project-MER's aangewezen is, zeker in die gevallen waar in de tabel al een sterk negatief effect wordt aangegeven. Naast de afstand tussen ontginningslocatie en verwerkingsinstallatie zijn er ook nog andere herkenbare en relevante indicatoren zoals het functiegebruik en het aantal vrachtbewegingen per dag (1 vrachtwagen van 30 ton vervoert ca 20 m³) die in project-MER's aan bod moeten komen.

4.10.4 Milderende maatregelen en milieuvriendelijke technieken: BBT

De BBT-studie van de VITO vermeldt geen milieuvriendelijke technieken voor deze effectgroep.

4.11 Verkeershinder/verkeersleefbaarheid (mens)

4.11.1 Relevante ontginningskenmerken voor de effectgroep

Bij ontginning zijn volgende transportstromen te onderscheiden:

transport van de delfstof naar de verwerkingsinstallatie/steenfabriek met behulp van dumpers en/of vrachtwagens;

transport van afgewerkte producten naar de klant met behulp van vrachtwagens, goederentreinen, schepen.

Bij de bepaling van de invloed van beide transportstromen op de verkeersleefbaarheid is de ligging van het locatievoorstel ten opzichte van de omgeving (nabijheid woonwijken, nabijheid ontsluitingswegen, kanalen, ...) bepalend.

4.11.2 Methodologie

Voor de beoordeling van de verkeershinder/verkeersleefbaarheid wordt de ontsluitingsinfrastructuur in de nabijheid van elk locatievoorstel onder de loep genomen (zie figuur 4-10):

welke wegen kunnen gebruikt worden van welk type en met welke (rest)capaciteit

moeten woonkernen noodzakelijk worden gedwarst

4.11.3 Effectberekening en -beoordeling

De onderstaande tabel maakt een inschatting van de mogelijke verkeershinder die kan veroorzaakt worden tijdens uitbating van de verschillende locatievoorstellen. De afvoerroutes zijn bepaald op basis van het aanwezige wegennet en het maximaal wesen van grote(re) woonkernen. Bij de effectieve uitbating kunnen er echter kleinere verschillen optreden (bv. door aanleg nieuwe afvoerwegen of transport binnen ontginningszone):

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	afvoer lokaal via veldwegen of Groot Burkelkalseide	verwaarloosbaar effect
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	afvoer via Binnenstr, Rollegemseweg, Marionetten, Kennedylaan en E17 en E403 naar W. Zonnebeke kruising van Rollegemknok	matig negatief effect owv bewoning langs Rollegemseweg en Marionetten negatief effect
Smokkelpot Noord	afvoer via Binnenstr, Rollegemseweg, Marionetten, Kennedylaan en E17 en E403 naar W. Zonnebeke kruising van Rollegemknok	matig negatief effect owv bewoning langs Rollegemseweg en Marionetten negatief effect
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	afvoer via Moorseelsestnwg (verbindingsweg) en N36 (hoofdweg) naar Wienerberger Zonnebeke, Kortemark of Ampe	matig negatief effect owv bewoning langs Moorseelsestnwg
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	afvoer via Hoogledestr & Ieperstr (verbindingsweg)	matig negatief effect owv bewoning langs Hoogledestraat
Kortemark uitbreiding 2	afvoer via Galgestr en Amersveldestr (lokale weg) en Staatsbaan (hoofdweg)	matig negatief effect owv bewoning langs Amersveldestr en Staatsbaan
Kortemark uitbreiding 3	afvoer via Amersveldestr (lokale weg) en Staatsbaan (hoofdweg)	Idem
Kortemark bouwvrij 1	afvoer via Ieperstr en Hoogledestr (verbindingsweg)	matig negatief effect owv bewoning langs Hoogledestr
Kortemark bouwvrij 2	afvoer via Oude Zeedijkstr (lokale weg) en Hoogledestr	matig negatief effect owv bewoning langs Hoogledestr

<i>Naam</i>	<i>Effectbespreking</i>	<i>Effectbeoordeling</i>
	(verbindingsweg)	
Egem uitbreiding 1	afvoer via Pompoenstr en Egemstr	verwaarloosbaar effect
Egem uitbreiding 2	afvoer via Egemstr	verwaarloosbaar effect
Hanebeek uitbreiding	afvoer via Tresorierstr (lokale weg) en leperstr (verbindingsweg)	matig negatief effect owv bewoning langs leperstr
Hanebeek bouwvrij 1	afvoer via Peperstr (lokale weg) en leperstr (verbindingsweg)	matig negatief effect owv bewoning langs leperstr
Hanebeek bouwvrij 2	afvoer via Tresorierstr (lokale weg) en leperstr (verbindingsweg)	matig negatief effect owv bewoning langs leperstr

In de gevallen waar een negatief effect verwacht wordt, kan het aangewezen zijn op projectniveau ter ondersteuning van het vergunningenbeleid een mobiliteitsstudie op te leggen.

4.11.4 Milderende maatregelen en milieuvriendelijke technieken: BBT

De BBT-studie van VITO vermeldt geen milieuvriendelijke technieken voor verkeersshinder.

5 Ruimtelijke afweging

5.1 Uitgangspunten Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Het Decreet Ruimtelijke Ordening bepaalt in artikel 19, §5: *“Na de vaststelling van een ruimtelijk structuurplan neemt de overheid die het structuurplan heeft vastgesteld de nodige maatregelen om de ruimtelijke uitvoeringsplannen in kwestie in overeenstemming te brengen met het ruimtelijk structuurplan”.*

Het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) werd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 definitief vastgesteld. Dit structuurplan vermeld met betrekking tot ontginningen het volgende:

“Ontginningen zijn tijdelijke activiteiten. Daarom is de ontginningsfunctie op lange termijn ondergeschikt aan de structuurbepalende functies van het buitengebied.

Principes met betrekking tot de keuze van de locatiekeuze kunnen onder meer zijn:

- *het tijdig afstemmen van de keuze van de locatie op het beleid van de andere overheidssectoren van het buitengebied;*
- *het afstemmen van de locatiekeuze voor nieuwe ontginningen op de nabestemmingsmogelijkheden en dus op de ruimtelijke potenties van het gebied;*
- *het onderzoeken van ontginningen in de voor natuur, landbouw en bos belangrijke gebieden op voorwaarde dat:*
 - *ze na ontginning structuurondersteunend of structuurversterkend kunnen zijn;*
 - *de reële behoefte aan het delfstoftype kan aangetoond worden (= behoefte waarbij rekening wordt gehouden met de exclusiviteitswaarde, de vervangbaarheid en de zuinigheid en doelmatigheid in gebruik van het delfstoftype);*
 - *de schaal van het ontginnen aansluit bij de schaal van het landschap;*
 - *de omvang van de ontginning voldoende mogelijkheden en garanties biedt met betrekking tot de realisatie van een gepaste nabestemming;*
 - *de omvang van de ontginning de structuur en de functie van de structuurbepalende component niet aantast;*
- *het mobiliteitsprofiel van de locatie afgestemd is op het bereikbaarheidsprofiel van de ontginningsactiviteit.*

Principes met betrekking tot de nabestemming en herinrichting kunnen ondermeer zijn:

- *het afwegen van de nabestemming in functie van de nabestemming van de ontginningsgebieden binnen dezelfde delfstoffenzone;*
- *het afstemmen van de nabestemmings- en herinrichtingsmogelijkheden op de bestaande natuurlijke en agrarische structuur en desgevallend op de stedelijke structuur (stadsrandfunctie) en op de bevolkingsconcentratie (recreatiefunctie);*
- *het onderling afstemmen van de diepte en de oppervlakte van de ontginningsactiviteit op de nabestemming;*
- *het minstens behouden of ontwikkelen van de algemene natuur- en landschapswaarden bij elke nabestemming.*

Tijdens de ontginningsactiviteit is het noodzakelijk dat op een zorgzame wijze de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving van de ontginningsactiviteit wordt gerespecteerd en de herinrichting gefaseerd wordt aangepakt onmiddellijk gevolgd door de volledige nabestemming.

De nabestemming en herinrichting moeten worden ingepast in het ruimtelijk beleid voor het gebied. Het nabestemmen en herinrichten van ontginningsgebieden is in dit opzicht een middel of instrument om de ruimte te structureren, met als doel de structuurbepalende functies te versterken en zodoende een landschap met ruimtelijke kwaliteit te realiseren.”

5.2 Ruimtelijke structuurbepalende elementen

Om de ruimtelijke principes concreet te kunnen toetsen voor de locatievoorstellen werden de structuurbepalende elementen van het gewestelijke en provinciale niveau in het oppervlakedelfstoffengebied gedefinieerd. Enkel de principes toepasbaar op de gebieden van dit plan, worden hier weergegeven (binnen een zone van ongeveer 2 km).

Zone Kortemark (gebieden WVL010, WVL013, WVL010a, WVL010b, WVL010c, WVL010d & WVL010e)

- Het gebied behoort tot een concentratiegebied intensieve veehouderij (varkensteelt) op Vlaams niveau. Het zandlemige landbouwgebied met een concentratie van varkensteelt, (glas)tuinbouw en diepvriesindustrie behoort tot de ruimtelijk-functioneel samenhangende landbouwgebieden in Vlaanderen.
- Het gebied is een regio met een natuurarme omgeving.
- In de omgeving bevinden zich nog een aantal gave landschappen (landschappen waarvan de samenhang slechts in beperkte mate gewijzigd is door grootschalige ingrepen), met name ‘de rug Vosseberg-Gitsberg’ in het zuiden en de ‘Vallei van de Handzamevaart’ in het noorden. Deze vallei vormt een sterk structurerend valleigebied.
- Het plateau van Tielt (waartoe deze zone behoort) vormt de waterscheiding tussen het Leiebekken en het bekken van de (Brugse) polder. Deze structurerende reliëfcomponent omvat volgende markante elementen: Rug van Hooglede (Vossenbergs-Gits, zie ontginningszone WVL013), Poelberg en de kam Tielt-Kanegem-Aarsele. Een markante terreinovergang situeert zich in de overgangszone polder-zandstreek en zandleemstreek ronde de Handzamevallei te Kortemark.
- In de zone Kortemark bestaat de nederzettingenstructuur uit talrijke dorpen met lintbebouwing langs de invalswegen. In het landbouwgebied ligt voorts relatief veel verspreide bebouwing.
- Kenmerkend voor de ruimtelijk-economische structuur zijn de structuurbepalende transportas A17/E403, de bedrijvigheid die aan de landbouw verbonden is (diepvriesindustrie, vleesverwerkende nijverheid, veevoederbedrijven en voedingsindustrie) en talrijke KMO's verspreid in de landelijke gebieden kleinhandelslinten langs de N32 (Roeselare-Torhout).
- De ruimtelijke verkeers- en vervoersstructuur wordt bepaald door de autosnelweg A17/E403 (hoofdweg), de gewestwegen N37/R32 (primaire weg II, verbindt E40 bij Aalter met Roeselare via Tielt), N32 (primaire weg II, Torhout-Roeselare-Menen) en de N50 die veel aan belang verloren heeft sinds de opening van de parallelle A17. Lichterveld is een knooppunt in de spoorwegontsluiting. Voor goederenvervoer is het gebruik van de spoorwegen beperkt.
- Als natuurverbindingsgebieden werden de Kregelbeek en de Spanjaardbeek aangeduid. Het gebied op de rug van Hooglede werd aangeduid als cluster van KLE's en kleine natuurgebieden. De verlaten spoorwegbedding Boezinge-Kortemark werd geselecteerd als ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang.

Zone Egem (gebieden WVL012, WVL012a & WVL012b)

- Het gebied behoort tot een concentratiegebied intensieve veehouderij (varkensteelt) op Vlaams niveau. Het zandlemige landbouwgebied met een concentratie van varkensteelt, (glas)tuinbouw en diepvriesindustrie behoort tot de ruimtelijk-functioneel samenhangende landbouwgebieden in Vlaanderen.
- Het gebied is een regio met een natuurarme omgeving. De Jobeek/Rinkbeek (NO) is een waardevolle waterloop.
- Gave landschappen werden in het gebied niet aangeduid.
- Het plateau van Tielt (waartoe deze zone behoort) vormt de waterscheiding tussen het Leiebekken en het bekken van de (Brugse) polder. Deze structurerende reliëfcomponent omvat volgende markante elementen: Rug van Hooglede, Poelberg en de kam Tielt-Kanegem-Aarsele.
- De nederzettingenstructuur bestaat uit talrijke dorpen met lintbebouwing langs de invalswegen. In het landbouwgebied ligt voorts relatief veel verspreide bebouwing.
- De ruimtelijke verkeers- en vervoersstructuur wordt bepaald door de autosnelweg A17/E403 (hoofdweg), de N35 (primaire weg II) en de N50 die veel aan belang verloren heeft sinds de opening van de parallelle A17.

Lichterveld is een knooppunt in de spoorwegontsluiting. Voor goederenvervoer is het gebruik van de spoorwegen beperkt.

- Als natuurverbindingsgebieden werden de Roobeek en de Jobeek/Rinkbeek aangeduid.

Zone Vinkhoek/Ketelberg (gebieden WVL015a & WVL015b)

- Het gebied behoort tot een concentratiegebied intensieve veehouderij (varkensteelt) op Vlaams niveau. Het zandlemige landbouwgebied met een concentratie van varkensteelt, (glas)tuinbouw en diepvriesindustrie behoort tot de ruimtelijk-functioneel samenhangende landbouwgebieden in Vlaanderen.
- Het noordelijke deel is een regio met een natuurarme omgeving. De Devebeek (ten N van onmiddellijke zone Vinkhoek/Ketelberg) is een waardevolle waterloop.
- Gave landschappen werden in deze zone niet aangeduid.
- De nederzettingenstructuur bestaat uit talrijke dorpen met lintbebouwing langs de invalswegen. In het landbouwgebied ligt voorts relatief veel verspreide bebouwing.
- In het zuidelijk deel van de zone Vinkhoek/Ketelberg bevindt zich de vallei van de Mandel (welke verder stroomafwaarts uitmondt in de Leie). Deze rivier is voor de natuur structuurbepalend op Vlaams niveau. De vallei is sterk antropogeen gestoord, met echter belangrijke natuurrelicten en blijvende ecologische potenties. Ter hoogte van Oostrozebeke bevinden zich meer specifiek nog biologisch waardevolle delen. Dit is tevens nog een gaaf landschap.
- Het zuidelijk deel is gelegen in het (oude) ruilverkavelingsproject Sint-Baafs-Vijve.
- Als natuurverbindingsgebieden werden de Devebeek (W) en de Marialoopbeek-Krommendijkbeek-Peperlaarbeek (O) aangeduid.

Zone De Hukker/Oude Roodbaard (gebieden WVL015a & WVL015b)

- Het gebied behoort tot het ruimtelijk-functioneel samenhangende zandlemig landbouwgebied van de Rug van Westrozebeke (tussen Roeselare en Kortrijk). Het gebied is gekenmerkt door een gemengde landbouw van melkvee, mestvee, varkens en tuinbouw, zonder een duidelijke dominantie.
- In het gebied situeren zich geen gave landschappen.
- De nederzettingenstructuur bestaat uit talrijke dorpen met lintbebouwing. In het landbouwgebied ligt voorts relatief veel verspreide bebouwing.
- De belangrijkste verkeerswegen zijn de A17/E403 (hoofdweg) en de gewestweg N32 (primaire weg II). De spoorverbindingen vanuit de Leievallei naar deze (ruime) regio worden getypeerd als minder vlotte verbindingen.
- In het gebied komen weinig natuurwaarden of -gebieden voor. Ten zuiden van Roeselare bevindt zich het Sterrebos (kasteelpark) en aansluitend de kleiputten. Ze zijn lokaal ruimtelijk structurerend en hebben vooral een recreatieve functie.
- De verlaten spoorwegbedding Roeselare-Menen is een ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang die biologisch waardevol is of voldoende potenties bevat om zich te ontwikkelen.
- Roeselare is geselecteerd als regionaalstedelijk gebied.
- Als natuurverbindingsgebied werd de Babillebeek aangeduid. De spoorwegberm Roeselare-Menen werd aangeduid als (droge) ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang.

Zone Smokkelpot (gebieden WVL070 & WVL071)

- Het gebied behoort tot het grote samenhangend agrarisch gebied Zandlemig en lemig interfluvium Leie-Schelde. Op de zandleem- en leemgronden komt extensieve landbouw (gemengde bedrijven akkerbouwgericht met melkvee en vleesvee) en voornamelijk pluimveehouderij.
- In het gebied bevindt zich het kasteelpark van Bellegem. Er bevinden zich tevens nog relatief veel KLE's (kleine landschapselementen) in het gebied.

- Centraal ligt een nog gaaf landschap (landschap waarvan de samenhang slechts in beperkte mate gewijzigd is door grootschalige ingrepen), grofweg gelegen vanaf Bellegem richting Kortrijk.
- De nederzettingsstructuur bestaat uit talrijke dorpen met lintbebouwing langs de invalswegen. In het landbouwgebied ligt relatief veel verspreide bebouwing.
- Kortrijk is geselecteerd als regionaalstedelijk gebied. De regio Menen-Kortrijk-Waregem wordt onderkend als onderdeel van het grensoverschrijdend stedelijk netwerk Kortrijk-Rijsel-Roubaix-Tourcoing-Moeskroen. Het buitengebied in stedelijke netwerken vervult een belangrijke rol, onder meer voor het garanderen van een goed functionerende en kwalitatieve leefomgeving, voor het behoud van de structuurbepalende functies zoals natuur, landbouw en bos en voor het tegengaan van de dichtslibbing en versnippering van de onbebouwde ruimte voor stedelijke en verstedelijkte gebieden.
- De belangrijkste verkeersassen zijn de E17 en de A17/E403 (beide hoofdweg).
- In de omgeving werden geen natuurverbingsgebieden aangeduid.

Zone Hanebeek (gebieden WVL023, WVL023a, WVL023b & WVL023c)

- Ieper is geselecteerd als structuurondersteunend kleinstedelijk gebied.
- De belangrijkste verkeersassen zijn de A19, de N38 en de N37.
- Het gebied behoort tot het Gemengd akkerbouw- en groenteteeltgebied bij Langemark-Poelkapelle, een samenhangend landbouwgebied waarin grondgebonden landbouw als ruimtelijke drager erkend en gevrijwaard wordt.
- De Hanebeek (Martjevaart - Sint-Janbeek) en de Lekkerboterbeek (ten noorden van deze zone) zijn aangeduid als landschappelijk en ecologisch waardevolle lineair element dat verder ontwikkeld moet worden (natuurverbingsgebied). Het zijn natte verbindingen, waarbij de hoofdfunctie (landbouw) behouden blijft, maar waar er voldoende ruimte moet zijn voor het realiseren van een ecologische basiskwaliteit.
- Mogelijke actie op Vlaams niveau op korte termijn is de opmaak van een RUP voor aanduiden van natuurverwevingsgebied in de beekvallei van de Hanebeek (Martjevaart).
- Gelegen in frontzone WO I.

Zone Drongengoedbos (gebied OVL028)

- Deze zone is gelegen in het Drongengoed en omgeving (historisch veldgebied). Het vormt een samenhangend, omvangrijk en landschappelijk gaaf complex van veldgebieden met bijbehorende grote kwaliteiten en potenties. De identiteit van Kallekesbos-Drongengoedbos-Keigatbos dient behouden en waar mogelijk versterkt te worden door herstel, beheer of aanplant van KLE's.
- De zuidelijke zone wordt gekenmerkt door een minder samenhangend landbouwgebied met grondgebonden landbouw als drager van de open ruimte (landbouwgebied ten noorden van Knesselare). Een verdere aantasting en versnippering van deze gebieden door verspreide bebouwing en lintbebouwing wordt vermeden en er is aandacht voor een goede landschappelijke integratie van aanwezige "storende" bebouwing.
- De noordelijke zone bestaat voornamelijk uit een mozaïeklandschap met ruimte voor grondgebonden landbouw, grasland- en bosontwikkeling (Groot Burkel & verbinding Burkel en Biestwatergang). Er wordt gestreefd naar het behoud, ecologische opwaardering en landschappelijk herstel van de aanwezige bos-, natuur- en landschapselementen.
- In de noordelijke zone bevinden zich tevens historische bos- en parkstructuren, die behouden en versterkt moeten worden. Het zijn Burkel-Kallekesbos (NW), Kapellebos (NO) & Drongengoedcomplex (ZO). Versterking van de bosstructuur vindt plaats door bosuitbreiding en het realiseren van bosverbindingen via KLE's, dreven en/of stapstenen. Bosuitbreiding via be- en verbossing sluit zoveel mogelijk aan op bestaande bossen en is gericht op het herstel van historische bosstructuren. Zowel Burkel-Kallekesbos en Drongengoedbos zijn bos- en heidecomplexen met een zeer waardevolle ecologische kwaliteit van internationaal belang.

- De Biestwatergang (stroomafwaarts Splenterbeek) en de Splenterbeek worden aangeduid als zones met behoud en versterking van uitgesproken natuurwaarden in valleien met herstel van het natuurlijke watersysteem. De Ede, Vijverbeek en Slabbaertsbeek worden aangeduid als zones met landschappelijke opwaardering van beekvalleien (en kanalen) met versterken van de verbindende ecologische functie.

5.3 Ruimtelijk kwalitatieve uitgangspunten

De ruimtelijke principes uit het RSV, het provinciaal ruimtelijk structuurplan en de planningsprocessen van het buitengebied worden op basis van de aanwezige structuurbepalende elementen vertaald in ruimtelijk-kwalitatieve uitgangspunten waaraan de ontginningslocaties worden getoetst.

De prioriteitenstelling voor de locaties voor de ontginning van Ieperse klei moet rekening houden met volgende ruimtelijke uitgangspunten:

1. het behoud en/of de versterking van de aanwezige natuuraandachtsgebieden;
2. het behoud en/of versterking van de grondgebonden landbouw in de aaneengesloten, ruimtelijk-functioneel samenhangende gebieden en de regionale concentraties en specialisaties;
3. de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van wonen en werken in (de kernen van) het buitengebied;
4. een maximaal gebruik van hoofd- en primaire wegen naar, of een minimale afstand tot de steenbakkerij (dit is tegelijkertijd een geologisch-economisch uitgangspunt).

In het betrokken oppervlakedelfstoffengebied zijn geen gebieden aangeduid als vogelrichtlijn- of habitatrichtlijngebied. Tevens zijn geen beschermde landschappen aanwezig. De ontginningen zullen tijdelijk ten nadele zijn van de natuurwaarden, de kwaliteit van het landschap en de grondgebonden landbouw. Hier zal dan ook een fasering van de ontginning wenselijk zijn.

Er dient verder melding gemaakt te worden van de lopende of afgeronde processen voor afbakening van de gebieden voor landbouw, natuur en bosstructuur. Op 3 juni 2005 besliste de Vlaamse Regering over de wijze waarop de resultaten van deze overlegprocessen vertaald kunnen worden naar bestemmingsplannen. Voor een groot deel van de landbouwgebieden worden de bestaande gewestplannen door niemand in vraag gesteld. Binnen die gebieden worden er in principe geen gewestelijke initiatieven meer genomen voor het omzetten van de agrarische bestemming naar natuur-, bos- of andere bestemmingen. Ook gemeentelijke en provinciale planningsinitiatieven in deze gebieden moeten de agrarische bestemmingen maximaal respecteren en zullen systematisch getoetst worden aan de agrarische structuur. Deze herbevestiging is dus alvast relevant voor de randvoorwaarden waarbinnen een eventuele uitbreiding van de ontginningzone kan plaatsvinden. De randvoorwaarden zijn omschreven in een omzendbrief van 31 december 2005 in uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005.

Voor de deelregio Kust Polders Westhoek (waarin de locatie Hanebeek gelegen is) is dit afbakeningsproces afgerond en in uitvoering. Op 31 maart 2006 heeft de Vlaamse Regering beslist omtrent het vervoltraject en heeft zij een aantal agrarische gebieden herbevestigd. De uitbreiding van het gebied Hanebeek in Zonnebeke is binnen herbevestigd agrarisch gebied gelegen.

De overige voorstellen voor uitbreiding of aanduiding van nieuwe gebieden zijn gelegen in de buitengebiedregio Leiestreek. Dit proces was lopende tijdens de opmaak van dit bijzonder oppervlakedelfstoffenplan maar is intussen afgerond (Beslissing van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008). De voorstellen voor uitbreiding van de ontginninggebieden te Kortemark en Egem zijn gelegen binnen de herbevestiging van agrarisch gebied. De overige locaties betreffen 'behoud van bestaande ontginningsgebieden' op uitzondering van de locatie De Bijzonder Oppervlakedelfstoffenplan Klei van Ieper & Maldegemklei

Hukker dat binnen de afbakening van het regionaalstedelijk gebied Roeselare valt. Voor dit afbakeningsproces regionaalstedelijk gebied Roeselare is op 21 november 2008 door de Vlaamse Regering een gewestelijk RUP definitief goedgekeurd dat een deelplan bevat dat het gehele ontginningsgebied en de voorgestelde uitbreiding omvat.

Voor de volledigheid kan ook worden aangegeven dat de ontginningszone binnen de delfstoffenzone Maldegemklei gelegen is binnen de deelregio Veldgebied Brugge en Meetjesland. Dit afbakeningsproces is eveneens in uitvoeringsfase. De ontginning Drongengoedbos is echter als dusdanig reeds in het gewestplan opgenomen. Voor een deel wordt een schrapping voorgesteld.

5.4 Beoordeling van de locatievoorstellen

De onderstaande tabel maakt een ruimtelijke afweging van de verschillende locatievoorstellen:

NAAM	Ruimtelijke afweging
Bestaand ontginningsgebied	
Drongengoedbos OVL028	<p>Het betreft een bestaand ontginningsgebied waar momenteel reeds Maldegemklei wordt ontgonnen voor een plaatselijke pottenbakkerij. Sommige zones (ten noorden van huidige afbakening) zijn reeds ontgonnen, en er werd een nabestemming bos ontwikkeld (waterplassen en ontwikkeling moerasbos). Ruimtelijk sluit het gebied aan bij deze oudere kleiontginningen.</p> <p>De ontginningszone is overeenkomstig de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos (2005) opgenomen in de zone Groot Burkel (42.5), waarbinnen het behoud en versterking van een mozaïeklandschap met ruimte voor grondgebonden landbouw, grasland- en bosontwikkeling wordt vooropgesteld.</p> <p>Een nabestemming bos (overeenkomstig gewestplan) leidt dan ook tot een versterking van dit mozaïeklandschap.</p>
Kortemark WVL010	<p>Het betreft een reeds ontgonnen bestaand ontginningsgebied, dat door verdieping verder zal ontgonnen worden (huidige afgravingsdiepte is 28 m). Ter plaatse bevindt zich de steenbakkerij Wienerberger (vestiging Kortemark).</p> <p>Het ontginningsgebied is aangeduid als ontginningsgebied met nabestemming gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. Het zuidelijk deel bezit een agrarische bestemming.</p> <p>In het gebied en de aansluitende gebieden zijn al verschillende bedrijventerreinen gevestigd (ten westen industriegebied en ten oosten gebied voor ambachtelijke bedrijven en KMO's). Een verdere inbreiding van bedrijventerreinen is ruimtelijk-structureel ten zuiden van Kortemark verantwoord.</p> <p>Voor het zuidelijke deel dient een agrarische nabestemming nagestreefd te worden.</p>
Egem WVL012	<p>Het betreft een reeds ontgonnen bestaand ontginningsgebied, dat door verdieping verder zal ontgonnen worden (huidige afgravingsdiepte is 30 m). Ter plaatse bevindt zich de steenbakkerij Ampe. Het zuidelijke deel is nog niet ontgonnen.</p> <p>Het ontginningsgebied is aangeduid als ontginningsgebied met nabestemming gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. Tevens is een BPA voor het gebied opgesteld.</p> <p>De Roobeek (ZO) ter hoogte van van Hurselhoek is aangeduid als natuurverbindingsgebied. Voor deze waterloop wordt een landschappelijke opwaardering van de beekvallei en het versterken van de verbindende ecologische functie voorgesteld. De hoofdfunctie kan behouden blijven, maar vrijwaart voldoende ruimte voor het realiseren van een landschappelijke en ecologische basiskwaliteit die de verbindende natuurfunctie mee ondersteunt.</p>
Vossenberg WVL013	<p>Het betreft een reeds deels ontgonnen gebied, dat een ongunstige ligging heeft ten opzicht van de bestaande steenbakkerijen.</p> <p>Het ontginningsgebied is aangeduid als ontginningsgebied met nabestemming gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. Het huidige bodemgebruik bezit echter een meer recreatief karakter (met zonevreemde bebouwing).</p> <p>Indien het gebied geschrapt wordt als ontginningsgebied, moet bij de invulling van de nabestemming rekening gehouden worden met de bestemmingsplannen en de lokale behoeften.</p>

NAAM	Ruimtelijke afweging
De Hukker WVL014	<p>Het betreft een bestaand ontginningsgebied waar momenteel reeds leperse klei wordt ontgonnen. Sommige zones (ten noorden van huidige afbakening) zijn reeds ontgonnen, en bestaan momenteel uit een afwisseling van ruigte en plassen. Een deel van deze reeds ontgonnen zones heeft nabestemming gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut en een deel natuurgebied met wetenschappelijke waarde.</p> <p>Het huidig afgebakende gebied wordt als stortplaats uitgebaat, waarbij leperse klei vrijkomt; deze zone is dan eerder te beschouwen als opportuniteit naar kleireserve. De ontginningszone is ontginningsgebied met nabestemming bosgebied. Deze nabestemming kan leiden tot een ecologische versterking van het buitengebied.</p>
Vinkhoek WVL015a	<p>Het betreft een deels ontgonnen bestaand ontginningsgebied, dat door verdieping verder zal ontgonnen worden (huidige afgravingsdiepte is 16 m).</p> <p>Het noordelijke deel is ontginningsgebied met nabestemming groengebied. Het zuidelijke gebied is uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming natuurgebied.</p> <p>De natuurlijke nabestemmingen kunnen leiden tot een ecologische versterking van het buitengebied. Het zuidelijke gebied dient dan wel gewijzigd te worden van uitbreiding van ontginningsgebied naar (effectief) ontginningsgebied.</p>
Ketelberg WVL015b	<p>Het betreft een deels ontgonnen gebied van de niet meer actieve steenbakkerij Ostyn. Bij eventuele toekomstige stortactiviteiten kan leperse klei vrijkomen; deze zone is dan eerder te beschouwen als opportuniteit voor kleireserve.</p> <p>Het westelijk deel is ontginningsgebied met nabestemming groengebied. Het oostelijke gebied is uitbreiding van ontginningsgebied met nabestemming natuurgebied. Tevens werd voor een deel van het gebied een BPA opgesteld.</p> <p>De natuurlijke nabestemmingen kunnen leiden tot een ecologische versterking van het buitengebied.</p>
Oude Roodbaard WVL016	<p>Het betreft een deels ontgonnen bestaand ontginningsgebied, dat door verdieping verder zal ontgonnen worden (huidige afgravingsdiepte is 8 m). Ter plaatse bevindt zich de steenbakkerij Wienerberger (vestiging Kortemark). Ter plaatse bevindt zich de steenbakkerij Dumoulin.</p> <p>Het ontginningsgebied is deels aangeduid als ontginningsgebied met nabestemming agrarisch gebied (W) en deels als agrarisch gebied (O).</p> <p>Ruimtelijk-structureel is een (verdere) ontginning van het gebied inpasbaar, mits nabestemming agrarisch gebied (ook voor het oostelijke deel).</p>
Hanebeek WVL023	<p>Het betreft een deels reeds ontgonnen bestaand ontginningsgebied, dat door verdieping verder zal ontgonnen worden (huidige afgravingsdiepte is 25m). Ter plaatse bevindt zich de steenbakkerij Wienerberger (vestiging Zonnebeke).</p> <p>Het ontginningsgebied is aangeduid als ontginningsgebied met nabestemming gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut. Tevens werd voor een deel van het gebied een BPA opgesteld.</p> <p>De Hanebeek (Martjevaart – Sint-Janbeek) is aangeduid als landschappelijk en ecologisch waardevolle lineair element dat verder dient ontwikkeld te worden (natuurverbingsgebied). Het zijn natte verbindingen, waarbij de hoofdfunctie behouden blijft, maar waar er voldoende ruimte moet zijn voor het realiseren van een ecologische basiskwaliteit. Aangezien de Hanebeek het ontginningsgebied doorkruist, is een omlegging moeilijk realiseerbaar, zodat een aanpassing van de ontginningsperimeter te prefereren valt langs deze Hanebeek (met in het oostelijke deel een verdieping van de bestaande ontginning en in het westelijke deel een nieuw te starten ontginning).</p> <p>Het gebied is gelegen in de frontzone van WO I. In functie hiervan is het aangewezen dat de meest relevante zones (met inbegrip van voldoende buffers) gevrijwaard blijven en niet worden ontgonnen.</p>
Reserve-ontginningsgebied	
Smokkelpot Zuid WVL070	<p>Het betreft een nog niet ontgonnen gebied, behorend tot het delfstoffengebied Dakpannen- en baksteenklei van Kortrijk.</p> <p>Het ontginningsgebied is aangeduid als reservegebied voor ontginning met nabestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Het gebied bezit voornamelijk een landbouwkundig gebruik (geheel gebied met (zeer) hoge waarde).</p> <p>Ruimtelijk-structureel is een ontginning van het gebied inpasbaar, mits nabestemming landschappelijke waardevol agrarisch gebied.</p>
Smokkelpot Noord WVL071	idem Smokkelpot Zuid WVL070
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied	

NAAM	Ruimtelijke afweging
De Hukker WVL014	Het gebied bezit voornamelijk een landbouwkundig gebruik (geheel gebied met zeer hoge waarde). Het gebied is weerhouden binnen de GAS als agrarisch gebied. Overeenkomstig het gewestplan is het agrarisch gebied. Ruimtelijk-structureel is een ontginning van het gebied inpasbaar, mits nabestemming agrarisch gebied.
Nieuw ontginningsgebied	
Kortemark uitbreiding 1 WVL010a	Het gebied bezit een vrijwel exclusief landbouwkundig gebruik (geheel gebied met zeer hoge waarde). Het gebied is weerhouden binnen de GAS als agrarisch gebied. Overeenkomstig het gewestplan is het agrarisch gebied. Ruimtelijk-structureel is een ontginning van het gebied inpasbaar, mits nabestemming agrarisch gebied.
Kortemark uitbreiding 2 WVL010b	idem als Kortemark uitbreiding 1. Een aanpassing van de ontginningsperimeter ter hoogte van de bestaande hoeve (NW) is aangewezen.
Kortemark uitbreiding 3 WVL010c	idem als Kortemark uitbreiding 1. Het centrale deel is overeenkomstig de GAS structureel aangetast (en als dusdanig uit te sluiten uit de GAS). Door een nabestemming agrarisch gebied te nemen, kan deze structurele aantasting terug gemilderd worden.
Kortemark bouwvrij 1 WVL010d	Het gebied bezit een exclusief landbouwkundig gebruik (met hoge/zeer hoge waarde). Het gebied is weerhouden binnen de GAS als agrarisch gebied. In het kader van mogelijke ontginning op langere termijn, wenst men het gebied bouwvrij te behouden. Door de agrarische bestemming is dit realiseerbaar. Bij eventuele ontginning dient een agrarische nabestemming gekozen te worden.
Kortemark bouwvrij 2 WVL010e	idem als Kortemark bouwvrij 1 In het NW is een gering deel gelegen in een goedgekeurd BPA, waar een aanpassing van de ontginningsperimeter dan ook aan te raden is.
Egem WVL012a	Het gebied bezit een vrijwel exclusief landbouwkundig gebruik (geheel gebied met matige waarde). Het gebied is weerhouden binnen de GAS als agrarisch gebied. Overeenkomstig het gewestplan is het agrarisch gebied. Tevens is een BPA voor het gebied opgesteld. Ruimtelijk-structureel is een ontginning van het gebied inpasbaar, mits nabestemming agrarisch gebied. De Roobeek (O) ter hoogte van van Hurselhoek is aangeduid als natuurverbindinggebied. Voor deze waterloop wordt een landschappelijke opwaardering van de beekvallei en het versterken van de verbindende ecologische functie voorgesteld. De hoofdfunctie kan behouden blijven, maar vrijwaart voldoende ruimte voor het realiseren van een landschappelijke en ecologische basiskwaliteit die de verbindende natuurfunctie mee ondersteunt. Een omlegging is voor aanvang van de ontginning vermoedelijk moeilijk realiseerbaar (door vrij steile topografie), zodat een aanpassing van de ontginningsperimeter te prefereren valt langs de Roobeek (de oostelijke zone wordt dan uit de ontginningszone geweerd).
Egem WVL012b	Het gebied bezit een landbouwkundig gebruik, maar valt buiten de GAS. Overeenkomstig het gewestplan is het industriegebied. Tevens is een BPA voor het gebied opgesteld. Ruimtelijk-structureel is een ontginning van het gebied inpasbaar, mits nabestemming industriegebied.
Hanebeek WVL023a	Het gebied bezit een exclusief landbouwkundig gebruik (geheel gebied met zeer hoge waarde). Het gebied is weerhouden binnen de GAS als agrarisch gebied. Overeenkomstig het gewestplan is het agrarisch gebied. Ruimtelijk-structureel is een ontginning van het gebied inpasbaar, mits nabestemming agrarisch gebied. Voor de Hanebeek dient een bufferzone voorzien te worden in het zuidelijke deel van het ontginningsgebied (zie ook Hanebeek WVL023). Het gebied is gelegen in de frontzone van WO I. In functie hiervan is het aangewezen dat de meest relevante zones (met inbegrip van voldoende buffers) gevrijwaard blijven en niet worden ontgonnen.

NAAM	Ruimtelijke afweging
Hanebeek WVL023b	<p>Het gebied bezit een exclusief landbouwkundig gebruik (geheel gebied met zeer hoge waarde). Het gebied is weerhouden binnen de GAS als agrarisch gebied. Overeenkomstig het gewestplan is het agrarisch gebied.</p> <p>In het kader van mogelijke ontginning op langere termijn wenst men het gebied bouwvrij te behouden. Door de agrarische bestemming is dit realiseerbaar. Bij eventuele ontginning dient een agrarische nabestemming gekozen te worden.</p> <p>Voor de Hanebeek moet een bufferzone voorzien worden in het noordelijke deel van het ontginningsgebied (zie ook Hanebeek WVL023).</p> <p>Het gebied is gelegen in de frontzone van WO I. In functie hiervan is het aangewezen dat de meest relevante zones (met inbegrip van voldoende buffers) gevrijwaard blijven en niet worden ontgonnen.</p>
Hanebeek WVL023c	idem als Hanebeek WVL023b (de Hanebeek doorkruist dit ontginningsgebied niet).

6 Gegevens ter uitvoering van watertoets

6.1 Doelstelling watertoets

De watertoets moet het ontstaan van schadelijke effecten voorkomen of zoveel mogelijk beperken en als dat niet kan, de schadelijke effecten herstellen of, in de door het Decreet Integraal Waterbeleid aangewezen gevallen, compenseren.

De watertoets behelst een beoordeling in verschillende stappen. De eerste vraag is steeds “Kan de te vergunnen activiteit of het goed te keuren plan of programma een schadelijk effect veroorzaken?”. Indien er geen schadelijk effect valt te verwachten, kan de overheid haar beoordeling beperken tot die vaststelling. Als er wel een schadelijk effect veroorzaakt kan worden, dan volgt opnieuw een beoordeling die verloopt in drie stappen:

1. er moet op zoek gegaan worden naar voorwaarden voor het geven van de toestemming of de goedkeuring van het project die het ontstaan van dergelijke schade vermijden en als dat niet (helemaal) kan, beperken;
2. is het voorkomen of beperken niet of slechts voor bepaalde schadelijke effecten mogelijk, dan moet men op zoek gaan naar voorwaarden voor het herstel van de schadelijke effecten in natura op de plaats waar deze zich voordoen. Enkel wat infiltratie van hemelwater of vermindering van ruimte voor het watersysteem betreft, is ook compensatie mogelijk;
3. blijkt ook dat laatste niet mogelijk, dan rest er de overheid niets anders dan de vergunning of de goedkeuring van het plan of programma te weigeren.

Wil men activiteiten vergunnen of plannen of programma's goedkeuren die op zich of in combinatie met andere vergunde activiteiten, plannen of programma's een schadelijk effect hebben op de kwantitatieve toestand van het grondwater, terwijl dat schadelijk effect niet kan worden voorkomen door het opleggen van voorwaarden, dan kan men deze enkele om dwingende redenen van groot maatschappelijk belang vergunnen of goedkeuren onder strikte voorwaarden. De watertoets viseert enkel betekenisvolle nadelige effecten op de kwantitatieve toestand. Niet op elke grondwaterwinning of grondwaterbemaling zal de hier besproken bijzondere regeling moeten worden toegepast.

In punt 6.2 worden de mogelijke schadelijke effecten die kunnen optreden tijdens de ontginnings- en herstructureringsactiviteiten opgelijst. In punt 6.3 wordt per effect de hierboven aangegeven beoordeling doorlopen.

6.2 Overzicht van mogelijk schadelijke effecten van kleiontginning

6.2.1 Schadelijke effecten voor het oppervlaktewater

Wijziging waterlopen

Tijdens ontginning zal de bodem over een bepaalde oppervlakte en diepte worden verwijderd. Als er een waterloop doorheen het gebied gaat, zal deze (tijdelijk of permanent) moeten worden omgeleid. Bij de herstructurering kan de natuurlijke loop van de waterloop hersteld worden in geval de omlegging tijdelijk is. Een andere optie is om omheen de waterloop te graven en zo de loop te behouden.

Ruimtebeslag overstromingsgebied

De risicozones voor overstroming worden gedefinieerd als de plaatsen die aan terugkerende en belangrijke overstromingen blootgesteld werden of blootgesteld kunnen worden. Indien een locatievoorstel overlapt met een risicozone voor overstroming zal dit gebied minstens tijdelijk niet meer functioneel zijn als overstromingsgebied.

Wijziging oppervlaktewaterkwantiteit en -kwaliteit

Wanneer bemalingswater wordt afgevoerd naar het oppervlaktewater, is het effect kwantitatief. Dit gebeurt slechts in laatste instantie omdat de VLAREM-regelgeving oplegt dat het opgepompte water in eerste instantie in de bodem gebracht moet worden. Als dit onmogelijk is, moet een nuttige toepassing gezocht worden en slechts in laatste instantie kan men over gaan tot lozing in oppervlaktewater of riool.

6.2.2 Schadelijke effecten voor het grondwater

Wijziging waterhuishouding

De ontginning van de klei is steeds een droge winning. Bij een droge winning van de klei zijn volgende situaties mogelijk:

- de watervoerende laag zit onder de klei en er moet niet bemaald worden. Het kan dan wel nodig zijn om het hemelwater dat in de klei put staat weg te pompen. Het effect van deze droogpompings beperkt zich hooguit tot de VLAREM-beschermingsstroken rondom de greeve. In de omgeving is hiervan geen (verdrogings)effect te verwachten.
- er is een watervoerende laag net onder de klei en er wordt ontgonnen tot bijna tegen de watervoerende laag (spanningslaag). Men moet dan bemalen in de laag onder de klei om de druk te verlagen en te voorkomen dat de bodem van de winningsput doorbreekt en het water van de onderliggende watervoerende laag dus in de winningsput stroomt. Hier zal specifiek bemaald moeten worden in de onderliggende Quartaire zanden. In de praktijk zal in dit geval een kleilaag behouden blijven die voldoende dik is om aan de druk van het onderliggende water te weerstaan (tot ongeveer 50cm). De invloed van de bemaling van de spanningslaag heeft weinig tot geen invloed op de piëzometrie van deze Quartaire zanden.

Wijziging grondwaterkwaliteit

Tijdens de ontginning worden graafmachines ingezet voor afgraving en dumpers of vrachtwagens voor de afvoer van klei naar de steenbakkerij. De inzet van machines voor ontginning houdt een risico in van grondwaterverontreiniging ten gevolge van accidentele lekverliezen van brandstoffen of morsen van olie of brandstof bij vullen of onderhoud van machines.

Een tweede bron van mogelijke grondwaterverontreiniging is de migratie van vervuild grondwater tijdens bemalingswerken indien vervuilde sites in de omgeving van de ontginningsgebieden gelegen zijn.

Daarnaast zijn er een aantal kwaliteitsaspecten die mogelijk optreden bij bemaling, die men niet uit het oog mag verliezen:

- bij het verbreden van sediment- en bodemlagen worden de contactzones tussen water en vast materiaal zodanig gewijzigd dat er nieuwe oplossingsverschijnselen en ook bepaalde ionenuitwisselingsreacties kunnen plaatsvinden;
- het continu laten infiltreren van water door bodemlagen en andere normaal gezien onverzadigde zones of het forceren van het stromingscircuit door een watervoerend systeem kan tot uitlogingsverschijnselen leiden;

- de blootstelling van sedimentmateriaal aan atmosferisch (of opgelost) zuurstof leidt tot oxidatie van metaalverbindingen;
- er kunnen bijgevolg veranderingen voorkomen zoals de toename van het opgelost organisch materiaal en opgelost O_2 (wijziging redox- en pH-condities), kationenuitwisselingsreacties, de wijziging van zware metaalconcentraties (door oxidatie van o.a. pyriet, andere sulfiden en metaalverbindingen), de oplossing van zouten en metastable stoffen (verhoging chloride-, sulfaat-, kalium- en natriumconcentraties, bicarbonaten en opgeloste stikstofverbindingen).

6.2.3 Schadelijke effecten voor de watergebonden natuur

Verlies van watergebonden natuur

Wanneer binnen de locatievoorstellen ecotopen liggen die (zeer) vatbaar zijn voor verdroging, kunnen zij bij ontginning uit die gebieden verdwijnen.

Verdroging van verdrogingsgevoelige vegetatie

Ecotopen die kwetsbaar zijn voor verdroging, worden aangetast als zij in de zone liggen waar een grondwaterstanddaling wordt veroorzaakt tijdens de bemalingswerkzaamheden.

6.3 Watertoets voor kleiontginning van leperse & Maldegemklei

6.3.1 Schadelijke effecten voor het oppervlaktewater

Wijziging waterlopen

Voor de methodologie en effectbespreking verwijzen we naar punt 4.1. Onderstaande tabel bevat een beoordeling van de watertoets voor de verschillende locaties:

<i>Naam</i>	<i>Schadelijk effect?</i>	<i>Watertoets</i>
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	Nee	watertoets positief
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	Nee	watertoets positief
Smokkelpot Noord	Nee	watertoets positief
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	Nee	watertoets positief
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	Nee	watertoets positief
Kortemark uitbreiding 2	Nee	watertoets positief
Kortemark uitbreiding 3	Ja kruising Speybeek over 30m	watertoets positief mits voorwaarden om schade te voorkomen / beperken / herstellen
Kortemark bouwvrij 1	Nee	watertoets positief
Kortemark bouwvrij 2	Nee	watertoets positief
Egem uitbreiding 1	Ja kruising Roobeek en Stampkotbeek over respectievelijk 600 en 45 m	watertoets positief mits voorwaarden om schade te voorkomen / beperken / herstellen
Egem uitbreiding 2	Nee	watertoets positief
Hanebeek uitbreiding	Ja kruising Martjevaart en Zonnebeek over respectievelijk 340 en 200 m	watertoets positief mits voorwaarden om schade te voorkomen / beperken / herstellen
Hanebeek bouwvrij 1	Ja kruising Martjevaart en Verlorenhoekbeek over respectievelijk 650 en 500 m	watertoets positief mits voorwaarden om schade te voorkomen / beperken / herstellen
Hanebeek bouwvrij 2	Ja kruising Zonnebeek over 70m	watertoets positief mits voorwaarden om schade te voorkomen / beperken / herstellen

Volgende voorwaarden om schade te voorkomen/beperken/herstellen zijn van toepassing (meer uitgebreid zijn de milderende maatregelen te vinden in punt 4.1.4):

- afweging tussen ofwel de betrokken waterloop te behouden waarbij wordt ontgonnen tot op zekere afstand van de waterloop ofwel de betrokken waterloop om te leggen tot buiten het gebied of aan de rand van het gebied,
- bij aanleg van een nieuwe bedding moet er goed op gelet worden dat de grondwaterstroming niet gewijzigd wordt (bv. door nieuwe bedding door kwelgebied aan te leggen of door reliëfwijziging);
- de waterafvoerfunctie moet steeds behouden blijven en de aanwezige visfauna moeten altijd beschermd worden;
- bij aanleg van een nieuwe bedding dient ofwel de waterloop voldoende ruimte geboden te worden om zelf haar weg te zoeken ofwel dient geopteerd te worden voor een natuurtechnische milieubouw (NTMB).

Ruimtebeslag overstromingsgebied

Voor de beoordeling van ruimtebeslag overstromingsgebied wordt de aan- of afwezigheid van schadelijke effecten beoordeeld door het al dan niet overlappen met risicozones voor overstroming (ROG-gebieden ter uitvoering van actie 66, MINA-plan 1997-2001; zie ook punt 3.2.1). Onderstaande tabel bevat een beoordeling van de watertoets voor de verschillende locaties:

<i>Naam</i>	<i>Schadelijk effect?</i>	<i>Watertoets</i>
Bestaand ontginningsgebied		
alle locaties	Nee	watertoets positief

<i>Naam</i>	<i>Schadelijk effect?</i>	<i>Watertoets</i>
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
alle locaties	Nee	watertoets positief
Nieuw ontginningsgebied		
alle locaties	Nee	watertoets positief

Tijdens de ontginningswerken is overstrooming uiteraard niet wenselijk. Aangezien alle locaties buiten de ROG-gebieden gelegen zijn, zijn milderende of compenserende maatregelen voor de verminderde ruimte voor het watersysteem niet noodzakelijk.

Wijziging oppervlaktewaterkwantiteit en -kwaliteit

Voor de methodologie en effectbespreking verwijzen we naar punt 4.2. Er wordt aangegeven dat er niet bemaald zal moeten worden (het kan wel nodig zijn om hemelwater en grondwater uit de meer zandige/zandlemige toplagen dat in de kleiput staat weg te pompen). Dit opgepompte (hemel)water heeft enkel een kwantitatief effect op het oppervlaktewater. Dit gebeurt slechts in laatste instantie, daar de VLAREM-regelgeving oplegt dat het opgepompte water in eerste instantie in de bodem gebracht dient te worden. Als dit onmogelijk is, moet een nuttige toepassing gezocht worden en slechts in laatste instantie kan men over gaan tot lozing in oppervlaktewater of riool.

Voor de verschillende locaties zijn er geen negatieve effecten te verwachten en is watertoets dan ook positief.

6.3.2 Schadelijke effecten voor het grondwater

Wijziging waterhuishouding

Voor de methodologie en effectbespreking verwijzen we naar punt 4.2. Aangegeven wordt dat er nauwelijks of niet bemaald zal moeten worden (het kan wel nodig zijn om hemelwater en grondwater uit de meer zandige/zandlemige toplagen dat in de kleiput staat weg te pompen).

Het heersende natuurlijke grondwaterstromingspatroon in de (oppervlakkige kwartaire) grondlagen dat vooral horizontaal gericht is (in tegenstelling tot de grondwaterstroming in de kleilagen, die zich voornamelijk verticaal situeert), zal door de groeve plaatselijk onderbroken worden. Deze onderbreking is een negatief effect. Diepere freatische lagen worden door de groeve niet beïnvloed vanwege de sterk bufferende werking van het dikke kleipakket.

Wijziging grondwaterkwaliteit

Voor de methodologie en effectbespreking verwijzen we naar punt 4.2. Verder wordt ook rekening gehouden met mogelijke verplaatsing van aanwezige verontreiniging (databank bodemonderzoek Vlaanderen, OVAM, 2004). Aangegeven wordt dat er nauwelijks of niet zal moeten bemaald te worden.

Onderstaande tabel bevat een beoordeling van de watertoets voor de verschillende locaties:

<i>Naam</i>	<i>Schadelijk effect?</i>	<i>Watertoets</i>
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	Nee	watertoets positief
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	Nee	watertoets positief
Smokkelpot Noord	Nee	watertoets positief
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	Nee	watertoets positief
Nieuw ontginningsgebied		

<i>Naam</i>	<i>Schadelijk effect?</i>	<i>Watertoets</i>
Kortemark uitbreiding 1	Nee	watertoets positief
Kortemark uitbreiding 2	Nee	watertoets positief
Kortemark uitbreiding 3	Nee	watertoets positief
Kortemark bouwvrij 1	Nee	watertoets positief
Kortemark bouwvrij 2	Nee	watertoets positief
Egem uitbreiding 1	Nee	watertoets positief
Egem uitbreiding 2	Nee	watertoets positief
Hanebeek uitbreiding	Nee	watertoets positief
Hanebeek bouwvrij 1	Nee	watertoets positief
Hanebeek bouwvrij 2	Nee	watertoets positief

Volgende voorwaarden om schade te voorkomen/beperken/herstellen zijn van toepassing (zie ook punt 4.2.4):

- het risico op verplaatsing van vervuiling (ter hoogte van ontginningsgebieden met potentieel verontreinigde sites) verdient aandacht op projectniveau. In eerste instantie moet nagegaan worden of de sites intussen gesaneerd zijn. Het oriënterend bodemonderzoek kan uitsluitsel geven over de aard van de vervuiling en de vervuilingsgraad;
- algemenere preventieve maatregelen zoals vervanging van klassieke hydraulische olie door biodegradeerbare olie, het bijtanken van werfmachines met pistoolvullers die automatisch stoppen bij gevulde tank of boven een ondoordringbare vloer, ...;
- door afgraving van de kleilaag (grondwaterbeschermende deklaag voor onderliggende watervoerende Quartaire zanden) verhoogt de grondwaterkwetsbaarheid (zie ook punt 3.2.1). Indien voor een agrarische nabestemming (of verwevingsgebied landbouw-natuur) wordt geselecteerd, moeten maatregelen binnen het ontginningsgebied de uitspoeling van nitraten en chemicaliën vermijden.

6.3.3 Schadelijke effecten voor de watergebonden natuur

Verlies van watergebonden natuur

Ecotopen binnen de locatievoorstellen die (zeer) vatbaar zijn voor verdroging, kunnen bij ontginning uit deze gebieden verdwijnen. Voor de beoordeling van het verlies van watergebonden natuur verwijzen we naar punten 4.2 en 4.4. Onderstaande tabel bevat een beoordeling van de watertoets voor de verschillende locaties:

<i>Naam</i>	<i>Schadelijk effect?</i>	<i>Watertoets</i>
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	Ja 0,01 ha vegetaties kwetsbaar voor verdroging bomenrij van wilgen	watertoets positief mits voorwaarden om schade te voorkomen / beperken / herstellen
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	Ja 1,7 ha vegetaties kwetsbaar voor verdroging soortenrijk permanent grasland	watertoets positief mits voorwaarden om schade te voorkomen / beperken / herstellen
Smokkelpot Noord	Nee	watertoets positief
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	Nee	watertoets positief
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	Nee	watertoets positief
Kortemark uitbreiding 2	Nee	watertoets positief
Kortemark uitbreiding 3	Nee	watertoets positief
Kortemark bouwvrij 1	Nee	watertoets positief
Kortemark bouwvrij 2	Nee	watertoets positief
Egem uitbreiding 1	Nee	watertoets positief
Egem uitbreiding 2	Nee	watertoets positief
Hanebeek uitbreiding	Nee	watertoets positief
Hanebeek bouwvrij 1	Nee	watertoets positief
Hanebeek bouwvrij 2	Nee	watertoets positief

Volgende maatregelen om schade te voorkomen/beperken/herstellen worden voorgesteld:

- gewijzigde perimeter van het ontginningsgebied met behoud van enkele watergebonden vegetaties. Suggestie voor Smokkelpot Zuid: behoud van soortenrijk grasland (Hp*: berm autosnelweg)
- realisatie van nabestemming bos ter hoogte van het ontginningsgebied Drongengoedbos

Verdroging van verdroginggevoelige vegetatie

Voor de methodologie en effectbespreking verwijzen we naar punt 4.2. Er wordt aangegeven dat er nauwelijks of niet bemaald zal moeten worden, al kan het wel nodig zijn om hemelwater dat in de kleiput staat weg te pompen. Rekening wordt gehouden met een mogelijke verdroging binnen een zone van ongeveer 100 m (worst case scenario). Onderstaande tabel bevat een beoordeling van de watertoets voor de verschillende locaties:

<i>Naam</i>	<i>Schadelijk effect?</i>	<i>Watertoets</i>
Bestaand ontginningsgebied		
Drongengoedbos	Ja 1,1 ha vegetaties kwetsbaar voor verdroging wilgenstruweel (Sf) en vijver (Ae)	watertoets positief mits voorwaarden om schade te voorkomen / beperken / herstellen
Reserve-ontginningsgebied		
Smokkelpot Zuid	Ja 0,1 ha vegetaties kwetsbaar voor verdroging meidoorn-houtkant (Khcr)	watertoets positief mits voorwaarden om schade te voorkomen / beperken / herstellen
Smokkelpot Noord	Ja 0,1 ha vegetaties kwetsbaar voor verdroging vijver met bomenrij van Els (Ae + Kba)	watertoets positief mits voorwaarden om schade te voorkomen / beperken / herstellen
Uitbreiding bestaand ontginningsgebied		
De Hukker	Nee	watertoets positief
Nieuw ontginningsgebied		
Kortemark uitbreiding 1	Nee	watertoets positief
Kortemark uitbreiding 2	Nee	watertoets positief
Kortemark uitbreiding 3	Nee	watertoets positief
Kortemark bouwrij 1	Ja 0,1 ha vegetaties kwetsbaar voor verdroging veedrinkpoel (Kn)	watertoets positief mits voorwaarden om schade te voorkomen / beperken / herstellen
Kortemark bouwrij 2	Nee	watertoets positief
Egem uitbreiding 1	Nee	watertoets positief
Egem uitbreiding 2	Nee	watertoets positief
Hanebeek uitbreiding	Nee	watertoets positief
Hanebeek bouwrij 1	Nee	watertoets positief
Hanebeek bouwrij 2	Nee	watertoets positief

Tijdens de ontginning van vijvers en veedrinkpoelen moet het peil van deze plassen opgevolgd worden. Wanneer het peil door de ontginning sterk wijzigt (daalt), dienen milderende maatregelen genomen worden (retourbemaling of het plaatsen van een schermwand).

Ter hoogte van de andere gevoelige vegetaties moet het opgepompte water (deels) terug in de grond gepompt worden (retourbemaling), zodat de mogelijke effecten van verdroging sterk gemilderd of zelfs teniet worden gedaan.

7 Passende beoordeling

Voor het locatievoorstel Drongengoedbos wordt een passende beoordeling opgesteld. Het Drongengoedbos ligt op 130 meter van habitatrictlijngebied (de andere locatievoorstellen liggen op meer dan 2 km van beschermingszones).

Informatie aan Europese Commissie inzake project in Natura 2000 habitatrictlijngebied

Naam en code van het betrokken Natura 2000-gebied

Lidstaat: België – Vlaams gewest

Habitatrictlijngebied BE 2300015 Bossen & heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel

Dit gebied is:

- een uit hoofde van de habitatrictlijn voorgesteld gebied van communautair belang
- een gebied waar een prioritaire habitat of soort voorkomt.

Titel en locatie betreffend plan / project

Bijzonder oppervlakedelfstoffenplan Klei van Ieper & Maldegemklei

Bevoegde nationale instantie:

LNE – ALBON, dienst Natuurlijke Rijkdommen

Ferrarisgebouw

Koning Albert II-laan 20 bus 20

1000 Brussel

Passende beoordeling

Beschrijving van het Habitatrictlijngebied (SBZ-H)

Het ontginningsgebied ligt niet in habitatrictlijngebied (op minimum 130 meter). De mogelijke invloedzone reikt echter mogelijk tot dit habitatrictlijngebied. De totale oppervlakte van het habitatrictlijngebied bedraagt 3.370 ha. De beschermde habitats en soorten waarvoor het gebied is aangemeld, zijn opgenomen in onderstaande tabel. De prioritaire habitats zijn aangegeven in vet.

habitats:

2310	psammofiele heide met <i>Calluna</i> - en <i>Genisa</i> -soorten
2330	open grasland met <i>Corynephorus</i> - en <i>Agrostis</i> -soorten op landduinen
3130	oligotrofe wateren van het Middeneuropese en peri-alpiene gebied met <i>Littorella</i> - of <i>Isoëtes</i> -vegetatie of met eenjarige vegetatie op drooggevallen oevers (<i>Nanocyperetalia</i>)
3150	van nature eutrofe meren met vegetatie van het type <i>Magnopotamium</i> of <i>Hydrocharition</i>
4010	Noordatlantische vochtige heide met <i>Erica tetralix</i>
4030	droge heide (alle subtypen)
6410	grasland met <i>Molinia</i> op kalkhoudende bodem en kleibodem (Eu-Molinion)
6430	voedselrijke ruigten
9120	beukenbossen van het type met <i>Ilex</i> - en <i>Taxus</i> -soorten, rijk aan epifyten (<i>Ilici-Fagetum</i>)
9160	eikenbossen van het type <i>Stellario-Carpinetum</i>
9190	oude zuurminnende bossen met <i>Quercus robur</i> op zandvlakten
91E0	alluviale bossen met <i>Alnion glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i>, <i>Alnion incanae</i>, <i>Salicion albae</i>)

soorten:

1166	<i>Triturus cristatus</i> (Kamsalamander)
1831	<i>Lurionium natans</i> (Drijvende waterweegbree)

Het is een complex van enkele boskernen die zich uitstrekken over de grote dekzandrug Maldegem-Stekene (Leen, Bellebargiebos, Heidebos en Stropers), op de cuesta van Zomergem-Oedelem (Burkel en Drongengoedcomplex), binnen de Moervaartdepressie, een uitloper van het veldgebied van Aalter (Kraenepoel en de Markettebossen) en enkele waardevolle alluviale bossen (Ooidonk, Vinderhoutse bossen en Zeverenbeekvallei).

Het Drongengoedcomplex ten zuidoosten van het ontginningsgebied (min. 700 meter) beslaat een oppervlakte van ongeveer 850 ha, waarvan een kleine 600 ha bestaat uit bos. Het beschikt over een hoge ecologische

Bijzonder Oppervlakedelfstoffenplan Klei van Ieper & Maldegemklei

waarde. Het heeft nog enkele zeer waardevolle heiderelicten en onbemeste vochtige graslanden evenals een aantal soortenrijke bermen. De typische rechtlijnige drevenstructuur van tijdens de ontginningsperiode bleef bewaard. Het Drongengoed heeft een voor Vlaanderen uniek schraal bosrandtype.

De ondergrond van het Drongengoed bestaat uit klei en zand, respectievelijk te nat en te droog om er gemakkelijk op te kunnen boeren. De Ferrariskaart toont ons een zeer uitgestrekt heidegebied: het 'Maldegemveld', met een oppervlakte van ruim 5.000 ha. Onder stimulans van een aantal abdijen werd vanaf de 18de eeuw de ontginning van de woeste heidegronden energiek aangevat. De heide werd omgespit, er werden sloten gegraven om natte delen te ontwateren, er werd een stelsel van rechtlijnige ontginningsdreden aangelegd en er werden bomen aangeplant. Het uitzicht van het huidige Drongengoed wordt dan ook bepaald door de aanplantingen die er vanaf de 18de eeuw gebeurden: deels met loofbomen zoals Beuk, Zomereik, Gewone esdoorn en Tamme kastanje en deels met naaldbomen zoals Grove den, Corsicaanse den, Fijnspar en Douglasspar.

De heiderelicten zijn relict van vroegere uitgestrekte heidegebieden en vertegenwoordigen een belangrijke natuurbehoudswaarde. De heiderestanten bestaan meestal uit droge struikheidevegetatie zoals Pijpestrootje en Struikheide. De biologische waarde van de ontginningsdreden bestaat voornamelijk als refugium of uitwijkplaats voor heiderestanten. Langs open bouwland wordt naast fragmenten met Struikheide een schrale zij- of middenbermflora aangetroffen met onder meer Duizendblad, Brem, en Gewone Wederik. Natte dreven zijn ideaal voor de ontwikkeling van pioniersvegetaties. Beschaduwing, onder water staande wielsporen, betreding en omwoeling scheppen voor veel mossorten de ideale voorwaarden om er te kunnen groeien.

Het Kallekesbos en het Kapellebos (omgeving van Burkel) behoorde eveneens tot het Maldegemveld en kende dezelfde evolutie als het Drongengoedbos. Men heeft er dezelfde boomsoorten: eikenbos, oudere naaldhout- en dennenaanplanten. Door de aanwezigheid van de Splenterbeek en de Waarschootbeek komen ook zeer waardevolle alluviale essen en olmenbossen voor.

Beschrijving van het project

Binnen het ontginningsgebied wordt (Maldegemse) klei ontgonnen. Deze is bestemd voor een plaatselijke pottenbakkerij. Bij de ontginning wordt een hydraulische graafmachine gebruikt. Tijdens de ontginning van de klei komen volgende deelprocessen aan bod:

- verwijderen van vegetatie en afgraven van de teelaarde (ongeveer 50 cm) met een graafmachine. Deze wordt ter plaatse gestockeerd.
- eventueel afgraven van de (quartaire) zandlaag (boven klei) vanaf maaiveldniveau door middel van een mobiele graafmachine.
- selectieve afgraving van de typisch voorkomende kleisoorten. Voor het ontginningsgebied gaat dit over Maldegem klei, Lid van Ursel.
- de afgegraven klei wordt op vrachtwagens geladen en afgevoerd naar de steenbakkerij.

Beschrijving van effecten

Wijziging van waterlopen

Door de ontginning worden geen kruisingen gerealiseerd. Geen effect ter hoogte van Habitatrichtlijngebied.

Wijziging waterhuishouding & verdroging

De ontginning kan mogelijk effecten hebben op zeer kwetsbare vegetaties in de ontginningszone, met name aan Wilgenstruweel (0,6ha Sf) en een eutrofe waterplas (0,5ha Ae). Geen effect: beide habitattypes liggen niet in het Habitatrichtlijngebied en komen ook niet in aanmerking als potentieel te beschermen habitatype.

Geluidshinder en rustverstoring voor fauna

De 45 dB(A)-contour bevindt zich op 135 meter, waardoor tijdens de ontginning een verstoorde zone van 17,5

ha ontstaat, waarvan 5,6 ha kwetsbaar en 9,2 ha zeer kwetsbaar. Deze verstoorde zone ligt niet in het habitatrictlijngebied. Geen effect ter hoogte van Habitatrictlijngebied.

Ecotoopverlies

Door de ontginning is er een zeer beperkt vegetatieverlies van een bomenrij van wilgen (0,01ha). Geen effect ter hoogte van Habitatrictlijngebied: het habitattype ligt niet in het Habitatrictlijngebied en komt ook niet in aanmerking als potentieel te beschermen habitattype.

Versnippering

Het ontginningsgebied ligt overeenkomstig de signaalkaart natuurnetwerk (Defloor et al., 2001) in overgangsgebied met nauwelijks waardevolle ecotopen. Verwaarloosbaar (geen) effect.

Beoordeling van de significantie van de impact

Volgende negatieve effecten ten aanzien van het habitatrictlijngebied worden als significant beschouwd:

Geen

Volgende milderende maatregelen worden opgelegd bij uitvoering van het project ter bescherming van het Habitatrictlijngebied:

Geen

Significantie effecten na toepassen milderende maatregelen/randvoorwaarden:

Er wordt geen significante impact verwacht ten aanzien van het habitatrictlijngebied Bossen & heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel.

8 Afwegingskader

8.1 Milieueffecten per discipline

In de vorige paragrafen werd een beoordeling gegeven van verschillende milieueffecten. In de volgende tabel worden deze milieueffecten ingedeeld in verschillende disciplines. Ook wordt aangegeven op welke manier de effectbeoordeling werd uitgevoerd. Hierbij kunnen volgende aspecten onderscheiden worden:

- methodologie van de beoordeling (Analytisch, Kwetsbaarheidsbenadering),
- effectuitdrukking (Kwantitatief, semikwantitatief, Kwalitatief),
- eenheid (ha, km, aantal, ---/+++ , ...),
- kosten (K) of baten (B).

discipline	EFFECT	MCA			
		methodologie (A, K)	uitdrukking (Qt, sQt, Ql)	eenheid	kosten (K) & Baten (B)
BODEM	beschikbare kleireserves	A	Qt	m ³	B
WATER	beschermingszones waterwingebieden	K	Qt	ha	K
	grondwaterkwetsbaarheid	K	sQt	ha	K
	risicozones overstromingsgebieden	K	sQt	ha	K
	wijziging waterloop	K	sQt	m	K
	daling GW-tafel door bemaling	A	sQt	ha	K
FAUNA & FLORA	speciale beschermingszones (habitat- & vogelrichtlijn)	A	Qt	ha	K
	VEN & IVON	A	sQt	ha	K
	natuurreservaten	A	Qt	ha	K
	bosgebieden	A	Qt	ha	K
	verdroging vegetatie	K	sQt	ha	K
	geluidshinder	K	sQt	ha	K
	ecotoopverlies	K	sQt	ha	K
LANDSCHAP	bersnippering	K	sQt	ha	K
	beschermde landschappen,...	A	Qt	ha	K
	ankerplaatsen	A	Qt	ha	K
	aantasting erfgoedwaarden	A	sQt	ha	K
MENS	impact landschapsstructuur	A	sQt	ha	K
	geluidshinder	A	Qt	aantal	K
	verlies woon-, werk- & recreatieve functies	A	sQt	ha	K
	ruimtelijk-structureel effect op land- en tuinbouw	A	sQt	ha	K
	milieukost intern transport	A	Qt	km	K
	verkeershinder / leefbaarheid	A	Qt	aantal	K

8.2 Multicriteria-analyse

De effectscores, zoals berekend bij de verschillende milieueffecten (en gebundeld in disciplines), werden ingevoerd voor de modelmatige multicriteria-analyse (MCA). Bij het basisresultaat werd een rangschikking opgesteld op basis van gelijke gewichtstoekenning (20%) per discipline (zie figuur hierna) als bij ongelijke gewichtstoekenning (1 discipline krijgt een gewicht van 50% en de rest werd evenredig verdeeld) in geval van de visies (zie figuur hierna).

8.2.1 Afweging alternatieven via MCA

Het basisresultaat van de MCA (elke discipline krijgt een gelijk gewicht van 20%), wordt weergegeven in onderstaande figuur. Het ontginningsgebied met de hoogste score volgens de multicriteria-analyse scoort het hoogst voor milieueffecten.

In deze MCA-analyse wordt getracht om per zone te werken, aangezien niet zozeer de locatievoorstellen van Kortemark beoordeeld moeten worden tegenover de locatievoorstellen van bijvoorbeeld Egem, maar binnen de zone Kortemark de meest gunstige uitbreidingszone gevonden moet worden.

Zone Drongengoedbos

Voor de ontginning van Maldegemklei werd slechts één ontginningsvoorstel afgebakend. Globaal genomen zijn de effecten op mens en landschap gunstig (in vergelijking met de andere zones). Ondanks de kleine oppervlakte van het gebied zijn de effecten op fauna & flora en water vrij hoog. De kleireserve van het gebied is klein.

Zone Kortemark

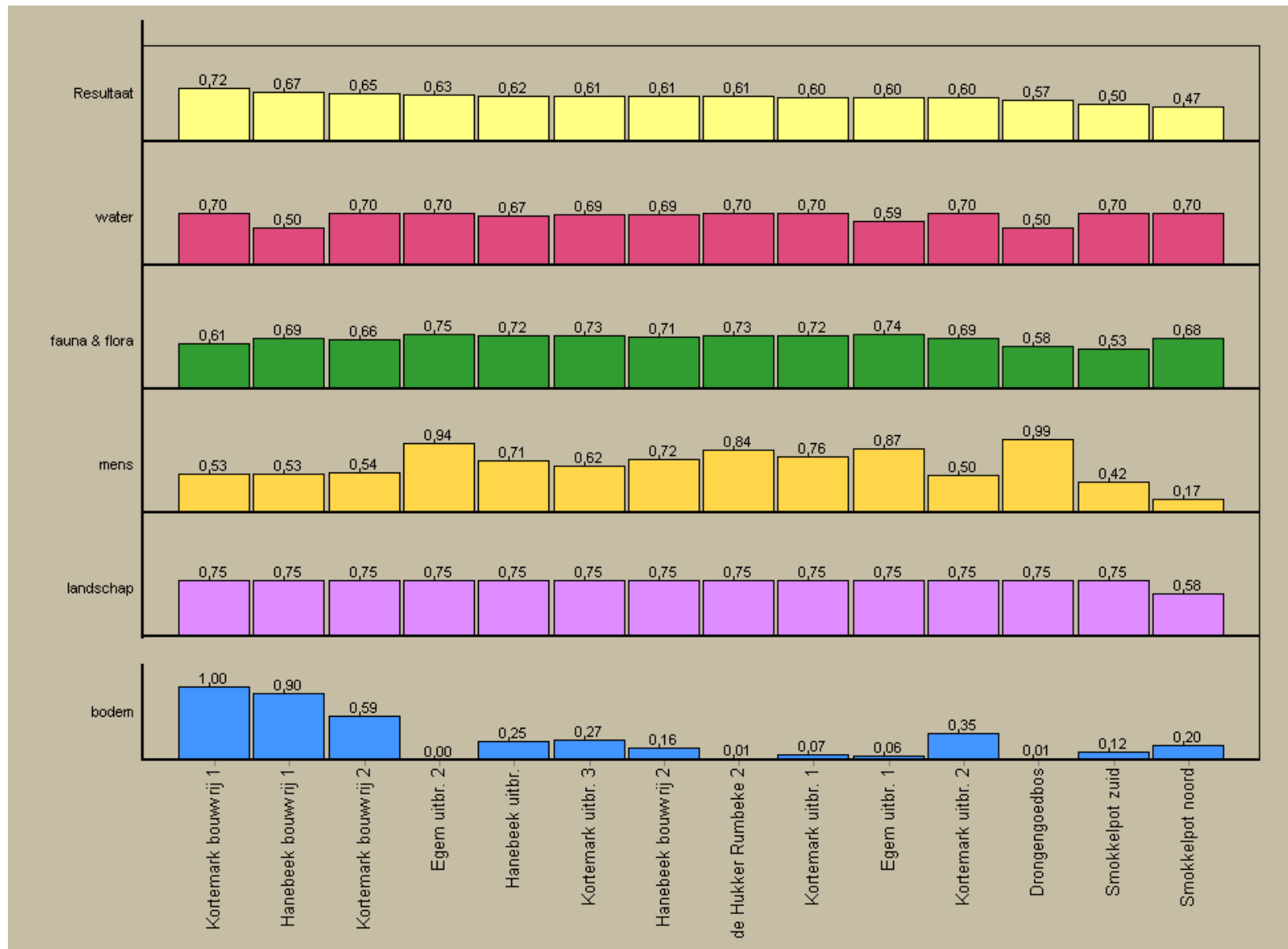
Tot deze zone behoren zowel de 3 uitbreidingszones Kortemark als de 2 bouwvrije zones Kortemark.

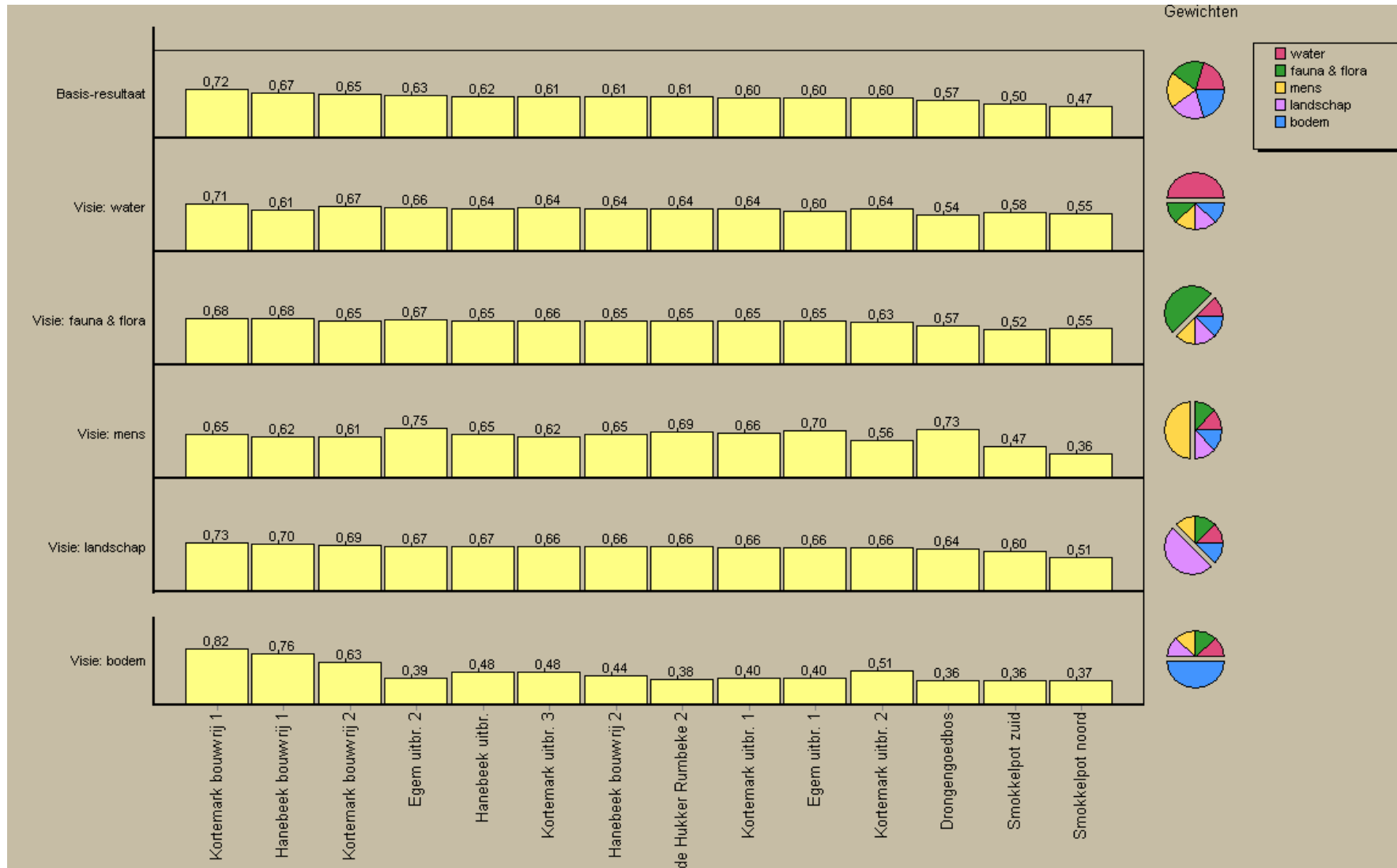
Globaal genomen scoort Kortemark bouwvrij 1 het best, gevolgd door Kortemark bouwvrij 2. Kortemark uitbreiding 1 en uitbreiding 2 krijgen een gelijke (en laagste) score. Kortemark uitbreiding 3 krijgt een iets hogere score.

Als we kijken naar de disciplines, dan scoren alle zones te Kortemark (vrijwel) gelijkwaardig voor de discipline *water* en *landschap*. Voor de discipline *fauna & flora* scoren de uitbreidingszones hoger dan de bouwvrije zones (nadelig is voornamelijk geluidsverstoring). Voor de discipline *mens* wordt vooral Kortemark uitbreiding 1 gunstig beoordeeld. De andere uitbreidingszones en de bouwvrije zones doen het minder goed (belangrijke factoren zijn het interne transport, geluidshinder en ruimtelijk-structurele effecten op landbouw). De bouwvrije zones bezitten een zeer hoge kleireserve (discipline *bodem*), wat hun globale gunstige score verklaart.

Voor de uitbreidingszones kan geen voorkeur uitgesproken worden voor één locatie. De bouwvrije zone 1 scoort wel hoger dan de bouwvrije zone 2.

Weergave van het basisresultaat van de MCA (elke discipline krijgt een gelijk gewicht van 20%)

Zone Egem

In deze zone worden de twee uitbreidingszones vergeleken.

Egem uitbreiding 2 scoort globaal het best ten opzichte van Egem uitbreiding 1. De verschillen tussen de voorstellen zijn echter vrij gering.

Binnen de discipline *fauna & flora* en *landschap* worden de locaties gelijk beoordeeld. Binnen de discipline *water* en *mens* komt de beoordeling overeen met de globale beoordeling, waarbij de uitbreidingszone 2 geen invloed heeft op wijziging waterlopen en de grondwaterkwetsbaarheid. De ruimtelijk-structurele effecten op landbouw en effecten op geluidshinder zijn ook gering (voornamelijk omwille van de geringe oppervlakte van deze uitbreidingszone). Hoewel de kleireserve van de uitbreidingszone 2 gering is (zie discipline *bodem*), scoort dit voorstel globaal het best.

Zone De Hukker/Oude Roodbaard

Voor de zone De Hukker/Oude Roodbaard werd slechts één ontginningsvoorstel afgebakend, met name De Hukker uitbreidingszone. Globaal genomen zijn de effecten op water, fauna & flora, mens en landschap gunstig (in vergelijking met de andere zones). De kleireserve van het gebied is echter beperkt.

Zone Hanebeek

In deze zone worden de uitbreidingszone Hanebeek en de 2 bouwvrije zones vergeleken.

Hanebeek bouwvrij 1 scoort globaal het best. Hanebeek uitbreiding en Hanebeek bouwvrij 2 krijgen een lagere en onderling gelijkaardige score.

Binnen de discipline *water* zorgen vooral de effecten door wijziging van waterlopen (o.a. de Hanebeek) voor onderscheiding. Hierbij zijn de geringste effecten bij Hanebeek uitbreiding en Hanebeek bouwvrij 2. Binnen de discipline *fauna & flora* en *landschap* zijn de onderlinge verschillen vrij gering. Bij de discipline *mens* krijgt Hanebeek bouwvrij 1 een lage score ivm de andere locatievoorstellen. Oorzaak zijn de hogere effecten op geluidshinder en ruimtelijk-structurele effecten voor de landbouw. Toch scoort dit voorstel globaal het best, voornamelijk door zijn aanzienlijke kleireserve.

Het gebied is gelegen in de frontzone van WO I. In functie hiervan is het aangewezen dat de meest relevante zones (met inbegrip van voldoende buffers) gevrijwaard blijven en niet worden ontgonnen.

Zone Smokkelpot

Het globale resultaat spreekt een voorkeur uit voor Smokkelpot zuid ten opzichte van Smokkelpot noord.

Binnen de discipline *water* zijn de effecten gelijk. Door het geringere biotoopverlies worden in de discipline *fauna & flora* geringere effecten genoteerd voor Smokkelpot noord. Maar zowel voor de discipline *mens* en *landschap* scoort Smokkelpot zuid terug gevoelig beter.

Merk eveneens op dat deze ontginningszones globaal genomen lager scoren dan de andere zones van de Ieperse klei.

8.2.2 Afweging alternatieven met behulp van verschillende “visies”

In de eerste figuur op de pagina's hiervoor wordt het resultaat van de MCA in eerste instantie weergegeven met voor elk van de disciplines een gelijk gewicht van 20%. Dit komt overeen met het basisresultaat. Indien men nu vanuit een zekere maatschappelijke opvatting of vraag aan een bepaalde discipline een groter belang hecht, krijgt deze een hoger afwegingsgewicht. Bij de afweging van de verschillende visies wordt een gewicht van 50% toegekend aan één discipline en de overige 50 % wordt evenredig verdeeld over de andere 4 disciplines.

Globaal gezien doen er zich verschuivingen voor naar beste score bij de onderlinge vergelijking van de locatiealternatieven. De invloed van de verschillende visies blijft echter over het algemeen beperkt of heeft nauwelijks of geen invloed op de voorkeur voor verschillende locaties.

9 Gebiedssynthese

9.1 Drongengoedbos (OVL028)

Eigenschappen

Bestaand ontginningsgebied

Oppervlakte: 4,3 ha

Delfstoffen: klei (Maldegem)

Ruimtelijke afweging

Het betreft een bestaand ontginningsgebied waar momenteel reeds Maldegemklei wordt ontgonnen voor een plaatselijke pottenbakkerij. Sommige zones (ten noorden van huidige afbakening) zijn al ontgonnen en er werd een nabestemming bos ontwikkeld (waterplassen en ontwikkeling moerasbos). Ruimtelijk sluit het gebied aan bij deze oudere kleiontginningen.

De ontginningszone is overeenkomstig de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos (2005) opgenomen in de zone Groot Burkel (42.5), waarin het behoud en de versterking van een mozaïeklandschap met ruimte voor grondgebonden landbouw, grasland- en bosontwikkeling worden vooropgesteld.

Een nabestemming bos (overeenkomstig Gewestplan) leidt dan ook tot een versterking van dit mozaïeklandschap.

Milieuhaalbaarheid

Ontginning van het ontginningsgebied is haalbaar mits rekening gehouden wordt met volgende aanbevelingen:

- mildering van eventuele verdroging van kwetsbare vegetaties (wilgenstruweel en waterplas) door retourbemaling of schermwand (het verdrogingseffect van de waterplas kan opgevolgd worden door het peil van het water te controleren);
- verder onderzoek naar geluidshinder en rustverstoring voor fauna;
- er worden geen woningen verstoord;
- afgraven van teelaarde in aanwezigheid van archeoloog en archeologisch vooronderzoek.

9.2 Smokkelpot Zuid (WVL070)

Eigenschappen

Reserve-ontginningsgebied

Oppervlakte: 20,8 ha

Delfstoffen: magere klei (1.250.000 m³ baksteenklei / Moenklei)

Ruimtelijke afweging

Het betreft een nog niet ontgonnen gebied, behorend tot het delfstoffengebied Dakpannen- en baksteenklei van Kortrijk.

Het ontginningsgebied is aangeduid als reservegebied voor ontginning met nabestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Het gebied wordt voornamelijk voor landbouwkundige doeleinden gebruikt (geheel gebied met (zeer) hoge waarde).

Ruimtelijk-structureel is een ontginning van het gebied inpasbaar, mits nabestemming landschappelijke waardevol agrarisch gebied.

Milieuhaalbaarheid

Ontginning van het ontginningsgebied is haalbaar mits rekening gehouden wordt met volgende aanbevelingen:

- mildering van eventuele verdroging van kwetsbare vegetaties (meidoornhoutkant) door retourbemaling of schermwand;
- aanleg geluidsbermen en ontginning uitsluitend overdag, als milderende maatregel voor de verstoring van woningen;
- bij afvoer is kruising van Rollegemknok een negatief punt, verder bewoning langs Rollegemseweg en Marionetten;
- verder onderzoek naar geluidshinder en rustverstoring voor fauna;
- gewijzigde perimeter van het ontginningsgebied met behoud van de meidoornhoutkant & hoogstamboomgaard;
- gewijzigde perimeter van het ontginningsgebied met behoud van het soortenrijk grasland (berm autosnelweg);
- behoud van enkele (zeer) waardevolle biotopen in randzone voor behoud/versterking ecologisch verbindingsgebied;
- nabestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied;
- gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met gedeeltelijk behoud van bebouwing (0,3 ha).

9.3 Smokkelpot Noord (WVL071)

Eigenschappen

Reserve-ontginningsgebied

Oppervlakte: 29,9 ha

Delfstoffen: magere klei (2.100.000 m³ baksteenklei / Moenklei)

Ruimtelijke afweging

idem als Smokkelpot Zuid

Milieuhaalbaarheid

Ontginning van het ontginningsgebied is haalbaar mits rekening gehouden wordt met volgende aanbevelingen:

- mildering van eventuele verdroging van kwetsbare vegetaties (waterplas en elzenhoutkant) door retourbemaling of schermwand (het verdrogingseffect ter hoogte van de waterplas kan opgevolgd worden door het peil van het water op te volgen);
- aanleg geluidsbermen en ontginning uitsluitend overdag, als milderende maatregel voor de verstoring van woningen;
- bij afvoer is kruising van Rollegemknok een negatief punt, verder bewoning langs Rollegemseweg en Marionetten;
- verder onderzoek naar geluidshinder en rustverstoring voor fauna;
- afgraving teelaarde in aanwezigheid van archeoloog en archeologisch vooronderzoek;
- nabestemming landschappelijk waardevol agrarisch gebied;
- gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met behoud van bebouwing;

9.4 De Hukker (WVL014)

Eigenschappen

Uitbreiding bestaand ontginningsgebied (begrenzing van bestaand ontginningsgebied zou best samenvallen met natuurlijke begrenzing zoals wegen en beschikbare open ruimte)

Oppervlakte: 3,3 ha

Delfstoffen: opportuniteit

Ruimtelijke afweging

Het gebied wordt voornamelijk voor landbouwkundige doeleinden gebruikt (geheel gebied met zeer hoge waarde). Het gebied is weerhouden binnen de GAS als agrarisch gebied. Overeenkomstig het gewestplan is het agrarisch gebied. Ruimtelijk-structureel is een ontginning van het gebied inpasbaar, mits nabestemming agrarisch gebied.

Milieuhaalbaarheid

Ontginning van het ontginningsgebied is haalbaar mits rekening gehouden wordt met volgende aanbevelingen:

- aanleg geluidsbermen en ontginning uitsluitend overdag, als milderende maatregel voor de verstoring van woningen;
- bewoning langs Moorseelsesteenweg waarlangs afvoer gebeurt;
- verder onderzoek naar geluidshinder en rustverstoring voor fauna;
- nabestemming agrarisch gebied;
- gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met behoud van bebouwing;

9.5 Kortemark uitbreiding 1, 2 & 3 (WVL010a, b & c)

Eigenschappen

Nieuw ontginningsgebied

Oppervlakte: 10,2 ha / 22,0 ha / 16,8 ha

Delfstoffen: vette klei (100.000 / 830.000 / 604.000 m³) & magere klei (700.000 / 2.935.000 / 2.258.000 m³)

Ruimtelijke afweging

Het gebied wordt vrijwel enkel voor landbouwkundige doeleinden gebruikt (geheel gebied met zeer hoge waarde). Het gebied is weerhouden binnen de GAS als agrarisch gebied. Overeenkomstig het gewestplan is het agrarisch gebied. Ruimtelijk-structureel is een ontginning van het gebied inpasbaar, mits nabestemming agrarisch gebied.

Bijzonder Oppervlakedelfstoffenplan Klei van Ieper & Maldegemklei

Voor uitbreiding 2: een aanpassing van de ontginningsperimeter ter hoogte van de bestaande hoeve (NW) is aangewezen. Voor uitbreiding 3: het centrale deel is overeenkomstig de GAS structureel aangetast (en als dusdanig uit te sluiten uit de GAS). Door een nabestemming agrarisch gebied te nemen, kan deze structurele aantasting terug gemilderd worden.

Milieuhaalbaarheid

Ontginning van het ontginningsgebied is haalbaar mits rekening gehouden wordt met volgende aanbevelingen:

- verlegging van Speybeek (30 m) vóór aanvang ontginning of ontginnen tot op zekere afstand van de waterloop (uitbreiding 3);
- aanleg geluidsbermen en ontginning uitsluitend overdag, als milderende maatregel voor de verstoring van woningen;
- bewoning langs enkele straten waarlangs afvoer gebeurt;
- verder onderzoek naar geluidshinder en rustverstoring voor fauna;
- gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met behoud van bebouwing (uitbreiding 2 & 3);
- nabestemming agrarisch gebied.

9.6 Kortemark bouwvrij 1 & 2 (WVL010d & e)

Eigenschappen

Nieuw ontginningsgebied

Oppervlakte: 71,2 ha / 41,9 ha

Delfstoffen: -

Ruimtelijke afweging

Het gebied wordt exclusief voor landbouwkundige doeleinden gebruikt (met hoge/zeer hoge waarde). Het gebied is weerhouden binnen de GAS als agrarisch gebied.

In het kader van mogelijke ontginning op langere termijn wenst men het gebied bouwvrij te behouden. Door de agrarische bestemming (gewestplan) is dit realiseerbaar. Bij eventuele ontginning dient een agrarische nabestemming gekozen te worden.

Voor bouwvrij 2: in het NW is een gering deel gelegen in een goedgekeurd BPA, waar een aanpassing van de ontginningsperimeter dan ook aan te raden is.

Milieuhaalbaarheid

Ontginning van het ontginningsgebied is haalbaar mits rekening gehouden wordt met volgende aanbevelingen:

- mildering van eventuele verdroging van kwetsbare vegetaties (veedrinkpoel) door retourbemaling of schermwand (het verdrogingseffect ter hoogte van de drinkpoel kan opgevolgd worden door het peil van het water op te volgen) (bouwvrij 1);
- aanleg geluidsbermen en ontginning uitsluitend overdag, als milderende maatregel voor de verstoring van woningen;
- verder onderzoek naar geluidshinder en rustverstoring voor fauna;
- nabestemming agrarisch gebied.

9.7 Egem uitbreiding 1 & 2 (WVL012a & b)

Eigenschappen

Nieuw ontginningsgebied

Oppervlakte: 9,0 ha / 0,2 ha

Delfstoffen: magere klei (674.000 m³) & zand (124.000 m³)

Ruimtelijke afweging

Uitbreiding 1

Het gebied wordt vrijwel enkel voor landbouwkundige doeleinden gebruikt (geheel gebied met matige waarde). Het gebied is weerhouden binnen de GAS als agrarisch gebied. Overeenkomstig het gewestplan is het agrarisch gebied. Tevens is een BPA voor het gebied opgesteld.

Ruimtelijk-structureel is een ontginning van het gebied inpasbaar, mits nabestemming agrarisch gebied.

De Roobeek (O) ter hoogte van van Hurselhoek is aangeduid als natuurverbindingsgebied. Voor deze waterloop worden een landschappelijke opwaardering van de beekvallei en het versterken van de verbindende ecologische functie voorgesteld. De hoofdfunctie kan behouden blijven, maar vrijwaart voldoende ruimte voor het realiseren van een landschappelijke en ecologische basiskwaliteit die de verbindende natuurfunctie mee ondersteunt. Een omlegging is voor aanvang van de ontginning vermoedelijk moeilijk realiseerbaar (door vrij steile topografie), zodat best gekozen wordt voor een aanpassing van de ontginningsperimeter langs de Roobeek (de oostelijke zone wordt dan uit de ontginningszone geweerd).

Bijzonder Oppervlaktedelfstoffenplan Klei van Ieper & Maldegemklei

Uitbreiding 2

Het gebied wordt voor landbouwkundige doeleinden gebruikt, maar valt buiten de GAS. Overeenkomstig het gewestplan is het industriegebied. Tevens is een BPA voor het gebied opgesteld.

Ruimtelijk-structureel is een ontginning van het gebied inpasbaar, mits nabestemming industriegebied.

Milieuhaalbaarheid

Ontginning van het ontginningsgebied is haalbaar mits rekening gehouden wordt met volgende aanbevelingen:

- verleggen van Roobeek/Vuilhoekbeek (600 m) en Stampkotbeek (45 m) vóór aanvang ontginning of ontginnen tot op zekere afstand van de waterloop (uitbreiding 1);
- aanleg geluidsbermen en ontginning uitsluitend overdag, als milderende maatregel voor de verstoring van woningen;
- verder onderzoek naar geluidshinder en rustverstoring voor fauna;
- gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met behoud van bebouwing (uitbreiding 1);
- nabestemming agrarisch gebied (uitbreiding 1).

9.8 Hanebeek uitbreiding 1 & 2 (WVL023a)

Eigenschappen

Nieuw ontginningsgebied

Oppervlakte: 21,2 ha

Delfstoffen: vette klei (2.661.000 m³) & zand (1.011.000 m³)

Ruimtelijke afweging

Het gebied wordt exclusief voor landbouwkundige doeleinden gebruikt (geheel gebied met zeer hoge waarde). Het gebied is weerhouden binnen de GAS als agrarisch gebied. Overeenkomstig het gewestplan is het agrarisch gebied.

Ruimtelijk-structureel is een ontginning van het gebied inpasbaar, mits nabestemming agrarisch gebied.

Voor de Hanebeek dient een bufferzone voorzien te worden in het zuidelijke deel van het ontginningsgebied (zie ook Hanebeek WVL023).

Milieuhaalbaarheid

Ontginning van het ontginningsgebied is haalbaar mits rekening gehouden wordt met volgende aanbevelingen:

- verleggen van Zonnebeek (200 m) vóór aanvang ontginning of ontginnen tot op zekere afstand van de waterloop;
- aanleg geluidsbermen en ontginning uitsluitend overdag, als milderende maatregel voor de verstoring van woningen;
- bewoning langs Ieperstraat waarlangs afvoer gebeurt;
- verder onderzoek naar geluidshinder en rustverstoring voor fauna;
- gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met behoud van bebouwing (uitbreiding 1);
- Het gebied is gelegen in de frontzone van WO I. In functie hiervan is het aangewezen dat de meest relevante zones (met inbegrip van voldoende buffers) gevrijwaard blijven en niet worden ontgonnen;
- nabestemming agrarisch gebied.

9.9 Hanebeek bouwvrij 1 & 2 (WVL023b & c)

Eigenschappen

Nieuw ontginningsgebied

Oppervlakte: 64,4 ha / 14,1 ha

Delfstoffen: -

Ruimtelijke afweging

Het gebied exclusief voor landbouwkundige doeleinden gebruikt (geheel gebied met zeer hoge waarde). Het gebied is weerhouden binnen de GAS als agrarisch gebied. Overeenkomstig het gewestplan is het agrarisch gebied.

In het kader van mogelijke ontginning op langere termijn wenst men het gebied bouwvrij te behouden. Door de agrarische bestemming (gewestplan) is dit realiseerbaar. Bij eventuele ontginning dient een agrarische nabestemming gekozen te worden.

Voor de Hanebeek dient een bufferzone voorzien te worden in het noordelijke deel van het ontginningsgebied (zie ook Hanebeek WVL023).

Milieuhaalbaarheid

Ontginning van het ontginningsgebied is haalbaar mits rekening gehouden wordt met volgende aanbevelingen:

Bijzonder Oppervlakedelfstoffenplan Klei van Ieper & Maldegemklei

- verleggen van Martjevaart (650 m) en Verlorenhoekbeek (500 m) vóór aanvang ontginning of ontginnen tot op zekere afstand van de waterloop (bouwvrij 1);
- verleggen van Zonnebeek (70 m) vóór aanvang ontginning of ontginnen tot op zekere afstand van de waterloop (bouwvrij 2);
- aanleg geluidsbermen en ontginning uitsluitend overdag, als milderende maatregel voor de verstorende werking van woningen;
- verder onderzoek naar geluidshinder en rustverstoring voor fauna;
- gewijzigde perimeter aan de rand van het ontginningsgebied met behoud van bebouwing (bouwvrij 2);
- Het gebied is gelegen in de frontzone van WO I. In functie hiervan is het aangewezen dat de meest relevante zones (met inbegrip van voldoende buffers) gevrijwaard blijven en niet worden ontgonnen;
- nabestemming agrarisch gebied (uitbreiding 1).

10 Algemene Conclusie

10.1 Locatiealternatievenonderzoek

De afweging tussen de verschillende locatievoorstellen en de voorstellen met betrekking tot de bestaande ontginningsgebieden die deel uitmaakten van het locatiealternatievenonderzoek, zijn gebaseerd op volgende elementen:

- Milieueffectrapportage op plan-MERniveau
- Landbouwgevoeligheidsanalyse
- Passende beoordeling
- Watertoets
- Ruimtelijke afweging

Op basis van al deze elementen en rekening houdende met alle gebiedsgerichte adviezen van de bevoegdheidsdomeinen Milieu, Landbouw, Ruimtelijke Ordening, Onroerend Erfgoed, Openbare Werken, Economie en Natuurlijke Rijkdommen die in een advies van de ambtelijke stuurgroep werden gebundeld, kunnen de bestaande ontginningsgebieden en locatievoorstellen worden ingedeeld zoals opgenomen in onderstaande tabel:

Locatievoorstellen	Voorstel Nabestemming	Advies of bijkomende opmerkingen
Bestaande ontginningsgebieden die een andere bestemming mogen krijgen		
Vossenberg Hooglede 24,06 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied: 'Recreatie' voor het gebied van het domein Vossenberg met voor de plas een overdruk natuurverweving en voor de rest van het gebied 'Landbouw'. Een bevestiging van het bestaande feitelijke gebruik. 	
Hagebos Langemark- Poelkapelle & Ieper 22,9 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Landbouw' • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied: voorstel om de bestaande nabestemming 'Landbouw' om te zetten naar de effectieve bestemming 	
Amerika Wervik 10 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Landbouw' • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied: voorstel om de bestaande nabestemming 'Landbouw' 	

	om te zetten naar de effectieve bestemming	
Buisputten Maldegem 4,6 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Landbouw' • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied: 'Groen' met mogelijkheid tot sanering van voormalige stortplaats 	
Bergkapel Lendeledede 25,6 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Bos' • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied: 'Bos' met 'Recreatie' als medegebruik 	
Markesteen Aalbeke Kortrijk 25,49 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Landbouw' • Voorstel te schrappen ontginningsgebied: voorstel om de bestaande nabestemming 'Landbouw' om te zetten naar de effectieve bestemming 	
Bestaande ontginningsgebieden waarvoor een verdieping wordt voorgesteld		
Kortemark Kortemark 34,3 ha Verdieping tot max. 50 m, afhankelijk van uitbreiding aan de oppervlakte en van de stabiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' • Voorstel nieuwe nabestemming 'Landbouw' 	Grenscorrecties gevraagd door Landbouw
Egem Pittem 75,6 ha, waarvan voor 68,2 ha een verdieping tot max. 50 m, afhankelijk van uitbreiding aan de oppervlakte en van de stabiliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' • Voorstel nieuwe nabestemming: 'Groen' met 'Recreatie' als medegebruik 	Grenscorrecties gevraagd door Landbouw
Vinkhoek Oostrozebeke 10,15 ha Onderzoek op project-MER niveau moet uitwijzen hoe diep kan ontgonnen worden	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Groengebied' • Voorstel om de bestaande nabestemming 'Groengebied' te behouden 	Impact op Landbouw niet onderzocht omdat het een bestaand uitbreidingsgebied van ontginningsgebied is volgens het gewestplan. Krijgt ongunstig advies vanuit Landbouw
Oude Roodbaard Roeselare 24,4 ha Verdieping van 8 m naar 15 m	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan en APA van 29 april 1991 'Landbouw' • Voorstel nieuwe nabestemming: 'Groen' met 'Recreatie' als medegebruik 	Zeker grenscorrecties gevraagd door Landbouw
Hanebeek Zonnebeke 52,3 ha Verdieping (>25 m) is afhankelijk van de	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' • Voorstel nieuwe nabestemming: 	<ul style="list-style-type: none"> • Gunstig voor Natuur op voorwaarde dat de Hanebeek behouden blijft • Er dient rekening gehouden te worden met de ligging van het

uitbreiding aan de oppervlakte. Nader te onderzoeken, ook i.f.v. de stabiliteit	'Gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut' met bepaalde gebieden 'Natuur', namelijk gekoppeld aan de Hanebeek als natte natuurverbinding of natuurgebied	gebied in de frontzone van WO I
Bestaande ontginningsgebieden en bestaande reserve-ontginningsgebieden waarvoor een herschikking wordt voorgesteld		
Egem Pittem 75,6 ha, waarvan 7,46 ha geschrapt mogen worden	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan voor te schrappen ontginningsgebied 'Landbouw' en 'Bedrijvigheid' • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied: voorstel om de bestaande nabestemming 'Landbouw' (5,55 ha) en 'Bedrijvigheid' (1,91 ha) om te zetten naar de effectieve bestemming 	
Drongengoedbos Maldegem 15 ha, waarvan 10,7 ha geschrapt mogen worden	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Bos' • Voorstel nabestemming te behouden ontginningsgebied (4,3 ha): voorstel om de bestaande nabestemming 'Bos' te behouden • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied (10,7 ha): voorstel om de bestaande nabestemming 'Bos' deels om te zetten naar de effectieve bestemming (5,46 ha), en deels naar 'Landbouw' rekening houdende met de aanwezige landbouw (5,19 ha) 	<ul style="list-style-type: none"> • Gunstig advies • Ontginning in functie van plaatselijke pottenbakkerij
Vinkhoek Oostrozebeke 7,57 ha Omzetting van een reservegebied naar effectief ontginningsgebied Onderzoek op project-MER niveau moet uitwijzen hoe diep kan ontgonnen worden voor het ganse gebied van 17,7 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan 'Natuurgebied' • Voorstel om de bestaande nabestemming 'Natuurgebied' te behouden 	Impact door Landbouw niet onderzocht omdat het een bestaand uitbreidingsgebied van ontginningsgebied is volgens het gewestplan. Krijgt ongunstig advies vanuit Landbouw
Ketelberg Meulebeke 29,43 ha, waarvan 4,48 ha geschrapt mogen worden	<ul style="list-style-type: none"> • Bestaande nabestemming op gewestplan en BPA van 5 juni 1995 'Groengebied' en 'Bedrijvigheid' • Voorstel nabestemming te behouden ontginningsgebied (24,95 ha): voorstel om de bestaande nabestemming 'Groengebied' te behouden • Voorstel bestemming te schrappen ontginningsgebied (4,48 ha): voorstel om de bestaande nabestemming 'Bedrijvigheid' om te zetten naar de effectieve bestemming 	Door Natuurlijke Rijkdommen wordt opgemerkt dat het, voor wat het overblijvende deel betreft, gaat om een "opportuiniteitsgebied" vanuit het oogpunt van bevoorrading
Smokkelpot Noord	• Bestaande nabestemming volgens	• Landbouweffectenrapportage is

<p>Kortrijk 29,9 ha Omzetting van een reservegebied naar effectief ontginningsgebied, verdeeld in drie fasen</p>	<p>gewestplan 'Landschappelijk waardevolle agrarisch gebied'</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorstel nieuwe nabestemming 'Groen' en 'Recreatie'. Landschapspark aansluitend bij stadsrandbos. 	<p>volgens Landbouw onontbeerlijk, voorafgaand aan het afleveren van de vergunningen tot ontginning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Smokkelpot Zuid blijft reserve-ontginningsgebied
<p>Locatievoorstellen tot uitbreiding van bestaande ontginningsgebieden waarvoor, na grenscorrecties aan de hand van de landbouwgevoeligheidsanalyse, een consensus werd bereikt in de ambtelijke stuurgroep</p>		
<p>Egem Pittem 68,2 ha Uitbreiding met 4,92 ha, uitbreiding 1 (4,68 ha) en uitbreiding 2 (0,24 ha)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Huidige bestemming op gewestplan van uitbreiding 'Landbouw' • Voorstel nabestemming 'Groen' of 'Bos' 	<ul style="list-style-type: none"> • Bij heropvulling plaatselijk ook tot onder het maaiveld, waardoor ook natte natuurelementen kunnen ontwikkeld worden • Een BPA voorziet een strook voor landbouw met bouwverbod in het gedeelte waarop de uitbreiding is voorzien. Hiermee moet rekening gehouden worden bij de opmaak van het RUP dat volgt op het bijzonder oppervlakedelfstoffenplan.
<p>De Hukker Roeselare 24,68 ha Uitbreiding met 3,3 ha</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Huidige bestemming op gewestplan van uitbreiding 'Landbouw' • Uitbreiding is opgenomen in het door de Vlaamse Regering op 21 november 2008 definitief goedgekeurd gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'afbakening regionaal stedelijk gebied Roeselare' met als nabestemming 'Bos' (Stadsrandbos Roeselare) voor het volledige ontginningsgebied 	<ul style="list-style-type: none"> • Door Natuurlijke Rijkdommen wordt opgemerkt dat het gaat om een "opportuniteitsgebied" vanuit het oogpunt van bevoorrading
<p>Locatievoorstellen tot uitbreiding van bestaande ontginningsgebieden waarvoor vanuit het bevoegdheidsdomein Landbouw een negatief advies wordt geformuleerd</p>		
<p>Kortemark uitbreiding 1 Kortemark 8,76 ha 1^e fase</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Huidige bestemming op gewestplan van uitbreiding 'Landbouw' • Voorstel nabestemming 'Landbouw' 	<p>De uitbreiding situeert zich in landbouwgebied. De grondgebondenheid van de bedrijven is hier zeer groot.</p>
<p>Kortemark uitbreiding 2 Kortemark 17,11 ha 2^e fase (enkele lijn)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Huidige bestemming op gewestplan van uitbreiding 'Landbouw' • Voorstel nabestemming 'Landbouw' 	<p>De uitbreiding situeert zich in landbouwgebied. De grondgebondenheid van de bedrijven is hier zeer groot.</p>
<p>Kortemark uitbreiding 3 Kortemark 15,19 ha 3^e fase (dubbele lijn)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Huidige bestemming op gewestplan van uitbreiding 'Landbouw' • Voorstel nabestemming 'Landbouw' 	<p>De uitbreiding situeert zich in landbouwgebied. De grondgebondenheid van de bedrijven is hier zeer groot.</p>
<p>Hanebeek uitbreiding Zonnebeke & Langemark- Poelkapelle 20,2 ha Ook verdieping</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Huidige bestemming op gewestplan van uitbreiding 'Landbouw' • Voorstel nabestemming 'Landbouw' 	<ul style="list-style-type: none"> • Aanwezigheid van een landbouwbedrijfszetel en bijhorend huiskavel • Uitbreiding ligt in een herbevestigd landbouwgebied zodat de voorstellen moeten worden getoetst aan de

		ruimtelijke doelstellingen voor samenhangende landbouwgebieden <ul style="list-style-type: none"> • Er dient rekening gehouden te worden met de ligging van het gebied in de frontzone van WO I
Locatievoorstellen die als bouwvrij agrarisch gebied worden voorgesteld voor de lange termijn en waarvoor Landbouw een negatief advies formuleert		
Kortemark bouwvrij 1 Kortemark & Hooglede 71,2 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Huidige bestemming op gewestplan 'Landbouw' 	
Kortemark bouwvrij 2 Kortemark & Hooglede 41,9 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Huidige bestemming op gewestplan 'Landbouw' 	
Hanebeek bouwvrij 1 Zonnebeke & Langemark-Poelkapelle 64,4 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Huidige bestemming op gewestplan 'Landbouw' 	
Hanebeek bouwvrij 2 Zonnebeke & Langemark-Poelkapelle 14,1 ha	<ul style="list-style-type: none"> • Huidige bestemming op gewestplan 'Landbouw' 	

10.2 Confrontatie met de behoefte

Het resultaat van het locatiealternatievenonderzoek uit punt 10.1 wordt geconfronteerd met de behoeftecijfers uit punt 2.3.

Voor de Klei van Ieper wordt de behoefte vastgesteld op:

- 199.300 m³/jaar vette klei;
- 307.700 m³/jaar magere klei.

Deze behoeftes zijn gebaseerd op de werkelijke productiegegevens van de verwerkende sectoren (zie tabel 2-7), uitgedrukt in de benodigde hoeveelheid groevevochtige klei, waarbij rekening gehouden werd met een inzet van 10 % aan substituten (schistes en grof zand).

Om binnen de planningshorizon van minimaal 25 jaar van het Oppervlakedelfstoffendecreet, het belang van een bepaald ontginningsgebied of locatievoorstel te kunnen inschatten, wordt de reserve aan vette en/of magere klei in dat gebied gedeeld door de totale jaarlijkse behoefte aan vette respectievelijk magere klei.

Het resultaat van deze oefening wordt weergegeven in onderstaande tabel waarin naast de geschatte reserve in m³ tevens wordt aangegeven wat dit betekent aan ontwikkelingsperspectieven in jaren. Uiteraard worden eerst de bestaande ontginningsgebieden in rekening gebracht om vervolgens deze aan te vullen met de geselecteerde locatievoorstellen, zijnde de gebieden die, na afweging, uit een ruimer aantal locatievoorstellen finaal voorgesteld worden om als nieuw ontginningsgebied te gaan fungeren, opdat voldoende ontwikkelingsperspectieven zouden worden bekomen.

	Vette klei		Magere klei	
	Reserves in m ³	Reserves in jaren	Reserves in m ³	Reserves in jaren
Bestaande ontginningsgebieden, op voorwaarde dat de voorgestelde verdieping wordt gerealiseerd				
Kortemark 34,3 ha	Ca 200.000	Ca 1,0	Ca 300.000	Ca 1,0
Egem Pittem 68,2 ha	/	/	2.254.000	7,3
Vinkhoek Oostrozebeke 10,15 ha	150.000	0,75	/	/
Oude Roodbaard Roeselare 24,4 ha	/	/	434.000	1,4
Hanebeek Zonnebeke 52,3 ha	1.466.500	7,3	1.466.500	4,7
De Hukker Roeselare 24,7 ha	Dit gebied is vanuit het oogpunt van bevoorrading te beschouwen als een opportuniteitsgebied. Zie ook pagina 34 & 37.			
Ketelberg Meulebeke	Vanuit dit gebied worden momenteel geen hoeveelheden meer gecommmercialiseerd. Dit gebied is vanuit het oogpunt van bevoorrading te beschouwen als een opportuniteitsgebied. Zie ook pagina 34.			

25 ha				
SUBTOTAAL	1.816.500	9,05	4.454.500	14,4
Bestaande reserve-ontginningsgebieden die aangeduid worden als effectief ontginningsgebied				
Vinkhoek	112.000	0,55	/	/
Oostrozebeke				
7,57 ha				
SUBTOTAAL	112.000	0,55	0	0
TOTAAL BESTAANDE VOORRAAD	1.928.500	9,6	4.454.500	14,4
Geselecteerde locatievoorstellen als nieuw ontginningsgebied				
Egem uitbreiding 1 en 2	/	/	674.000	2,2
Pittem				
9,2 ha				
De Hukker uitbreiding	Dit gebied is vanuit het oogpunt van bevoorrading te beschouwen als een opportuniteitsgebied. Zie ook pagina 34.			
Roeselare				
3,3 ha				
Kortemark uitbreiding 1	100.000	0,5	700.000	2,3
10,2 ha				
Kortemark uitbreiding 2	830.000	4,2	2.935.000	9,5
22 ha				
Kortemark uitbreiding 3	604.000	3,0	2.258.000	7,3

16,8 ha				
Hanebeek uitbreiding	2.661.000	13,4	/	/
Zonnebeke				
Langemark- Poelkapelle				
21,2 ha				
TOTAAL NIEUWE GEBIEDEN	4.195.000	21,1	6.567.000	21,3
TOTAAL	6.123.500	30,7	11.021.500	35,7

Opgemerkt wordt dat de geschatte reserve in de bestaande ontginningsgebieden gebaseerd is op cijfers van 2006. Ondertussen werd er uiteraard in de bestaande ontginningsgebieden verder ontgonnen. In principe moeten de ontwikkelingsperspectieven overeenkomstig verminderd worden.

Tevens dient opgemerkt te worden dat het belangrijk is om te vermelden dat in het voorliggende bijzonder oppervlakedelfstoffenplan geen rekening is gehouden met de kleibehoeftes die nodig is voor de afwerking van stortplaatsen. Ook hiervoor is een bepaalde behoefte klei nodig. De gebieden die als opportuniteit beschouwd worden kunnen hierin een rol spelen.

Uit bovenstaande tabel blijkt duidelijk het belang van de locatievoorstellen 'Kortemark uitbreidingen' en 'Hanebeek uitbreiding' voor de bevoorradingszekerheid van de vette klei en magere klei, waarbij de vette klei in dit verhaal de beperkende en bepalende grondstof is. Immers, zelfs als de bestaande ontginningsgebieden kunnen uitgediept worden, is er slechts een ontwikkelingsperspectief van 9,6 jaar voor vette klei. Ook voor magere klei worden de minimale ontwikkelingsperspectieven niet gehaald met een reserve voor 14,4 jaar. De geselecteerde locatievoorstellen voor nieuwe ontginningsgebieden zijn dan ook noodzakelijk opdat voldaan zou worden aan de minimaal decretaal voorziene ontwikkelingsperspectieven van 25 jaar.

De resultaten in bovenstaande tabel voor de locatievoorstellen die als nieuw ontginningsgebied worden voorgesteld, zijn gebaseerd op de contouren van deze gebieden zoals deze voorlagen tijdens het openbaar onderzoek. Dit zijn de kaarten die ook in de samenvatting vooraan in het voorliggende bijzonder oppervlakedelfstoffenplan terug te vinden zijn. Het is op basis van deze contouren dat alle effecten onderzocht werden en waarvan de resultaten in het voorliggende bijzonder oppervlakedelfstoffenplan terug te vinden zijn.

Het Oppervlakedelfstoffendecreet bepaalt in artikel 4 dat de bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen een basis vormen voor de sectorale voorstellen inzake ruimtelijke ordening en in artikel 7 dat de bijzondere oppervlakedelfstoffenplannen mee de basis voor de opmaak van de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen met betrekking tot ontginningen vormen. In het uitvoeringsbesluit van het Oppervlakedelfstoffendecreet wordt vervolgens in artikel 4 bepaald dat de Vlaamse Regering samen met de definitieve vaststelling van een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan de nodige maatregelen neemt om over te gaan tot de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor het in het definitief vastgestelde bijzonder oppervlakedelfstoffenplan behandeld

samenhangend oppervlakedelfstoffengebied.

Met het oog op de opmaak van dat gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan en op basis van de ervaringen en moeilijkheden in verband met een vroeger bijzonder oppervlakedelfstoffenplan werden de contouren van de geselecteerde locatievoorstellen uit het voorontwerp ondertussen verder verfijnd. Deze verfijning had onder meer betrekking op het uitsluiten van gebouwen uit ontginningsgebied en, waar mogelijk, op het zoveel mogelijk laten samen vallen van de contouren van de locatievoorstellen met de bestaande perceelsgrenzen. Het aanbrengen van deze verfijningen zou de opmaak van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan met betrekking tot de nieuwe ontginningsgebieden aanzienlijk moeten vergemakkelijken. Voor de bestaande ontginningsgebieden worden de contouren behouden zoals deze op de bestaande ruimtelijke plannen terug te vinden zijn.

Het resultaat van deze verfijning is dat een aantal nieuw voorgestelde ontginningsgebieden kleiner wordt dan hierboven weergegeven. Als gevolg hiervan dalen uiteraard ook de ontwikkelingsperspectieven. In de onderstaande tabel worden de reserves in m³ en jaren weergegeven van de geselecteerde locatievoorstellen met aangepaste contouren zoals beoogt voor het op te maken gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

Verder werd met het oog op de opmaak van dat gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ook al een prioriteitenstelling uitgewerkt. Hiermee wordt aangegeven welke fasen en zones in een ontginningsgebied eerst moeten worden ontgonnen alvorens een volgende fase kan worden aangesneden. Dit past in het kader van zuinig ruimtegebruik door middel van een planmatige en gefaseerde ontginning. Deze prioriteitenstelling is eveneens terug te vinden in onderstaande tabel.

	Vette klei		Magere klei	
	Reserves in m ³	Reserves in jaren	Reserves in m ³	Reserves in jaren
Bestaande ontginningsgebieden, op voorwaarde dat de voorgestelde verdieping wordt gerealiseerd				
SUBTOTAAL	1.816.500	9,05	4.454.500	14,4
Bestaande reserve-ontginningsgebieden die aangeduid worden als effectief ontginningsgebied				
Vinkhoek	112.000	0,55	/	/
Oostrozebeke				
7,57 ha				
SUBTOTAAL	112.000	0,55	0	0
TOTAAL BESTAANDE VOORRAAD	1.928.500	9,6	4.454.500	14,4

Geselecteerde locatievoorstellen als nieuw ontginningsgebied met aangepaste contouren				
Egem uitbreiding 1 en 2 Pittem 4,92 ha	/	/	360.500	1,2
De Hukker uitbreiding Roeselare 3,3 ha	Dit gebied is vanuit het oogpunt van bevoorrading te beschouwen als een opportuniteitsgebied. Zie ook pagina 34.			
Kortemark uitbreiding 1 8,76 ha 1 ^e fase	86.000	0,43	601.000	1,95
Kortemark uitbreiding 2 17,11 ha 2 ^e fase	646.000	3,2	2.286.000	7,4
Kortemark uitbreiding 3 15,19 ha 3 ^e fase	546.000	2,7	2.041.000	6,6
Hanebeek uitbreiding Zonnebeke Langemark-Poelkapelle 20,2 ha	2.535.000	12,7	/	/

SUBTOTAAL	3.813.000	19,03	5.288.500	17,15
TOTAAL	5.741.500	28,63	9.743.00	31,55

Opgemerkt wordt dat, indien enkel rekening wordt gehouden met de eerste fase van de ontginningsgebieden of locatievoorstellen, die uit meerdere fasen bestaan, uit bovenstaande tabel kan worden afgeleid dat met het voorliggende bijzonder oppervlakedelfstoffenplan:

- een bijkomende reserve wordt voorzien met een ontwikkelingsperspectief van 13,13 jaar voor vette klei, zodat samen met het ontwikkelingsperspectief van de bestaande voorraad van 9,6 jaar, een totaal ontwikkelingsperspectief van ongeveer 23 jaar wordt bekomen;
- een bijkomende reserve wordt voorzien met een ontwikkelingsperspectief van 3,15 jaar voor magere klei, zodat samen met het ontwikkelingsperspectief van de bestaande voorraad van 14,4 jaar, een totaal ontwikkelingsperspectief van ongeveer 17,55 jaar wordt bekomen.

Voor de nieuw aan te duiden gebieden vormt het voorliggende bijzonder oppervlakedelfstoffenplan een afdoende basis, bijvoorbeeld wat de plan-MERwaardigheid betreft, opdat deze gebieden op korte termijn in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan kunnen worden aangeduid.

Zoals tevens decretaal voorzien is, zal het voorliggende plan telkens vijfjaarlijks geëvalueerd worden en, zo nodig, aangepast worden. Daarbij zal o.a. de optimale valorisatie van kleiwinning uit opportuniteiten en stortplaatsactiviteiten en de bouwtechnische evolutie op het vlak van duurzaam bouwen volwaardig in rekening worden gebracht.

Op de kaarten hierna wordt aangegeven wat de oorspronkelijke contouren waren van de geselecteerde locatievoorstellen in het voorontwerp (rode lijn) en hoe die ondertussen verfijnd werden en voorgesteld worden met het oog op de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (blauwe lijn). Tevens is op deze kaarten de prioriteitenstelling terug te vinden. De gebieden zonder zwarte arcering kunnen onmiddellijk ontgonnen worden, terwijl gebieden met een enkele of een dubbele zwarte arcering pas in latere fasen kunnen aangesneden worden. In het kader van de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan kunnen de contouren en prioriteitenstelling mogelijks nog verder verfijnd worden op voorwaarde dat de ontwikkelingsperspectieven die geboden worden door het voorliggende bijzonder oppervlakedelfstoffenplan maximaal gewaarborgd worden. Het Oppervlakedelfstoffendecreet bepaalt dat per delfstof ontwikkelingsperspectieven van minimaal 25 jaar moeten worden gehaald.

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei Locatievoorstel WV/L012 Egem

Legende

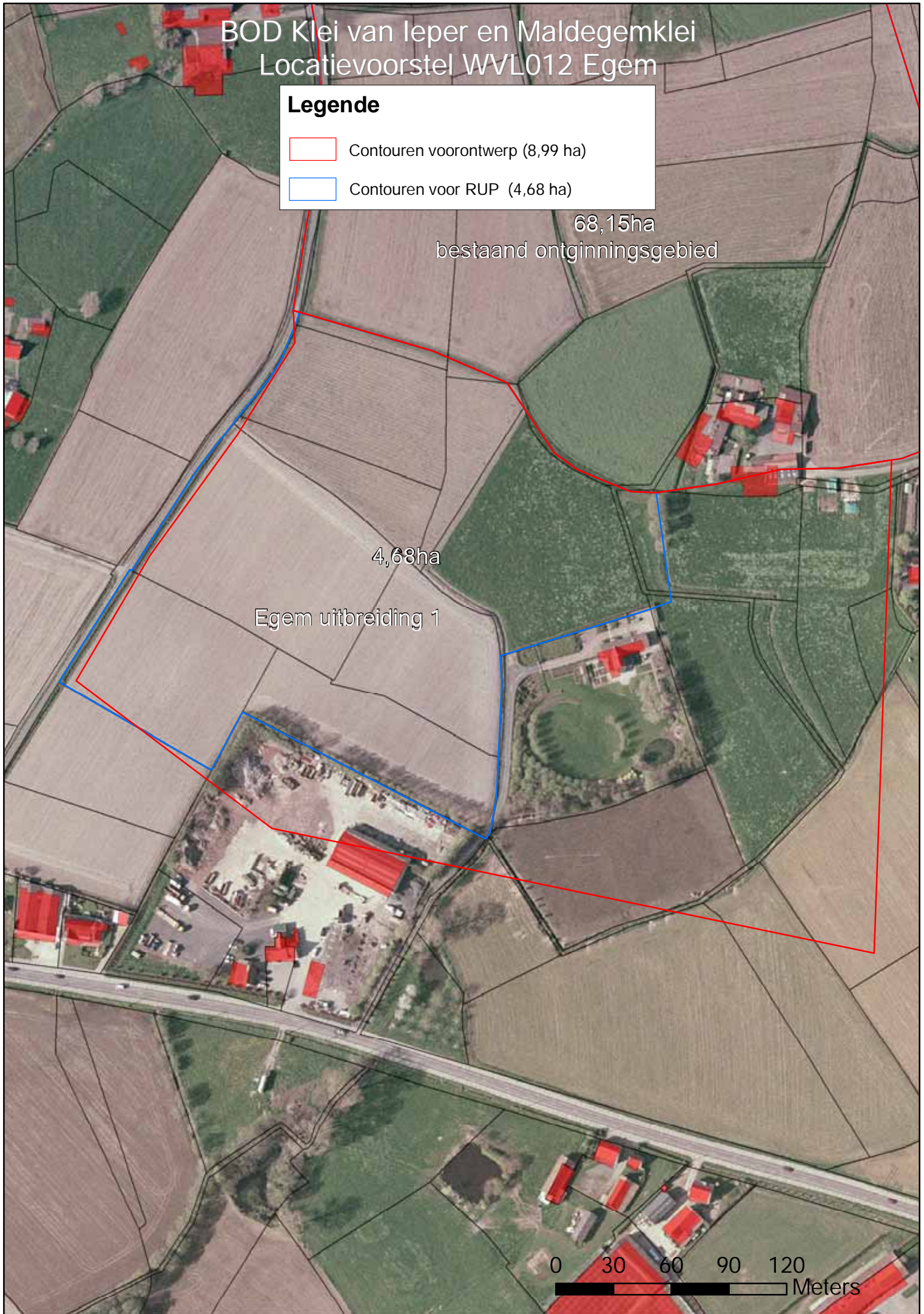
- Contouren voorontwerp (8,99 ha)
- Contouren voor RUP (4,68 ha)

68,15ha
bestaand ontginningsgebied

4,68ha

Egem uitbreiding 1

0 30 60 90 120
Meters

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei Locatievoorstel WVL012 Egem

Legende

- Contouren voorontwerp (0,24 ha)
- Contouren niet veranderd (0,24 ha)

bestaand ontginningsgebied

68,15ha

Egem uitbreiding 2
0,24ha

1,91ha
bestaand
ontginningsgebied

0 10 20 30 40
Meters

BOD Klei, leper en Maldegemklei
Locatievoorstel WVLO10 Kortemark

Legende

- Contouren voorontwerp (10,2ha)
- Contouren voor RUP (8,76 ha)

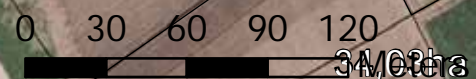
bestaand ontginningsgebied

3,35ha

8,76ha
Kortemark uitbreiding 1

17,11ha

uitbreiding 2

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei Locatievoorstel WVLO10 Kortemark

Legende

- Contouren voorontwerp (21,97ha)
- Contouren voor RUP (17,11 ha)

bestaand
ontginningsgebied
12,21ha

17,11ha
Kortemark uitbreiding 2

uitbreiding 1
8,76ha

0 30 60 90 120
Meters

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei Locatievoorstel WVL010 Kortemark

Legende

- Contouren voorontwerp (16,79 ha)
- Contouren voor RUP (15,19 ha)

15,19ha

Kortemark uitbreiding 3

18,75ha

bestaand ontginningsgebied

12,21ha

0 30 60 90 120
Meters

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei Locatievoorstel WVL023 Hanebeek

Legende

- Contouren voorontwerp (9,44 ha)
- Contouren voor RUP (8,68 ha)

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei Locatievoorstel WV023 Hanebeek

Legende

- Contouren voorontwerp (11,73 ha)
- Contouren voor RUP (11,55 ha)

Hanebeek uitbreiding 1
8,68ha

11,55ha
Hanebeek uitbreiding 2

52,25ha
bestaand ontginningsgebied

0 30 60 90 120
Meters

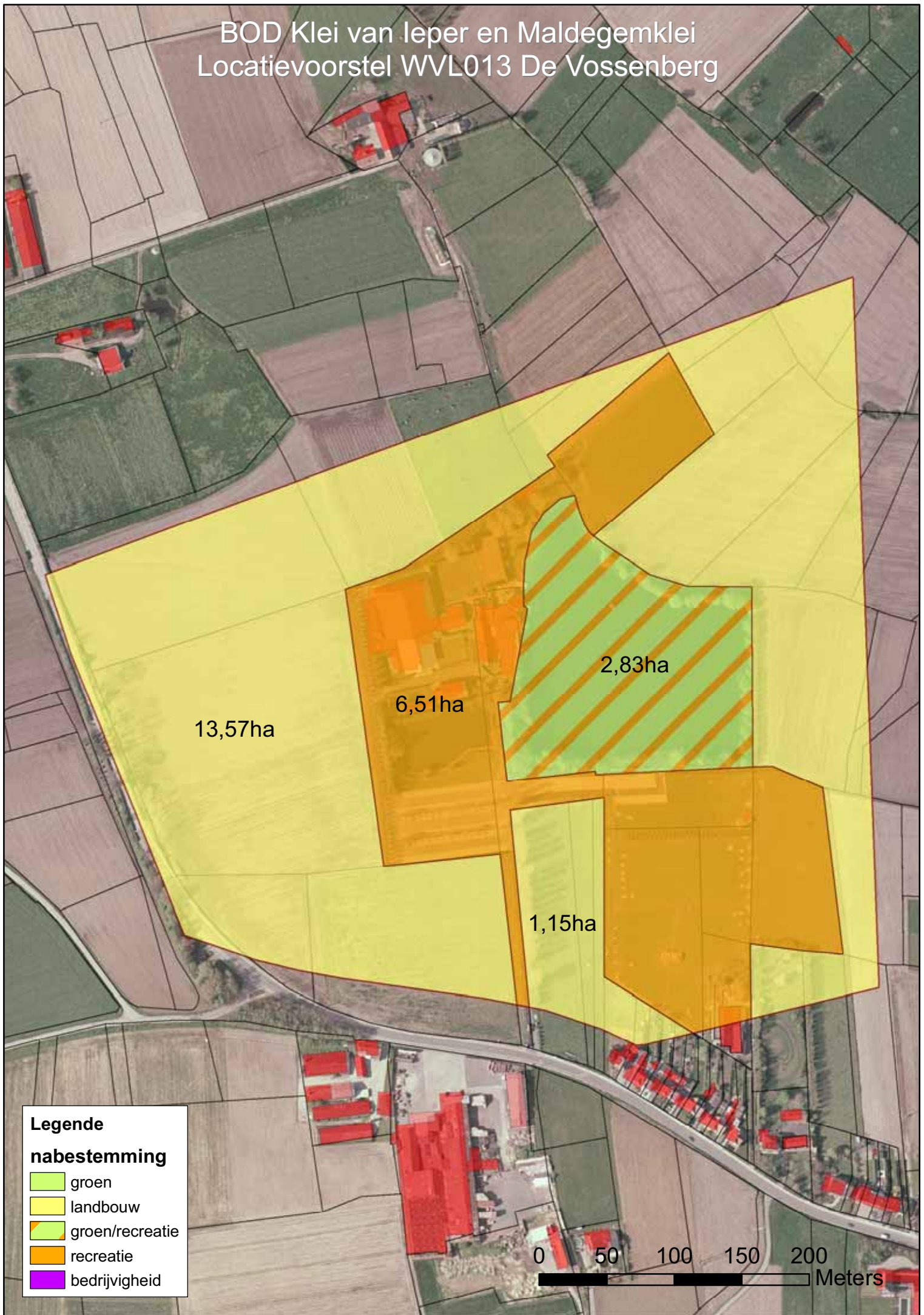
Tot slot worden met het oog op de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de te schrappen ontginningsgebieden of delen van ontginningsgebieden op de kaarten hierna de voorstellen in verband met de bestemming van deze gebieden, zoals deze terug te vinden zijn in de tabel in punt 10.1, gevisualiseerd en verduidelijkt.

Zoals hierboven aangegeven vormt volgens het Oppervlakedelfstoffen decreet een bijzonder oppervlakedelfstoffenplan slechts een basis voor de sectorale voorstellen met betrekking tot ontginningen. Indien ontginningsgebieden in een bijzonder plan geschrapt worden, dan is in ieder geval duidelijk dat deze gebieden geen enkel nut meer hebben voor de sectorale visie in verband met ontginningen, zonder dat daar omgekeerd noodzakelijk uit blijkt welke (nieuwe) bestemmingen voor deze te schrappen gebieden dan wel het meest aangewezen zijn. Indien ontginningsgebieden geschrapt worden, dan betekent dit in ieder geval dat het geen nut meer heeft dat deze gebieden als zodanig ingekleurd blijven op de ruimtelijke plannen. Hierdoor zou immers de ontwikkeling van deze gebieden gehypothekeerd kunnen worden, bijvoorbeeld in het kader van de vergunningverlening.

De administratie, bevoegd voor ruimtelijke ordening, zal in het kader van de processen tot opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dienen na te gaan in hoeverre het voorliggende bijzonder oppervlakedelfstoffenplan een afdoende basis vormt voor de voorstellen in verband met de bestemming van de te schrappen ontginningsgebieden. In het voorliggende bijzonder oppervlakedelfstoffenplan wordt voorgesteld om 9 ontginningsgebieden of delen ervan te schrappen. Meerdere sporen zijn mogelijk waarbij het niet noodzakelijk is dat alle te schrappen gebieden in één gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan of gelijktijdig een herbestemming krijgen:

- Ofwel biedt het voorliggende bijzonder oppervlakedelfstoffenplan een voldoende basis voor alle of een deel van de bestemmingen van de te schrappen gebieden en dan kunnen die bestemmingen onmiddellijk mee opgenomen worden in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan tot aanduiding van nieuwe ontginningsgebieden. Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn voor die gebieden waarvoor voorgesteld wordt om de huidige bestaande nabestemming op de ruimtelijke plannen te respecteren en deze om te zetten in de effectieve bestemming. In concreto is dit het geval voor 6 gebieden en voor 1 gebied deels, namelijk Hagebos te Langemark-Poelkapelle, Amerika te Wervik, Bergkapel te Lendeledede, Markesteen Aalbeke te Kortrijk, Egem te Pittem, Drongengoodbos te Maldegem (deels) en Ketelberg te Meulebeke. Ook voor gebieden waarvan de huidige bestaande nabestemming wordt gewijzigd in een groene bestemming zou geoordeeld kunnen worden dat het plan een voldoende basis biedt om deze wijziging meteen mee op te nemen in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. In concreto is dit het geval voor 1 gebied, namelijk Buisputten te Maldegem.
- Ofwel biedt het voorliggende bijzonder oppervlakedelfstoffenplan geen voldoende basis voor de bestemmingen van de te schrappen gebieden en dan zijn er nog twee mogelijkheden:
 - Ofwel kunnen de bestemmingen voor de te schrappen gebieden meegenomen worden in een ander lopend of in de toekomst op te starten planningsproces;
 - Ofwel kunnen de bestemmingen voor de te schrappen gebieden niet meegenomen worden in een lopend of in de nabije toekomst op te starten planningsproces. In het kader van de opmaak van een afzonderlijk ruimtelijk uitvoeringsplan zal het integratiespoor voor de milieueffectrapportage over een ruimtelijk uitvoeringsplan dienen gevolgd te worden. Daarbij dient bekeken te worden welke administratie welke taken op zich neemt om op een zo efficiënt mogelijke wijze het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken. In ieder geval neemt het Departement LNE de verantwoordelijkheid op zich aangaande de opmaak van de milieueffectenrapportage.

BOD Klei van leper en Maldegemklei Locatievoorstel WVL013 De Vossenbergh

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei
Locatievoorstel WVL021 Hagebos

22,88ha

Legende

nabestemming

- groen
- landbouw
- groen/recreatie
- recreatie
- bedrijvigheid

0 70 140 210 280
Meters

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei
Locatievoorstel WVL025 Amerika

9,97ha

Legende

nabestemming

- groen
- landbouw
- groen/recreatie
- recreatie
- bedrijvigheid

0 40 80 120 160
Meters

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei
Locatievoorstel OVL031 Buisputten

4,59ha

Legende

nabestemming

- groen
- landbouw
- groen/recreatie
- recreatie
- bedrijvigheid

0 40 80 120 160
Meters

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei
Locatievoorstel WVL042 Bergkapel

25,64ha

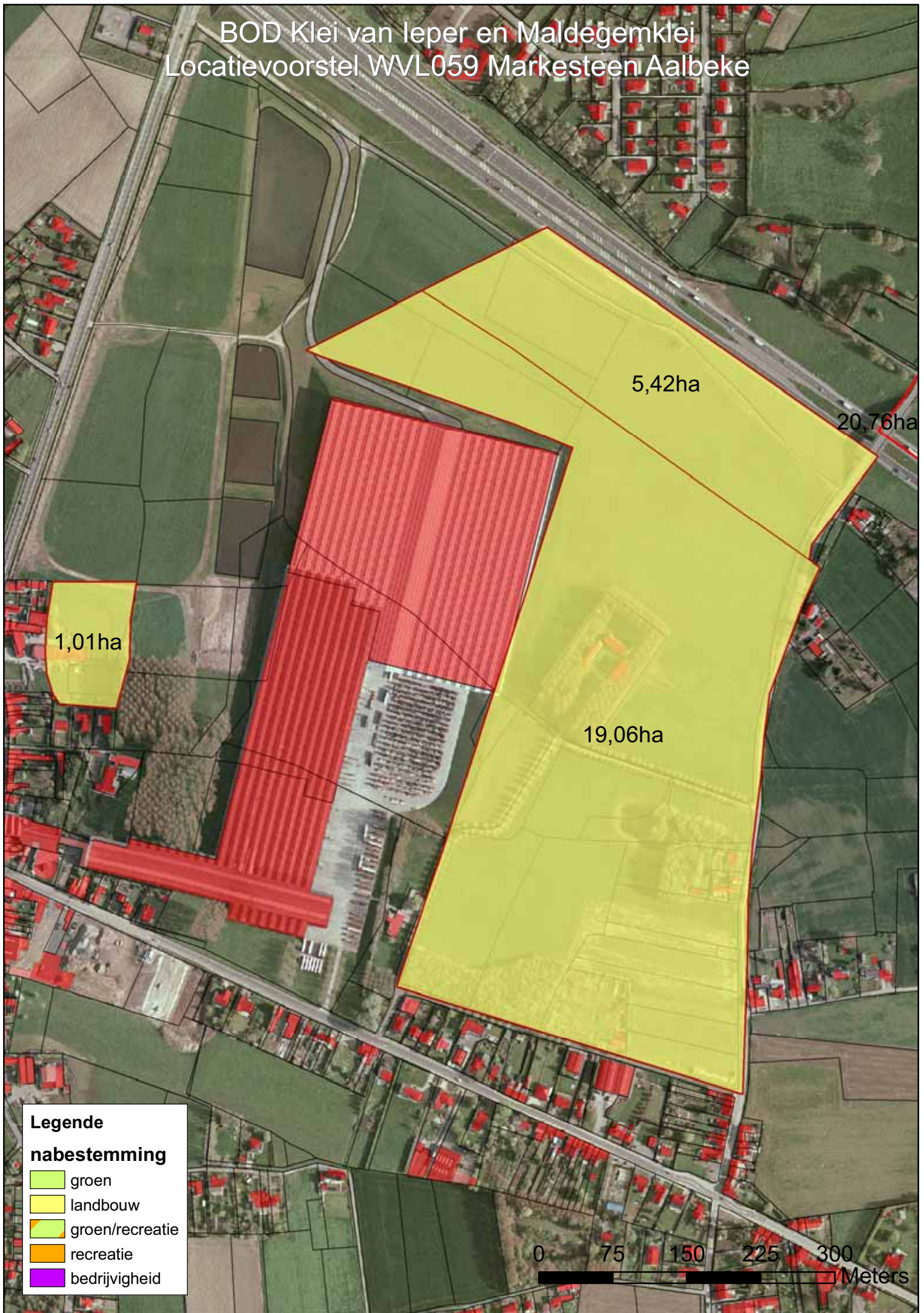
Legende

nabestemming

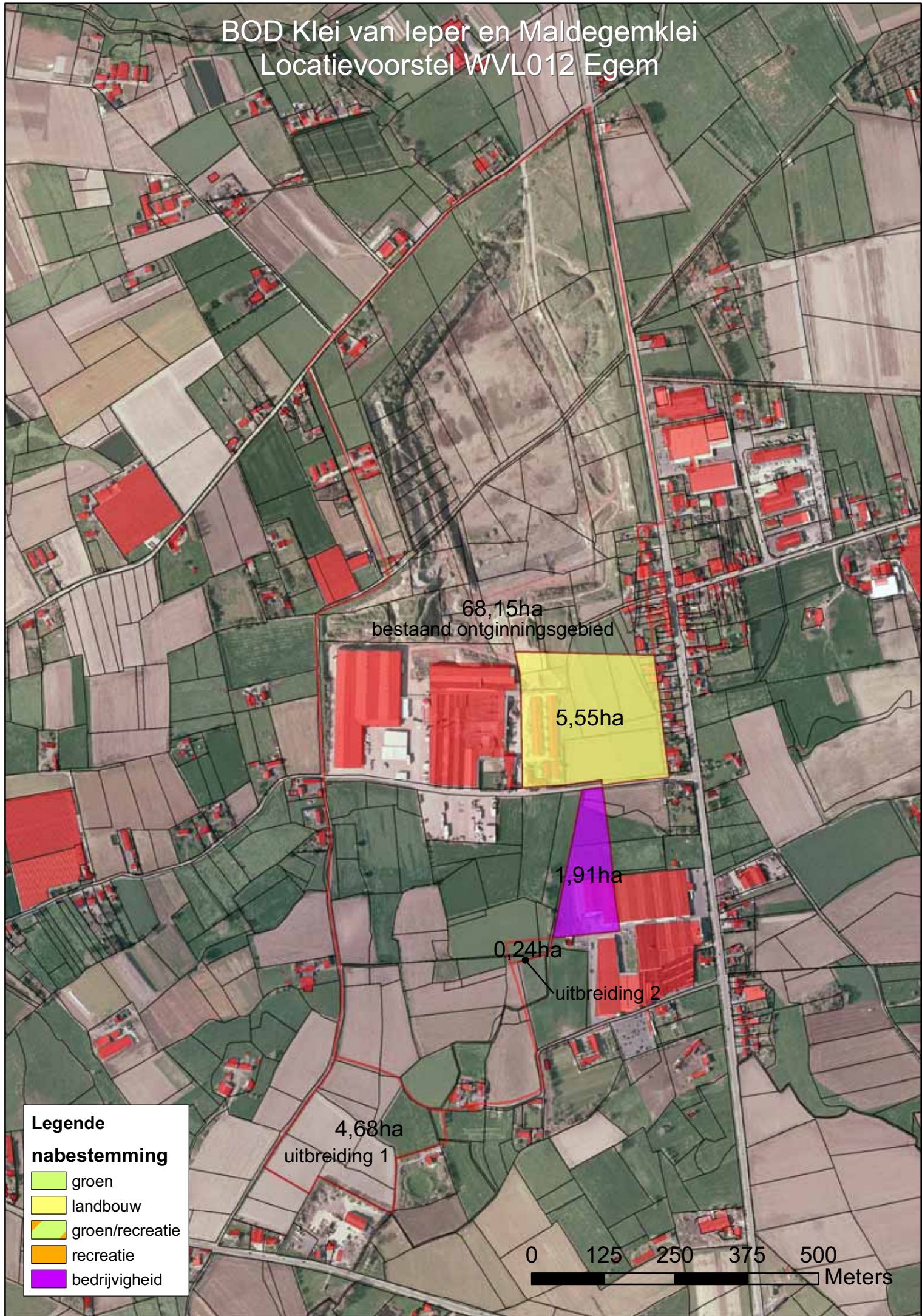
- groen
- landbouw
- groen/recreatie
- recreatie
- bedrijvigheid

0 60 120 180 240
Meters

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei
Locatievoorstel WVL059 Markesteen Aalbeke

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei Locatievoorstel WVL012 Egem

68,15ha
bestaand ontginningsgebied

5,55ha

1,91ha

0,24ha

uitbreiding 2

4,68ha
uitbreiding 1

Legende nabestemming	
groen	landbouw
groen/recreatie	recreatie
recreatie	bedrijvigheid

0 125 250 375 500 Meters

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei
Locatievoorstel OVL028 Drongengoedbos

3,57ha

3,25ha

4,27ha

2,21ha

1,62ha

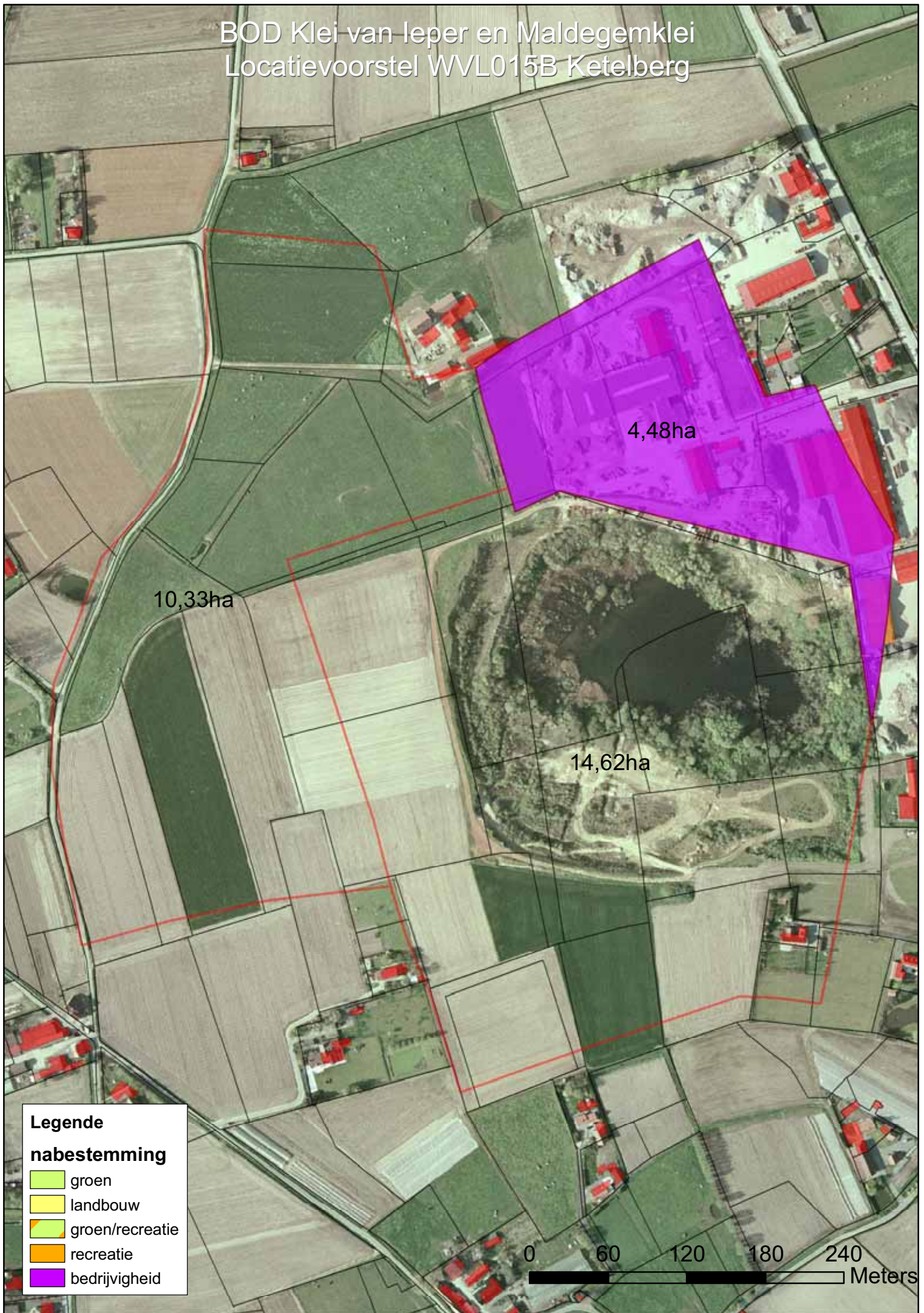
Legende

nabestemming

- groen
- landbouw
- groen/recreatie
- recreatie
- bedrijvigheid

0 70 140 210 280
Meters

BOD Klei van Ieper en Maldegemklei
Locatievoorstel WVL015B Ketelberg

10.3 Conclusie

Om in uitvoering van het Oppervlakedelfstoffendecreet voldoende ontwikkelingsperspectieven te bieden voor Klei van Ieper en Maldegemklei:

- wordt voor MALDEGEMKLEI:
 - het bestaande ontginningsgebied Drongengoedbos te Maldegem met 10,7 ha ingekrompen zodat van het momenteel bestaande ontginningsgebied van 15 ha nog 4,3 ha behouden blijft als ontginningsgebied;
 - Voor de nabestemming van het ontginningsgebied: zie tabel in punt 10.1 en voor de bestemming van de te schrappen delen: zie tabel in punt 10.1 en kaart in punt 10.2.

- worden voor KLEI VAN IEPER:
 - de bestaande ontginningsgebieden Kortemark te Kortemark, Egem te Pittem (grotendeels), Vinkhoek te Oostrozebeke, Oude Roodbaard te Roeselare, Hanebeek te Zonnebeke, Ketelberg te Meulebeke (grotendeels) en De Hukker te Roeselare (inclusief de uitbreiding die via het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan regionaalstedelijk gebied Roeselare al definitief door de Vlaamse Regering werd goedgekeurd) herbevestigd. Voor de nabestemming: zie tabel in punt 10.1;
 - het reserve-ontginningsgebied Vinkhoek te Oostrozebeke omgezet naar effectief ontginningsgebied. Voor de nabestemming: zie tabel in punt 10.1. Smokkelpot Noord en Zuid te Kortrijk blijven behouden als reserve-ontginningsgebied;
 - de bestaande ontginningsgebieden Vossenberg te Hooglede, Hagebos te Langemark-Poelkapelle, Amerika te Wervik, Buisputten te Maldegem, Bergkapel te Lendeledede en Markesteeen Aalbeke te Kortrijk volledig geschrapt. Bepaalde delen van de bestaande ontginningsgebieden Ketelberg te Meulebeke en Egem te Pittem geschrapt. Voor de bestemming van de te schrappen gebieden of delen: zie tabel in punt 10.1 en kaarten in punt 10.2.
 - Egem uitbreiding 1 en 2 (4,92 ha), Kortemark uitbreiding 1 (8,76 ha), 2 (17,11 ha) & 3 (15,19 ha) te Kortemark en Hanebeek uitbreiding (20,2) te Zonnebeke en Langemark-Poelkapelle aangeduid als nieuwe ontginningsgebieden. Voor de nabestemming: zie tabel in punt 10.1.

11 Literatuur

- Gewenste ruimtelijke structuur, *Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur & bos: Regio Kust-Polders-Westhoek*, 2005
 - Gewenste ruimtelijke structuur, *Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur & bos: Regio Veldgebied Brugge-Meetjesland*, 2005
 - Gewenste ruimtelijke structuur, *Ruimtelijke visie voor landbouw, natuur & bos: Regio Leiestreek*, 2006
 - Het Algemeen Oppervlakedelfstoffenplan, op 10 juli 2008 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering
 - Baeten Y. & Loy W., *Grondwaterkwetsbaarheids van Vlaanderen. Provincie West-Vlaanderen*, 1987
 - Bal D., Beije H.M., Fellingier M., Haveman R., van Opstal A.J.F.M. & van Zadelhoff F.J., *Handboek Natuurdoeltypen*, 2001
 - Defloor W., Van Gulck T., Peymen J., Van Straaten D. & Kuijken E., *Opstellen prioriteitenatlas voor ontsnipperingsmaatregelen op het transport infrastructuurnetwerk*, Instituut voor Natuurbehoud, 2001
 - Deproost P. & Elsen F., *Onderzoek naar de kwaliteiten van "nieuwe bodem" bijvoorbeeld. na oppervlakedelfstofwinning. Evaluatie van de bodemgeschiktheid van gronden na heraanvulling op basis van bodemkundige kenmerken en van landbouwproductiegegevens*, Bodemkundige Dienst van België in opdracht van Aminal, Afdeling Land, 2002
 - Jacobs A., Vrancken K., Van Dessel J. & Adams W., *Beste Beschikbare Technieken (BBT) voor de ontginning van zand, grind, leem & klei*, VITO in opdracht van het Vlaams Gewest, 2004
- MER kleiontginning Terca NV te Zonnebeke (2003). CAH/03/518.
- MER uitbreiding kleiontginning Terca NV te Oostende (2005). PR-MER-0112.
- Peymen J., van Straaten D., Paelinckx D., Van Spaendonk G. & Kuijken E., *Ecosysteemkwetsbaarheidskaarten voor Vlaanderen met betrekking tot ecotoopverlies, verdroging, eutrofiëring & verzuring*, Instituut voor Natuurbehoud in opdracht van het Vlaams Impulsprogramma voor Natuurontwikkeling, 2000
 - Sterckx G. & Paelinckx D., *Avies beschrijving van de Habitattypes van Bijlage I van de Europese Habitatrichtlijn*, Instituut voor Natuurbehoud, 2003
 - Van Dyck E., Steyaert M. & De Breuck W., *Grondwaterkwetsbaarheidskaart van Vlaanderen: Provincie Oost-Vlaanderen*, 1987
 - Van Thuyne G. & Vrielynck S., *Visbestanden op het kanaal van Ieper naar de IJzer in 2002*, 2003

12 Bijlagen

Bijlage 1 Criteria en kwantificering ten behoeve van MCA-analyse

	K/B	Eenheid	Drongen- goedbos	Smokkelpot zuid	Smokkelpot noord	de Hukker Rumbeke 2	Kortemark uitbr. 1	Kortemark uitbr. 2	Kortemark uitbr. 3
Water									
overstromingsgebieden: risicozones	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
wijziging waterloop	K	meter	0	0	0	0	0	0	15
wijziging waterhuishouding	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
beschermingszones waterwingebieden	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
grondwaterkwetsbaarheid	K	ha	5,7	0	0	0	0	0	0
fauna & flora									
Verdroging	K	ha	1,1	0,1	0,1	0	0	0	0
geluidshinder	K	ha	12	7,3	22,4	9,4	10,5	24,5	8,1
ecotoopverlies	K	ha	0,1	0,9	0	0	0	0	0
versnippering		--/0	0-		0	0	0	0	0
speciale beschermingszones	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
VEN & IVON	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
natuurreservaat	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
Bosgebied	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
Mens									
geluidshinder	K	aantal huizen	0	21	59	4	12	8	32
verlies woon-, werk- & recreatieve functies	K	ha	0	0,6	1,6	0,8	0	2,2	0,2
ruimtelijk-structureel effect land- en tuinbouw	K	ha	2,1	35	56	3	20	41,4	23,8
milieukost intern transport	K	km	20000	1320000	1320000	120000	764000	764000	764000
verkeersshinder / verkeersleefbaarheid	K	aantal	0	4	4	1	1	2	2
Landschap									
aantasting erfgoedwaarden		---/0	0	0--		0	0	0	0
impact landschapsstructuur		---/0	0	0	0	0	0	0	0
beschermde landschappen & monumenten	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
ankerplaatsen	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
Bodem									
uit te graven grond	B	1.000 ton x km	100	1250	2100	100	800	3765	2862

	K/B	Eenheid	Kortemark bouwrij 1	Kortemark bouwrij 2	Egem uitbr. 1	Egem uitbr. 2	Hanebeek uitbr.	Hanebeek bouwrij 1	Hanebeek bouwrij 2
water									
overstromingsgebieden: risicozones	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
wijziging waterloop	K	meter	0	0	322	0	100	575	35
wijziging waterhuishouding	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
beschermingszones waterwingebieden	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
grondwaterkwetsbaarheid	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
fauna & flora									
verdroging	K	ha	0,1	0	0	0	0	0	0
geluidshinder	K	ha	51,3	35,1	4,2	1	13,8	26,5	16,6
ecotoopverlies	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
versnippering		--/0	0	0	0	0	0	0	0
speciale beschermingszones	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
VEN & IVON	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
natuurreservaat	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
bosgebied	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
mens									
geluidshinder	K	aantal huizen	24	46	10	3	5	23	4
verlies woon-, werk- & recreatieve functies	K	ha	0	0	0,4	0	0	0	0,1
ruimtelijk-structureel effect land- en tuinbouw	K	ha	139,6	78	7,3	0,1	38	123,4	25,8
milieukost intern transport	K	km	930000	930000	315000	315000	1120000	1120000	1120000
verkeershinder / verkeersleefbaarheid	K	aantal	1	1	0	0	1	1	1
landschap									
aantasting erfgoedwaarden		---/0	0	0	0	0	0	0	0
impact landschapsstructuur		---/0	0	0	0	0	0	0	0
beschermde landschappen & monumenten	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
ankerplaatsen	K	ha	0	0	0	0	0	0	0
bodem									
uit te graven grond	B	1.000 ton x km	10680	6285	674	15	2661	9660	1762